

ZYWOT WSSECHMOCNEGO JEZU KRYSTA

w Krakowie u J. Wietora

15 22

Biblioteka Jagiellońska.

IX c. 27

Cim. P. 1036

CIMELIA

F

8032

CIMELIA 8032

Dotkienie kartek i restauracja Bartymowskiemu
20 82. str. 45. cut 50

Dotkienie 5. kart — 19 76.

Exempl. z Wadawic kupony 54.

fl. 119 — 26

Dwie ostatnie kartki dotknięte przez
dł. Prayborowskiego za kopiowanie

8. rubli — a z obiciem 12.

Razem 131 — 26 str.

Exemplar ten jest arcydziełem odrestaurowania przez Wład.
Bartymowskiego. Kapios borem egzemplarz tak obla-
pany, wrony ot brzoze, potrzepiony, rolatujący się
złoci pomyślnie było murem, iż z niego 2. xii
jaka brzoze catie stworzy.

Cim. F. 8032

Żywot wszechmocnego

syna bożego/pana Jezusa Chrysta/stworzyciela i zbawiciela
świata stworzenia wszystkiego, Według ewangelistów świe-
tych/rozmyślaniami nabożnymi doktorów
świętego pisma/ogarniony,

Item Modlitwy różkowne przy wnieczeniu
bożym/nowo są przyłożony,

Nakoniec Rejestr podług obietnicy
jest pilnie zgromadzony,

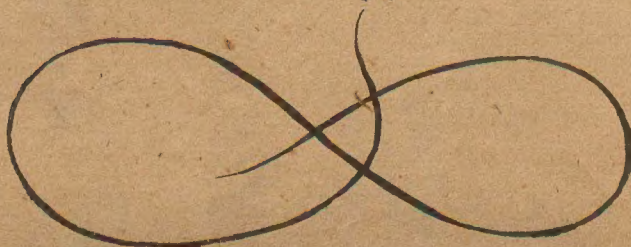

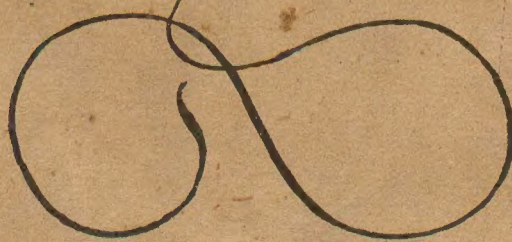

Żywot wszechmocnego

syna bożego/pana Jezusa Chrysta/stworzyciela y zbawiciela
la stworzenia wssytkiego, Wedle ewangielist swiez
tych/rozmyslanim nabożnym doktorow
swietego pisma/ogarniony,

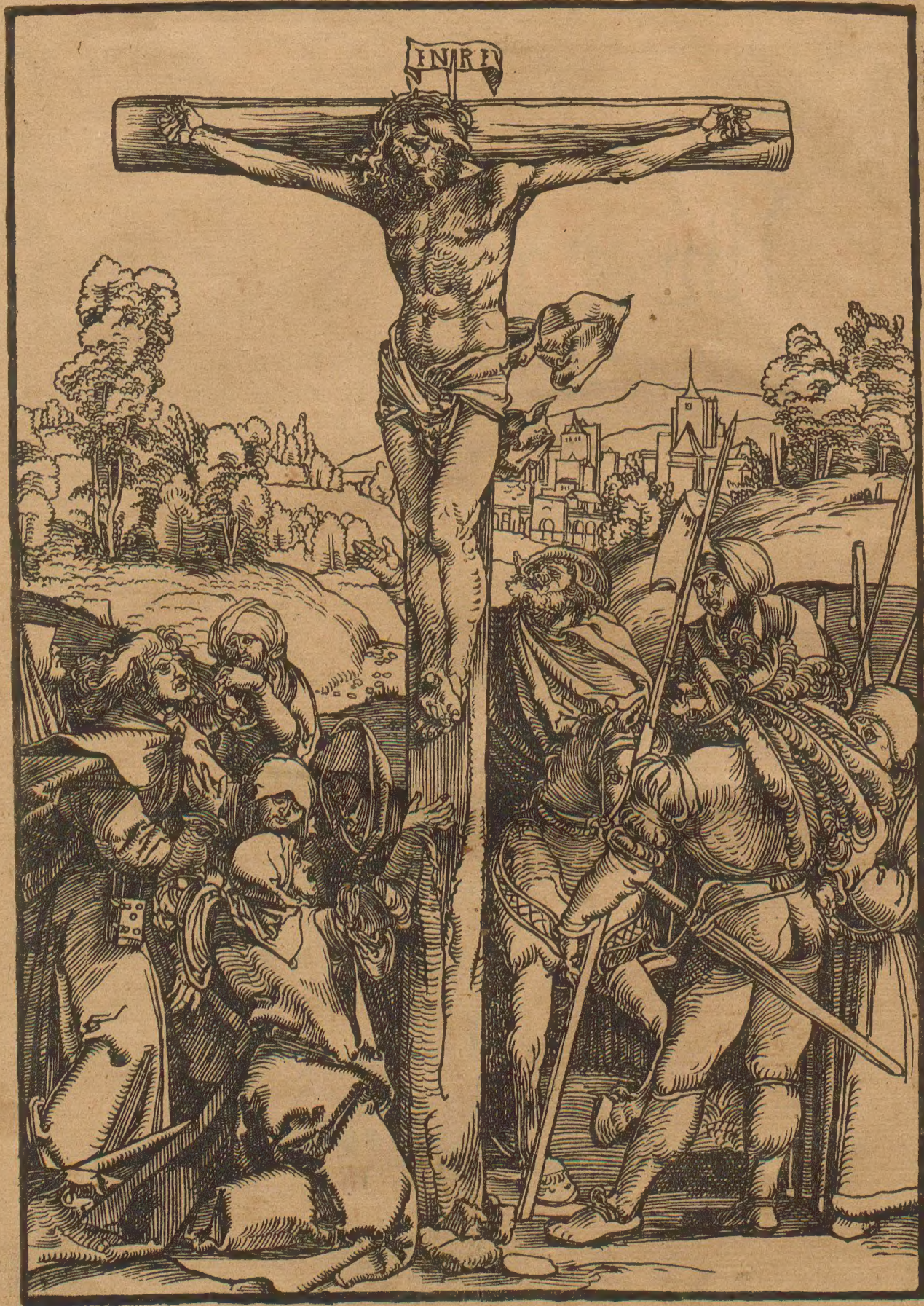
Item Wodlitwy rozkossne przy vmeczeniu
bozym/nowo sa przylozony,

Nakoniec Reiestr podlug obiecādla
jest pilnie zgromādzony,

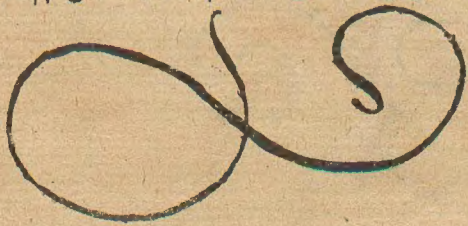

Dobryemu wiernemu krześcianinowi/ktorego
kolwiek stała bedacemu/ Jeronim Wietor
Impresor wownym ktory jest prawe
zdrowie/ dawaj pozbrowienie.

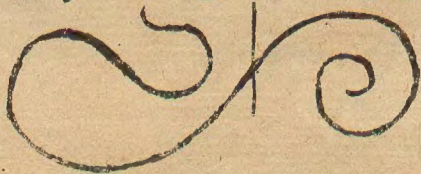
Dobremu mniemam być niewiadomo/ i iakimi
trudnościami/ y znakłady niepospolitego przyemo-
żenia własnymi moimi/ ty ninieysze błogosławio-
ne rzezi o żywocie pańskim/ tymi literami nowo
należionymi/ owssycki wkrainach Niemieckich słachetne-
mi/ y tudzież ku okrasie ięzyka tego sławetnego (iakożem
to sserżem piśy riegach Salomonowych roztwodził) nieco
też nowego przydawając/ pilnie światłim potem a skon-
nim prasami nassemi sa wyprobiony. Albowiż to każdy cko-
wieś sam po sobie pobachyc może/ iakowec jest tych rzezy
trudne morze/ ktore nowo a naprwoich ludskie wole nabyć
žadają/ ktorzych by nabywając niemusiał wiele prace pod-
jąć/ wiele nędzy/ y wciśku. Alle prosze cie powiedzi mi/ co mo-
że być bez prace/ bez nakładu/ a piechotowania ludskiego do-
stawano. Podziwy naprząd do świeckich przypowieści. Ku
piec gdy sobie imienia zdobywa/ prześ wiele lat po morzu
chymy wożenia/ często kroć gardło swoje waży/ a wssakoz
wiec niekądemu fortuna iasna służy. Podziwy zaśie ku du-
chownym przykładom/ słowac sa boże ktory niechce ma-
mieć/ ani też smamton może być. Agusiał krystus wciśpieć
wiele złego/ a tak wniś wchwałe krolestwa swego. Za-
prawde potrzebac jest nieśasyptac/ ale ma pracowac pilno/
kto myśli miec niegdy dobre bydło. Al wssakozem ia nie-
tako wiele dla pożytku swiego/ iako dla rzezy pospolitey
to ciessie brzemie na sie wlozyl. Dmysłitem pracowac iak-
to by wżdy polskie rzezi byly/ ażeby sie Polacy wynadzo-
sci mnoży. Panie kryste tenie siedziś namysłosci/ dajby
ci wssytcy przyiaciele y miłośnicy dobra pospolitego/ świe-
sotym obliczym przechytali żywot pana swiego/ a wdzięcz-
ni byli od Jeronima dāru takowego. Niechajcie imi prze-
chwalają/ a swoje chelpe są roztoss sobie pokładają/ iż Je-
lenyā dārowali Krolowi Polskemu. Alle ia owssycki
świelebnym Pawłem swietym bede sie chelpil wpanu y
stworzycielu moiemu/ a słaści bożey offiāruie/ y podaruię
pana nassiego miłosierwego/ Sygmuntā krolā Polskiego/ y

tey to pŕenaskáwnen á kŕesćianŕstŕien páwicy tego/żeleniá
stokróć cudniejšego. Tenći jest beś wátpienia żelen nierny
mowney cudności/ktoryć był wkaśan Eustáchiufowi ryce
rówi bożemu/ktoryśś miedzy orožnym swoim choragey
meki páństŕien trzymáł/y ku náśladowániu žywotá žbá
wicielá swote° wśywał/á potym do miéścá žywotá wiec
nego/chroały kŕoleśtwá niebieskiego. Ga lepať niektorzy/
jenze sie ná sárnny ŕdobyrwáia/á to dominimánie o sobie má
ia/iż te počesna obiáte rádzie miáśtá dawáia. Nie wátpie
žáiste rádzie tego miáśtá gŕowne°/dáć podáŕbenia sŕussniem
šŕego. Dam onym miásto sárnny bárántá páná Jeśusa nie
winnego/ná kŕyžu swietym wpiečonego/ktorego iesli do
stohnie wŕośmýslániu žywotá tego pożywáć beda/mádro
sci/rospŕáwny/rozumu dostátecznego nábeda. Niemniey
bych teź podárowáť stárego y młodego/iedno že sie pisánia
teśliwego nieiáto wśtydam. Dáť bych iscie steremu koscie
neť ku podpierániu tego/ktorego by sie podpierať wŕadole
teś swiátá tego. Bowniem kto sie podpiera láśka žywotá Je
śusa młego/nieobrázi náwiecei kóláná swoteho. Dáť bych
žáiste młodemu wieniec žielony kŕwitnacego debu/áby sie
spodobáli/y wnábožnym rozmyślánim žywotá pánu swe
mu. Allecim iuź temu listowi miáre pŕeśtápiť/áčbych
chciať iesse podárowáć niečo osobnego stádlu wśelkiemu
ále sie iuź bote bych cěcěyce dŕugim pŕečěytáním nieucě
niť. Náostátek kŕotkiemu słowy rěcť náśse žáwieděuiac.
Ten žywot bŕogostáwnony páński/wśelkiemu kŕeśćianu
nowi/ktorego kólwieť stádlá bedacemu žálecámy/ktoryśś
Báltázar Gpec/miśtrś kŕáťowśki/dobrey páńwieci śláchet
ney páńnie Páńnie oświteconey Elźbiecie/kŕolewnie Pol
śkiej/wyłożyť/áčkólwieť niemáły pożytek y piemiáde so
bie žáślúżyť. Wśyždálišmy teź wám modlitwy pŕáśy wne
czeniú páńskim báŕžo rośkóśne/á žáńámienitých piáť/to
jest ž kwierćádlá wnečenia páńskiego wyiete. Co wám
wśyhetko žá mále piemiáde ośfiáruiemy/žabyście náś śláśka
pŕyžiąni wáśśey náśladowáli. Dan w kŕáťowie cěwarte
go dniá Máiá. Páťá bożego náŕodźenia, M, D, XX, II,

Wápomínánie náśŕojetśśey Máiery/máťuchny bożey do
kŕeśćianiná wietnego/wnábožnym rozpámiętániu dobro
dźiełśtwá syná swego pŕeč tehož Jeronimá.

Ten ci jest syn mój krześcijański mili
 Ktoemuście się nimie polubili,
 Jaki żywot jego popisany macie
 Proście was bradością go przywitajcie,
 Nie żądać porwasz nic więcej innego
 Jedno bądźcie wdzięczni do dobrotliwego
 Narodził się dla wcielenia pana swego
 Tenże was wyrwał z rąk szatana złego,
 Krew wylał świętą dla ciebie ciałowicie
 Aby cię zgotował wiekiście miejsce,
 Będzie królowa anieli w weselności
 Trochę świętych jedynych w obliczności,
 A tamci nie mają żadnego kłopotu
 Ani zimna ani zgorzłości potu,
 Nie trzebać będzie cięśko robotować
 Ani też kosić ani rolę orać,
 O trój króć był by serce skamniałego
 Tenże by nie był wdzięczny daniu tego,
 A mroźmyślał by ten żywot nimie
 O moim miłym namilejszym synie.

Wstow napominanie páná Jezusowe do cšlowieká wšsel-
kiego/ku nasladowániu žywotá sworego/ přez
Jeronima brodu Spicšynského.

Wššykí cšlowiecke poslučaj wpmínánia mego
Ješli wiernie miłuiess stwóřycielá tworego,
Boroiem kto chorwá stowá moie wnetřnosti sercá sworego
Nie wřusi náwreki ognjá pieřielneho,
Wššykí chcešli málo poslučaj tworego šbáwicielá
Musíš sié odřec sám siebie/ y přibíacielá,
Musíš tež od siebie oddálic žadě wlasneho ciělá
A nasladowác žywotá moiego džiálá,
Dlám ciebie žitěbá stápiš ná ten swiát přibíacielu mých
Y dřečpřem ná swiecie wššykí moie síly,
Głáday rece moie/ iákoč ie žydowie žráni,
Žywot moy od głowy až do nog šřwánwili,
Kto přágnie niechac sié wciěka do žywotá moiego
Jani tešř studnia ochłody cšlowieká wššelskiego,
Kto láčnie niepotřebuie šřufác pořármu jnego
Žywot moy tešř wiecey wššy chleb šboru ánielskiego,
Šřieć niepotřebá tešř wiecey wššy miřernym padole
Jedno rošmýšlay/ á mien žywot moy přibř sobie,

Pamięć do pana Jezusa

Pokořne wspomnienie żywota pana Jezusowego / y pżemo-
wa do pana Jezusa od Jana bakałarza z Kořycet.

O Jezu miłosciwy / krolu wieczney chwaly
Ktoryś ieř pan nād pāny / y w wieczności trwāty.
Wierchnie / ziemskie / piekielne mochy sie klāniāia /
y swoim stworzycielem wssytech wyznawāia.
Tyś zstāpil w wyřokosci wneđze tego swiātā /
Przeć cie za grzech cłowieczy zstāła sie zapłātā.
Wiēka twoia dobroć y pokorā była /
Gdy sie bořka naturā z cłowieczā ślaczyla.
Przenaczystsey Maryey y panny pokorney /
Nie ślāżyłszy dziewictwā zstāpiłes w żywot ieř
Bedac niewielinożniemy w mājstacie bořkim
Kosłes iāć kroy iny cłowiek w żywocie pānienskim.
W tym naczystszym pżibytku dziewieć miesiecy był
Al potym dzieřatego tedys sie narodził.
Jāć słońce ślā nie ślāży gdy puszczā promienie
Nierussyło pānienskwā tād teř twoe rodzenie.
Anieli to pāstychom świeselim wozdawiali
Pokoy ludziom nā ziemi tedys rođdawiali.
Trzech krolowie pżyili ciebie dārowali
Złoto mirre kadzidło sa offiārowali.
Wsmego dnia mek twa iuże pochynano
Kiedy według żakonu ciebie obrāđano.
Do kořciolā z offiāra ciebie potym dano
By według pżyřadānia wssytko wypełniano.
Wleciech bedac dziecinnych wielkieř rzech sprawiał
Siedzac miedzy doktory gdyś sie smimi gadāł.
We trzēdziesci lat bedac cżyniles kāsanie
Z rođmāitymi cudy ludziom nā zbāwienie.
Potym mek okrutnā podiāles z lutořci
Chcech wyrwāć cłowiekā spiekielney ciemności.
Wcżyniles dżitnā rzeć Jezu tryřte pānie
Gdyś pociessil wssitek swiat pżez twoe śmartwystā.
Wkāsates sie napżod naczystsey Maryey (nie.
Nieraczyles dāpominieć swojej matki miłey.
Marya Magdalenā tā cie teř widziālā
Bo cie wiēka miłosciā pżed tym miłowālā.

Potymes sie wstazal dwiema idac wdrodze.
Bo o tobie gadali iak o wiernym bodze.
Piotras tez chcial pocieszye iak namiaszka swego
Widzac iego plakanie dla zaprzezenia twego.
Wsedles ku apostołom przededziwi zamkniome/
Bos iuz miał na ten czas ciało w wielbione.
Wstapiles na niebiosą moca bostwa swego/
Iz bys byl apostołom dat ducha swietego.
Przenaczysza Azaria raczyles wziać ksobie/
By przed nie grzeszni ludzie mieli przystep ktobie.
Na prawicy dzis siedzisz bogą oncą twego/
Jen wsadny dzen mass sedzie kazdego grzesznego.
Przedo kaskawy Jesu dla zywota twego/
Ktorys wiodeł na tym swiecie dla cieleka grzesznego.
Polepszenie zywota day y kaskie swoie/
Abychmy ogladali potym chwale twoie.
Baltazar mistrz krakowski zywot twoy napisal/
Abby po smierci swoich kaskie twoie dyktal.
Baltazar Jan Koszyczek czynil ty wierzyszy/
Day stoba mily Jesu krolowal nawieki.
Wczynil to na slawie zywota twiego/
Wieraczys go zapomniec wszechmagniesnego.
Wybijal tez Jeronim maz wielkich pilnosci
Dla zywota bozego y polskiej slawnosci.

Do chciela.

Abby wssytech co miluiecie Jezusa miliego/
O to macie pisanie o zywocie iego.
Dla tegoz przijal zywot iz by nas ozhwil/
Abby wssytki po smierci w chwale swa wprowadzil.

Wybijano wlasnym nakladem Jeronima Dietora/im-
presora slawnego miasta Krakowa/ku chci a ku
chwale napodob bogu wszechmocnemu/a po-
tym krolestwu polskiemu. Gsede go
bada chwala bogu wtropcy ie-
dynemu. Wata bozego.

M. D. X. X. I. I.

Dnia piatego Azarowego.

Poczyńna sie nabożne rożmyślanie żywota pana nášhego
 namilosciwego Jezu krysta. Ktore gdy kto bedzie na
 bożnie przečytal a rożmyślał/wezmie w żywo
 cie swem pocieszenie/a po śmierci otrzy-
 ma wieczne krolowanie. Tu cęch a
 pamietaj o ktorym masz roż-
 myślać iż o najwyższem.

Gdy wielkoscą chwały y też cnot
 rożnaitych/panne dostojna swyeta
 Cecylija pisano chwali tych cnot/iż
 wstawicznie ewangelia swieta w swem
 sercu nośla/a od boskich rożmow nie
 przestawała. To jest/iż nic innego ied-
 no żywot Jezu krysta milego we wan-
 ieli popisany wednie y wnoch/sercem
 goracym y nabożnym rożmyślała. Al-
 le kroć dokonala/żasie sprzotku porzy-
 nala/bo duchem swietym nauczona/wiedziata iż miedzy wssyt-
 kiemi pracami duchownemi/żadna nad te nie jest wyteczniej-
 sza/y żbawieniu ludzkiemu potrzebniejsza/y ku dostapieniu
 cnot swietych godniejsza/iako częste obieranie wzywocie Jezu
 ja milego. Nigdzieciem nienapdnieś nauki lepszej naprzedko
 żdradliwym a krotkim rożkossam cielesnym/y przeciwnosciam
 ludzkim/iako wzywocie milosciwego pana Jezu krysta iesli sie
 wniem zwypczaj. Rożmyślaniecin tego swietego żywota/du-
 sha tako w milosci bożej sie twirdzi y rozpala/iż rżeczy częste
 wżgardza a żanic niema. Naucza też co człowiek ma działać/a
 czego sie ma wiarować. Rżektem naprzed/iż rożmyślanie żywo-
 ta Jezusa milego/naucza niedbać cielesnych y żdradnych rożko-
 ssy albo kochania przykład tego wswietey Cecylii/ktoraż tako
 byla swe serce napelnila/iż żadny grzech mjesca wniem mieć nie
 mogł/ani myśl ktora żla. Wżetoż gdy nasmadżbie/trabienie/
 spiewanie y gedżby rożnaitte slyssala/nabożnym sercem mowi-
 la. Serce moje y też ciało moje miły panie niechaj niebedzie po-
 kalone/abych niebyla żgąnbiona. Ktore rożmyślanie żywota
 milosciwego pana Jezu krysta naucza żnosić przesładowanie
 ludzkie/y wsseltie przeciwnosci. Wżkład tego mamy wswie-
 tych mechenikoch/ktorzy ciężkie a rożnaitte meki cirpieli żdo-
 bra wola. Skład to mieli/swiety Biernat powieda/iż nissad

Żywot pāna

iedno bran y boleści miłego pāna Jezū krysta/ktore wstawnie
 robmysłali. Temu sie tedy dżirouy/ā ich wctym nāsładuy/ā po
 gladauy wiary stwōrzciciela twego/ktore sā otwōrzone/ā ku wie
 rzeniu wnatrō iawne. Al skad sie niegłko meczenich/ale y wch
 naroce wiary/ktore pospolicie żowiemy spowiedniki/wniemo
 cach/wkłopotciach/wsmetkach/wprzeciwnościach wielka mieli
 cierpliwosc. G wierna dusso/gdy by cōlā o swietym Jeronimie
 o swietym Grāncissku/albo o swietey Klarce/iako oni wstwo
 ich smetkach nād ludzkie dominowanie mieli cierpliwosc. Nād to
 wssytko patrō y dżisia nā ludzkie swiete/iako oni skromnie ciz
 pia wssytkieniewczasności/ā to dla tego/iż dusse ich nie sā w ich
 ciecie/ale wciele y wianach Jezusa miłego przeż robmysłanie.
 Trzecie robmysłanie żywota Jezusa miłego/nāucza nas czego
 sie mamy wiarowac/ā czego nāsładowac/bo tam nāydziez nie
 wymowne wpokusach ochłodzenie/nāydziez synā bożego glibo
 kie wpołożenie/nāydziez tam wielka cierpliwosc/y wssytkich
 cnot powolnosc. G tym krotko swiety Biernat mowi. Proż
 no ten robotuie/ktō minima sie cnot dostapic/nigli y cnot mīo
 życiela/to iest y pāna Jezusa/ktorego nāuka iest nāsienie mi
 łości y tej miłosierdzia/ktorego żywot iest żwierciadło wniem
 nosci/ā iego śmierć/iest żroczystwo wsselkiej mīłości. Ten je
 swiety Biernat daley mowi/ktō Jezusa nāsładuie/obładżyc
 niemoże. Przeż robmysłanie tedy cześć żywota Jezusowego/
 serce sie pobudza ku wielkiej miłosci/żada nāsładowac/y chce
 dostapic iego wielkiej cnotliwości/ā potem bywa oświecone
 swiātością niebieską/tako iże rożna rzecz y prawdziwe y fałszy
 we/iż żadny żly wroć żaszkodzić mu niemoże. Stātegiociem ro
 bmyślania/mnōdzy ludzkie prosci ā nieumietni/bywāia rozumu
 oświeconego y żywota swietego/ktorym miły Jezus ā swoiey
 łaski darwa rozum gliboki wielkie rzeczy wānac y tej żrozumiec.
 Żibeto wielebny ociec swiety Grāncissel/nie ā ynat dostapit
 cnot rozmaitych/y prżyszedł ku dżiwnemu żrozumieniu rzeczy
 dżiwnych/iedno spospolitorwānia y opcowānia żmitosnym pā
 nem Jezū krystem/wktorego sie takō byt wpoht/iż iako by o
 braż w iego sercu byt/āż potem dla wielkiej miłosci/żaszkuzyl rā
 ny ā iego łaski wżeku wnogach y wboce prżyiac/ā takō sie wkrzy
 stusa byt wlepit/iż niesobie āle krystusowi żyw byt. Al żibeto sie
 wssytek wkrystusa prżemienit. Patrōy je ku ktorey wysoko
 ści robmysłanie żywota pāna Jezusa prżywodzi. Żibeto też ty

mita panno/chcessli przydy ku stadu doskonalemu/mas sie
wocie Jezusa milego czesto obierac/a tako sie vpokoy y tez si
sly twoie vloz/iakoby przy tym byla y oczyma widziala/
rozmyslast/chcessli abyś pana Jezusa nalazla/y skotkosc iego da
kusila/rozmyslay ze ty rzecy pilnie/skochanim dussye twoey y
chciey pracowac wtey nauce/az do konca zywota twoiego. Po
ktorem ten pan/da dostepic krolestwa swego wiecznego.

Rożmyślanie co sie dzialo przed wciele
nim syna bożego.

Kedy przed piec tysiecz lat y dluzey mizerny rodzay
ludski skazan byl na potepienie dla grzechu pierwsze
czlowieka/tak iz zadny czlowiek nie mogl przydy do
chwal krolestwa niebieskiego. Alniolowie swietci za
luzac vpadu stworzenia tak slachetne/y spustossenia krolestwa
niebieskiego/aczkoli czesto a pilno pierwey przed tym sie modli
li/a wssakoz tedy nawiecy gdy sie czas spelnienia woley boskiej
przyblizal/pilney y nabożney padaiac wssytech na swe oblicze/
przed maiestatem boskim tako mowili. O stworzycielu wssyt
kiego stworzenia/tak naszego iako ludskie/slubilo sie twoey bo
skiej dobrocliwosci/czlowieka na podobienstwo twoe stworzyc/a
by snami byl twoey chwal vczesnikiem/a oto wssytech napote
pienie yda przed tak wiele lat/zadnegosmy niewidzieli aby kto
ry byl zbawion/nieprzyiaciele nassy moc nad wssyctimi mai
a nienass vpad ale pieklo snimi napelniaia. Ciemu ie mily pa
nie stwarzass/y rodzic sie ym dopusszczass/ciemu dawass wzrec
zlym wrogom stworzenie twoie/y zali nawieki odrzuciss y za
pomniss sie smilowac nad czlowiekiem/aczkolwie to podlug
sprawiedliwosci czyniss iako pan. O to iuz mily panie czas mi
losierdzia przychodzy/racz sie iuz smilowac y zapomniec/iz pie
wssy czlowiek przykazanie przestapil/racz iuz tego plemie wssy
moc smilosierdzia swego/racz mily panie pamietac/iz na twoe
podobienstwo stworzyles go/otworz reke miłosierne twoie/da
pamietay gniewu twoego/smiluy sie nad nimi/bo wtobie na
dziete swa pokladai/racz ie iuz dzis wspomoc. Wysluchal pan
bog te prosbe y rzekl. Zalmi tjem stworzyl czlowieka/bo musse
sam zan vcierpiec y gorzko vmrzec. Przytym tu rozmyslic mo
zem yzwot panny Maryey ktora gdy wreczech krecych przed ro
dzice swe/cyca y matke na sluzbe boza do koscioła ofiarowana.

Zywot pana

Natchymiaſt wpożrotku koſciola poſleknawſſy/wmyſliła boż
ſobie miec ża matkę y opca/mysłac gorącym y nabożnym ſer
cem co by dſiałac miała/iż by bogu wſſechmogacemu luba by
ła y iego łaskę nalaſła. Potym wſtawſſy od modlitwy przyka
żania bożego ſie iela/y dwoie ſobie tu narowyſſhemu wypelnie
niu wybrała. Bedzieſſ miłował pana bogą twego/że wſſytkie
go ſerca/że wſſytkiey duſſe y ſily twey/a bliźniego twego/iako
ſam ſiebie. Do dwoie przykażanie chowaiać/tak przeko wſſyt
kich cnot nabyła/iż ony wſſytki panny ktore ſnia bogu ſłużyły/
ſwym cnotliwym żywotem przyſſła/od poſnocy żawždy na mo
dlitwie wſtawiała/gdzież przed oltarzem fleciać/żgorząc żadza
oſiedm rzeczy bogą proſiła. Naprzod aby iey taka łaska dał/iżby
go że wſſytkiego ſerca ſwego/y że wſſytkiey duſſe y ſily ſwey mi
łować mogła. Ktore aby bliźniego ſwego podług woleh miłego
bogą/iako ſama ſiebie miłowała. Trzecie/aby to wniemawſſi
miała/co by bogu nie lubego ſnała/a to miłowała y czyniła co
by iego ſwieta wola była. Czwarte/o glembołą pokorę/o cier
pli oſc/y o ynnſe wſſytki cnoty bogą proſiła/przez ktore by iego
ſwiety miłoci luba była. Piąte proſiła iżby iey dał ogledać on
czas ktoreg by ſie ona naſwietſſa panna narodziła/ktora by ſyna
bożę porodzić miała/proſiła aby iey oczy do te czasu żachował/
iżby ię ogledać mogła/wſſy iżby ię ſłuchać mogła/ieſyſf ktorzy
by ię chwaliła/rece aby iey poſłużyć mogła/nogi aby chodząc
mogła noſſac iey namileyſſego ſyna/kolana aby go na ſwym lo
nie piąstowała. Szſte bogą proſiła iżby łaskę poſluſſenſtwa
ſwych ſtarſſych miała. Siódme iżby koſciół y wſſytek lud ſwoy
ku ſwey ſłużbie właſce ſwey raczył żachować/aby ſie raczył nat
ſwym ludem tym rychley ſmiłować/y ſyna ſwe iedyne naten
ſwiat dla iey żbawienia poſłać. Gto ſie żwielfka żadza/żgorącym
nabożeńſtwem/y żwielfkim płacze modliła/a wſſakoż tak ſie grze
ſzna y wżgardzona przed oblicznoſcia bożę czyniła/iżby nieby
ła godna wyſłuchania/takiey pokorę była/iż ſie bożey łaski nie
doſtoyna czyniła/ſſeżego bogu bardo luba była/y dla iey pokori
bog otec żeſłał w iey żywot ſwego namileyſſego ſyna. Te regu
le iako ſwiety Jeronim powieda/ta naſwietſſa panna chowa
ła/iż poſtarawſſy od żarania/aż do trzeciey godziny na dzien wſta
wicznie na modlitwie była. Gd trzeciey godziny/aż do dziewią
tey robiła. Gd dziewiątey godziny/żę ſie na modlitwie ſhła/a
dziwney modlić ſie nieprzeſtala/aliż ſie iey anioł wkażał/ktorez

go reku pokarmi ku posileniu brata/stad że sie tym wiecy wu-
czynkach dobrych y w miłości bożej pomnażała/tak iż wczujno-
ści była należona/pierwsza w mądrości bożej/naučenista w po-
korze/glepsza wspanianiu pieśni Dawidowych/wyborniejsza
własce bożej y bliźniego/gorzysza w czystości/ona sama była nale-
żona naczysta/bo yście niewiedziała/iż boża matka być miała/
a iuż panienstwo swe bogu posłubiła/a w tym wczynku niem-
ła sobie równe ani po sobie wtore/bo ona sama matka boża y
panna była co rzecz jest niesłychana. Tak była smierna/cicha, y
pokorna/iż sie iey żadna panna w nocie dorównać niemogła/ale
iako światłość między ciemnościami/miesiąc między gwiazda-
mi/tako świeciła dziewica Maria między innymi paniami. Wssa
koż aczkolwie tako swietego żywota była/wsszakże sie między
wssztkimi czyniła naniśa. Kiedy mówiła/tak iey słowa były
roztropne y ważne/iż mógł być wznan bog w ięzyku iey/n-
gdy nieprożnowała/ale albo sie nabożnie modliła/albo spłnoscia
robiła/albo sie wżakonie bożem żwielką chęcią wchyla chwalać
żawždy bez przestania miłe boga/a dla te nad wssztki jest wch-
cioną y powyssoną/bo krolowa niebieska y matka boża dostała.

* * *
Jako panna Maria odmarwiała iż
by meża niepoieła.

Kiedy dziewica Maria trzynasie lat miała/tedy riaz-
ca kapłanście iey mówili iżby meża poieła/ien by był
podobien iey dostoiensztwu. Dostonna panna y niepo-
falona dziewica Maria wssysawsszy ty słowa/silno sie
żasmucila/a przemieniwsszy swe oblicze żbladła/y iey wssztko
barwa/ktora była iako róża rumiana/wbladłość sie przemien-
ła/wkazyuac czystość dziewiczego serca. Potym westchnawsszy ku
bogowi onym riazetom odpowiedziała mówiac/iż by iuż bogu
czystość slubiła a ynego oblubienica nader mieć niechce/bo one-
go samego naderwssztko stworzenie milute/tego dla moie czysto-
ciemum posłubiła/a nader inego meża nigdy niechce poznac/ale
sie temu czysta y błogosławiona chce chowac/bo meż obietnice
przelomie niemoga/ten ci jest mój oblubieniec/mąż mój y
stróż dziewictwa mego/w tego ziemi żawždy sa róże żlilga kwi-
tnace/y wssztko rostkossne kwiecie/tamo jest rostkossna wonia
Cynamona y balsama/y wsszego rostkossnego kwiecia/nigdy że-
mo nie jest lato gorace albo zimno marżnace/tamo nie plechu

Pywot pana

ani wsoychania krzyku/ani ktorego strachu. Tamto nie głodu/
wzrodu/ani ktorego boiu. Tamto nie żadney niemocy ani kto-
rey tesliwosci/bo tam jest wteczna radość y przespieczność/Ido
wie y mier wiekuiſty/tam jest zawsze pewne pienie y wesele/
tamo brzmia organy slotkimi głosy/tamo anieli sarchanioty
tańcuia/tamo moy oblubieniec jest skrypiec swietych pantiu/
iemuż służy nabożnie fory anielskie/a tego nadobności dziruia
sie miesiac y słońce/on jest wszytkich rzeczy sprawca y krol wsse-
go swiata/temum oddana/y tu temum przyłaczona/y wieku-
ysta miłosćia temu slubiona. On ci nie swym pierścieniem so-
bie poslubil/swym posagiem oſtegnal nie sobie. Gnemum czy-
stote moie slubila/anigdy meza poſnać nie chce/przeſto nie jest
podobno aby ch ten slub ſlamala/ktorym bogu wssechnogace-
mu slubila. Skryſtac to riazeta ydowſcy odpowiedzenie dziewi-
ce Maryi/silno sie żunieli dziruiać sie bardzo iey mądrey mo-
wie y rzekli. O dziewico nabożna/o wierna oblubienico boża/
coś to wdziałala/chceſs nam wieſć obychay przed tym niepoſta-
ly przeciw zakonowi moizeſſowemu/y chceſs wruciſć wzakonna
klatwe/ktora jest piſana wriegach moizeſſowych/iż niewiaſta
ktora jest nieplodna/ma być miana od boga przeſleta/bo nieża
ſłużyła płodzić owoc a żywota ſwego. Maryia nato odpowie-
działa mowiać/iż ona dla tego ſlubu nie będzie przeſleta/bo ta
klatwa jest oſwieckie y przemiſłaiace rzeczy wydana/a nie prze-
niebieſka y wiekuiſta rzecz/dla ktorem sie ia panu bogu poſlu-
bila. Niewiedząc riazeta kapłanſcy co by daley nato dziewicy
błogosławionej odpowiedzieć mieli/wieſli wrade oto sie radzić
co ſnia wczynie. Tedy poczeli mowić. Przepuſcimyli to tey dze-
wicy tak chodź/a nieprzymuſimy iey nam poſluſſney być/
w wiedzie noty obychay miedzy nas/przeż ktory będzie naſſza
moc bardzo wzmieſſona/bo tey przykładem/wiele dziewic oſta-
nie wczystoſci/iż beda odmawiać yſc za mąż/wygardza mał-
żeńſkie ſoje/a naſſey kaźni niebeda dbać.

Jako kapłani boga proſili iż by ym wiaſwil co by
ſta panna działać mieli.

Idąc riazeta kapłanſcy tey to dziewice dziruiny w-
czynek/iż iey wmyſł wobiętnicach jest potwierdżon/
a Moizeſs przykażal aby każdy to ſpełnił co bogu ſlu-
bil. Niewiedząc co ſtym wdziałać/do boga sie wcieli/

y przykazali post za trzy dni/aby żwieltkim nabożeństwem lud
pospolity prosił boga wszechmogącego/by ym raczył wstawić
y wskazać przez aniola/co by sta dziewczica mieli czynić. Trzecie-
go dnia stał się głos wielki wkościele/gdzie wstychy stysli/iżby
wstychy młodziency spokolenia Dawidowego albo iuda tego
dziada/tak starzy iako młodzi/ktorzy ieszcze wmałżeństwie nie
byli przyšli do kościoła/aby każdy niośł wiece rożge albo laske/
a naczynych by się lasce pokazała latorośl y kwiat/ten jest dostoy-
ien aby temu dziewczica Maria dana była ku małżeństwu. Te-
go dla biskupowie y rżażetą kapłanich/przykazali wstychkim wżi-
domstich ziemi/aby ktorzy kolwie by byli spokolenia iuda/sko-
rego był król Dawid/ktorzy by ieszcze niebyli wmałżeństwie/
aby do Jeruzalem do kościoła przyšli/każdy niośł laske wrez-
ku. Tedy stego pokolenia wiele mężczyzn młodych y starych
przyšlo/każdy niośł laske wrezku podług przykazania. Stało
się kiedy tam żwieltkim nabożeństwem czekali cuda bożego aż
do trzeciego dnia/niewidząc żadnego dziwu/żlek wstychy sie/wyda-
li się żasie na modlitwie/y wżywali boga wszechmocnego nabo-
żnymi modlitwami prosić by ym wskazał swe cudo iako obiecał
Tedy żasie głos boski wkościele wstychy wstysli rżeknac/iż tu
ieszcze nieprzyşedł on nabożny mąż sluga boży/ktorego bog wy-
brał ktemu dziwu/ktoremu bog namięnił te dziewczice dostoy-
ną/tuż mieşta wbetleiem/syn Jakobow/spokolenia iuda imie-
niem Jozeph.

**O Jozeffowej chwale oblubie-
nicu panny Maryi.**

Jen Jozeph był mieşcie Betleiemski/syn Jakobow/
świetych obyczaiow y swiete żywota/ten był wierz-
ny prawdziwy/pelen boskich mądrości/czystosc cieles-
na y niewinność swego serca chowaiać bogu y lu-
dztom był miły/bo był wślowie prawdziwy wierny y przez-
spieczny wżymocie swoim y wuczynku był prosty/dobry/
śmierny/cichy/a barzo roztropany/każdym się kaskawie rożmo-
wił/każdemu laske wskazał/ciesielstwem się barzo mądze y ro-
ztropnie obchodził/ż swych wiernych roboti/wbogim/niemocnym
pielgrzymom/y każdemu kto koli prze bog prosił ialmużne da-
wał/bo był pelen gorącego miłosierdzia/często bogu wszechmo-
gacemu służbę czynił swymi nabożnymi modlitwami/postę/
czucim dzezył swe ciało/przykazanie moiseffowego zakonu rad

Zymot pana

chował/wszystka myśla/sercem y duszą bogą wszechmocnego
miłował/ku swemu bliźniemu zawsze miłosierdzie miał/był
czystego ciała/bo wszystkie rozkosz cielesną od siebie odrzucił/był
też czystej dusze/cnych a dostojnych obyczajów/cłowieka żad-
nego nigdy niepotapiał/ani w bogie kiedy wżgardził/w bogiego y
bogatego iednako miłował. Przecież to go też bog wzięcił/iz go sobie
y swej miłej matki opiekunem wybrał. Al dla tego słysząc ten
głos żydowskich kapłanów y pierwszy wżwiedziawszy iż Joseph słu-
gą bożych dostojen tej panny. Natychmiast posłali do Betleiem
aby też z swą laską przyszedł do kościoła. Joseph iako człowiek
posłuszny/ssedł do kościoła do Jherusalem niosąc laskę w reku.
Y stało się iż skoro iedno wssedł do kościoła/natychmiast ta ista
sucha laska w jego reku puszczawszy odrosła jak wić/ y dziwno-
li się temu wszystkim/a padawszy na swe kolana/chwalili bogą
wszechmocnego rżeknac. To jest mąż dostojny/dziwnym zna-
mieniem od bogą wybrany/wierny a prawdziwy sługa bożych/
tego dla jest dostojen/aby iemu ta błogosławiona dziewica by-
ła oddana/ktora y bogą zasłużyła/aby wto dostojne małżeństwo
świątecznemu temu człowiekowi była oddana/bo ią bog wzięcił wiel-
ką chwałę/wysoką cnotę y wssiem dostojenstwem. Przecież rżę-
kli rżazetą żydowskich Josephowi. Josephie mezu nasłwieszy/a
bogowi miły/ktoryś dostojen małżeństwa tej panny/bo cie bog
przez wielkie cudo pomysłyl/y wybrał cie oblubienicem dziewi-
cy Maryen/tego dla oddawamy tobie tę dostojną dziewicę/a ka-
żemy tobie by ią wziął za żonę sobie. Wysłysawszy to Joseph
odpowiedział ym rżeknac. Jam wymyślił nigdy oblubienice nie
pohmować/bom wszystkie miłość żeńska już opuścił/wszakoz acz
bych miał tę wolę iż bych chciał żonę pojąć/tedy wżdy niepodo-
bno/abych takó rozkoszney/takó wielebney/takó świętey dziewi-
cy był oblubion. Ja niedojny wsszego ludu niśsiy/nie iestem do-
stojen poruszyć takó świętego dziewiectwa/bom ią już przyszedł
wstare lata/a dla tego niejest podobno/abych takó młoda y takó
dostojną dziewicę pojął. Y wdał się na modlitwę/y począł bogą
wszechmogącego żgoraczymi słami prosić rżeknac. Wsszechmoga-
cy/stworzycielu nieba y ziemi/opiekalniku rodzącu człowieka
go miłośniku czystości/prosse cie aby mnie raczył zbawić/abych
był prożen tej świętey dziewice/ktora jest swierciadło wssych czi-
stosci/y przybytek wiernego bóstwa. Gdy się takó modlił/aniol
się iemu wkazał y począł go weselić rżekac. Josephie sługo bożych

nieszmeći sie oto/ale sie wesel/a slubi maria za oblubienice/boć
ta iest podlug twego obiecania/wierna milosnica/dziwictwa y
swieca swietey chystoty/a podlug twey woley/ona zada chysta
dziwica nawieki ostac/bo przez tey dziwictwo/anielskie ymie
bedzie naprawiono. Przez to dziwictwo/bedzie wssytek swiat
zbawion. Przez to krolestwo niebieskie bedzie porwssono/przez
to/moc piekielna bedzie rozbita. Tego dla iest to wola milego
boga aby ia sobie poslubil/chorowiac ia zawzdy w tey dostoiens
twie/omyslaiac y sluzac tey w tey potrzebie/iako swey kros
lewnie. * * * * *

G modlitwie bogoslawnionej dziewice mariey kiedy
tey kazano Jozefa poiac. * *

Kiedy podlug woley milego boga/bogoslawniona dzies
wica byla przez kaplany ydowskie napominana iz
by Jozefa sobie za oblubienica wziala. Wcielila sie ku
bogui wsszechmogacemu zgoraczymi kłami/y poczel
ie modlic sie z kłami wzdychaniami serca rzekac. G krolu niebies
ki/o wierny obeyrzycielu kazdego chystego serca/o milosniku
chystych myśli/ty wieisz izem ia nigdy mego serca niepokalala/
ini mego ciela/zawzdyim moy duch chysto chorwala/mimocie
nicem ynego niezadala ani milowala/cobiem samemu krowiac
moy chystosci ofiarowala/cobiem samemu more dziwictwo za
chorwala. Alle dzisia moy namilsszy gospodnie przynekala mie
abych ten slub y te obietnice przestapila/bo mie juz oddalala
twey wciessney slotkosci. G iedyna nadzieio me zbawienia/pro
sse ciebie aby nieprzepuscil mego dziwictwa porussic/bo ty iest
moy oblubieniec/a przybytku mego serca osobny wybraniec/cie
biem milowala/wtobiem sie radowala/ciebiem zawzdy zadala
mimocie namilsszy moy/nigdyim oblubienica nieffukala. Ty
sam iest moy oblubieniec/moy bog/moy pan/moy otec. Ty
sam iest mnie namilsszy stysiacu wybrany/tego dla/moy nami
lsszy dzisia ciebie prosse/aby mie raczył miloscwie wybawic
stego wielkiego smetku. Gdy sie tak bogui wsszechmocnemu zwiol
kimi kłami modlila/aniol zniebios przyssedl k niemu wesele rze
knac. G dostoyna/o szczesna/o bogoslawniona dziewico maria/
nie wdrazay sie tako wielkim smetkiem/boć bog wzgrad na mo
dlitwy twe/y poslal mnie zniebios ktobie bych cie wciessyl/bo cie
chce chorwac wtwym dziewiczym stable/wssakoż bedziess odda

Zymot pana

na podług obyczajów małżeńskich temu świętemu mężu Józefowi/ten ciebie chorwać będzie wotwym dostojnym dziewictwie/iz czystą dziewicą nawieki ostanieś/rossakoz zakon popelnisz/y wstawienie możeszowe/bo masz oddana być obyczajem małżeńskim Józefowi/ktory jest mąż dziwnego miłosierdzia/a podług twego slubu/wierny miłośnik dostojney czystoty. Tego dla twego małżeństwa jest dostojen/a ciebie nigdy ktorym gniewem/ani smetkiem żakłopoce/ale cie zawsze będzie chorwać tako czysta y święta dziewice. On będzie stroż/towarzysz y sluga twej czystoty/on tobie będzie oblubieniec/brać y otec/a ty temu będziesz siostra oblubienicza y matka. Al żmowiwosy to anioł/żniłnal/a Maria potym wciesseniu polecila sie miłemu bogu. Al tak je żrządzenim boskim/Józefowi za oblubienice była posłubiona. Al tylko o tych rzeczach ktore przed wcieleniem syna bożego moga być rożmyślany, *+ *+ *+

Pan bog rośkazuje Gabrielowi do panny Maryi
swe poselstwo i swej rady,

Bog wszechmogacy/ten odpoczątką swiata miłowi
rodzay człowieczy/niechac zagubić plemienia ktora
na swe swiete oblicze raczył stworzyć/począł o ię
żbawieniu myśleć/bo i swej boskiej rady/chciał na
desłać swe wolebne słowo/to jest syna swego iedynego. Ale
iennice napierwey wżiawil gabrielowi archaniolowi/przed k
rego sie moc boża rozumie. Przeto weśwawosy y rzekł iemu
Idzi do miłosney panny naszey mariey/Józefowi posłubione
a obiaru iey/iz syn mój iedyny požada sličności iey/matka
sobie obiera/a mow iey by go wesolo wstwy żymot przyela/.
przez nie ludzkie plemie chce żbawić/y nieposlussenstwa Alda
mowego żapanietac. Już chce syn mój iedyny i swego mocne
go stolca nadol stepić/y smilowac sie nadnimi przez swe na
swietse wcielenie/oney ci date syna mego iedynego/aby temu
matka byla/iemużem ja otec/date iey ymie porodzicielka/rossa
koz ostanie wcalosci iey czystota dziewicza. Tego dla od swietey
troyce nies raczo to oredzie/nandyest ja modlac sie bogu/przy
stapiwosy kniey/pochesnie przepowiec iey oredzie niebisskie rze
zac. Zdrowa badz miłosci pełna/bog stoba. Archaniol przyiaw
osy to poselstwo possedł ku błogosławionej dziewicy wesolo/va
kloniwosy sie swietey trocy wcalmo, *+ *+ *+

Jezusow,

List VI

Gabriel przyssedwssy do panny Maryen/świastował iey syna
 bożego poczęcie orędzie trójce świętej,

Wedy naswietssa panna sama zamknaw
 ssy sie w swoy loznych/czła rzezi. Złan
 affowe/gdzie mowi. Gto panna pocz
 nie y porodzi syna/iemuss ymie bedzie
 emanuel bog snami. Poczelā o tym go
 raco myslie rzeznac. W bogosławiona
 dziewko/vzrżeli ia twe oblicze/bedeli
 ia dostojna/abych byla sluga twej slu
 gi. To rozmyslaiaac wssytko swe serce
 y duch wniebo obrociła. Zāchm wsta
 wssy zoltarz poczelā cāhsc ten psalm. Bogosławiles gēspodnie zie
 mi twej, aże do tego wierssa. Wssy se co bedzie bog moy mowic
 wemnie Al natim miescu szorowic nasze zbawienie poczelā sie/

B 1

Zywot pana

bo wten czas anioł Gabriel/ten posłan od boga do miasta Galilejskiej ziemi/ieniusz ymie było Nazareth do dzierowice/ktorey było ymie Maria/ten była za Jozefa oddana/radując sie bardzo stey nowiny zbawienia ludzkiego wielkim weselim/wziawszy persone miłodzienca słodnego/wocemgnieniu przed panna wiech celli stanął/y pozdrowił ja rżekac, Zdrowa bądź łaski pełna/panstoba/bogostawiona iez miedzy wssemi niewiastami, Smier-na dzierowica kiedy to wsslyssała/żasnucila sie podlug swego dzierowiczego zromu/a skloniwszy głowe nic nieodpowiedziela, Ste knawszy sie poczela myslie co by to bylo za pozdrowienie, Nieza smucila sie zwidzenia anioła/bo anioły na każdy dzień widziela/y snimi gadala/ale żonego pozdrowienia/bo nigdy takiego pozdrowienia od żadnego przed tym nieslyssała, Ale wchym pozdrowieniu gdy slyssała iż ja anioł ze trzech rżecz chwalil/niemogło to być/aby panna tako pokorna niemiala żasnucenia, Chwalil ci ja anioł stego iż łaski pełna/iz bog snia/iz bogostawiona nad wssytki panny y panie, Al przeto takiej wysokiej chwały panna tako glebokiej pokory bez żasnucenia przynac niemogła/a bowiem ta iest własność ludzi pokornych/iesli cnoty wielkie maia/minimaia by były małe albo żadne, Żasie maiali małe niedostatk/maia ie za wielkie/a to czynia aby sie żawždy mnożyli, Al dla tego iako rostopna y mądra milczala, Baczac Gabriel iey żabromanie y milczenie/wtoze słowo kniey przemowil rżeknac, Nieboy sie maria/ani sie sromay stych darow/ktorymi cie wielbie/boć prawdziwa rżecz iest/iz nie telko łaski pełna/ale nad to wssytkiemu rodżanu ludzkiemu nalażła łaskę/y naprawila zbawienie/bo pocniess y porodżiss syna nawyssszego boga/ktoremu da bog stolec oycā iego Dawida/y bedzie krolowac wodomu Jakobowem/a krolestwa iego niebedzie końca, Nato maria odpowiedziela nieodmawiaiac ani przywalaiac chwale pizerżeczoney/ale chcąc być pewna dzierowictwa swiego/ktorego stracic niechciala/pyta od anioła poczecia obyczaiu obiecānego rżeknac, Żakoż to ma być gdym żwoley bożey dzierowictwo iego miłosci poslubila/a nawiekim meżā nieużnac wymysliła, Odpowiedziat Gabriel/toć bedzie sprawa ducha swietego/ktory osobna łaska napelni żywot twoy/żamku dzierowictwa twego nieporusaiac, Al dla tego co sie narodzi siebie/syn boży weżwan bedzie, G to Elżbieta przyrodżona troia/wstarosci swey poczela żyna/a iuz temu sżdzi mieżac/bo oboga nie iest niepodobno koż-

de słowo, Rozmyśl tu sobie iako trojca święta oczekawa odpow-
wiedzi y przyzwolenia pamięńskiego ku wcieleniu syna bożego/
ogładay iakoś stoi przed aniołem pokornie zromatech sie, Bacz
też iako anioł pilnie y też mądrze przywodzi ten syna bożego po-
czecie mówiac, Duch święty przydzie wcie/y moc naroyssie za-
słoni tobie, Al iustakoz dziewica Maria niechelpi sie stał wielkie
wybrania y powyszenia nad wyszko stworzenie/ale sie bąziet
żapała z słow posła y dziewożleba bożego/przeto pokleknaoyssy
raczki skoyssy pokornie rzekła, Gwo ia poselkini pana mego/
stał mi sie podług słowa twego, Zaczem słowem/wocemgnies-
niu syn boży stał wżywot ten naswietssy/z ten krwie chystey
pamięńskiej/duchem świętym ciało tego było sprawiono/tak iż
cały y zupełny z bogiem oycem w niebie został/y wżywocie pa-
mięńskim zupełnie mieszkał, Gdzieś potym rychley niż wocem
gnieniu dussa tego naswietssa była stworzona/y w ciało wlane
tak iż stał sie natychmiast człowiek zupełny y też bog wierny/
tak mądry y mocny/iako dżys jest w chwale bostwa swiego,
Zaczem archanioł Gabriel słysząc to wielobne przyzwolenie/po-
kleknał/y wkloniłssy sie dziewicy Marii/do krolstwa niebie-
skiego sie wrócił, Tam te nowine żwielkim weselim y żwielką
radością anielskim korom obiawił/powiedaiac/iż dzisiaj stało
sie wielkie wesele na niebie y na ziemi, Bo iedną dziewką spo-
lenia Dawidowego/ogarnęła w swoy żywot krola nieba y zie-
mie/y wchyniła mier między oycem bogiem/a między rodzi-
człowieczym/bo już beda napelniony nasze kory/ktore stracił lu-
cyper z tego towarssimi, Głysząc to aniołowie/stego sie weselili
y nowe święto nad obychay żwielką radością świecili, Potym
panna naswietssa w goracey miłości bożej rozpalona/czuiąc sie
już przenaswietssym płodem być brzemienią/bogu oycu podle-
knaoyssy na kolana pokornie dziękowała/płosząc wielkim nabo-
żenstwem/aby ia raczył nauczyć iako by miała tego miłemu sy-
nowi w służbę, Bacz że stego wyszkiego wielkość święta dzisiey-
szego/a sercem y ciałem obchodzi iako nabożney możesz/bo ta-
ka nowina od początku świata niebyła, Dzisiaj jest święto boga
oyca ktory synowi swemu iedyńemu panne posłubił y oddał
ia/Dzisiaj też jest święto narodzenia syna bożego/potym będzie
narodzenie z ten żywota świętego/ Dzisiaj też jest święto ducha
świętego/dla dżiwney a nie rozumney sprawy ciała syna boże-
go/bo te sprawy samemu duchu świętemu koscioł święty przy-
s

Zywot pāna

wlascza; Dzis też jest przenaswietlszy pāny Māriej swieto/cto
ra dzisia bog ociec osobnā sobie cōrkā wyzwoлил/ syn bog mātuch
nā uczynil; Też dzisia swieto wssytkiego dworu krolestwa nie-
bieskiego y rycerstwa ānielskiego/bo sie poczęło dzis naprāwies
nie spustoszenia iego. G wieliko wiecey dzisia ma byc swieto ſbo
ru ludskiego/gdyss sie tu poczęło odkupienie iego/y wyrwanie
śmocy nieprzyiaciela dusznego. Dzis też jest fundament grunt
y początek wssytkich swiat/y przodek wsszego dobrego/bo odtych
miast był gniewien pan bog rodzaju ludskiemu/ale dzis iuz
groził wdziałal skazaniu swoiemu. Patrzącie iako dziwne ā
rozkossne jest swieto dzisieyshe/dla tego wssytkā dusza/żadā y
moca ma byc obchodzona/ā w weselu duchownym przebieżano
wtim toboie samemu lubuy/wtym sie kochay/ā ten pan laska
wy osobnā laska cie pociessy.

Panna Māria swieta Elzbieta nawiedzila,

Rzeczytając naswietlsza Māria słowa ānielskie/ktory
rzekł iż Elzbieta stara nad ludskie dominowanie synā
poczęła/wmyśliła iā nawiedzić/aby iey posłuszyła/y
z iey poczęcia sie poradowała/iako młodsza y pokor-
na. Przeto powstałszy posła bardzo raczo nā gory/iako pro-
mien woniacy mirra y kadzidłem ku domu Elzbiety swie-
tej/ktoryż cternascie mil był od Nazareth/albo mało wiecey.
Wiebaczyła krolewnā niebieska ostrosi albo dalekosci drogi/ale
przez droge ostrā/bo kāmienistā ā tak dalekā/żłaska y skwapie-
nim sła wziąwszy odpuszczenie od swego oblubienicā/dla tego
aby niewidziana wpospolstwie. Brzemie ono przenaswietlshe
ktore wssym swietym żywocie nosila/iey miłosci nic ciessko
niebyło/iako bywa wtey mierze pāniam ynssym. G nabożna
dusso/ogładay iako krolowa niebieska/pāni ānielska/mātuchnā
bożā/ydzie zniektorem pāniami z domu swego Nazaret w gory
gdzie mieszkal Zacharyass swā oblubienicā/nie nā wożie/āni nā
kolepce/ale pieści. Też nie sa za niā āni przed niā rycerze/panie-
tā albo pacholetā/telko ydzie z iey miłosciā/pokorā/wbostwo/ā
zromieglivosc/ktore sa bardzo pāniey naczelney/ale nie natē swie-
cie bo dworu ānielskie/y krolā niebieskie. Al gdy wessła w dom
zacharyassow/poddrowila pokornie ciotke swā Elzbieta/też bżę-
mienna swietym Janem rzeknac. Pokoy tocie ciotuchno mo-
żā miła spłodem troym wciessnym/otom ktobie przysła/ābych

sie weselila twemu wciesseni u od boga/bo mi aniol powiedzial/ iże już sześc miesięcy jest iakoś poczęła syna w twoim żywocie/ y porodził go temu światu ku wielkiemu weselu y wciesseni u/ a przestojem ktobie przyssła/ abych tego narodzenie widziała/ bych ci iako mey miley ciotuchnie przy twoim płodzie służyła. Elzbieta swieta gdy Maria wzięła/ wielką radością y ochotnością powstała/ a usłyszawszy iey pozdrowienie/ rzuciwszy sie kniey na bożnie ją przytęła/ a duchem swietym zapalona/ obłapiwszy ją wielkim głosem zawołała. Błogosławiona ty między wszystkich niewiastami/ y błogosławion owoc żywota twego. Y skąd mi to/ iże matuchna pana mego przyssła ku mnie/ cymnem to żaślu żyła/ skąd mi sie to stało/ iż moy odkupiciel ku mnie przyssedł/ o to skoro głos pozdrowienia twego przeniknął uszy moie/ skoro głos usłyszala twego pozdrowienia/ wsshytkam sie dumiała/ bo dziecię w żywocie moim/ z radością skoczyło/ y wielkim wese-
lim poklekło/ y dało chwałę bogu wszechmocnemu wżatworo-
nym żywocie. Albowiem Jan swiety ducha swietego napelnio-
ny/ napelnil swą matuchne/ bo niepiwney Elzbieta duchę swie-
tym była napelniona niżli syn/ ale z napelnienia syna/ matka
pełna też sie stała/ a stegoż oto prorokuie y wznawa czego iey nie
ob iawil mowiac. Błogosławionaś ty iżes y wierzyła/ bo sie wto-
bie wsshytko popelni/ co od pana boga tobie ozetowano przez an-
iola. Ojciec iakiey były moey słowa naswietssy panny/ stoncy
swietego ducha napelniono jest dzieciętko y matuchna iego/ a
dla tego naswietssa panna boga wszechmocnego chwalać/ wiel-
kim weselem pokornie zaśpiewala rżeknac. Wielbi dussa moja
pana/ a moy duch y me serce raduje sie w bodże zbawicielu mo-
ym. Iże wezrzał na pokornosc dziecięci swojej/ a skąd błogosła-
wiona mnie rżeka wsshytki rodzaie. Iż wdziałal mi wielkie rżeci
ktory mocny jest/ y swiete ymnie iego. Y miłosierdzie iego spoko-
lenia w pokolenie/ boiącyh sie iego. Wdziałal moc wżamieniu
swoiem/ rozprowszył wsshytki pisse mysli. Skłóżył mocarze sto-
ca/ a powyssszył pokorne. Rżadne nakarmił wsssem dobrym/ a
bogate opuścił wnitwec. Przyjął swe dzieciętko yżraelskie/ wspo-
miniawssy na swe miłosierdzie. Iako mowil jest do oycow na-
ssych/ Abrahama y ku iego rodzaiciowi nawieki/ bo jest miłosier-
ny. Gdy tego pienia panna dokonała/ Elzbieta posadziła Maria na
mieściu wsssssem/ ale pokorna panna siadła y nog elzbiety. Wz-
tym ona żucśliwoscia podniosła ją/ a tako siedli pospółu rown-

Zywot pana

y poczelasta soba pospolu gadać y rozmawiać/dwie gwiazdy he
niebieskie matki swiete, Pyta panna obyczaiu poczecia Elzbie
ty/a ona zasie panienckiego/a powieda wielkie radosci iedna dru
gien/chwalac moc boga wszechmogacego zdaru tak wielkiego y
dziwnego/y ludziom niepodobnego, Y mieszkala tam panna ia
koby przez trzy miesiace/postlugiuc pilnie y uczliwie swey cios
tuchnie/iakoby niebyla krolowa niebieska y pania wszytkiego
swiata/y matka boga zywego, G iako szczesne ono miesce bylo/
w ktorym sie takie rzeczy dzialy/o iako szczesna ona czeladka by
la/ktora ty rzeczy szyskala/gdzie tak swiete matki ludskie zbaw
wienie sprawialy/gdzie iessze bedac wzywocie swiete dziatki/a
iuz sie poznaly/poznal rycerz krola/sluga swego pana/bo kiedy
sie matki slotko oblapily/natchyniast dzieciatko wzywocie El
zbiety swietey/obrocilo swe oblicze ku zywotowi matki swey/
y pokleknawszy na kolana/chwalilo krystusa bedacego wzywoc
ie dziewice bogoslawnioney/iako by go chcac oblapic/iako sie mac
ki oblapily/bo niedaleko od siebie byly, Stary zacharyass y pan
ny drugie na to patrzily/szczego bogu barzo dziekowaly y chwa
le dawaly.

G narodzeniu swietego Jana boze krzcielca,

Kiedy czas porodzenia Elzbiety miala/Elzbieta poro
dzila krzcielca bozego/panna naswietsha wten czas
tam niebyla iako panna sromiezliva/a wssako z ry
chlo potym swietego Jana piastowala/karmila/post
lugiuc elzbiecie iako dziewczeczka pokorna, Bogoslawnione dzie
cie iakoby ciotwiek rozumny/pogladalo na pannie Marię wesol
o/a temu sie dziwuie/iz go boza matka piastuje, Al gdy panna
elzbiecie podarowala dziecie/ku pannie dziecie oczy obracalo/bo w
iey zywocie boga znalo, Dbacz tu wielka dostoinosc tego dziecie
cia y swiatosc/zadny odpoczeku swiata ciotwiek takiey piast
unki niemial/ani bedzie mial doskonania swiata/iako to dzie
cie mialo, G wielkie dary y przywileie dal pan bog temu swie
temu/o ktorych ia tu vmyslu niemam powiedziec, Tylko gdy
dnia osmego obrzezan/ymie temu dano Jan, Giec iego zachary
ass/ktory byl niemy/przemowil/a piosnke ktora kosciol spie
wa slozyl rzekac, Bogoslawniony pan bog izraelski y nawiedzil
y odkupil lud swoy zydowski/y podniosl rog zbawienia nam
wodomu Dawida dzieciecia swego/iako mowil iest przez usta

świetych/ktorych od wieka są prorokow tego, Zbawienie żniepżi-
 iaciol naszym/ y żreki wssytkich ktorych nienawidzieli nas, Ku
 wżynieniu miłosierdzia żoych naszymi/ a rozpamiętać się na ten
 stament swoy swietych, Na przysięge ktora przysięgi do Abrahama
 opca naszego/ iże się nam miał dać, Alby przez boiażni żreku nie-
 przysięgiol naszym wybawienie/ służylibysmy iemu, Wświato-
 ści y wśprawiedliwosci przed nim/ porossytki dni nasze, Al ty
 dziecie prorokiem najwyższego bedziesz/ poydziesz wiem przed o-
 bliczym pańskim sprawiac drogi tego, Al by dał wmiennie zbawie-
 nia ludu tego/ na odpuszczenie grzechow ich, Przez wnetrżności
 miłosierdzia boga naszego/ wktorych nawiedził nas/ wschodząc
 żwysoka, Alby zaświecił tym ktorych wciemnościach y wocieniu
 śmierci siedzą/ aby sprawił nogi nasze na drodze pokoria, Naświec-
 śsa panna tego pienia spłnoscia słuchala/ a porożumiarossy iż to
 o iey synie mowil zacharyass/ wssytki ony słowa wssym sercu
 zachowala iako panna mądra,   *+   *+   *+

Maria do domu się wraca,

Po tym naświetśsa panna pożegnarossy Elżbieta y za-
 charyassa/ y błogosławiorossy też Janowi świętemu/
 do domu swego przybytku do miasta Nazaret się wro-
 ciła, Przy iey świętym wroceniu/ rożmyślały wielkie
 ubóstwo iey, Bo gdy przyssła wód swoy/ tam nienalazła chleba
 ani winy/ ani ynssych potrzeb ku człowieczemu pochwierdzeniu/
 ani pieniedzy/ ani skarbów zachowanych ku pożywieniu, Gdy
 przez trzy miesiące w domu zacharyassowym stała/ rostossynie
 a miernie tam wżywała/ iako u pana bogatego/ y kapłana świę-
 tego, Alle gdy do domu swego przyssła/ w ubóstwie mieśkała/
 pożywienie rekoma własnyma wyrabiała/ stegoż y przebog da-
 wała, Rozżaluy się tey panny dostoyney/ a iey ubóstwa naślá-
 duy/ a w nim sobie niestyskuy/ ale się go tym więcej przyklade
 tey panny świętey rożmiluy,   *+   *+   *+

Joseph chciał panne opuścić,

Gdy przez pierwszy czas z Josefem panna mieśkała/
 a dzieciatko naświetśse Jezus miły wżywocie rost,
 Baczac Joseph panne brzemienne/ barzo się zaśma-
 cił/ y tego żalował/ iże niewiedział zdradzenia boskie-
 go, Bacz co się dzieie/ bo możesz nieco nawyżnąć/ a śnać watpiss

Żywot panna

dla czego chciał Józeph te pannie opuszczyć/ a dla czego też chciał miły bog aby matka tego była meżowi poslubiona/ gdyż była panna niepokalona. Racz wiedzieć iż to miły bog dla trzech rzeczy albo przyczyn raczył wdziać. Pierwa aby panna czysta/ która była brzemienna/ wosromote świecka nieupadła. Wtore aby miała słuzebnika woswych potrzebiżnach. Trzecie aby dyabłu niebyło iawne wcielenie boże/ a potym narodzenie. Józeph leżak chciał pannie opuszczyć/ nie dla którego podeyrzenia/ bo wiecy iako święty Jan Skotousty powieda/ Józeph wierzył iey świętosci/ niżli iey brzemiennemu żywotowi. Ale dla tego ię chciał opuszczyć/ iże i iey oblicza błogosławionego promienie iasne iako i skłone wychodziły/ a dla tego widząc Józeph taki mąż/ stat tej panny/ spokojny chciał ię opuszczyć/ czyniąc się niedostępnym iey towarzystwa. Drużdy powiedaia/ iż ię chciał dla tego opuszczyć/ iż ię wbażył brzemienna/ mając podeyrzenie i długiego mieszkania w zacharyassa/ bo tam przeż trzy miesiące służąc Elżbiecie mieszkala. Pogladał tedy Józeph na oblubienice swą milą często/ a widząc ię brzemienna/ wzdychał y smutnym się iey miłości wkażował/ a snąc y oczym odniey odwracał/ bo nie iakie podeyrzenie/ iako iest między ludźmi na nie miał. Bacz tu pilnie a rozważay iako miły bog przepuszcza na swe wybrane/ kłopoty/ smutki/ ku rozmnożeniu odplacy. O to Józeph który był sprawnieśliwy y boga się boiały chciał tajemnie zbiedzć od Maryi/ a dla tego wten przygodzie takó się miał/ iże oskarżyc ię nie chciał/ ale swoje żalosc wosobie ciępliwie przykrywał/ a to co mu się za krzywdę widziało/ mścił się tego niechciał/ ale żłutości tajemnie opuszczyć ię chciał. Baczyla to naswietssa panna Marya i tego oblicza smutnego/ a też y sama się troskala/ a wssakoż milcząc dar boży przykrywała/ radniey woląc widziąca być podeyrzana/ niżli obiawić szczego by była chwalona/ a przynabożnie boga miłego prosila/ aby to wodobrze obrocił/ a Józefa snia pocieszył. Miły bog który wsmieku nieopuszcza nadzieie wniem mając/ zesłał dobrego anioła do Józefa/ który kniemu takó mowił. Józefie synu Dawidow bądź pocieszon/ a nieboż się o Marya oblubienice moje y twoie/ bo to co nosi/ i ducha świętego iest/ boć po rodzi syna/ któremu Jezus będzie imię/ to iest zbawiciel. Ojciec iako wielkie pocieszenie po żasnuceniu. Takóć pan bog y nam by weywnił gdy byśmy w kłopotach kniemu się prawdziwie y duffale wciekali. Potym Józef wniemymowney radości spano

na mieſſkał/a iako ſerce żadne wymyſlić niemoże iż miłował/
ſłużył ię y też ſłanował. O ię dziwnym poczęciu ſwefelin
ię pytał. Naſwietſſa pāna wiſſytko mu powiedziała/ſſcże. Jo-
ſeph był pocięſſon. Jeżus miły wten czas wmaci wyhywocie
mieſſkał podług biegu człowieczego/czekając mieſiaca dziewiate
go. Wielko tedy mamy temu miłemu pānu dziekować/ktory
opuszcwiſſy chwale królestwa niebieſkiego/tak ſie wkorzył/iż wi-
wot pamięſki wſtąpił. O byſmy to wſnać chcieli ſtego ſamego
iż bog dał ſie ię pānnie pręnaſwietſſey ſamknać wyhywocie/ni
gdy mu tego zaſłużyć niemożemy dotędeſmy żywi/a wiſſakoż
z duſſa y ſciałem ię ſwietey miłości dziekujemy/y pokory ięgo
opuszcwiſſy pyche naſładowamy/a on nas za to wieczney chwały
domieſci.

O narodzeniu pāna Jeżu kryſta króla niebieſkie,

Zywot pana

Gdy sie napelnil czas aby panna Maria porodzila/stalo sie wywołanie od Cesarza Augusty/aby popisano wssytki ludzcie/aby kazdy possedl do miasta swego/a tam wyznanie uczynil byc sie z ludu Cesarzkiego, Gdy tedy Joseph chcial idz do Betleiem miasta swiego/widzac pannie na dedniem zaklopotal sie barzo stego, Baczac to Maria/prosila go aby iey samey nieostawil/ale ia z soba wziat/Przeto Joseph wziatwszy wolu y osla/possedl z iey miloscia az do Betleiem miasteczka/ktore bylo sseisc mil od Jherusalem, Al kiedy tam iako vbodzy przyssli/gospody miec niemogli dla wielkosci rozmaitych ludzi albo gosci, G dusso nabożna/rozmysl sobie iako ona panna wpietnascie lat mloda/sromieglowa/chodzenim pracowana/dom od domu chodzi zapalajac sie gospody prossac/a nikt iey niechce przyjac/a tako nienalawssy sobie z swym oblubienicem gospody/musili wonic pod ssope pospolita/wktora sie ludzcie schodzili czasu pluty y niepogody, Tam gdy sie sklonili/Josef ktory byl cieśla/iasski bydletom wdzialal/a iako mogl tam sie spanna przywart, Y stalo sie gdy sie przyblizal czas y godzina bozego narodzenia/powstala panna z wielkiet radosci/y dala sie na modlitwe/a bedac wniwymowney slotkosci/porodzila syna bozego/niemajac zadney boleści/a tak syn bozy/ktory jest iako kwiat nad slonce iasnietssy/nad balsam wonnietssy/owoc nad wssytki slotkosci nassotssy/zakwitnawssy na latozssli nistiet/to jest wyzwocie panny pokorney/wyssedl przez swe swiete narodzenie z Mariet rodziki/paniensket chystosci/przez wssytkiet trudnosci, Gdy panna ksobie przyssla/wzrzala dziecie lezac iako prosty slowiel/placzace ssyssala/tez y widziala antozly spiewajace/poklętnawssy nabożnie mu chwale dala/bogu oy cu niebieskiemu dziekowala mowiac, G boze wsszechmocny/niewymowne darwa dzieki twej milosci albo dobroci/izesmi twe go syna dal/y matkas mie iego wdzialal/prosse twej niewymowney laski/raczys mi to dac z swej madsosci/a bych pilnie mogla sluzyc iego swietey milosci, Ggladah juz tu grzesny chlowie cie/gdzie sie to syn bozy narodzil/itali wktrolewskiem palacu miedzy slotoglowy/patrzay iz sie nienarodzil wrostossy/ale wubogiet smierdzacey stannu/na goley y twardey ziemi miedzy gwierzety/zimny barzo ostrey/od zimna dzial/lezac na ziemi gozko plakal/niemajac czym by sie zagrzal, Matuchna tez iego mila widzac wielkie wbostwo y placz swego namileyssego syna/

pospółu snim płakała/żałując iż niemiała cym by go żarzała/
 przeto z ziemię go podniosłszy żwieltą pościłowoscą y zbawiając
 całując y obłapiając k sobie go przytulając/pierśi pamienskie temu
 podawała/grzała/coliła iako nalepień wmiata. Potym żarłossy
 z swej głowy podwike albo rabeł vbogi/dziecie rożkossne wien
 porwila/tak że żawite/splacem w iasłki pokoyła/tam pokleknę
 wssy na swe kolana/modle mu dała/bo go wiernym bogiem
 byc wiedziała. Wól też y osiel bogą żnając/do iasli przystawil i
 koby żwierżetą rozumne/na kolana swoje poklekneły/przez swe
 nożdzia dychając/syną bożego z żiebionego/para swa żagrżewali.
 O ktorym że syną bożego narodzeniu vbogiem/Biernat swietny
 mowi rżekac tymi słowy. Narodziłossy sie na ten świat syn bo
 ży/nieobrat sobie bogactwa ani rożkossy/aczkoli to miał wssych
 moch/ale obrat sobie żywot bardo vbogi y wżgardżony/bo sie na
 rodził wgrubey stajni a ktemu ostrey/bo na goley y ostrey zie
 mi/żimny bardo cresskiey/ieścże w iasłkach y też wpieluchach le
 żał/a iuz głod/niedostateki/żimno/prześladowanie cżypiał/cżesto
 kroc płakał/żami sie cżestimi oblewał/wkadyjąc iessze żmłodu
 iż silny niedostatek natchm swiecie cżypiec miał/a wchym ludzko
 żnac dał/iż niebogactwy ani też rożkossami/ale płacze vbostwē/
 przesladowanym/nawalnoscia/gwałtem/dostac sie mamy do
 niebieskiey chwaly/gdyż on bedac panem do swej chwaly nie
 przyszedł rożkossami/ale płacem/vbostwē. Ten że swietny Bier
 nat mowi daley wywołając dobroć boska. O dżiwnez to bylo
 narodzenie/iż bog wsszechmogacy bedac nieżmierzoney chwaly/
 stal sie iako robaczek wżgardżony/pan swiata wssę/stal sie słu
 ga stworzenia swego. Niedosić sie mu widziało byc nassym pa
 nem y łaskawym oycem/ale nad to/z swej łaski cżiał sie nam
 stać nassym bracijskim. Przeto baccie tej dobroci wdżieczni lu
 dzie wssych/weselcie sie a baccie stego pocieszeni wssych krżesci
 ani/a żwolasszā vbodży ktorżyscie dla krżtusowej miłosci tym
 swiātem obludnym wżgardżili/a żywot vbogi dobrowolnie na
 sie wżieli/abyście droga ciasnego żywota ostrego tym wolniem
 ża panem Jeżusem possli. Weselcie sie y raduycie sie/boć bog stal
 sie vbogim pospółu swāmi/nieleżyc wrożkossy ani w łasney ko
 nicy/ale na ziemi kāmienney/wstajni smierdżacey/ssczegoż sie
 weselcie. O ludzie bogaci co legacie wrożkossney konicy/gdyż ci
 krol nad krolmi wsswoiem narodzeniu wolał wścić leganie o
 stre/vbogie/nizli wassę mielkie y bogate. Cżemu sie brzydżcie

Zywot pana

twardym a vbogim leganim/gdyſci pan Jezus dzieciako roſto
ſnie/ſwoim narodzeniem wſcił ie y wybrał ie ſobie, Wiſeſto my
przykładem iego cırpliwocſci/cırpm y teſ niektore oſtroſci/abyſz
my ſie tak bogu ſlubili/y iego chwały doſtali,

Anieli obiawiaią narodzenie boże.

Skorſie przeniſwietſzy Jezus narodził/nieſtychana
wielkoſc aniołom wesołym ſpiewaniem iego miłoſc
chwalili/a paſtuchom chuiachm nad ſtady ſwoimi
narodzenie obiawili, Ci paſtyrſe byli od Betleiem
wzrowny mili/anieli wniebo wſtąpili/dworu wierſchntiemu
wziawili/a ſte^o boga chwalili, Skorow ſwoich ſtepowali/by ie
żuſa ogladali/y matke iego poſnali, Al ktory by był tak o ſmiały
ſwey ſwiateſci niedbały/ktory by pana ſwego niechciał widzieć
wielonego gdy tego wſſytech żadali/y proſſac oycā przed nim pa
dali, Tu rożmysłan ono ſłotkie anieliſkie ſpiewanie/y ich ſbożes
go narodzenia weſele radowanie/ktoreſ weſele teſ nam pan bog
da poſym żywocie ſłaſki ſwey wielkiey, Poſym teſ paſtyrſe
przyſili/a dawoſſy chwałę bogu miłemu y matuchnie iego mi
leſ/widzenie ſwoie wziawili y powiedali/ktore od aniołom ſſy
ſſeli/a tak ſwefelim do trzot ſwoich ſie wrocili, Matka iego mi
la jaſo panna maſia/ty wſſytki rżeczy ktore oniem powiedano
roſſchytala/y wſwym ſercu ie ſachowawala, Wſy tedy be
dac narodzenia boże^o wdzieczni/wesoło chwalac mi

W tego boga ſ aniołmi ſpiewamy,
Eſoły nam dzień naſtał narodzenia bożego/ſ żywota
ta panięſkiego dla ſbawienia ludſkiego/dziecie to
wielmi dżiwne/a wſſytko lubieſliwe/a to wczłoſ
wieczęſtwe/ale niedominimane/ani teſ wymoſ
wione/a to wſwoim boſtwe,

Syn ſie boży narodził ſdżierwice przechſtey/iaſo roża y lilja
ſpanienſtwa ſtariey/od wiekow narodżona/ſpanny chſtey
ſienarodził ſbawiciel wſſytkiego/pierſtami panienſkimi dawo
poſarm niebieſki/od wiekow dawnemu,

Czyka matka oycowi otec iey ſynacſkiem/dżiw to ieſt nie
ſtychany bog ſie ſtał cłowiekie/niebo y ziemie pełni/wżdi
nie ieſt ogarniony/dla ſwey wielmożnoſci ktory nie był widoa
my/iaſo pan wſſytkiey chwały/ſtał ſie ſłużeńnikiem,
W połnoch ſie narodził/ien ſłonce oſwiecił/miedzy wołem y

oſtem w iaſtkach ſie położył/niebo wſſytko ſtánorwił gdy potim
w niebo wſtąpił/grom iſtanie ſpuſzcza/ten rełoma porwity/
ſtał ſie dżiſia płáčliwy wesele ánielſkie, *

Aziot jaſny paſtyrſom czuigym přemowil/wesele wam
powiedam iż ſie krol národził/do Betleiem pobreſcie/wpie
luſſkach go wgrzycie ſbáwiciela ſwiáta/Chwala ná wyſokoſci/á
pokoy dobrej wolej/ziemiſkiej pokornoſci, *

Iſt ſłońce ſkła niekází gdy promienie puſzcza/táko boſkie ro
dzenie pánienſtwa nieruſſa/před tym mżli rodziłá/y potym
pánna była/we wſſytkiej cáloſci/o ſzczesne národzenie pierſi
niepokalone/Jeżusa karmilý, *

Bogu częſć chwale dajmy wſſytcy krzeſcijáni/ſnárodzenia
ſwiatego krolá niebieſkiego/ktory wſſytek ſwiát ſtworzył/
tak ſie dżis wpořorzył/w iaſtkach położony/rełami pánienſtwa
wpieluſſkach v winioný/ſtał ſie dla nas winny,

O miłóſci wielika krolá niebieſkiego/aby ſługe wybárwil ſz
pił ſtolca ſwego/ánieli ſie radują/pokoy ludziom dawáá/
wesele ſpiewaá/pánna ſyná powila/tá nowina niebyła/wpáſ
nienſtwie doſtala, *

Ieżus náſſ miłóſciwy dzieciátko máluſkie/nádzieciá náſſa wto
bie y ſbáwienie wſſelkie/pokornie cie proſimý/odpuſc coſimý
zgrzeſſyli/nieday ágináci/day nam dobre ſkonanie/y ſzczesne po
bydlenie/wieczne radowanie, *

Panno czyſta Mária mátko miłóſciwa/ktobie dżiſia wola
my/nabożnie ſpiewamy/weyrzy náłud płáčliwy/vſmierz
ſłosne pogány/gniwo boży náđ námi/přez twoie porođenje/
day nam wieczne ſbáwienie/rzeczimý wſſytcy amen, *

Nabożna rozmowa ſwiatego Biernatá ſpánem Jeżus
ſem nowo národžonym dzieciátkiem,

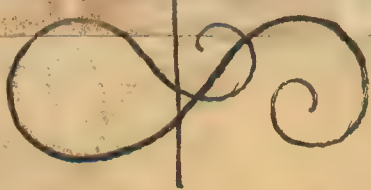
Dziew badz Jeżu máluſti/ienżeſ krol
niebieſki, G dzieciátko ſláwetne/wiel
mi bárzo ſliczne/ſłońce ſpráwiedliwo
ſci/ſwieco wſſelkiej prawdy/boże wiel
kiej miłóſci/mocnoſci náſſej wiary,
Zdrow badz też bárzo dżiwny wſſech/
mocny y ſliczny/cudowny y miłóſny á
wſſytek lubieźny, G dzieciátko nádob
ne y wielmi ochotne/o ſynacſku roſto

Żywot pana

Syn nam bardzo przyiemny, Tyś rżesa dusze moiey nad wszystko
 to żadliwy/tyś początek słachetny o boże wcielony, Wzięto dżie
 cie namilśse knam przydż nieprzedełużay/samoc samoc co rychley
 nam sie nieoddalay, Przyssedles miłosciwy/iużes dla mnie przy
 ssedl boże nad wysse dobry/takies mie przyciagnal, Zdrowo badż
 zbawienie wszystko/dziecie nasłiczniesse/iasniesse nad lilja/
 rumione nad roża, Wego serca wesele/ty tes moja słotkosc/iuż
 do twey matki lonka dla ciebie przystepie, Woc wielka serca
 cirpie iże wtobie palam/twa sie miłością drecze/choć słiczy
 kwiecie sam, Danżemi przenasłotssa twego namilyssego/boć
 moja dusza steka dla syna milego, Ku twemu matko tonu po
 formie przystepie prosiac y ciebie syna/bowiem moenie wierze
 acz ciem bardzo ubogi y też wielko grzeszny/wssażoż twym słu
 żebnikiem y też miłosnikiem, W miłości dusza moja jest sie ro
 spalila/prżeto pani łaskawa daj mi twego syna, Panno niepo
 russona/dziwoico wybrana/wehrzy na płacz służy twego nieo
 puszczay prosi cie, Daj Maria dzieciatko ktore mass nam dac
 samoc zdrowie ubogich/samoc jezu miły, Jenżes sie moiey twa
 rzy raczył przyrownac/daj grzesznemu słudze twemu dostoy
 nie cie chwalic, Zkni mie łaska y żapal/daj mi sie wkażac/żadza
 moie napelni/bo chce ciebie nosic, Ciebie żadam y pragne niera
 cżyss iuż mieszkac/na lonku me serca raczyss odpoczywac, Brze
 mie wielmi rostkossne ty sie daj mnie nosic/wmoiey duszy o
 wssycki raczyss obiarwic, Tyś smaczność wsselkich łaski ku mnie
 sie racz sklonic/semina raczy sie ty słaczyć, Wssytek wnie raczy
 wstepic studnico słotkosc/abych cie mogl nosic kwiatku rożey
 słiczyney, Stworz sie serce moie słoneczney jasności/roztworz ja
 dza sşyroko bo mass boga blisko, Ciebie na moich refach moy
 namilysşy nosse/że wszystko wnatrżności wtobie sie wesele,
 Ku twey słotkiej miłości wssytek sie wydawam/jesli twey o
 bliczności swietey nieobrazam, Tyś wielki y maluski/tyś miło
 dy y mocny/jenżes pan y sşluzebny nam grzesznym podobny,
 Oblicze y swe wsta na tych pierśiach klade/serdecznie cie całuje/
 nikam nieoddalay/sercem cie pocałuwam/a chutki oblapiam/
 wtobie sie wielmi Kocham y bardzo rospalam, Ciebie na moich
 refach Jezu miły sciskam/to jest znamię miłości nieobludney
 dżalam, Wde dzieciatko namilśse palaiace boştwey/wssytko je
 stes żadliwe bardzo woniaiace, Nic nigdy tak słodkiego jestem w
 kusil/nic też tak rostkossnego jestem pożywal, Wsta twe nami

lehyſſe/nad cukier ſłótczeyſſe/nad cynamon y nad miód ſa wiel-
mi ſmaczneyſſe. Wargi twoie miłoduchne iako roża świecaca
nad wſſytko ſłodgiuchne pod niebem y wraiu/o moy namilſſy
pánie/miłoſci ma wierna/me nakraſſe dzieciatko/miłui cie pil-
no/day mi ciebie miłować na wſſelką godzinę/a nácie záwždy
gledać wniebie pożywocie. Przecie świat mnie żdradliwy/nie-
chay będzie brzytki/niechay też niemilui ſerce/iedno ciebie/pa-
lam twoią miłoſcią/ienżeſ to wczynił/y wpláč ſie już roſpłz-
ne/wſdzierzec ſie już niemoge. Chceſſi odemnie odejść/bede bár-
do teſtnić/o krolu wſſytkich chwał/day mi ſtobą bydlic. Cze-
mu leżyſſ tu wchlewie niebieſka perelko na tak grubym koſzku/
czemu odpoczywaſſ o małuſki nadobny kwiattku bárzo ſliczny/
o dzieciatko ſłachetne/a różeń podobne. Wdzie ſa twoie poduſſki/
mchowi/ wſſytkiegoć niedoſtaie/ przyſſhedleſ tak dla mnie.
Członki twoe miłoduchne/y koſtki niewinne/woſtre łóże wło-
żone/wchuſtki obwinione. Ciebie ſciſka powoynnik/ien roddzierz
gaſſ grzeſſne/iakſki cie wniżył/ien powyſſaſ niſkie. Tu twoie
członki chowaſſ/mieſſkaſſ/odpoczywaſſ/wniebie v općá ſiedziſſ/
a roboty nieznáſſ/włoſſſo takó twarde miłoſć cie włożyła/które
nu potym wrychle robotęſ żrządzila. Pod ſobą też ſłome miał
ameſ w tym przykłađ dal/vbogi a pokornym y też wſſytkim
ednym. Twoie iáſli ſuſſało páwłoka okraſić/y wſſelkim
obychátem doſtoynnie poſłócić. Perłami a róžami y roſkoſſnym
kwiećim/ſtaćki żnámienitymi godno było wćić. Lilią y ſiołki
wonnymi maſciami/ſalcedany/burſſtyny/drogim kámiemim.
Robierce/przeſcierádla/roſkoſſne pierzyny náto łóże ſuſſało/
gdzie dzieciatko leżało/żes páńa wſobie miało takó roſkoſſnego
nad wſſytki ſyny ludſkie wybornie ſlicznego/ſyná boga żywego
krola niebieſkiego/co ma wyiać człowieka żmocy złego ducha.
Trabami y organy/bembny y też żwony/geſłami/ſkrżypicami
y wſſytkim narzędem/takież wſſech ſwietnych pienim y głoſem
anielskim ciebie doſtoyno chwálic dzieciatko żmátuchną. Żeby
był to przyiać/iakſkać wkażała/byſ też ſtráconych ſuſkał/miłoſć
cie przywiodła. Weźmi ninie całowanie/to żnámie miłoſci/prze-
naſwietſſych twich pierſi żbawicielu miły amen.

Nabożne y roſkoſſne tolenie ſprżywita-
nim y ſpożdrowienim nowo náro-
dzone páńa Jiżuſa poczyńa ſie.

Zywot pana

Dziecie namileyssie proffecie nieplacch/ada twoie chlos
 necski tuze dzia od gimna czyli iascki kamienne cies
 bie niechca trzymac/a grzechy tego swiata przymiedaiacie plas
 kac/co dzialass serce gimne a y zatwardziale/biezy rychley ogla
 day krola narodzonego/w iasckach polozone vporozhonego/spie
 wamy mu naboynie/spiewamy mu wodziemie, Panno nas
 mileysa/rachyff sie smilowac/Jezusa maluskiego rachy nam
 go podac/ktorego narodzila/panna chysta byla/w iasckis go poz
 lozyla/iemus sie modlila, G to panna podawa Jezusa malus
 kiego/krola wsschynocnego/vporozhonego/wsselkych go dussy
 daie/ktora go miluie/spiewamy mu naboynie/spiewamy
 mu pieknie, Dziecie namileyssie/dzis ci dziekuiemy izs sie iuz
 narodzil/aby nas odkupil/na ziemi lezac plakal/od gimna barzo
 dzial/wol y osiel poklekнал/panu swemu chwale dal, Wesselcie
 sie vbodgi y wssytcy pokorni/dziwuycie sie bogaci/lekaycie sie
 pyssni/iz pan bog wssytcych chwaly lezy wgrubey stajni/nazie
 mi wielmi twardey/gimny barzo ostrey, Jesu krolu maluskie
 dzieciatko nadobne/pociess dusse wesele/boc przez ciebie mdleie
 wssycki silny palatg/serce testliwicie/bo ty skotkosc serdeczna/y
 tez swiatlosc dussna, Prze cie moie wnetrznosci sa sie rospalit/y
 y ochy przenie moie kani sie oblaty/przed toba iuz namilssy na
 oblicze padam oczekawaiac skotkosc tвоеy/naswietszey iascki,
 Dussa moia zawzdy ktobie Jesu wzdycha/bo nactym nednym
 swiecie pociessenia niema/bych sie albo stym ciałem nednym
 rozdzielil/dabych rychley nalast skotkiego oblubienica, Prze to
 iuz ochy twoie ku mnie rachy obrocie/oblicze twoie swiete rachy
 ku mnie sklonic/bych cie mogt ogledac y skotko calowac/y gora
 co cie milowac/nad cie nie wiecey zadac, Bos ty jest moia ro
 skoss/y serdeczna skotkosc/ty jest moie kochanie/dussne oswiece
 nie/chcessli odemnie odyc/bede barzo testnic/iuz niebede wessol/
 bom oblubienica stracil, G iakos wniebie skotki Jesu namiley
 ssy/gdys tak iessze na ziemi dussy moiey smaczny/radem cie zas
 kusila/a wieciem slacznial/przeto nawiec serce me/za laczniec
 przestanie, Pirwey nizli odychiess bege cie calowac/niz cie mats
 ce tвоеy dam/chce cie vmlowac/za moie zadga nashciess/pir
 wey niz odstapiss/bo niemi iako rychto semna sie zasie slacchys,
 Iuz chciey teraz tym skodziey dusse moie pociessic/bo cie mats
 ce tвоеy miley mussie rychley wrocic, Przeto wiec o nadobny iz
 nifacie cie niepusscie/az pirwey wtwey milosci wssytek sie ro

spale, Głotki gościu dussny/acz teraz odchodzisz/wzdy mi po-
wiec iako rychło sie semna zaśie ślaczysz/gdy wminie chcess krotko
być/raczysz mie nakarmić/boś ty owoc roskossny nad wssytki
śmaczności, Już do twej matki łona Jeżu rącz przystąpić/boć
prześ twej obliczności niechce matuchna być/pierściami paniem-
skimi/żada ciebie karmić/y na swych refach nosić/całować y o-
blapiać, Weźmi już nasłiczniehssa twego namilehsszego/pierścias-
mi twoimi karmi twe iedyne, G matko wssytki boska/iakożes
ty szczesna iż karmisz stworzyciela wssytkie stworzenia/G nas-
wietssze wnetczności ktore cie nosily/blogostawione pierści ktore
cie karmily/iako sie niestopily dla wielkiej iasności albo niezago-
rzali od wielkiej gorzkości/coś ty za słotkość miała krolowa nies-
bieska/gdys na świat narodzila namilehsszego syna/któż to może
wymowić y sercem rosmyslić/iedno ty panno mila coś tego za-
kusila, Ten mąiestat krolowski żerossat był poświęcony/boć od
ducha swietego dawno był sprawiony/boć wniem siedział bog-
wierny/co wssytek świat rżadzi/karmiac sie małym pokarmie
czystym paniemskim mlekiem, Bądź i synem poźdrowioną ma-
lichno łaskawa/prosisz za nami synaczka/boś ty miłosierna mat-
ka/bysmy sie polepszyli/szczesnie dokonali/a tak stwo-
rzą pomocą do nieba sie dostali amen,

Pocyna sie pieśń nadobna o obrze-
dzie bożego narodzenia

Dziego narodzenia/anieli sie wesela/raduiac sie spie-
wają/iednego boga chwala/panna boga poczela/kry-
stusa porodzila/panna nieporussona, Dzieciatko w iasłkach le-
ży/skwapieniem sie pospiessmy/wssytcy mu chwale dajmy/y
i anioly mu spiewajmy/panna boga poczela krystusa porodzi-
la/panna niepokalona, Panny nieopuszczajcie/i synem ię po-
źdrowiajcie/mali przed nią padajcie/krysta krola wznajcie/pan-
na boga poczela/krystusa porodzila/panna czysta zostala, Pa-
styrze tam bieżeli/prawde słowa wznali/dzieciatku chwale dali/
glosem wielkim wolali/panna boga poczela/krystusa porodzila
panna niepokalona, Dziecie pierści paniemskich/poziwá zniebá
pełnych/iego chwala anieli/a Józef go piastuje/panna boga po-
czela krystusa po, Dzieciatko obrzadzano/naswietssa krew przela-
no/żalami sie oblewalo/Jeżus mu imie dano/pana boga pocze-
Trzeey krolowie poznali/gwiazdy nasładowali/w Jeruzalem

Żywot pana

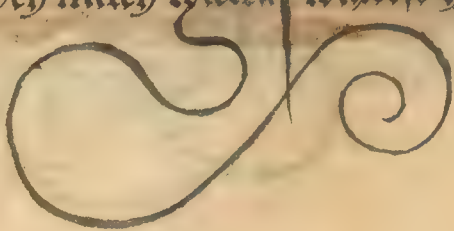
phtali/ w Betleiem go nalegli/ panna boga, Na drobse rosmaz
 wiali tak ty wielmożne rzeczy/ gwiazdy ty nas wodza peronne
 dowiec nas wdom krolowski/ panna bo, Wzrzeli tam w Betles
 iem/ gwiazda stala nad domem/ krolowie sie raduia panu bogu
 dzieciui/ panna boga, Wzbiecharoszy wdom wessli dzieciattu
 chwale dali/ dary ofiarowali Maria pozdrawiali/ panna boga,
 Trzey krolowie pogani pana Jezusa idary chwala kleczac ko
 lany/ bogiem go byc wyznali/ panna boga po, Po czterdziesti dni
 potym powstala zoney sopy panna z synackiem swoim spas
 nem Jezusem slotkim/ panna boga, W betleiem jest narodzon/
 do Jeruzalem doniesion/ bogu tam ofiarowan Symeonowi
 podan/ panna boga, Do Egiptu uciekal do siedmi lat tam mie
 skal/ boe Herod zabic go chcial y dziatki pobic kazal/ panna bo,
 Panie Jesu naslotiszy zywoe y pokarm dussny/ racz nam odpu
 scic grzechy/ domiesc nas wieczney chwaly/ panna boga, Tobie
 badz czesc chwala krolowska y modla boska/ kroluiesz z bogiem
 oycem/ zagrzebaia cie wol z osem/ panna, Kto sie tu skrystem
 klacz y iz go z anioły chwali/ takiego panna rzadzi/ wiecz
 ney chwaly domiesci/ panna boga poczela krystusa
 porodyla/ panna niepokalona,

G obrzazaniu mile pana Jezusa,

S y pan Jezus dzieciatko nowo narodzone ostr
 mial/ stalo sie iz onego dnia osmeo przysli kaplani
 aby ono niewinne dzieciatko y swiete obrzazali, Swie rzeczy
 staly sie dzisia/ iedna iz miano naszego zbawiciela/ ktore bylo w
 skarbie troyce swietych/ dzis jest obiarwono/ ktore tez przes anios
 ta pierwey nizli to dziecie panna poczela/ by bylo namieniono/ y
 mowi ewangelja iz wezwano jest imie Jezus/ to jest zbawiciel
 a dla tego jest imie nad wssytki imiona nawysse, Przeto mo
 wil swiety Piotr, Pod niebiem niemasz innego imiona/ w kto
 rym bysmy mogli byc rychley zbawieni nad to imie naswietse
 Jezus, Ktora rzecz ktora sie nam stala/ jestci iz nasz mily zbaw
 iciel raczyl jako dzis za nas swa swieta krew przelac/ y jako
 by zdatowek swey niewymowney milosci chcial nam dzis wlas
 zac/ wzazciem za nas poczat cierpiec/ bo jessze z mlodu bedac ba
 rankiem niewinnym/ dzieciatkiem mlodem/ ktorzy grzechu nie
 poznal za nas grzeszne jako dzis wielka boleść cierpiat, Wten ze
 tose nad zbawicielem twym panem/ Jezusem slotkim/ a zaplo

czy snim y ziego matuchna mila panna czysta/ktora snim dzis
 plakala/gdy placzace widziala, Al tak wty dostoyne dni y swie
 te mamy sie radowac z zbawienia naszego/y zalowac przytecznych
 bolesci ktora niebieskiego, Głyszales wdzien narodzenia ciestke
 wciśnienie/dzis lepat słyszysz bolesne syna bożego obrzezanie,
 Zeyrzyj tedy dusso mila na wielka pokore syna bożego/a oglą-
 daj jako cie barzo miłowal/iz on bedac panem prawym/praw-
 ou danemu ludziom wgrzechach sie rodzącym/dobrowolnie sie
 dla ciebie poddal/bo skoro osm dni od swego narodzenia miał/
 jako jaki grzesznik obrzezac sie dal/gdzie krewo naswietssa obficie
 wylal/jeszcze bedac dzieciatkiem/a juz znaki meki swej przy-
 szley wskazywal/jako okrutnie za nas cierpiec miał potym, Tam
 ze tez dla wielkich bolesci ktora wobrzeżaniu cierpiat/gorzko pla-
 kal/bo cialo nasubtylnieysse/barzo czuyne nad inne syny ludzkie
 miał, Matuchna tez je miała widzac placz y wielka bolesc obrze-
 żane synaczka/pospolu snim rzerono plakala, Al wziawssy go od
 onych kaplanow/na swych go rekach prastowala/ociski mu wcie-
 rala/catowala/oblapiala/ciesthac aby nieplakal synaczka jako
 wierna matka, Pan Jezus jako dzieciatko rozumne/zalujac
 placz matuchny swej miley/raczkę iey podawal/dac iey
 iotym znac/iz by od placzu przestala/jesli by go wiernie miło-
 wala, Panna mądrosci pelna/gdy vbaczyla wola jego/tak jemu
 odpowiedziala, Synu moy y synu boży/wielkac mi sie zalosc
 mnoży splaczu twego niewinnego/przeto niemoge ia wsmierzyc
 placzu mego/jesli ty nieusmierzyss placzu twego/nie placz a i-
 tez plakac niebede/bo weselic sie stoba chce, Stalkich slow ma-
 tuchny miley/ślutosci dziecie nieplakalo/a tak matuchna jego
 ślzy żoblicza iego wcierala/a pocieche wielka stego miała/iz juz
 placzacego syna niewidziala, Al tak pocieszywssy go y posluszno-
 ssy mu/powila go/jako otym koscioł swiety spiewa/jako pla-
 kal Jezus w iaszkach polożony/od matki związany, Przeto tez
 ty grzeszny człowiecze/przykładem panny naswietssy/ciest ias-
 ko mozesz zranione dzieciatko/prosiss go nadobnie/mow knies
 mu pokornie a zac plakac przestanie, O Jezu nasłotssy/baran-
 ku pokorny/prosse cie powiedz ze mi a nieplacz ciemus sie obrza-
 zac dal/gdy zes grzechu niemial ani tez poznal/dla ktorego twoy
 mily otec wstarym zakonie obrzezanie żydowskiemu ludu dal
 byl/iz es grzechu niemial/dowodzi y tez dokazanie tego oycie two-
 go wiecznosc/matuchny twoy miley wielka swiatosc y czystosc

Żywot pana

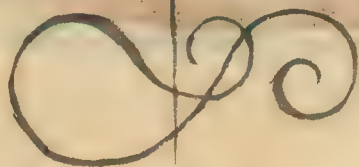
y twoja niewinność/y twoja miłodość. Y co wżdy miły Jezu
 wotobie było zbysznego albo plugawego co by obrażać stuszał/
 iac żaprawde wotobie takiego nic nienayduie/a wssakoż cie obra-
 żanego widze. G wiemci miły Jezu co by odpowiedział kiedy
 by mówić umiał/bo wspominek goracey miłości ktoraś knam
 grzesznym miał/ymies wkazał/iz com ia żgrzeszył/tyś żapłacił/
 iam sie wgrzechu pożał y narodził/a ty dobry jezu bedac przed
 grzechu/pomstes za moy grzech wziął. G wierny synie boży/y
 czemu twa pokora tak nisko stąpiła/nacz twa lutość przyśła/
 czego twoja miłość dosięgnęła. G tom ia gle wdzielał/a tyś za-
 mie wciąpił/iam sie barzo przywinnil/a tyś matce poddan był
 Jam sie wpyche podniosł/a tyś sie barzo wpołożył. Jam niepo-
 stuszen był/a tyś moy grzech spoustuszenstwem nośił. G gdyżes
 miły Jezu tako barzo łaskawy/prosse tedy dzisia twej swietych
 miłości/aby przed twe swiete bolesliwe obrażanie/obrażał wssie
 ki gle myśli y uczynki me odemnie/a dał mi podług drogi twej
 cnoty swiete/obyczaje składne/aby ymie twe swiete Jez-
 sus/w moym sercu przybywało/a tak mie ku towarz-
 ystwu swyetemu nawyeki wyeczne
 przywiodło.

Jako trzey krolowie przychiali.

Jesus błogosławiony obiawiłszy sie wssemu żydow-
 stwu/krolom y też medzcom pogańskim niezataił łaski
 swojej/bo trzeciego naste dnia po narodzeniu żbawiciela stwiaz-
 ta/trzey krolowie od wschodu słonca przyšli za gwiazda do Je-
 ruzalem/pytając Heroda krola o narodzonym dzieciatku rze-
 kac. Gdzie iest ten sie narodził krol żydowski ktoregosmy gwiaz-
 de widzieli na wschod słonca/y przyśliszmy żdary modlit sie iez-
 mu/bo wiemy iz on iest krol wsszego swiata. Wysłławszy to
 Herod/bał sie barzo/y wssytko Jeruzalem dziwniac sie smuci-
 to sie snim. Al natychmiast iął biskupow y nauczonych wżakoż
 nie pytać/gdzie by sie krystus miał narodzić ten by miał odku-
 pic lud Izraelski. Al oni iemu odpowiedzieli iże w Betleiem.
 Wysłławszy to/rzekł ku onym krolom. Jćcie pytacie pilnie
 o tym dzieciatku/a kiedy go naydziecie/powiedzcie mi abych ia
 też dał iemu chwale y moje dary. Gdy od Heroda żłośliwego
 wysłli/za sie one gwiazde ktora ym gdy do Jeruzalem przyšli
 żginęła/przed nimi śła y pokazała ym to miasto/gdzie dzieciat-

ko Jeżus żmátuchna był/ y stánelá nad domem wkażując ym
iż tam był pan y żbawiciel wssę swiata ż dziewczica Maria swa
mátuchna. Gdy sie tam przybliżali/ pánna dostoyna słysząc gęł
ludu wielkiego/ wzięła ná rece swoje synáczka/ śnać bojąc sie by
nie Herodowa czeładź iechála ku żabicu dzieciatka. Gdy trzey
krolowie won dom wessli/ wżrżawssy dzieciatko ż Maria matka
mála/ pokornie padwssy ná swe kolana poklekneli/ dawaiac cześć
y chwale Jeżusowi jako bogu wiernemu. Pátrżay tu jaka wia
re ci trzey krolowie mieli/ widzieli dzieciatko wubogich pielu
sskach y matke wbożá ná miejscu wżgardżonym bez czeładzi/ y
bez wssytkich krolowskich pocześnosci/ y máiestatowey wielmo
żnosci/ á wssakoż pádaiac chwale mu dáia. Al otworzywssy swe
skarby/ ofiarowali iego dostoyności jako krolowi dary/ złoto/ mi
re y kadzidło/ złoto jako krolowi/ mire jako człowiekowi/ kadzi
dło jako bogu. Złoto mu dali ná wssponżenie iego wbostwa/ ka
dzidło dla smrodu woney stáyni oddalenia/ mire dla dziecinne
go ciała pomáżania. Niemnimayże aby ieden złoto/ drugi mire/
trzeci kadzidło ofiarował/ ale każdy smich żosobná ty wssytki dá
ry dał/ á niemáło/ ale szczodrze y obficie/ bo by było jnak nietrze
bá otwórzác krolowskich skarbow. Jeżus miłe dzieciatko reke
podnossac/ wkażowało sie przyjmowác ich dary/ y wehrżawssy
nanie/ łaskawie wsmiechnął sie/ á podnioswssy rączke podał ym
ku pocałowaniu/ dawssy ym pirżey przeżegnanie. Marię też
mátuchnie iego/ rozmaite dary dali/ jako perły y kámenie dro
gie/ rozmaćwaiac spánna o iey miłem tak bázio nadobnym sy
nie/ pytaiac iá obchcáta iego poczećia/ y tak swietego národzenia
Pánna náswietssa jako pokorna żapaćaiaca sie/ cnotliwie powie
daiac o dziwnym iego poczećiu/ dziwnieyszym národzeniu/ y
wssęgo piśmá wniem popelnieniu/ á oni temu wssytko wierza
y ku wietssey miłosci bożey sie rospaláa. Rozmýslay tu ż jaka
pocześnosć ci trzey krolowie stoia pytaiac/ y spánna rozma
ćwaiac o dostoiensćwie tego miłego dzieciatka. Bacz też jako ná
swietssa pánna stoj wonem rozmaćwianiu oczu ná dol spuścaw
ssy/ bo niemála żwyczáiu wiele żludźmi rozmaćwaiac/ á żwóláss
cá żmężczyńcami. Rozmýsli też jako pan Jeżus/ aczkoli iesseze
dzieciatko/ á wssakoż tak sie ym stale postawił/ y łaskawie ie przy
iá/ iż ony kochaiac sie w personie iego swietego człowieczeństwa
tako wnetrżnym jako żewnetrżnym okiem nápatrzác sie go nie
mogli/ bo jako krol Dawid prorokował/ náśliczniessey był cu d-

Żywot pana

noszą nad syny ludzkie. Potym wciessyrossy swe dusze/spokornym vsklonem odniego żwielka radością odiechali/a żnauczenia anielskiego/inną drogą do królestwa swego sie żasie wezbrali y iechali. Panna Maria stych skarbów niekupowała folwarków/miastynów/grodów/ani odzienia drogiego/ale to wssytko vbogim roddala/bo vbostwo bardo miłowała/żnając w tym wola swego synaczka/a takō szczodrze ty skarby vbostwu roddala/iż gdy sie wywodziła/baranka ofiarować niemiała żać kupić/ale kupiła gołabietą albo synogarletą iako vboga.

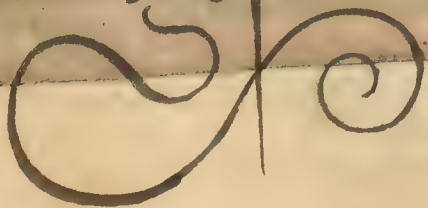
Jako długo mieszkała woney
św. Maria,

Dziawitossy król panna Maria z swoim panicem Józefem/mieszkała woney ssopie przy iasłach aż do czterdziestego dnia/oczekawając wywodenia podług obyczajów zakonu starego/na ustanowionych modlitwach/pilnie dzieciactwu vssługując/żucelivoscia y żbożnizną żawżdy wezrżala/gdy ie wżiżać albo karmić miała/a to żawżdy fleżżąc dżiałala. Zapamiętke tego iż ty masz nawiedżać y pożdravvatić iey swiętą miłosc/cheżać iey posłuzyc wktorey potrzebności aż do gromnic,

G wywodeniu panny Marii dżieś
wice błogosławionej.

Gdy sie czterdzięci dni wypoelnily po narodzeniu syna bożego. Nastwietssa Maria z swoim miłym synem y z Józefem wysli żonego miesca/wktorym porożdziła bożego syna do Jeruzalem/aby podług zakonu ofiarowała dżiecte miłemu bogu. Nabożna służebniczko boża/wżbierz sie z matuchną bożą/pomoż y iey nożić onego syna roskossne. Gdy do kościola przyssli/rodzicy jego kupili gołabiat albo synogarlat pare obyczajem vbogich. Stalo sie iż ieden cżłowiek stary/imie niem Symeon/duchem swiętym nadchntonny/vżnal Jezusa miłego być żbawicielem wżakonie obiecanyh/y matke jego być panna cżysta/bo ten był wżiat odpowieć od boga na swych modlitwach/iż niemial vmrżec alż by swyma oczyma ogladał żbawiciela iako żadał. Przesto pretko do kościola przyssedrossy/vżrżarossy miłego Jezusa/nabożnie przyssapirossy pokleknał prossac panny Marii/aby go w tego rece dała. Jezus miły też obracał sie k niemu/y błogosławil mu/a wezrżarossy na matuchne/sklos

nił sie kniemu wkładuiac iż chciał do niego. To matuchna wba-
czywossy/wziac mu go dozwoliła. Al on wziawossy go na łokcie
swoie wesolo/zwielka wielmością powstał/a błogosławiac dzie-
ciatku mowil. Już mnie opuści służebnik twego panie/gdym
obeyrzał zbawiciela mego/podług obiecania twego. Bo już wi-
działśy oczy moje/zbawienie twoie/ktoreś ty nagotował przed
obliczym wssytkiego ludu. Swieco nad zbawienie poganstwu/
y chwalo ludu twego iśraelskie. Potym prorokował o śmierci
przysły i^e rżekac. To dziecie jest położono na upadnienie wiele
a on da naukę zbawienia wss^e światu. Al obrociwossy sie ku mac-
ce iego rżekł. Kiedy wżrżys tego cırpiec/tedy twoie dusse miec
bolesci przędzie. Była też tam Anna prorokini wdowa letna/
ta też błogosławila przed wssytkim ludem rżekac. Witay nasze
zbawienie y odkupienie/wtobie sie wssytko proroctwo ma po-
pełnić/ty mass krolestwo ydowskie naprawić/ty mass wssy-
tek świat odkupić. Matuchna miła to wssytko wserce brała/y na
bożnie rożmyślala. Potym Jeżus namileyssy garnął sie od one-
go stārca ku matuchnie raczki sciagając. Potym yda do ołtarza
procesyia/napřod yda dwa meżowie/Jożeff y Symeon spie-
wając y mowiac. Wesolo chwalcie miłego boga bo dobry/iż w-
czynił śnami miłosierdzie swoje. Zanimi naczysłssa panna idzie/
a krola nieba y ziemi na ręku nosi/Anna ia prowadzi y dru-
gie panie nabożne naśladowia. Napamiatke tego dzis procesyia
koscioł swiety czyni po wssytkiem świecie. Al gdy do ołtarza při-
šli/matuchna swieta panna Maria/pokornie pokleknela ofiaru-
iac bogu oycu iego jedynego syna mowiac. Wierczny panie nie-
ba y ziemi stworzycielu/twey boskiej wielmożności syna twe-
go y moiego podług zakonu twoiego ofiaruie/przyjmi go bo
jest twoy jedyny. Potym powstawossy na ołtarzu dziecie polo-
żyła. Wiebyła ofiarą bogu oycu od początku świata przyhemnie-
ssa y lubieznieysa ani bedzie doskonańia świata iako ta. Też pa-
trżay tu co sie dziecie/stoj miły Jeżus siedzac na ołtarzu iako me-
dzieciatko patrżac na oblicze swojej miłej matuchny/ciekając
pokornie co by sie śnim miało dalej dziać. Wezwano kapłanow
gdy przysšli/przystąpił knim Jożeff y dał ym piec syłow iak-
oby piec grossy/wykupuiac go iako by sluge iakiego/boga y pa-
na podług prawa. Potym matuchna zwielkim weselim synach-
ta podniosła/a wziawossy od Jożefa przerżeczone ptaki/też ie of-
fiarowała żnabożeństwem rżekac. Racz boże niebieski ten dar

Żywot pana

vbogi przyjac łaskawie od syna twego miłego/ktory tobie dziś
przez mie służebnicke swoje ofiaruje. Jezus miły natch słowa
matuchnine/ocski y racski wniebo podniosł. Sprawiwossy wssie
to podług zakonu/possła panna ku Jeruzalem ku dworu Zacha-
ryassowemu/Jana kręciela y Elzbiety chcąc pirwey nawie-
dzic niżli by wysła żony strony. Naślady y ty tey miłej pan-
ny/a prowac tey miłosć nabożnie/a ona twoie pilność vbaczyro-
ssy/od syna błogosławieństwo wprosi. Wsiesskała tam kilka dni
a ony dziatki nawietssie/Jezus y Jan/łaskawie na sie pogląda-
ły/vsmiechały sie/Jan głowę skłaniał/a Jezus jemu błogo-
sławieństwo dawał. Chcessli tedy nauczyć sie pokori y wbostwa
bacz pokorna ofiare y zakonu zachowanie tey miłosci-
wey panny/a wewssytkiem naślady tey,

W uciekaniu panny Maryi y dzieciąt-
kiem do Egiptu poczyną sie,

W kilka dni/pożegnawssy Elzbiety/za-
charyassa y Jana/possła y Josephem
panna ku Nazareth/miewiedząc tego
wmyślu krola Heroda/ktory chciał za-
bić Jezusa miłosnego. Przeto anioł bo-
ży/Josefowi sie przez sen wkazał mo-
wiąc jemu. Wostan/wźmi dziecko y
matkę jego/a uciekay do Egiptu/boc
Herod myśli o zabiciu dzieciątka. Na-
tychmiasť Josef pochopiwssy sie/ob-
iawil to pannie. W ciessko sie tey serce żasnucilo stey nowiny/a
przeto chcąc zachować żywot namileyszego syna/na-
tychmiasť chciała iść y possła y Josefem. Tu rozmyslay iaka
śkaloscią dzieciątko budzi spiace/a polutuy matki y syna y Jose-
fa swietego/możesz tu wiele zobaczyć. Naprząd bacz jako pan
Jezus bedac bog y człowiek/pan nad pany/krol nad krolmi/
miał tu szczęście y niessczęście/albo rzeczy przeciwe. Stego sie
naucę gdyć sie co takiego przyda przeciwnego/mien cırpliwosc.
W to krystus miły wielbion y chwalon jest/od pasterzow y też
od aniołow dnia swietego narodzenia jako wierny bog/a wssa-
koż osmego dnia obrzezany był jako jaki grzeszny spłacem gorz-
kim. Trzey go też krolowie darowali leżacego między bydlem/
wubogich stajni/placzącego dla wielkiej żimności. Al wssa koż

go potym Symeon y Anna wielbili iako zbawiciela swe. Tu
 stego bacz perwne gdy sie co szczesno dziecie iz cie tez nieszczesnie
 oczekawa. Al jesli ie nacie bog mily przepusci/wiec iz cie wnici
 nieopusci. Al dla tego ani sie podnos wypych przeciwo bogu czasu
 szczesnego/ani wstaway od dobrych wczynkow czasu przeciwnego
 go/boe to bywa wssytko idopusszczenia boga milego/ku doswiata
 czeniu czlowieka grzesznego/dla tego y sam to cirpiec chcial/aby
 nam przyklad tego dal. Bacz teyz ci y na swoje mila matuch
 ne/y swotego opiekuna niewczasnosci/smetki/y klopoty dopu
 szczal,y zali to maly smetek byl matuchnie bozey y Jozefowi
 swieto/iz by takie dziecie ktore bylo wierny bog/teszcze wmlor
 dyh leciech przez smierc okrutna stracic mieli/przeto aczkoli oz
 ba widzieli Jezusa namileysszego byc wiernym bogiem/a wssa
 koz ku bogu opecu mowic mogli. O boze wsszechmogacy/a zali sy
 na twego jedynego nie mozesz obronic/a zabic przeciwnika jego
 niz tak zmiłoscia tego w cudze strony biegac mamy/ani jedykow
 ludzi onych wmiemy/y czym zhywic syna twego y nas niema
 my. Patrz jesli to niebyl wielki klopot y smetek matuchnie y
 Jozefowi/iz w cudze strony miedzy nieznaione ydz mieli. D
 ciekal tedy krol niebieski przed sluga/matuchna tez panna mlo
 dziutka nosila go na swych raczkach/Jozef tez stary prowadzil
 ia przez puszcz/lasy/bory/y tez kamieniste gory/gdzie by odpoc
 chywali niemieli/bo domow tam niebylo/a tak prosto czesto na
 noc mieszkali. Pozaluy ze onego roskossnego y slicznego dzeciata
 ka mlodego/bo skoro dwa miesiaca malo/a juz za nas przesla
 domanie cirpialo. Pomoz go tedy oney pannie nosic/a wczym
 mozesz posluguy dla wietszego jessce nabozenstwa rozmnoze
 nia. Rozmyslay dusso naboza iakoc pan Jezus malutki jessce
 wpielusskach lezacy/byl przesladowan/a to kiedy przed klosli
 wym Herode i swoy oyczyny gdzie sie narodzil/zuboga matka
 y opec wciekal. Tu tez rozmyslay iako naswietssa pana byla zas
 smucona/gdy slowa pelne smutku wyslala od Jozefa swego oz
 blubienica. Wstani Maria wezmi synaczka a wciekaywa snim do
 Egiptu/bo dzeciattka sskata a zabic go chca. Al iako doktorowie
 nabozeni mowia/iz naty slowa przerzedzone naswietssa panna/
 tak sie byla zlekla/az wssytki zmarta. Potym drzac wzjarossy
 swego milego syna/narzekaac splacdem kniemu mowila. O sy
 naczk moj mily/y komus ty co zlego wdzialal/iz cie tak nies
 winnego y jessce malutkiego przesladuią. O gorze mnie smut

Żywot pana

ney matce/iakożcie potym przesładować beda. Al pręto from
 wsszego omieszczenia do Egiptu z żaloscia wielka snim biegła/
 tak ani swych miłych przyjacieli pożegnać mogła/cheąc zachos
 wać w zdrowiu swego iedynego synaczka. Już też podł y ty snis
 mi do Egiptu oględuiec iako ym ta droga cięska/a to iż miała
 od znaiomych ludzi wytnić w cudze strony. Patrzyay iakie głod/
 zimno/borazn/y ynsse cięskosci natey drodze ciępia. Gładaay
 iakoć spracowani napuszczay na goley ziemi miedzy robaki sie
 dzac odpoczywali. Powiedz mi cślowieczę co by działał/był to
 był bog dał/iż by był ty naswietśe ludzic na puszczay siedzac wis
 dział/żaby wbostwa y wdreczenia ich nieżałowal/żaby sie pannie
 mlodei y bärzo nadobnei/sinowi też mlodziuchne^e bärzo sliczne^e
 niedziwował/żaby był o to dziecie y o te pannie/co by to ża dwo
 ie ludzi było. Jozefa niepytał/y żaby nieplakał/kiedyc by o ych
 wdreczeniu y przesładowaniu/o ich wbostwo y dostynnosci po
 wiedział. Powiedz mi ża by był tak tward y był takiego wdras
 czenia syna bożego y matuchny iego nieżałowal/wiem iż by to
 wssytko wdziałał gdyż tak iest. Działał ze teraz co by był tedy
 działał. Już tedy płaczay/wyleway slyż ża takie cięskie syna bo
 żego y matuchny iego spracowanie/a żac też Jezus miły nacie
 weprzay/robum ci oświeci/iż bedziess pokutowal żmilosci ża two
 ie cięskie grzechy. Gdiz pan Jezus iessze bedac maluski
 niewinny ciępiat pokutuiac ża cie wiel
 kie cięskosci y niedostatki.

Jako sie panna w Egipcie żywila.

Syn wessli wzienie Egiptu/przysli do miasta kto
 re było wezwano Spolis/a tam w domku w bogiem
 iako w bodey/wboga sobie komorke naiteli/tam ze w wielkim wbo
 stwie przeż siedm lat iako wżgardzeni mieścili/o to sie pracos
 wali/żaby sie y z synackiem pozynić mogli. Robil tedy Jozef/
 robila też y Maria paniem onego miasta/bo slył/ekac/przasc/
 hawtowac nadobnie umiała/a wssakoz wżdy cęsto sie ym przy
 dawalo/iż ym chleba niedostawalo. Pan Jezus dziecie naslicz
 nieysse okolo matki biegaiac cęsto chleba prosilo/drugdy też plaz
 kalo co mu sie iesc chcialo. Matuchna widzac placz synaczka/slo
 wy go nadobnym cięshla/a iestli iuz ktory pieniac żarobila al
 bo miała/natychmiast powstawssy chleba kupila/a tak dziecie
 nakarmila/a tak przeż siedm lat w Egipcie mieścaiac/wubo-

stwyje żyli/bo ie wssytcy trzey miłowali aż do śmierci,

G nawroceniu Jeżusa z Egiptu,

Sdy tam przeż siedm lat mieśkali/aniol boży wka-
zał sie Józefowi wosnie mówiac, Weźmi dźecie y
mátuchne tego/á ydźi do ziemie żydowskiej/iuż ci
zmarli oni ktorzy stali o śmierć dźeciacką, Józeph
wziawssy Jeżusa y mátuchne possed ku ziemi żydowskiej/ale
gdy wssyssał iz Archelaus Herodow syn kroluie woney ziemi/
nieśmiał tamo idź/á dla tego znauczenia anielskiego/ssedł do zie-
mie Galilejskiej/do miasta Nazareth, Wytoć to wrocenie egip-
tu około swięta trzech krolow, Twoia rzecz jest tej naswiete-
ssey pannie żabieżeć á prosić pokornie/abyć dała swego synacka
wodzić albo nosić, G ona miłosna panna łaskawie y pokornie
odpowie tobie rzekac, Guż miły slugo boży/mamy odpuszczenie
y dozwolenie wrócić sie sie ziemie nassey/á dnia jutrzejszego już
stad wynidziem, G wezśnass nam godzina przysła/poydżieś
śnami/á co żadass odżierzysz, Wato iey miłosci odpowiedź weso-
ło, G wesele naswietssa panno gospodze nassá swa wola poyde
á twej swiętej miłosci nieopussze/y synacka twego żbawicie-
lá mego/y Józefa miłosnika twego, Bote sie iz ty rzeczy nie-
wssytkim beda miłe/á iako mowi doktor swięty Bonawentu-
ra/y snim swięty Biernat, Że takie rozmyślanie bedzie sie wi-
dżiało niektorym iakoby dźeciinne á proste/á dwornim ludzie be-
da to mieć śnac iakoby żapósmiech sobie, Alle nie dwornym ani
też wysoce mądrym/ty rzeczy są pisane/Alle ludziom miłosci-
wym y prostym/prosto jest pisano, Bo iakom rzekł napoczątku
tych rżażek/niestore o rzecz dworna/ale o dusze pokorna, Al recze
żá to tobie/ize bedżiesli sie w nich iako wprostych rzeczach obie-
rał/obfitosci śles y pocieche dussna nad twoie dominowanie bez-
dżieś miał, Wochym mátuchna wsszego miłosierdzia do synacka
cie przyprowadzy/á twoie wola jemu wżiawo/á ty na kolana
padwssy/day częś y chwale jemu y Józefowi swięte/á tam
do iutra pomieśstaj y pociech y swiętych czekaj, Dowiedzieli sie
też tego sąsiadzi/iz ona dobrotliwa żenichyna podług dominowa-
nia odchodzy od nich/y on robotnik wierny Józeph dostoyny,
Powiedzielać ym była naswietssa panna swe wyscie niekto-
rym sąsiadom/ktore drugim dobrym pániam to rozprowadzi-
ły/bo niebyło słusno/by nagle iakoby krynionką żonego mia-
ła

Żywot pana

stęcka wysiła. Al pręto żęśli sie rano matrony ślachećne y pa-
 nowie mnodzy żalując ich/chcąc ie żucśliwością wyprowadzić.
 Patrząc tu iakoć nate droge wychodzą. Józef żmęczyłnami
 idzie naprzód/a panna Maria żonymi dobrymi matronami roż
 marując ydzie snimi żdaleka. Pręsto ty wziawszy dzieciatko
 ża rączkę/ydż snimi rożmarując wpośroćku przed matuchną ie
 go. Gdy przed miastem było. Józef niedopuscił onym ludzjom
 idż snimi daley/ale podżetkowawszy ym stę dobroci/pożegnając
 ie/spania swa ostatecznie/a oni podarowawszy ie/do swego mia-
 sta wrócili sie. Gładay tu iakoć pan Jezus małuchne y młoz-
 de dzieciatko potę drodze ydżie/bo iego swiętych miłości cięśśa
 ta droga była ż Egiptu/miżli do Egiptu/a to pręto iż tam dżie-
 ciatkiem będąc/na reku był niesion/ale tu już podrośł/tak iż go
 trudno było nosić/a samo niemogło dla swęch młodości chodżić.
 G natyrborniejsze dżecie synu boga wpiernego/iako cięśśo pra-
 cując żmłodu y pielgrzymując/o te bie prorożował Dawid.
 Wbogi stałem sie wrobotach od młoz-
 moiey. Dajmi panie
 miłosciwoy/aby twoie pracowanie/było dusse męj żbawienie.
 Pręż twe prace y kłopoty/rącz też miły Jęzu pręjąc moie roż-
 boty. Al tak pręż ony puszczę/bory/lasy/ostre gory/wednie y
 wnochy ydąc/malo odpocychwając/pręśli do ziemię ydomstich
 Al gdy było blisko końca puszczey/należli Jan żrciciela już na
 puszczey pokutuiącego. Bo podług doktorow/wpiaci lat wy-
 śsedł nate puszczę/aczkolwie niemiał grzechu żadnego/a wśśakoz
 aby prożnym y lekkim słowem nieżmazał żywota swego swię-
 tego/na puszczę ostro był dla Jęzusa miłego. Ten ie na oney pu-
 szczę/żnabożeństwie/żradoscia/y żwieltę pokora pręział/a cęcił
 ie korbunki surowymi/ktorych sam pożywał/abowiem tam nie
 ynszego niemiał. Rożmysłay to dobrze/a bacz iaki prękład daie
 to dostoyne dżecie Jan swięty/ktori by też powśsednie nieżgrze-
 śł/opuściwszy opę y matkę w ymieniu wielkiem y w cęci/
 wśśako młodych leciech żywot ostrę wiódł. Gdy tedy tam sta-
 nastwietśśa panna pręydżieś rożmysłając/na twe kolana przed
 janę kłęni/a nosi iego swięte pocality/a odchodząc takież też w-
 dżiałay/y cęsto sie ie^o żalecay/prężegnania y modlitwy iego ża-
 day/a kręśnym opę miłosciwo^o jęzusa ie^o być żnay. Potym od
 jana swięte^o idąc/droga ich dostoyności była pręż podworze ża-
 chariassę y elżbięth rożdicow prężerżonego jana/żrciciela bożę.
 Ta żę stępiwszy żwieltę cęcię byli prępeci/o pokucie jana swięte

tego Zacharyasowi powiedzieli/ a pomieszkawſſy tam kilko dni do Nazareth poſſli. Tam kiedy przyſzli mieli/ dowiedziawſſy ſie matka iey/ ſioſtry/ y ynnſzy przyjaciele/ naprzeciw ym ſwieltim weselem wyſſli/ y weſliwie ie przyjeli/ tam je ſnimi mieſzkali. Al od tychmiaſt nienayduiemy o weſynkach Jeſusa milego az do dwunafcie lat. Tylko to wiemy iz Jeſus mily roſt wmagroſci ſluzac rodzicom ſwoim/ mieſzkaiac ſnimi/ bo matuchna tego mi la/ ynego ſlugi na ten czas niemiala/ ſkorego poſlugi ona bedzie wdzieczna y barzo weſola.

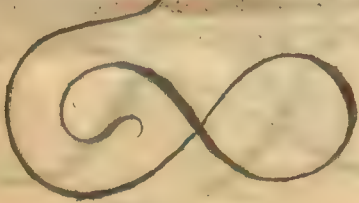
Jeſus w Jeruſalem doſtal ſami.

Alſ mily pan Jeſus maiac dwunafcie lat ſwe^o cſko wieczenſtwa/ chcac chowac przykazanie ſwego milego oyci. Poſſedł podlug ſwyczaui krolewſkiego y przykazania bozego/ na ſwiato wielkonocne do Jeruſalem ſmatuchna y z iosefem/ a to ſwiato trwało przez oſm dni. G wielka pociecha rodzicom miec ſoba wrodzie takie dzieciatko/ o iaka miloſcia matuchna mila y z Iosefem go wodziła/ ſnim po oney drodze rozmawiaiac/ iego pytaniu weſliwie odpowiedaiac/ na iego ſliczne licſko pogladiac/ ſnim ſie poczesnie/ miernie/ a weſliwie acz rlat ko wſmiechaiac. Do Jeruſalem przyſſedwſſy/ nabozenſtwa popelnili/ a gdy bylo po oſmym dniu/ gdy ſie tuż byly popelnily dni ſwiete/ wrocili ſie do Nazaret/ a Jeſus mily doſtal w Jeruſalem. Niewiedziala tego miloſciwa matuchna y Iosef/ bo dla zachowania nabozenſtwa/ meſchyny wſwoich rocie/ a pannie teſ wſwoich chodzily/ ale dziatki mlode/ gdzie chetaly tu mogly chodzic/ a ſtad panna ſie domnila a by byl wrocie meſchyn z iosefem/ a Ioseff zaſie minimal by byl ſpanna/ y bylaſta oba wotym dominowaniu przez caly dzien. Przed wieczorem nagoſpodzie pytała panna Iosefa/ a on za ſie iey odpowiedzial/ iz z iey miloſcia byc go minimal. Panna zboleſcia niewymowna y ſplačem odpowiedziala. G nieſtocie mnie niedzney/ ſynam bozego mnie poleconego ſtraciła/ a ſplacem narzekaiac ſukala go. Naz przed miedzy przyrodzonymi. Potym miedzy znaiomymi y miedzy opchmi. G iaka to byla zalosc naſwietſzey panny/ Jeſusa ſtracic/ ktorego ona barzo milowala. Zadnaciem matka tak niemilowala ſyna/ ani bedzie doſkonania ſwiata milowac/ iako ona ſwe mile dziecie milowala. Przeto placzac mowila. Proſſe was/ y widzieliſcie gdzie ſynacſka mego. G kto wymowi iaz

Żywot pāna

Ko sie żasnucila/gdy go tak pilno szukając nienalazła. Wtedy też
 dy lutość nad ich miłością/szukając snią ich synaczką/boć pełną
 gorzkosci ich duszą. Wtedy też gdy smieci ciępiemy/
 boć też Jezus miły nieprzepuścił matuchnie swej/a weźmi tu
 stego naukę/iż niewczasności/smieci/kłopoty/skody/omowy/y
 misse przeciwności y przesławowanie/sa znamienite łaski boże/
 znamiona y wspominki powstania zgrzechow/y pobudzenie ku
 dobremu żywotowi. Al dla tego nam trzeba ciępiwości/gdy pān
 na Mariańska pilnością szukając synaczką Jezusa miłego/pos
 cieffenia nienalazła/żamknawszy sie w swej komorze wieczor/
 przez one wssytkie noc nabożnie bogu wsszechmogacemu modli
 ła sie rzekac. O boże namilosciwssy ojcze/gdyż sie tak żlubilo
 dobroci twojej dać mnie synaczką twego/o tom go już str
 ciła/a niewiem gdzie jest skarb mój nadrośszy/syn twój jedyn
 ny/w twojej mocy wssytko jest/racź mi mój miły stworzycie
 lu przywrócić tego dostojność mnie niedostojnej/racź te gorz
 kosc serca me^o obrocić w pocieffenie/obietw mi syna twego y mo
 iego/oddal mi to żasnucenie/nieracź baczyc miły pānie żamies
 skalosci mojej/iżem jako człowiek nieopatrzny wczynała/mo
 rac to jest winą/ty miły boże/stwojej dobroci racź mi tego mi
 łosc przywrócić/boć przez niego niemoge żywa być. O synu mój
 namilczy/y gdzie ieś/co sie dzieje stwa miłością/snacies do bo
 ga ojcę wstąpił/a mnieś tego nieobowiązał. Wziem iżes wierny
 bog a syn boży dżitony/ciemuś mi tego nieopowiedział. Wziem
 też iżes wierny człowiek se mnie w bogiej dżitowki narodzony/
 ktoram cie do Egiptu na swych rekach nosila/a niebieski pan o
 cieć twój/strzeż cię od wssytek przygody złej/a ia służyla
 człowieczeństwu twemu/dla czego tedy opuszciles mnie matuch
 ne swoje/a żalim cie kiedy od narodzenia opuszcila/nigdy/ale te
 go czasu niewiem gdzie ieś/ty żnass y wieś nadżitw moia/r
 dosć wciecho moia y żywienie moje/iż żywa przez ciebie być nie
 moge. Dżazi mi sie/obietw gdzie cie mam szukać mój synu na
 mileyssy. Takimi y tymi słowy oredowuica żbawienia nass
 go/cała noc pracując bogu sie modliła o synaczką swego. Dnia
 jutrzyszego co naranien mogli/ża sie go szukali/pytali wycho
 dzac y wygladając/a bedac w serdecznej żalosci nienalazwssy go
 żasie do Jeruzalem sie wrócili. Tam je go po straceniu trzeci
 go dnia wkościele siedzącego między doktorz nalegli/a on ich py
 ta pisma o Wesspassu mądre/y na ich pytanie powieda ym ros

stropnie/tak iż wssytcy sie iego mądrości dżiwowali/badając sie
 skąd sie tak mądre dżecie wzięło. Al gdy mu na tego pytanie od-
 powiedzieć nieumieli/poczęli sie ktemu żażęć/jedni łaską/dru-
 dzy gniewem mówiac. Alboć to syn boży nam wżakonie obiec-
 any. Druddy lepać wrołacząc iego swietey miłości mówili.
 Musi to dżecie być od dyabła opętane/a na nas naprawione.
 Druddy lepać mówili iż nie/ale musi wżdyh męktorym obys-
 czań wiedzec tajemnice boże. Wten czas je^o miła mātuchna do-
 łosciola była przysła/a wżarawssy swego mił^o syna/pokleknaw-
 ssy żwieltkey radości splećcem bogu oycu podżetkowala. Jezus
 namileysy wżarawssy mātuchne smutliwa/pobieżał do iey mi-
 łosci/dosic wchyniawssy doktorowskey wchliwosci. Panna Maria
 żobłapienim go przijela/y pocałowawssy nabożnie ktemu rze-
 kła. G namileysy synu/y coś to nam wdziałal/o to ociec twoy
 (czuss dominimany) Jozef y ja bołaiac ssukaliśmy cie. Al on od-
 powiedział. Co jest iżescie mie ssukali/a żascie niewiedzieli/iż
 wtych rzeczach ktore są oycā mego niebieskiego/musse być. Ale
 oni temu niezrozumeli. Potym mātka rzekła ktemu. Gs-
 naczkū miły/y rachyż snami żasie do Nazaret podż. Gdpowie-
 dział Jezus. Co wam lubo to dżiałam. Y possedł snimi do Na-
 zaret/y był ym poddan y poslussen we wssytkim posługuiac/y
 wrobotach pomagając. Rozmyśl tu sobie nabożny cżlowieczę/
 jako Jezus mił dżecie/żostawssy sam w Jeruzalem przez trzy
 dni/ssedł sromem do wbożich ssptala/prossac aby tam był prze-
 nocowan/tam je pirstwego dnia żubogimi jako wbożi jadł/jako
 o tym nadobnie swiety Biernat pyta miłego Jezusa rżekac. G
 moy namileysy Jezu/gdżies był przez ony trzy dni/gdy cie by-
 la twoia miła mātka straciła/ktoc dawał jesc albo pic. Żapraw-
 de abys sie we wssytkim snami żrownal/jako ieden żubogich/cho-
 dzac dom oddomus żebrał. Y kto mi to da abych ia był wżestnie-
 kiem twego żebrania/abyl nakarmion sparteceżek albo odrobinek
 twoich. Żaprawde bych dosic ktemu miał/iż bych nigdy wiecey
 nielaczniat. Wbacz cżlowieczę sprżerżeczonych rzecz y troie cu-
 do. Pirstwe iż kto chce wiernie ssużyć miłemu bogu/ma snim
 sie w miłosci wgoracey spoć/niema prżemieszkać miedzy prży-
 żonymi ani prżijacieli/a co daley ma sie odleczyć od nich na
 nauke/nam o to miły pan Jezus mātuchne opuścił jako siro-
 te/ktora nad wssytko stworzenie miłował/a ona też miłosc ie-
 go. Al potym gdy był ssukan/niebył należion miedzy swymi/

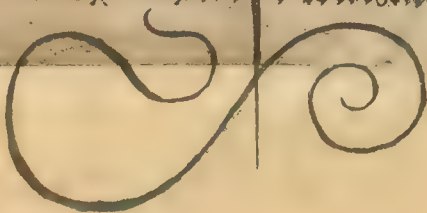

Żywot pana

ale opychmi. Takó też my działac mamy/gdi boskie wezynki spra-
wiac chcemy. Wtore iz kto chce duchowny żywot wieść/niema
sie dżiwowac/iz niegdy naczas od niego nabozenstwo odhdyć/a
bedzie sie mu widzieć iako by go już bog opuścił. Niemass sie też
mu dżiwowac/ani sie barzo prześliss oto troścac/gdyż ci to y
swoey miley matuchnie raczył wezynić/ale ty wieceny mass sie
wodobrych wezynkach obierac/suchość swego serca milemu bogu
polecaciać/żgoraca żadza kniemu wdychaciać/y nabożnie tego ka-
ski sukaciać. Al takó go trwa dussa rychło nadyć/iesligo spilno-
scia iako Maria sukac bedzie. Trzecie iz żadny człowiek niema
być swoey własney woley/ani swemu rozumowi niema barzo
wierzyć/ale sie ma swym starsszym pokornie poddać/iako Jezus
wdziałal/bo wrociwszy sie snimi do Nazareth/był ym poddan.
Takó y my działac mamy/chcemyli być pokorni y
bogu milemu prziemni.

E G tym co Jezus miły od dwunascie lat począwszy
działal/niz trzydziści lat miał.

L Gedy sie namilssy Jezus nawrócił do Nazaret i Jez-
rusalem/mieściał tam żmátka swoia panna cychsta y
i Jozefem/aż do początku lata trzydziestego od narodzenia swe-
go. G dżiwna rzecz/iz żadne pismo przeż koscioł swietych pocwier-
dzone/niektadzie co działal wonych leciech Jezus miły. Gdyż
żapewne wiemy iz wżdy nieprożnowal. Coś tedy mass rożmy
ślac co on wtych mlodych leciech działal/gdyż nic o tym niey-
no pewnego. Ale ia tobie powiedam iz chcessli oczy dussne otwo-
rzyć/vzrzyć iz nic niedzialaiac wielkie rzeczy działal/bo chro-
mac sie ludskiego obcowania/chodził do bożnice trwaiac tam
dlugo na goracey modlitwie/na miescu namilssym y wżgardzo-
nym/niegdy też Jozefowi robic pomagat/chodził miedzy ludz-
mi jakoby nikogo nieznal/ani o ktore rzeczy swieckie dbal/wio-
dac swoy żywot wcnocie y wsluzbie bożey. Dżiwowali sie też
mu mnodzy ludzie/widzac mlodziencia takó nadobnego/mocne-
go/madrego/jakoby prożno dni swoje trawiacego/nic nieczynia-
cego żnamienitego/jakosmy sie tego nadziawali. Y mowali nie-
ktorzy/wmlodych leciech mnożył sie wmadrosci y wecnotach/
a dżis prożnute/aby ale dośskoty chodzil/a weżył sie. Baczysz iz
wiele działal iako by nic niedzialal/wkadowal sie nic nieumiec-
miedzy ludzmi/bedac madowc wieczna bogą opca/bo lepszy jest

maż pokorny nad mieżą mocnego/ a kto sam sobie jest/ swemu rozumowi panuje/ mocniejszy jest niż ktory miasta podbija. Nam nauka aby żadeny w sobie nieduszał/ ani w swoich dobrociach/ bo sam pan Jezus wewnielny mowi nauczając. Gdy wssytko popelnicie nadsiedcie obwiązani przykazaniem moim/ jessze mowcie/ słudzyński nieuzyteczni. Al tak rychley przyjdzie my ku stopieniomu cnotliwemu y doskonałemu/ bo tak Jezus miły czyniac/ kował miecez na ducha złego/ aby mu snim wciął głowe jego/ jako Dawid prorokował mowiac. Przepass miecez twoy biodram twoim krolu kryste panie Jesu namocniejszy. Chodził też miły Jezus w tych leciech często kroć na puszczu modlić sie bogu oycu wszechmogacemu/ nawiedzał tam świętego Jana będąc snim na oney puszczu/ rozmawiał mile/ y w tego ostrym żywocie poświęcał. Jan święty poklekawssy Jezusa przyjmował rżecac. Witaj dawno pożądany Jesu słotki/ y czymem to ia zasłużył/ żeś mie tu nawiedził/ y jessze będącego żywocie matki mey tys mie poświęcił. O jako słotkie y szczesne było tych miłych młodzieńcow z soba gadanie/ y wciessne znawiedzenia pocieszenie. Potym pocieszyssy sie/ rostałasta sie/ bo Jezus do nazaret do matki swey sie wrocil/ aby iey służył. Maria panna jako y w Egipcie tako y tu/ przedla/ tkala/ szyła/ barwotowała/ Jozef też pożywienie wyrabiał/ a Jezus też comu mógł pomagał. O wielko szczesny on dom/ w którym tako czeładź święta przebywała. Nawiedzał tam często rozmyślając/ a snimi sie poznawając/ a ym sie żalecąc. Już wy ludzie nabożni/ o Jesu krystowem młodosci/ tym rowne rżecy rozmyślajcie daley. Iac już dla dlugosci opuszcze iue naszego milego pana ciesskoci/ ktore od siedmi lat począwssy cierpiat/ aż kiedy żmiałsteczka do miassteczka biegiac kazał/ grzesnych szukać/ niemocene wdrawiać/ od opetanych ludzi dyabelstwa wyppadzać. Jako głod/ pragnienie/ wiatry/ przesławowanie/ wraganie/ szukać naszego zbawienia cierpiat/ o tym tu wssytkim daley bede powiedal/ ktore ciesskoci nasz zbawiciel/ począwssy od trzydziestci lat cierpiat od jego krystu począwssy.

Jezus do krystu poszedł.

Wypełniwssy miłosciwy pan Jezus dwadzieścia dwie wiec lat od sweo narodzenia. Widząc jako bog wier ny/ iż sie już czas tego przybliżał/ dla czego go jego

Zywot pana

miły oćiec nāten ſwiat ǳeſzał. Al dla tego wpatrzywſzy cās po-
dobny / rzeķł pokornie ku mātuchnie ſwoiej. Już przyſſedł cās
namileyſſa mātuchno / aby ch poſſedł ku wvielbientu y obiarwie-
niu imienia oycā mego niebieſkiego / bych ſie też ſwiatu obiarwił
bych też ſbawienie ludſkie / dla ktoregom ſie cłowiekie ſtał ſpraz-
wił. Wadż tedy weſoła mātuchno namileyſſa / a wotym ſobie
nieſtyſtuy ǳe odyde nācās od miłoſci twej. Al poſleknawſzy
przed ſwoj mātuchną miſtrż wſſytkiej pokory / od iey miłoſci od-
puſzczenia y przeżegnania ǳadał. Mātuchna też pokorno poſle-
knela / a ǳapłakawſzy rzerono / ſynaczkā obłapila y rzeķła. Synu
moy błogoſławiony / oćiec twoy rācz tobie dāc przeżeganie / y
mnie ſłużebych twoj. Rāczy pāmietāc nā mie / a rācz ſie ry-
chło przywrōcie dla moiego pocieſſenia. Al tak miły Jeſus pan
y krol wſſe ſwiata / ſam poſſedł / bo jeſſe nie miał ſwolenikow.
Pātrzan jako ydżie ſam bog / boſimi noſſkami / przeż tak daleka
y oſtra droge ſam / jałmużny proſſac / od Galilejy aż do Jorda-
nā. Tam gdy przyſſed / ǳaſtał wielkoſć ludzy / ktorzy nā każanie
do Jana ſwietego ǳawidzy przychodzili / aby ſie też ǳekrzyili / bo
wſſytcy go ǳa wſſyſſa mieli / y rzeķł jemu pokornie Jeſus.
Proſſe cie miły Janie okrci mie ǳynymi. Alle Jan ſwiety od-
powiēdzał. Ja mam proſić aby ch odciebie był okrczon / gdyſ
ty bog / a ty proſiſſ o dēnie proſe cłowiekā okrczenia. Pan Jeſus
odpowiēdzał. Cierpi to ten rāz / takō muſiemy popelnic wſſie
ke ſprawiedliwoſć / Wiechce by mie obiarwił ten rāz / bo jeſſe
cās nieprzyſſed / ale iuż cās okrczeniu mojemu przyſſedł. Po-
tym przydżie cās obiarwienia / albo wvielbienia. Pzeto chce po-
cāc od pokory. Al gdy tak było lubo krolowi wſſytkiej chwały
ſtożyl ǳ siebie ſukiente / y wſtāpił w Jordan cāſu zimnego dla
ǳawienia cłowieczego. Jan ſwiety weſdżał / a leiać wode ǳa-
wolał. Rāczy mie poſwiecić ǳawicielu. Tam ſie niebo otwo-
rzyło / a ſwiatoſć takō wielka Jeſu kryſtā ogārnela / jako by nie-
bo ogniowe błyſkaiace / wktorym glos boga oycā ſłyſſan. Tōc
jeſt ſyn moy namileyſſy / wotym mi ſie ǳubilo / tego ſłuchaycie
wſſytcy. Duch też ſwiety ǳniebā ſtāpił wpoſtawie gołebiczej /
y ſiedział nā głowie Jeſu kryſtowej / a tu pan Jeſus krzeſt w-
ſtāwił / y dāł moc by grzechy gładził. Potym gi poćwierdził / iż
ǳboku krew y wode nā krzyżu wypuſcił. Tu też mātke ſwietā
certiew krzeſcijānſkā oblubił ſobie ǳa oblubienice / y wſſelkā du-
ſze krzeſcijānſkā / bo przeż wiare nā krzei przyjeta / ſtawia ſie mi-

Śnica boża/iako to prorok święty Gedeas w swoich riasach mo-
wi, Poslubilem cie sobie w wierze, Al dla tego koscioł święci dgi
sia tako śpiewa niebieskie^o pānicu, Ślaczyla sie cerkiew
świeta/bowiem w Jordanie krystus omył
grzechy ieh,

O poszczeniu miłosierwego pānā Jez-
usa y o pokusach tego,

Altychmiast okreśony pan Jezus/poszedł na gore Rās-
rentenā/a tam poscił za grzeszne czterdzieści dni y no-
cy, Poglādāy dusso nabożna za stworzycielem swoim iako idzie
sam na pokucie/ktory grzechu niemiał/ani mógł mieć/pracnie
grzeszne/modli sie/posci/cznie/karze ciało przeniawietysze/nie-
winne/na gołej ziemi leży/miedzy żywierzeth miesska y snimi
opcuie, Bacz tu ceterzy duchowne roboty/ktore sie spolem spo-
magāia, Głobne miesskanie/modlitwa/post/a ciała karanie,
Przez ty rzeczi/człowiek narychley może dostepić serdeczney csi-
stosci/ktorey wsselki ma żadać goraco/dla tego iż nieiako w sobie
żamyka wssytki cnoty/laske/pokore/cirpliwosc/vbostwo, y yn-
sse wssytki grzechy odpadā, Bo cnoty/a grzechy/stac spolem
niemoga wsercu czystem/ktorym je sercem człowiek widzi bogā
milęgo, Iako zbawiciel nasz miły Jezus mówił wewānieth,
Błogosławieni czystego serca/bo oni bogā oglādāia, Wsselki te-
dy człowiek krześcijański miał by na każdy dzień/od święta ssebo-
diego dnia/aż do czterdzieści dniow na każdy dzień nawiedzać/
rozmyślāiac swego odkupiciela nātey pokucie/a temu częśc y
chwale dać, Potym gdy czterdzieści dni y nocy przesłly/lacznal
on ktory wssytek swiat karmit y żywi, Dbaczyl to duch śly/
przystapil kniemu spokusami y poczał go kusić od żarłocstwa rze-
kac, Glawā o tobie wielka/iż by ty był syn bogā żywego, Jestli
tako jest/rzecz by to kāmienie było chlebē, Alle mistrza wssy-
tich mādōst niemożl żdradzić, Takociem mādōst temu odpo-
wiedziāl/iż tego wy bogiem niepożnal/y tego odsterżec niemożl
tego żadał, Pan miły Jezus/ani przał być sie synem bożym/
ani też wyhinawał/ale świętym pismem odpierał mowiac, Pi-
sano jest/iż niesamym tylko chlebem żywie człowiek/ale i po-
wem ktore pochodzi z ust bożych, Dał tu nam zbawiciel przy-
kład/abyśmy sie żarłocstwu przeciwnili, Bo chcemyli wonas grze-
chy vclumić/od vmiernego iedzenia y picia mamy porzucić, Ała

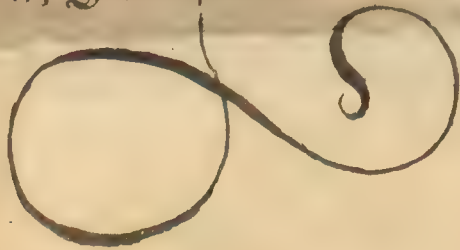
Zywot pana

to mowi pismo, Ktory człowiek podda sie żarłocztwu/darń,
pracie aby nabył cnoty ktorey. Potym duch śły wziął go do
miasta swietego Jeruzalem. Tu mozesz wbachyć niewymow-
ną pokorę zbawiciela swiego/ktory sie tak poddał nisko duchow-
wi potępienemu/a to wssytko dla zbawienia twego/ktoryś śły
duch postawił go na stolcu/jako wnas káznodzieystkiem/a támo
kusil iego pokornosci próżną chwałą mówiac, Jesteś boży syn/
spuść sie ná dol, Bo pisano o tobie/iż ániolom swoim przykazał
bog o tobie/aby cie strzegli we wssytkich drogach twoich, Niedźy
wuy je sie tedy człowiecze gdy cie dyabel kusi/gdyć oto y pan
sam raczył znosić iego pokusy, Ale pros pokornie od niego wspo-
możenia, Gdy go żywiciejhc takó niemógł/wziął go ná wysoką
gorę/y kusil iego łakomstwem/wkaszawssy jemu ziemie y krole-
stwa wssytki/y chwale ich mówiac, To wssytko tobie dam/je-
śli pądmiesz przedemną chwalać mnie, Ale żywiciejhciel rzekł,
Poydźi wen ssatanie/pisano jest, Pana boga twoego bedziess chwa-
lić/a jemu samemu bedziess sluzyc, Y przystapili
ánieli swietci/a sluzyli jemu,

D

G posłudze ánielskiesy panu Jezusowi,

G żywiciejaniu pokusy dyabla przeklecey/ánieli prz-
stapili ku posłudze Jezusa namileysszy/nie dla kto-
rey ie potrzebności/ale dla wśliwosci, Rozmyslay
tu iako ánieli przystapili/jako Dániel napisał w swoich pi-
sach rzeknac, Przysli ánieli w wielkosci do pana Jezusa/a pad-
wssy/dali jemu cześć y chwale rzekac, Bądź pódziwion panie
boże náš, Al pan Jezus łaskawie y pokornie przyjął ie, Tu ánie-
li wklaniaiac sie mówili, G náš miły stworzycielu/długo mo-
rziles ciało twoie niewinne/co racziss sprawiemy miłosci twej
ku posileniu, Odpowiedział miłosny pan Jezus, Gdź cie do-
moy matuchny namileysszy/oreduyciess iey miłosci/mali co
gotowego/by mi raczyla przyslac/bo nie jest ku men woli/iedno
co iey refa swieta sprawi, Wocemignieniu dwu ánieli wssy pan
na staneli/a co ym polecil pan Jezus sprawili, Panna dostoy-
na przyjęła żniwomowóną radością ono poselsstwo/a vboga stras-
we wnet zgotowała/a snać rybki máło przyprawiła, Wrocili
sie ánieli/a ná goley ziemi pokarm krolowi niebieskiemu polo-
żyli, Patrż iako bog twoy ná ziemi siedźy/ánieli wesolo stoic
sluzac okolo, Jeden podawa a frate chleb/drugi rybki obier

panu niebieskiemu/drudzy wesolo spiewajac/bo wielkie swieto
zwycestwa krolewskiego maja. Rozkazal potym pan Jezus
aby ostatki matuchnie dostojney doniesiony/y stalo sie. Tako
drugim kazal/aby sie do nieba wzrocili/bogu oycu czlowieczek
stwo jego zalecali. Oni wczyniwoszy chwale boska pa
nu Jezusowi/do nieba wstapili.

Jan swiety wkazal palcem Jezusa mowiac/
oto baranek bozy.

Jakym miloscimy pan Jezus zgorz posiedl ku swoim
milym matuchnie. Al ty pogladaj jako sam idzie tedy
ny krol nieba y ziemie/bosymi noskami/przez ciapki. Al zadas
mli smilowania jego/pozaluy prace jego zlaszki. Gdy przyszed do
rzeki Jordana gdzie swiety Jan kazal y krzil. Wzdrzewszy go
wkazal go swoim uczniom palcem kazujac/a wolajac. Oto ba
ranek bozy/oto ktory ludzkie grzechy glady. Ten ci test na kto
rym ci ja widzial ducha swietego odpoczywajac. Gdy ja
krzil niedostojny swiete/winnny niewinnego/prosty boga wier
nego. Swiety Andrzej tedy byl uczniem Jana swietego/a gdy
wstysnal iz tako wysoke chwalil milego Jezusa/posiedl za Jezu
sem idrugimi zwoleniki swietego Jana. Miloscimy pan Jezus
aby ym smialosci dodal y duffania/obrocil sie knim mowiac.
Al kogo szukacie. Odpowiedzieli iemu. Wskazu powiedz nam
gdzie mieszkacie. Al pan Jezus przywiodel ie do domu w kto
rym mieszkal na on czas. Y mieszkali tam przy niem caly dzien.
Potym rychlo swiety Andrzej/brata swego Piotra swietego
przywiodel do Jezusa milego aby go poznal. Jezus mily wesolo
nan wezrzal y rzekl iemu. Ty bedziesz wezwan Cefas/to test/
glowa/bociem wiedzial co snim uczynic mial. Al stad nieiake
znatomosc wziali spanem Jezusem/ale iessze niebyli zwoleni
cy tego. Potym Jezus blagoslawiony posiedl do Galilejskich
ziemie/tako wezwaney/do miasta Nazaret/gdzie matuchna ie
go mieszkala. Prozac jego milosc boe sam idzie/a rozmawiaj
snim na drodze sprawy twoie. G kto wymowi albo wypisse we
sele matuchny miloscimy/ktore tu miala. G iako zadrliwie go
oblapiala/iako przywitala/iako laskawie snim rozmawiala/co
sprawial/albo gdzie byl pytaiac. Jezus miloscimy wielka po
kora y uczliwoscia/matuchnie y Jozefowi na ich py
tanie odpowiadzial/y tam snimi mieszkal.

Zywot pana

Pan Jezus poczał obiarwiać
bóstwo swoje,

Iżeszając tam żmátuchną y z Józefem/ieszcze po
formiey niż przed okręcenim/ślekką poczał sie obiarwiać swiatu
naucząc a kaząc/pirwey potajemnie/niewssytkim pospolicie/
ale niektórym/a tak cały rok tajemnie nauczał, Stało sie dnia
iednego sobotniego gdy był wbożnich/powstał y czedł rzezi Jzā
passa proroka/a gdy przyssedł na miejsce ono gdzie pisano, Duch
swiety namnie/dla tego pomagał mie/y kaząc w bogim bog ocice
posłał mie, Al gdy żatworzył ony rzezi rzekł, To pismo dżis po
pełniło sie wssach wssych/iakoby rzekł/iam iest on oktorym
to pismo mowi, Al stych słow wssytech patrzałi pilnie na obli
cze iego/dżiruiąc sie iemu/iż był niewymowney cudności y
wymowny/iako o tym Dawid pisał rżeknąc, Slicznego obrazu
albo sliczney twarzy nad syny ludskie, Rozlata sie lastka wcie
lny y slotkiey wymowny wusciech iego,

Go pirwsem wezwaniu apostołow/pissa
ewanielistowie/Jan swiety/
Lukas/y Matheus,

Getym miły pan Jezus nasse żbawienie spráwiciąc
poczał sobie wćnie żgromadżać, y wezwał Piotra y Andrzeia
trzy kroć, Pirwey iakom powiedział przed tym kapitulum/kie
dy był y Jordana/a won czas wielko sie byli z Jezusem pożna
li, Wtore wezwał ie kiedy ryby łowili/a tedy z Andrzeiem ie
go swiety miłosci naśladowali/mając wmyśl wrócić sie do do
mu sworego/a tam je ieli słuchac nauki iego, Trzecie gdy ym
rzekł, Podżcie żamną/wćynie was być rybikwy ludskiem, Al
tu opuściwssy wssytko/y naśladowali iego, Takież potym wez
wał Jakuba y Jana, Alle swiety Jeronim mowi/iż Jan
wezwał naśwadžbie, Potym Filipa wezwał rżeknąc, Naślá
duy mie/a takież y Matheussa celnika, G wezwaniu drugich á
postołow/niepisano iako otych, Rozmýslay je tu a patrż jako lá
skawie y ochotnie sie w tym wezwaniu ym wkażowal/dobrotli
wie/miłosciwie/y pokornie snimi rozmawial/iakoby ym postu
guąc/prýhwodżac ie niegdy do swey miłej mátuchny/drugdy
snimi chodżac do ich domow/a tako onich miał pilność/iako lá
skawa mátka o dżiackach swoich, Piotr swiety powiedział/iż

gdy niektórym miejscu snim spali/tedy Jezus miły wstawossy
wnoch/żłaski odgięwał ie od odgięane/aczkoli byli prostacy/chcac
ie wchynić y wstawić rżęty wssyckiego swiata. Niechciał ma-
dry bog/miedzom na to wybrac/ani mocarzom/dla tego aby we
zwanie ku wierze kręscijansskich/nieprżypisano rozumowi ich
albo nauce. Alle chcial dzin ten mocy swey boskiej zas-
chowac y mądrosci/a dla tego proste rybitwy
a grube nato obrat.

Jezus wchynil żwody wino.

Aczkoli watpienie jest ktory byl oblubieniec naszwadż
bie/na ktorey pan Jezus byl y żmătuchna swoja. Al-
le ty tu rożmysłay/iz byl swiety Jan ewanielista/
bo pisał swiety Jeronim napoczątku wykladu/ktory wchynil
na ewanielie tegoż Jana swietego/iz panna Maria byla tam/
nie iako gościa/ale iako dostojnięssa/a pirworodna siostra też
Maria imieniem/mażonka Zebedeussowa/a matka swietego
Jana chciala gdy chynić synowi swemu Janowi. Prżissła do
panny Marię naporadzenie. Gsła snia panna łaskawa narospo-
możenie dzien albo dwa przed tym. Al tak gdy prżssono Jezusa
y drugich ludzi/była tam iako ewanielia powieda/a niesiedziala
miedzy weżwanymi/služyla iako pokorna. Prżesto podlug tego
dowodu/rożmysłay iako pan Jezus siedzy na niskiem miejscu/
nie miedzy celnymi/pogladay też iako panna Maria y tam y
sam biegala opatrżaiac aby nie byl niedostatek/ale aby wssytko
bylo rżadem swoim/a rostkaznie służebnikom iako sie miec ma-
ia. Alle gdy bylo blisko końca godowania/prżistapili służby k iey
miłosci/powiedaiac ię winą niedostate. Panna miłosciwie od-
powiedziala. Walutko potrwaycie/opatrżec ia to pr. ż synaczka
moiego/y prżystapila kniemu rżeknac pokornie. Woy miły sy-
nu/wina niedostate/a siostra moja vboga jest/żostanie wżastro-
maniu/niewiē co wchynić. Jezus miły odpowiedzial. Co mnie
y tobie niewiasto. To odpowiedzenie mătuchnie/widzi sie ias-
ko by srogie/prżykre/y nie łaskawe/ale bylo ku nauce nassey/ias-
ko mowi swiety Biernat wkazaniu o sschodrem dniu rżeknac.
O miły Jezu/mowiss mătuchnie/co tobie. Al żali nie to co to-
bie samemu/a żaliss nie jest błogosławiony owoc żywota iey nie
pokalonego/a żali nie ona ciebie pocżela y porodżila y karmila/
a żalicie nie żbolescia ssukala/gdys żostal w Jeruzalem/a ten ras

Zywot pana

ten przykro odpowiedział/aczkoli ten mówił niewiasto, Alle mi-
łosierna panna/tego niebacząc ani rospaczając/wzrociła się do słu-
żebników y mówiła im, Idźcie do syna mego/a cokolwiek wam
rozkaze mój syn/to czyncie, Potym pan Jezus rzekł, Poczyr-
pniecie a nieście architektonowi staroscie żyrcy, To napierwsze
znamie y cudo wdziałal pan Jezus/a uwierzyli weni żwoleni-
cy tego, Al kiedy się dokonaly gochy/pan Jezus wezwał Jana
nastrone y rzekł, Gpuśc te małżonke/cuśc żone/a naśladowymie
ja tobie sprawie wieczne gochy/y naśladował tego, Wily pan Je-
zus oblicznie będąc na swadźbie małżeńskiej/wkazał iż małżeń-
stwo jest stadło pobożne/y potwierdził ie, Alle iż Jana stego
stadła wezwał/rozumiec dał iż daleko dostoiensse stadło panien-
skie y wysse y swietse niżli małżeńskie,

Jezus szedł do Kafarneum.

Eżac pan Jezus już ludskie zbawienie sprawiac/moc
też obiarowic/pierwey raczył matuchne miłosna do do-
mra doprowadzyc y swoimi żwoleniki, Gluszałociem na taką
panne miec tak swieta czeładz/y prowadzili ten miłose do Ka-
farnum blisko Nazaret, Ty też nieleni się prowadzić te krolo-
wa/naśladowac ja/a słuchay żdaleka/iako rożmarwia ż synacz-
kiem miłym y żapostoly, Bociem nigdy nieprożnowali/ale żas-
wždy nieco dobrego czynili albo mówili/a niemogło tam
byc wtakich rocie żadney testnosci,

G pierwszym kazaniu Jezusa
wym na gorze Tabor,

Słosciwy pan Jezus/wierny bog/y człowiek iści
wezwał żwoleniki swoje osobnie/na gore Tabor/
nie daleko Nazareth/aby już poczał ie nauczac, Glusno bylo a-
by on ie pierwey nauczył/ktore nauczycielni y doktorzy ludskie-
mi miec ie wymyślił, Rozkossneciem/mile/y zbawicielne tam
wczynił kazanie mówiac, Błogosławieni vbodzy duchem/he-
ich jest krolestwo niebieskie, Błogosławieni cichego serca/bo o-
ni posiedzą ziemię, Błogosławieni ktorzy płaczą/bo oni będą
pocieszeni, Błogosławieni ktorzy pragną y też łaczną sprac ie-
dlivosci/bo oni będą nasyćeni, Błogosławieni miłosierni/bo o-
ni miłosierdzie osiągną, Błogosławieni czyste serca/bo oni bo-
gą wżrą, Błogosławieni spokojni/bo oni będą syny bożimi we

żwani, Błogosławieni ktorzy prześladowanie cierpią dla sprawy
wiedliwości/boć ich jest królestwo niebieskie, Błogosławieniście
gdy wam będą skrzywdzili ludzkie/a prześladować was mówiąc
przeciwko wam wszystko źle kłamiąc dla mnie/weselcie się y ra-
dujcie się/boć odpłata wasza obfita jest wniebie, Tu poglądaj
na stwórcę twego/na ziemi między stworzeniem swoim sie-
dzącego/a jako łaskawie/cudnie/y miłosiernie przychodzi wciąż
ku wszystkim miłosiernym y ku cnotliwym/aby tak działa-
jąc/drugie nauczał, Patrząy też jako żwolenicy na oblicze tego
pilnie poglądaj/słuchaj/a wserca słowa chowaia/a żwieslim
nausze przyjmuj, Ty też się przybliżaj/jako by to oczyma wi-
dział/a słac widząc pilność twoją/przyświecie Jezus miły y
nauczy cie czego się nienadziejiesz/czegoś ani słychał/ani wycho-
tał, Patrząy też po długim barzo kazaniu/jako idzie żgon/a
żwolenicy cisną się ku jego miłości/aby pilnie słowa baczili
które rozmawia, Też jakie budy ludzkie śbiegają mu/niemodne
rozmaitę wódzając/drugie naszą aby je wzdrowił prosić/a

Jezus dobrocliw y wzdrowił je,

Centuriego sługę wzdrowił,

Al w kafaŕneum Centurio/to jest setnik/albo pan kto-
ry miał pod sobą sto rycerzów, Ten wielką wiarę miał
iac w Jezusie miłym, Posłał do niego aby go wzdrowił, Jezus
miły odpowiedział posłom, Przyjdź a wzdrowię go, Dowiedział
się tego Centurio y odesłał jemu rękę, Pante nie jestem do-
stojen abyś wsiadł w dom mój/ale tylko rękę słowem/a be-
dzie zdrow sługa mój, Dyrzał pan Jezus jego wiarę doskona-
łą/niechodząc do niego/wzdrowił słowem sługę jego, Też wtym
że mieście był król/ten oblicznie siadł prosić/aby przyszedł pan
Jezus y wzdrowił syna jego już konającego, Ale Jezus niechciał
do domu jego iść/ale widy syna jego wzdrowił, Tu bacz dostoj-
ność a moc wiary a duffantia, Do sługi pan Jezus chciał iść y
wzdrowić jego sługę/a to dla jego pokory/A do króla dla pychy
niechce aby wzdrowił mu syna jego, Tu pan Jezus wiec słu-
gę wzięł rycerzowego/nizli syna królewskiego/nam dając nau-
kę/abyśmy nie czcili komu dla dworności jego/albo też niesłusz-
nie/iedno podług potrzeby y dobroci onego komu ma być po-
sługa, Też nie dla tego albo czego innego/iedno błaski prawdy dla
boga miłego,

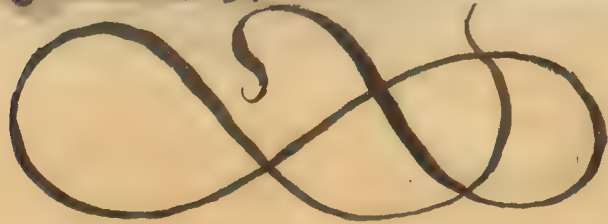
Żywot pana

Jezus vđzrowił paraliżem żabitego,

Gdy miły pan Jezus w tym że mieście Kafárneū
 każał a nauczał wniektorim domu / a tam było wie
 le doktorow / mistrzow / y licemiernikow skądego miasta żydow
 skiego / y z Jeruzalem y z Galileich / przysli niektorzy / nośac za
 rżone cłowieka powietrzym / Al ci niemogli sie docisnac do je
 busa dla ludu wielkie / ale wprwadzili sie na wierch do / y spu
 scili na powoziech cłowieka chore / przed nogi pana jezusa. Kto
 ry wżrawszy wiare ich / rzekł niemocnemu. Grzechy tobie sa od
 puszczone. Licemiernicy y doktorowie skysnac to / podstuchajac
 tego / że głosci myslili. Ten cłowiek bluźni / a za nie sam bog grze
 chy odpuszcza / a on sobie to prżypisuje y prżywłassza. Pan Jez
 us ktoremu y myśli iawne y serce / a nie jemu nieskryto / odpo
 wiedzial myslam ich. Y co głe rżechy myslicie wsercach waszych
 y prżyłożyl / abyście wiedzieli iż syn cłowieczy / ma moc na zie
 mi odpuszczać grzechy. Rzekł niemocnemu. Wstań a chod. On
 natychmiast pochoptwssy sie wstał dđrow. Al stego możess bā
 czyc cudnych rżechy kielko. Pierwa / iż miserni żydowie mogli
 iawnie vñac / iż był bog wierny / gdy grzechy odpuszczał. Wtore
 bacz y pāmietaj / iż niemoch y prżeciwności od ludzi omarwianie
 sromocenne / smietki / kłopoty / prżychodzą na cłowieka dla grzes
 chow / a bācie gdy ma skruche y rozgrzessenie / często prżestawia
 niewczasności prżerżeczone / y cielesne vđzrowienie. Dowod tego
 wewaniely / gdzie pisano o niemocnym / trzydziescy lat y osm /
 ktorego vđzrowiwszy pan Jezus rzekł kniemu. Gdżi a wiecey
 niegrżess / byc sie gorżey niestało. Trzecie bacz jako wielkicy mo
 cy jest wiara / ktora o to nie telko sobie / ale y drugie pożyteczna
 jest. Dowod tego wdziatkach okrzczonych jest / ktore nie
 mając rozumu / bierzą łasce boża prżez wiarę /
 re kmtrowssā oycow krżesnych.

Piotrowe Jezus vđzrowił swiofre,

Zakryssedl dnia jednego Jezus miły w tym że mie
 scie Kafárneum w dom swietego piotra / a tam
 swiofra tego gimnice ciesska cirpiala. Pan miłosciwy Jezus
 wzgarwssy reke iey vđzrowił ja / ktora natychmiast wstałwssy /
 służyła jm / ale ktora posługa niepisano. Dbacz tu iż krol nad
 krolmi / raczył idż w domek w bogiego żwolenika / a tam proste /
 grube / nieprżyprżawne brāc pokarmu / ktore nārncble sprāwiano.

Báč teſ iſ rěcěſy ſpráwíac ſam pan Jeſus pomaga/bo přě-
ſedl nie iſby jemu/ale aby ſluſyl/á tak pomogwſſy ſpráwíac
onego pokárnu/ſíadl miłoſciwſy pan Jeſus ſáſtol i ſwymi
iwołeniſi/y iadl ſnimi wćeſnie roſmarwíac,

Jeſus miły ſáſnal,

Gdy pan Jeſus wſtáplł włodſiá y iwołeniſy jęgo/
pan Jeſus ſáſnal/iſ wiele wnocy ná modlitwach
trwał,Wielkie ſáburzenie wſtáło ná morſu/ták áſ
łodſiá ſie ſálewála/y počeláſie topić,Zleſli ſie iwołeniſy/y obu-
dſili go mowíac,Panie wybarw náſ toniemſy,Jeſus miły w-
ſtawſſy iſbákał ie iſ mála wiáre mieli będąc přěhniem, Y přěh-
kaſał burſam y wiátru přeſtác/á nátychmiáſt wſſytko powie-
trě wćichło, Přěhny mōſeſt wńac iſ miły bog niegdſy widſy-
ſie ſpáć/á nieiáko onas niedbáć/to ieſt gdy dopuſſća niemocy/y
inſſe kłopoty/á wſſákoſ iſt pilen náſſey wſſytkiey pokornocſi/
y náſ ſtrěſe/á dla tego mię dobřá á ſtálá wiáre/y
duſſanie w jęgo miłocſi ſáwědy,

Jeſus wſkrěſil wdowie ſyná,

Jac pan Jeſus miłocſiwy do miáſtá rěcěone^o Naim,
widſiál wielki lud wyprawáſiáſy ſyná wmarłęgo je-
dynęgo niektořę wdowie do grobu/á one wſilnie pláčáca, Wi-
toſierdſiēm ſerdecznym poruſſyl ſie kniey y rěkl,Niepláč, Ka-
ſał teſ ſtánać onym ktořſy go nieſli/y ſtáneli, Al přěſtápiwſſy
ku máram/dotknał ſie ich y rěkl, Włodſiencěe tobie mowie
wſtáń/á nátychmiáſt wſtáł, Al takó go mátychnie ſynęgo dał,
Ktořſy přěhny ſtáli/ſumíawſſy ſie chwale bogu dáli,

Jeſus miły wſkrěſil pánnę wmar-
lá ríáſeciá jednęgo,

Droſilo ríáſe jedno páná Jeſuſá/by dſiewke jęgo w-
marlá oſywił, Pan Jeſus chcąc to wćhnić/poſſedl
ſnim do jęgo domu/aby mu córke jęgo wđziowił, Wten cás lud
nięwymowny i jęgo miłocſiá tām był co ſnim ſſedl, Stáło ſie/
Niektora nięwiáſtá nięmocná ſwojá nięmocá(mowia niekto-
řſy iſby byla Marta ſioſtrá Wágdaleny) tá będąc miedſy ymi/
myſliła/bych telko dotknelá ſie podolku odſienia jęgo/mogla
bych być iđrowá, Al wpatřſy wſſy cás/iwoiáſniá přěſtápiła/y

Żywot pana

dotknęła się/ a natychmiast stała się zdrowa. Potę rzekł miły iezus. Kto się to mnie dotknął. Piotr odpowiedział. Panie lud cię śnąc się dotyka ciebie/ a ty mówisz kto się mnie dotknął. Odpowiedział Jezus. Chcieć ja iż ci moc wysła se mnie. Widząc nie wiastą iż pan Jezus wiedział/ pochlinoie przystąpiła kniemu/ y przed wszystkichmi ludźmi czemu się dotknęła powiedziała/ y zdrowie swoje nagle wszystkim obdarowała. O zdrowia wola pan iezus oddzielił ją/ y ktorey potym często gospodował/ y rzekł iey/ Idź wiara twoja zdrowa cie wzmocniła. Święty Biernat naucza pokory tako mówiąc. Wszelki sługa boży/ dobrze może być rzezon podobek/ albo niśśa część odzienia Jezusa miłego/ a to dla niśśiego dominowania ktore dżierzy o sobie. Przeto by tako był święty y y bogą przjemny/ iż by cie bog wewszelkim wysłuchał/ iż by wdzierał niemocne/ albo cuda inśśe dżalał/ nienadymał się tego/ ani sobie przypisuy/ minimując aby to ty a nie bog dżalał. Bacz aczkolwie Marta duffała/ iż dootknięcia podobku miała być zdrowa/ y stało się tak/ a wśśakoż nie podobku moc wysła wdzierzenia/ ale z Jezusa/ dla czegośś mówi. Moc se mnie wystąpiła. Dossedł potym pan Jezus palacu one^o rzajecia/ a panna już była umarła. Al wżiawśśy z soba Piotra/ Jakuba y Jazna wystąpił won dom/ y nalaśś tam płacząc oney dżiewki matkę y oycę/ y rzekł ym. Wystapcie stąd/ boć ta dżiewka nie umarła ale spi. Y nasmierwali się niektorzy z tego boskiej miłosći/ wiedząc iż była umarła ona dżiewka/ a każawśśy wynieć wszystkich wśśedł tam sam/ a dotknawśśy się iey reki rzekł. Dżiewko mówie tobie wstań/ a iako rychło iey to rzekł/ natychmiast zdrowa wstała/ y każał iey dać jesc. Y rozniosła się ta starwa przez wśśytkę ziemię.

O nawróceniu Marci Magdaleny.

Kossny y nasłachetniejszy pan Jezus/ prosson jedne^o dnia na obiat od Symona tredowate^o/ a ten był licemiernik. Nieżadał się pan Jezus/ ale śśedł mile y łaskawie dla duffnego pożyśśania. Bo żludźmi obciąg/ iedząc/ y pihac/ przywodził ie ku rozmiłowaniu swemu. Wśśyśśała to ona bogata/ świecka/ a rozpustna pani/ Maria imieniem/ przeżwiśśkiem Magdalena/ iż tam pan iezus obiaduje/ a już przed tym słuchala każania jego naprżeciw swojej rozpustności/ ale niko^o niepowiedała/ by łaske bożą wsercu miała. Baczac co żłego dżalała/ ro-

spaliła sie miłością Jeżusa miłego/y też zbawienia swiego nie
 przedłużając/ani do starości czekając. Posła swietych duchem
 wpoioną/skloniwszy głowę y oczy/beż sromu między godujące
 aż do samego zbawiciela swiego. Tam położyła sie przed no-
 gami jego swietych/zwielka sromieźliwośćią/y bolenim grze-
 chów swych/y duffając włascie tego/jela kłami omhywać nogi ie-
 go/wzdychając a kłając/nie niemowiac/cyko w sobie tak my-
 ślac. O mój miły panie/ty wszystko wiesz y znasz/iz ci już ciebie
 nadewszystko stworzenie miłuię y chce miłowac. Zednamam y
 wierze iżes ty bog wierny/znam iżem rożgnięwała kaskę twoje
 niewymownie/y iżgrzeszylam przeciw wielmożności y sprawie
 dliwości twojej/nad liczbę piasku morskiego/ale ty miłosierdy
 boże/ktobie sie vciekam żalując wiernym sercem występów mo-
 ich. Prossę łaski smilowania y odpuszczenia/gotowam napole-
 pienie/ani chce odposlussenstwa odstąpić. Prossę nieracś mie
 odpędzić od siebie/gdyż vcieczki niemam jedno ktobie ani chce
 mieć. Al w tym wstawno omhywała nogi swiete. Stego mass iż
 Jeżus niemiał botów/oblawiwszy omhywsihy ony nogi przena-
 swietysse/jela te włosy ocierac/a to dla tego/iz ie dla prożności
 swietekiej przyprowiała/a w nich sie barzo kochala/a przeto y jmi
 pokutowac chciała. Potym iż ony noski swiete/były skakale al
 bo schodzone y żranione odkamienia/od piasku/od goraczości/
 mascia droga pomazała y całowała nieprzestając. O nabożny
 mił° boga sługo/pogładay nanie y nato co działa/a rożważay
 myślac wssytki iey vczynki osobno/iz taka bogata/cudna/znā-
 mienita/tako jawnie pokutuje. Pogładay y na pana Jeżusa/ia-
 ko łaskawie y miłosierwie żnosi wssytko/a dopuszcza iey dulać
 co chce. Przeto miły pan Jeżus iesc (przestali) y drudzy siedząc
 tak nowe rzeczy sie dzivuiac co stego bedzie/a fu ktoremu to
 konicu przydzie rożmyślaię. Al Simon gospodarz tako myślił.
 By ten człowiek był prorok iako onim mówia/wiedzial ci by
 co to za niewiasta/iz jest iawna grzesznica. Pan Jeżus myśli
 tego odpowiedział/dając jemu przypowieść o dwu dłużniku/tak
 iż rozumiec mógł/ize by był wietssy niż prorok/gdy y myśli
 wiedzial/co samemu bogu słussa/a chcąc jemu sie obstarwiec lepiet
 y dokazac prawdywie/iz włascie a w miłości wssytko zależy rzecz
 Zaprawdę powiedam tobie/odpuszczony iey grzechy wielkie/iz
 miłowała wielice. Al obrociwszy sie fu niewieście rzekl. Idź
 w pokoiu. O słowo miłosne/o słowo rośkosne/o słowo słotne.

Żywot pana

Giało wesolo Maria Magdaleną tego słuchając, **G**iało pocieszenie że on smietet na tych godziech przysła/ jako wesolo odesła/ kto wymowi albo wypisze, Rozmyślaj tu miłość y łaskę/ a weś sie też/ y słowem działać/ y czynieniem od tej szczęśney grzesznice/ a bacz iż sama łaska pokoy czyni między bogiem y stworzeniem/ a mierzy ie spolem/ jako święty Piotr świętym mówiąc, Łaska zakrywa mnogosc grzechow/ tak iż wszystkie cnoty bierzą okraszenie łaski/ a przez niej żadna cnota miłemu bogu nie jest miła/ ani przyjemna, Dla tego tedy wszystkimi siłami pracy/ a by też nabył/ by sie wniech y ona wtobie mnożyła/ by cie tak prawym miłośnikiem Jezusa miłego/ y oblubienicem czyniła.

Jako Jan krzyżciel czynił iże swoje
wznie posłał do Jezusa,

Jelebny rycerz y posel przechodzeń pana Jezusow
Jan krzyżciel/ gdy siedział w ciemnych słowach sprzykaszania
Herodowego/ iż go karał zgrzeszcu cudzołóstwa/ bo wziął był brata
swemu Filipowi żonę żywego, Chcąc rzeczonny Jan świę-
ty przywieść swoje żwoleniki/ aby naśladowali pana Jezusa/ a
kniemu przystąpili/ posłał ie do niego/ aby wzbawili cuda y śna-
miona które działał/ aby też wstydliwsi rzecz jego/ łaskawa/ ma-
dra/ serca przerażająca/ zapalili sie ku miłości jego/ y naśladowa-
li go, Oni śledzili y przyszedzili do miłego Jezusa strony
świątego Jana rzekli, Ty ies który masz przybyć/ czyli drugiego
oczekiwamy, Wzglądnij tu na miłego pana Jezusa/ jako łaska
wie namie węgżał y przyjął/ a jako mądze pierwszy czynił/ po-
tym słowy odpowiedział im/ bo przed ich oczyma po kazaniu/
wzdrawił wiele niemocnych/ głuchych/ ślepych/ niemych, Potim
rzekł kniem, Idźcie a powieść cie to Janowi coscie widzieli,
Oni odesli y powieścili Janowi co kazał/ y jako niemocne/
ślepe/ głuche wzdrawiał, **G** Jan to bardzo rad wstydzał/ iż go chwa-
lili, Y mozem miłościwie wierzyć/ iż po śmierci Jana świętego
przystali do pana Jezusa/ aczkoli tego niepisano, Pan Jezus
kiedy wstąpił żwolenich/ bardzo wysoko chwalił świętego Jana/ a
między innymi rzeczami/ mówił wietśy niż prorok/ który też
między syny niewiesticmi/ nieporośtał wietśy nad Jana krzyż-
ciela, **G** innymi świętego Jana chwalał/ mass dosyć wewo-
dząc świętych/ jako o tym napisał święty w jedennastym

kapitule/gdzie pan Jezus przed kluszcza mowił o świętym Janie, y coscie wysłi napuszcza widzieć trzcinę od wiatru chwiała ca się/Jan ci nie jest taki/boc on ani dla bojaźni/ani dla łaski wstąpi od prawdy, Potym go chwalił do straszi tego żywota mowiac, y coscie wysłi widzieć człowieka miedkim odzienim przyodzianego/boc ktorzy w miedkim odzieniu chodzą/wkrolewskich palacach mieszkaia. Alle Jan nie jest taki/boc on ma odzienie owłosow wielbladowych/jego pokarm był miód leśny/odlacz y wysłi się od ludzi iessze w swych mlodości/mieszkał w ostrej puszczy pospół z zwierzęty, Al dla tego dzwone jego żywota/dostojen był y jest wielkiej chwały/boc on był spustelniki pustelnik/spannami panic/zmeceniki mecenik/spowiedniki spowiednik/sprozoki prorok, Bo nie telko krystusa przydacego na świat prorokował/ale go też swym własnym palcem wskazał.

D

G scieciu świętego Jana,

Rzekłety Herod y miżerna ona cudzolożnica/zmowili się aby Jana zabili/by tak wolnie wola swoje popelnili/nie mając ktoby ie karał y ku potucie przywodził, y stało się iż gdy Herod czynił gody swiego narodzenia/dziwka oney cudzolożnice Herodias/staczac/plassac/odzierżala iż scieto głowę Jana świętego/a przed wysłkie goduziace przyńsiona/a to sporadzenia oney cudzolożnice, Patrząy tu jako święty człowiek marnie zabita dla niewiaśty złościwey, G boże miły/jakoż ty to przepuszczasz albo przepuścił na miłego krziciela a oycę twoiego/ktory stwoiły łaski pirwey był święty niżli narodzony/ktory taki żywot wiodł/iż mnimano by on był krystus zbawiciel wysłkiego świata/o ktoremes ty sam dał świadectwo/iż wietśy nie był miedzy syny niewiescimi, Słysz jako krystus chwalił krześnego oycę swiego/a jako go darował dzwona łaską, Sluchay świętego Biernatę co też onim powieda tak mowiac, Który święty świętśy nad Janę/ktorey też mochy/eto tak święty wzywocie ducha świętego napelniony/eto tak twarży y dzwony żywot wiodł tak mlody bedac o ktoremes słyszał albo czytał/by się wzywocie weselił/eto potute y krolestwo niebieskie pirwey przepowiedział/eto krola niebieskiego krzcił/ofim świadectwo takie syn boga żywego dał tego cerkiew krześcijańska tak wysoko cęci y wielbi, Jan wysł nad patriarchami y nad proroki/Jan anioł wyborny boży.

Żywot pana

o którym Jan Jezus mówi, G to ja przesyłam anioła przew-
 blichnościami twoimi/ktory zgoutie droge twą przed tobą, Jan pier-
 wy apostoł rzeczon jest y rżaze apostołom wssytkich/bo apostoł
 rzeczon jest posel, Jan ewangelista/bo ewangelia napierwey ka-
 zał/Jan panie chysty y panienski wbor, Jan wyznawca boży
 y prawdy, Jan mecenik y świeca mecenicza/a wssakoż do tās-
 kiego tak swietego miłośnika bożego/kāt do ciemnice przyslan a
 by głowa iego była ścieta/iako by był lotr/albo człowiek nagors-
 sy między ludźmi, Gbeyrży slugo boży lutościwie/iakoż idos-
 bza wola na przykazanie miśterne kāt/goutie a wyciaga syz-
 ie swoje/a fletka bogu dziekuiac/a swa dusse wiece iego polecas-
 iac/y ofiaruiac sie jemu dla prawdy y sprawiedliwości, Patrż
 iako schodzi stego swiata miłośnik y braciśsek y ociec krześny/y
 żwolenik namileyszy Jezusa krola niebieskiego/y sekretarz na-
 wiernieyszy, G wielka gāmba y sromota naša/iż my bedac grze-
 śni y miłemu bogu winny/żadney rżeczy przeciwney żnośic
 niechcemy/ani słowa przykrego, G to Jan tako swiety y niez-
 winny/sromny y cixpliwy/smierć przyimuje/ani wgrzechu
 narodzonych/żywiac własce bożey, Al my grześni niechcemy ro-
 wney a drugdy żadney krzywdy żnośic, Pan miły Jezus był
 woney stronie wten czas nie barzo daleko/ani też bliżu/kiedy ta
 nowina przysła ku iego swietey miłości/plakał rżerono swego
 rżercza/y oycā miłego/y brata przyrodzonego, Plakali apostoło-
 wie y rżniowie iego snim, Plakala też y naswietśa pāna Ma-
 ria/ktora go gdy sie narodził/rekoma swoima podniosła z ziemie
 abowiem go serdecznie miłowala, Jezus miłosciwy ciessyl mā-
 tuchne swoje miła/ale ona żalobnie odmarwiała, G moy synu
 namileyszy/y czemuś dopuścił taką śmierć na miłośnika našes-
 go/chemuś go niezachował/iż by był tak marnie niezginał, Jez-
 us miły odpowiedział, Wielebna mātuchno/niesluffalo iego
 od śmierci tej mnie obronić/bo dla oycā niebieskiego ja podiał/
 y dla iego sprawiedliwości/a jest wola iego bożiey miłości/by
 iego wybrani wtey nedzy tu nietrwali/ale by sie do oychyżny
 niebieskiej brali/tak ci nieumarł/ale śmierci wssedł, Przeto bāc
 pocieśsonā mātuchno miłosciwa/boć Janowi nawieki będzie
 błogo y dobrze/aczkoli potrwa mało między oycmi swietymi
 wotchłani piekielney/aż do moiego tām stapienia, Al stych słow
 pānna Maria była pocieśsonā, Pokilko dni Jezus miły possedł
 do Galilee/a ci żarōżdy nasładuią iego swietey miłości rożnymi

ślajac a prowadząc gdzieś kuli idzie namiloscitossy pan Jeżus,

Jeżus miły wchodzitossy sie idrogi nad
studnia odpoczywa/rozmarwiajac
żniwiasztą samarytanka,

Gnawossy y też wbachytossy miłosce
wy pan Jeżus/izę wstysłała rada ży
dowska/iz Jeżus przymuie y czyni so
bie więcej żwolenikow niż swięty ian
mowiac/izby on kręcił/aczkoli sam Je
żus niekręcił/ale jego żwolenich. Gpus
citossy ziemię żydowską/ssedł zaście do
Galilee przez Samarię ziemię pogańs
ką/y przyssedł do jednego miasta/ktore
mu imię było Sychar. Wgladaj
nabożna dussio/jako leguchno idzie chodem spracowanym/bo wossy
też żywot człowieczeństwa jego/praca była y robota. Gdy przy
ssedł do niektorej studnie/ściadł nad nią żmeczytossy sie idrogi/
y odpoczywał/a było to jakoby ssostey godziny na dzień. Y przy
ssła tam niewiastę pogańską z Samaryi powode. Miły Jeżus
rzekł knieh, Dajmi pic. Bo żwolenich byli od niego odesłli do
miasta kupować strawy. Gna niewiastę wstysławossy to rzekła
jemu, Jako ty żyd bedac/pożadass odemnie pic/a ian jest nie
wiastę Samarytanka/to jest pogańska. Al ja niewiess iz żydow
wie nieuzytwaia ani obcui z Samarytan. Odpowiedział mi
ły Jeżus y rzekł iey, Ws wiedziałś dar boży/a kto iest co tobie
mowi/daj mi pic/żnac by wniego prosiła/a on tobie dał by wo
dy żywey. Odpowiedziała mu niewiastę, Panie miły/ani ty
mass czymby wody nacerpał/a też studnia iest głęboka/ssad
że tedy mass wodę żywą/y żaliśty wietssy nad oycę nasze Ja
koba/ktory nam dał te studnia/a pil sam snieh/y synowie jego
y dobytek jego. Odpowiedział miły Jeżus y rzekł iey, Wsselki
ien piye stey wody/żś sie pragnie/ale kto bedzie pic wodę ktora
ia dam iemu/niebedzie pragnął nawieki. Niewiastę odpowie
działa, Panie daj mi tey wody abych niepragnęła/aby mi też
tu nietrzeba więcej chodzić czerpać wody. Odpowiedział iey
miły Jeżus, Idzi wżowi meżę twego/przydziss tu snim. G
dpowiedziała niewiastę y rzekła iemu, Niemam meżę. Jeżus
rzecze knieh, Dobrześ rzekła izę niemass meżę/boś pięć meżow

Żywot pana

miała / y teraz ten ktorego mass / nieieść twoy mąż. Prawda iest
 to miły panie. Y rzecze kntemu niewiaścā. Panie iako ia widze
 iżes ty prorok / oycowie nāssy modlili sie na tej gorze / a wy mo-
 wicie iże każdy w Jeruzalem ma sie modlić. Odpowiedział iey
 miły Jezus. Niewiaścā / wierźmi iże przydzie ta godzina / kiedy
 ani tu na tej gorze / ani w Jeruzalem bedziecie sie modlić bogu
 oycu / wy chwalicie co niewiecie / ale my chwoalemy co wiemy /
 bo ż ydow ma być zbawienie. Alle przysła godzina y iuz iest / kie-
 dy wierni modlce beda chwalić boga oycā w duchu y w praw-
 dzie / bo ociec takich szuka ktorzy by sie ie^o modlili / bo duch swie-
 ty iest bog / przeto ci ktorzy sie modla bogu / musza sie modlić w
 prawdzie y w swietym duchu. Odpowie mu niewiaścā. Kntem
 iże Mesyass ma przydy / ktorz rzeczon krystus / a kiedy ten przy-
 dzie / ten nam wszytko powie. Odpowiedział iey miły Jezus.
 Jam iest ktorz sōba mowie. Y natychmiast żatym przysli żwo-
 lenicy iego y dziwowali sie iże żniewiaścā mowil / a żadny snich
 nierzekł co pytał albo co mowil snia. Zostawiossy ona niewia-
 ścā swoje wiadro albo dżaban / biegła do miasta / y rzekła onemu
 ludu wnieście. Podźcie a ogladajcie człowieka / ktorymy powie
 dzał wszytko com koli dżalala / a znać on iest krystus. Wyssed-
 wssy oni żmiascā / y sli kntemu. Tym czasem żwoleńcy iego
 swietey miłosći prosili rzekac. Wsistżu iec. Al on ym odpowie-
 dzał. Ja mam pokarm ktorego mam pożywać / o ktorym wy
 niewiecie. Y pocżeli miedzy sōba mowić / albo mu kto przyńio-
 szenie. Odpowiedział miły Jezus rzekac. Wzōra karmia iest /
 abych cżynił wola tego ktorz mnie posłał / abych wecżnek iego sko-
 nał y napełnił / y żali wy niemowicie iże iessze cżterzy miesiace
 do żniwa. Ja powiedam y mowie wam / podnieście oczy wasze
 a obejrzycie krolestwā iżec iuz sie bieleja ku żniwu / a kto żnie-
 żaplate bierze y żbiera owoc / żywot wieczny / aby sie oba weseli-
 li / y ten co sieie / y ten ien żnie. Wtym iest słowo prawdziwe iże
 jny iest co sieie / a jny ien żnie. Jam was posłał żac cżegoscie nie
 robili ani siali. Yni robili / a wyscie na ich robote wessli. Y wy-
 sslo żonego miasta wiele ich co wwierzyło weń dla słow onych
 niewiaścā dawajacei swiadectwo onim / iże powiedział mi wsze-
 ko com koli wecżniła. Al gdy przysli kntemu Samaritanowie
 to pogānistwo / prosili go iżby tam snimi żostał. Y mieszkāł tam
 miły Jezus dwa dni / a daleko wiecey ich weń wwierzyło dla
 każania iego. Al onych niewiescie mowili / iże iuz nieprżetwa mo-

we wierzymy/ale iżesny sami krysseli/y wiemy iże to iest zbawiciel wssego świata. Stey ewangielicy nauce weźmi. Naprzód wielka pokora Jezusa miłego/ktory siedną niewiastą głęmboskie y śbawicielne rzeczy rozmawiał/y na wszytko co pytała/iaskawie odpowiedzał/miał iako czynią ludzie chępliwi/ktory gardzą ubogimi. Wtore vbacz tego wostwo spokora ślaczone stego/iż śwolenich do miasta sili nabywając co by iedli/a nabywssy przyniesli. Samo sie skazuje iż nagoley ziemi często iadł Jezus miły ś swoymi rycerzmi. Trzecie vbacz pilność tego ku duchownym rzeczam/stego iż śwolenich mówili/iec mistrzu. Alon odpowiedział/mam ia pokarm/ktorego wy niewiecie. Wtore pokarm iest działac wolą oycā mego ktory mie śesła/a niechciał iesc/bo czekał ludu ktory miał śmiastā przydż/a słowa tego słuchać. Wtorey ewangeliy rozmysławiac tu/nasładowy tego wtem co możess nawiecey/bo chcessli krystusem krolowac/przykładem krystusowym mass iyc.

XXXI

B

Jezusa miłego iżory śepchnac chcia-
no/Rufass swiety pisse.

Dy sie przywrócił pan Jezus do Nazaret/licemier-
nich mówili jemu. Słuchamy iż wielkie cuda działass w Kafarneum/działay też tu wswoych oyczynie. Odpow-
tiedział pan Jezus. Żadny nieiest przyjemny wswey ziemi. To
mówil iż niebyli dostojni/te cze żadali/y roźniewali sie y wy-
gnali gi śmiastā/y wywiedli go na wierch gory/pod ktora bylo
ich miasto/a postawiwssy gi na wierchu oney gory/chcieli go
śepchnac nádol/aby ssyie ślomil. Alle miły Jezus mocā boskā/
śedł przez pozrodek ich śakrywssy swe śłowięczeństwo/bo je-
śsze niebył przyssedł czas y godzina śmierci jego. Głoda lepał/
to iest wyklad mowi nacy słowa. Iż kiedy Jezus miły ś ich
rał był wypchnion/śkalā kamienna jemu wosobie mieśce dała
iako woss miekki/tak iż y odgienie tego/iako by w wossu sie wy-
gniocło. Pozrąss tu dussō nabożna na śbawiciela tworego/iu-
tōc przednimi śmiastā vcieka/a oni go ścigają gniwem rospales-
ni. Wzrąss też iakōc wtch śkalē leż śmeczny/a tego śmet-
ku y żalosci polutuy y bardo żaluy.

Pan Jezus wzdrowil człowieka chorego
sucha reke mającego.

Zywot pana

Dziś jednego sobotniego pan Jezus nauczał wbożni-
ch/gdzie był tam niektorzy ciłowiel reke sucha mający/tego Je-
sus miły ksobie wezwał/y postawił go wposrodku/pytając do-
ktorow y licemierników/stawali wdzien swiety sobotni wdzia-
wiać/ale oni nato żmilczeli. Zatem rzekł pan Jezus onemu nie-
mocnemu sucha reke mającemu. Wyciagni reke twoie. Y na-
tychmiast stał sie zdrow. Naucze mamy tu iż wdzien swiety od
dobrych uczynkow wdzierżec sie niemamy/ale osobna od grze-
chow/y od robot służebnych a ciesskich przestać mamy. Wzidząc
to oni licemiernicy y doktorowie żydowski/wzieli stego wielkie
pogorszenie/tak iż plwali przed nim mówiac. To ten ciłowiel
nie jest odboga ktory soboty nieswieci. Pan Jezus dla ich omo-
wek/nieprzestał dobrze czynić/y owsem pilniey niemocene wdzia-
wiał/aby ie od ich błedu odwiódł. Tu przykład spana Jezusa
weźmi/a nieprzestawaj od uczynkow dobrych dla po-

smierwania albo wragania ludzkiego/bo tak ry-
chley żywiciejysz nieprzajaciela swego,

O rozmnożeniu chleba,

Dzieta ewangelija pokłada/iż pan Jezus dwoy-
rozmnożył chleb/a nakarmił wiele tysięcy ludży/
ale ty pospół wloss oba razy wieden/a rozmyslay iako pan Je-
sus podniosłszy swoje swiete oczy/wgrzał iże wielika tłuszcza
ludu przysła kniemu/tako rzekł ku żwolenikom swoim. Wam
lutość nad tym ludem/bo oto trzy dni ćirpią przypynie/a nie-
mają co by jedli/a jestli opuszcze ie łącznace/wstana na drodze/bo
niektorzy daleka przisli. Odpowiedzieli temu żwolenich. Al kto
by ie tu mógł nakarmić na tej puszcz. Zatem pan Jezus rzekł
do Philipa. Gdzie kupiemy chleba abychny nakarmili ten lud
Alle co mówił kussac ym/bo on dobrze wiedział co uczynić miał
Odpowiedział swiety Philip. Za dwie scie pieniedzy chleba nie
bedzie dosyc/aby każdy malucko wziął. Y rzekł kniemu ieden z ie-
go żwolenitow/Andrzej brat Symona Piotra. Jest tu jedno
dziecie/ktore ma piecioro chleba ieczmiennego/a dwie rybie. Alle
co to jest na tak wielki lud. Rzekł pan Jezus/Razcie ludu sie-
dzieć/a tamto wiele było siana namiescu onym. Y siedli na o-
nym sienie meżow iakoby pieć tysięcy. Al wziarossy pan Je-
sus chlepy/podziekowarossy bogu oycu/ial rozdawać onym tłu-
szczam siedzącym/takież y od ryb kto co chciał. Al iako iuz byli

ſpół/rzekł ſwoim ſwolenikō/zbierzcie co zostało odrobiny aby nie
 zginely. Y zebiali y napełnili/iakoby dwanaście koſſow odrobiny
 ktore były doſtały wtych ktorzy tam o iedli. Tego dla ci ſmiesz
 dzie/widząc to cudo ktore ſie ſtało/poczęli wielbić miłego Jeżu
 ſa rękac. Tę to ieſt prawdziwy prorok ktorzy przyſzedł na ten
 ſwiat. Wiać ſtego dżitwa weźmi. Wapzod obacz iż miły pan
 Jeżus był y ieſt bardo miłofierny/tak iż nic iedno ſamo miło-
 ſierdzie przyciagnęło gi/aby wſpomógł naſhcenim ty ludzie. Al
 ſtegoż oto mowil. Wam lutoſć nad tym ludem. Ktore wbach iż
 dawając droge zbawienia grzeſhnym przeſ każanie/bł wdzie-
 czen iż przeſ trzi dni ſnim mieſſkali/ſluchając drogi bożej. Trze-
 cie iż był wielmi opatrny/a to ſtego wbach iż potrzebnosc y nie-
 doſtatek baczył onych ludzi ktorzy byli daleka do niego na ka-
 żanie przyſſli. Wgladaj tu na Jeżuſa duſſo nabożna/ogladaj iako
 Jeżus miły nabożnie oczy wniebo podnioſſoſſy dziekując bogu on
 ſwoiemu. Ojciec też iako ſwoia reka apoſtolom chlepy roddawa/
 roſkażując iż by roddawali wſſytkim ſzczodrze/y iako wſetku ich
 y wtych co gi od nich brali/chlepy ſie rozmnażał. Ojciec też iako
 wſetko miły Jeżus pogląda na ony ſiedzące y jedzące/a iako też
 oni ſaſie poglądają na miłego Jeżuſa dżitując ſie a mowiac
 jeden ku drugiemu/otym tak dżitownym wczynku/dzie-
 kując miłemu bogu iż ie raczył nie tylko podług
 ciała/ale y podług duſſe nakarmić.

Jeżuſa miłe^o chciano wczynić krola.

Widząc lud poſpolity ten dżitw iako przed tym kapi-
 lum napisano/a bacząc iego roſtropnoſć/chcieli gi kro-
 leim wybrać. Wtę Jeżus to widząc/wciekł na gore przed nimi/
 gdzie iego niemożli nadsz/bo niechciał być cześnie chwaloſon/a
 ſwolenikom ſwoim każał ſie przewieſć przeſ morze/aby ieſli by
 go między ſwoleniki ſſukali nienaleſli/ale ſwolenicy od niego
 ſie roſlaczę niechcieli/aż ie przyſpedził wſieſć na łodzię/toż ſie
 przewieſli/bo zawżdy ſtym miłym panem być chcieli. Jeżus
 miły bedąc ſam na oney gorze/ſtał bliſko ſwitaſia na modli-
 twie/ſmęknawſſy od cści ſwieckich. Wpatrzaj tu okiem ſerdecz-
 nym/iako ſie tam na oney gorze kożdy przed oycem ſwoim nie-
 bieſkim/iako ſſuka oſobnoſci/czute dlugo/karſe niewinne a ſwie-
 te ciało ſwoie. Wodli ſie dobry paſtyrſz ſa owieczki ſwoie/nie ſa-
 ſie/ale ſa nas iako wierny jednacſ naſſ/naucząc aby chmy ſie

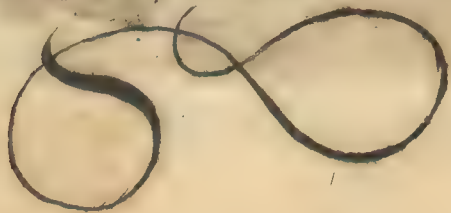

Żywot pana

zawždy modlili/nietelko przykładem czego nas uczył/ale y słowem mówiąc, Wsłuchajcie się zawždy modlić a nieustawać/a jako ustawicność modlitwy/odgierżawa czego żada, Położył przykład tego rżekac, Był kto miał przyjaciela/a w polnochy ssedrośy do niego mówił by ie, Prossie cie pożycz mi troie chleba/boc mam goście, Al on odpowiedział, Wsłuchaj się siedzie/niedziwuy mi już ci na pokoiu, On by niedbając tego przed się kłocił/prossac wpozmie kłócić to on/acz nie dla przyjaciela/ale dla wpozmności y pokoiu/wstawaśy da jemu chleba albo pożycz, Tak ci otec niebieski moich rżni, Prossie tedy a wesmiecie, Al to wszystko pan Jezus mówił/aby nam wielka moc modlitwy obiawił/bo moc iey iest/a przed nie wszystko dobre odgierżawamy/y wosse tego przed nie odgierżawamy, Przeto chcessli cierpliwie przeciwności znosić/chcessli pokusy y smutki żywycie/ymodli sie, Chcessli chytrości ducha tego wznąć/y ich sie wzwierać/modli sie, Chcessli zawždy być wesoly a nieważby niżać roboty na chwale bożej y pracach/a niebać sie niczego/modli sie, Chcessli krzywdy zapamiętać/modli sie, Chcessli gorace nabożeństwo mieć/a żadze dobre y swięte/modli sie, Chcessli serce mięsne mieć/a wstawnie w dobrzym w myśle/a poddane woli bożej/modli sie, Chcessli grzechy wykorzystać/a cnot serce napelnić/modli sie, Bo na modlitwie duch swięty bywa dawany/ktoryś wotwótyczkim dobrzym naucza dusze, Chcessli ku bogu myślności dostępić/a namilować sie oblubienicą twoiego/Jezusa miłego/modli sie, Chcessli natchym świecie za kusieć niebieskich słotkości/y jnsse dżiwne rżechy wczuć/ktorych wymowić nić nieumie albo niemoże/modli sie, Dla tych y drugich wótyczkow/Jezus miły dał nam powód modlenia y świeci tego/abyśmy tego swiętych miłości gorzco sie modlac naśladowali,

Jezus miły chodził po morzu,

Szy miły Jezus był na gorze przedsejonech na morze dlitroze/zwolenich byli na morzu/a weli wóatr przeciwny sobie y nawalności wielkie/tako iż łodzi ponarżala sie/y wali sie bardo/a było to wnochy/a pan Jezus nie był snimi, Kiedy już było przed switanim/tedy stąpił pan Jezus z gory/y ssedł knim pomorzu jako po ziemi/suchym mi, Wolutun stworzyciela twoego/dotey doby od wieciora pożarossy sie morz dżacego/y przybliżał sie ku zwolenikom, Oni bedac w strachu

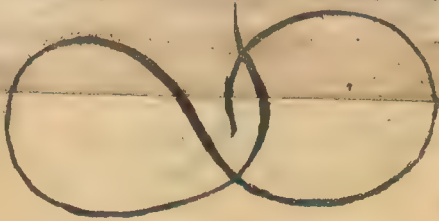

wielkim/ieścze wiecch sie strąsili gdy Jeżusa wżrżeli/bo obliu
de byc minimali/ y wielkim glosem ślekwossy sie wolali/ale mi
łosci pełny y lutości Jeżus miły wciessyl ie iako otec mowiac
kniem, Wiehcie wiare/iacem iest niebohcie sie, Piotr odpowiez
dzial, Jestis ty miły panie/kazym i sobie przydy potey wodzie,
Odpowiedzial Jeżus, Przydy, y possedł Piotr pomorzu/ale po
topiatacy sie y iak wolac rżeknac, Panie rācz mie wspomoc,
Pan Jeżus iak gi żareke rżekac, O mały wiary czemu wat
piss, Słōżā/to iest wyklad nānym mieściu mowi, Dopuścił mu
pan Jeżus chodżić po morzu/iżby wkażal swa boska moc/aby gi
też pociessyl wsmiektu/a dopuścił sie mu też ponarżac/aby nieżā
pomniawossy swey krewkości/stego sie niechelpil/aby sie niedo
minimal byc rowien iego swietey miłości, Potym wstapil do
nich pan Jeżus włodzia/a nāychmiast przestāly ony

wiatry y burze, Gni wssytcy bāżo gi wesolo
przywitali y wielkie pociessenie ste wżieli,

Jeżus wdrowil dziewke opetāg,

A dac żonych stron pan Jeżus każac/stapil do Tyru y
do Sydonā do iako rżekacych ziem, Gwaciem niewiāstā
pogāńska stych istych stron/ż ziemie Kanāneān pogāńskich/przi
stapila kniemu wolaiac a prossac/by iey dziewke opetāg wdro
wil/bo miała wniem wielka nādżiecie y wiare/prżeto wolala
żanym rżekac, Smiluy sie nādemna synu dawidow/boć dziew
ka moia wielkie wdżaczenie ciupi od ślego ducha, Al on iey nieod
powiedzial ni słowa/a to prżeto wczynil/aby nieudżialal prżeciw
swym słowum/ktore był rżekl, Niechoccie nādżoge pogāńska,
Alle onā nierospacżaiac wolala żā nim bez prżestānia/a przysta
piwossy āpostolowie do pana Jeżusa/modlili sie żania rżeknac,
Gpusci ia miły panie boć żanami wola, Nāto miły Jeżus od
powiedzial y rżekl, Nie iestē poslan iedno ku owcam ktore żgine
ly idō^o Iżraelskie, Nāk onā przystapiwossy do pana Jeżusa/pā
dla prżed iego nogami/dāiac iemu modle y chwale/iako wierne
mu bogu rżekac, Panie wspomoz y mie, Ktory odpowiedzial iey
rżekac, Niedobrżec brāc chleb synowski/a miotāc gi psom, Słh
ssac to onā/pokornie odpowiedziala, Prawdāc iest miły panie/
a ty āle odrobine miłości twoiey dah iako ssżeniēcui, Al tym
żwycieżyla miłosciwē^o pana Jeżusa gdy rżekla, Wssako też mi
ly panie y ssżeniātkā jedżā odrobiny/ktore padāia ż stołu iey pa

Żywot pana

now. Kiedy odpowiadział im miły Jezus i rzekł. O niewiasto wielka jest wiara twoja / stań się tobie iako ty chcesz. I wzdrowiona jest im dziewczyna tejże godziny. Nauczył się od tej poganek cnotliwych trzech rzeczy. Pierwa aby miał wiarę i duszanie w sobie gdy się modlił. Wtóra acz niebedziess wysłuchan natchmiasz / a wśstakoss trway bez przestania / iako ta niewiasta. Trzecia pokorę wielką i głęboką / a dla tego co prosiła otrzymała. Wiec tu baperyne a niewatpi / iż mając ty trzy rzeczy / bedziess wysłuschan / a anioł twoy i apostołowie / za toba się przychynia

pilniey do pana Jezusa / aby dusza twoja
była wzdrowiona od złego ducha.

Niektorzy żwolenicy i słow pana Jezus
wych są się żgorzeli.

Kiedyś się i drugich gorzsa się niektorzy ludzie żnassych. dobrych wczynkow albo i słow / bo czasu jednego licemierzy nich pytali pana Jezusa żgorzeli się. Cemu to twori wcznio wie jedzą chleb / a reku nieumywaia. Pan iesus srogo im odpowiadział. Przychyć / niepokalac to ciałowięka co truska idzie / ale co żust a i serca pochodzi / iako są złe myśli / cudzołóstwa / meżoboystwa / i drugie takie. Drugi raz kiedy miły pan Jezus na kądaniu mówił wshnagodne żydomskich. Żesli niebedziecie pożywać ciała mego / i pić krwie moiej / niebedziecie mieć żywota wiecznego. Wnodyn żwolenicy żgorzeli się / i odstapili od niego / iako cielesni / nierozumieiac tego duchownie / i mówił ku dwunastu apostołom. Al wy chcecie też odemnie odych. Odpowiadział Piotr za wszystkich. Panie a do kogo poydziem / a ty słowa żywota wiecznego masz. Stego nauke wziac mamy / iż niemamy nic dbać / kiedy kto gorzsi się żnassych dobrych wczynkow. Wtore iż mamy dbać wiecey o serdeczną czystotę niż o otwierchnia / albo betonetrzina / aczkoli i tej jest potrzeba. Trzecie iż duchownie mamy żyć / a słowa boskie niemają nam być przykre / iako onym głupim / ktorzy odstapili od pana Jezusa / aczkoli niegdym widzą się nam być proste a niedworne.

O bapłacie tych ktorzy wszystko opuszcior
są / naśladowia pana Jezusa.

Zasą jednego Piotr święty chce się dowiedzieć / co mu stego przydzie i towarzyszom iego / co wtakich niedy mies

staia z Jezusem wssytko opuścivssy/ przystapil doniego rzekac
 G to my wssytcy opuścivssy wssytko/ a nasladuiemy ciebie/ a
 coż nam stego przydzie albo bedzie. Jezus mily odpowiedzial,
 Jz wssytcy ktorzy rzeczy czesne opuszczaja dla imienia moiego/
 stokroc wiecey wezmą/ a nad to/ żywot wiekuiesty otrzymaja.
 Bacz dobrze te odpłate/ a wesel sie wielkim weselim/ a dziekun
 milemu bogu wssytkim sercem/ iże cie przypuscil miedzy takie
 kupce/ ktorzy tak targuiac/ byskuią rzeczy niewymowne/ to jest
 za cieszne/ biora wieczne. G gdy dussa nabożna/ żakusi wonnosci
 swietego wbostwa/ swietey chystosci y pokory/ y inssych cnoc
 smaczności/ a kocha sie w nich/ a żali niestokrotny owoc błaski mi
 lego Jezusa widzi/ iż to prawda co syn boży ktorzy jest wiecz-
 na prawda/ ktora klamać niemoże mowi/ iż natym swiecie sto-
 kroć wezmie a nie jeden raz/ ale wiele kroć/ y często kroć. Jestli
 iedno taki człowiek wpoi sie w milego boga/ iż nielko opuści
 wssytek świat y co miał/ ale nad to wssytko/ sobie co opuścił/
 wazh iako gnoy smierdzacy/ aby tylko samego Jezusa pożył
 y skorosci jego żakusiwssy/ nawieki w iego miłości trwał.

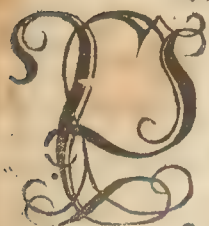
Pan Jezus pytał swoich żwolenikow
 co by onim ludzie dzierzeli.

Pan Jezus wstrony Cezaree Filipow/ y pytał żwolenikow swoich. Kogo ludzie mniemaja
 byc synem człowieczym. Al oni rzekli. Niektorzy
 Jana krzciela/ a drudzy Eliassa/ drudzy Jeremiasza/ albo nie-
 ktorego sprorokow. Mily Jezus rzekł im. Al wy czym mie byc
 mienicie. Symon Piotr żasie y za towarzysze swe odpowie-
 dzial. Ty jestes krystus syn boga żywego. Pan Jezus nato mu
 odpowiedzial rzekac. Błogosławiony ty Symonie Bariona/
 iże ciało ani krew niewiarianiło tobie tego/ ale otec mój ktorzy
 jest na niebiesiech. Al ia tobie mowie iżes ty Piotr/ twarđa ska-
 ła a na tej opoce żbuduie kościół mój/ a dam tobie klucze krole-
 stwa niebieskiego/ a co koli żwiążesz na ziemi/ bedzie żwiązano y
 na niebiesiech/ a co koli rozwiążesz na ziemi/ bedzie rozwiązano y
 na niebie. Al w tym słowie dał iemu y iego namiastkom/ moc
 żwiązania y rozwiążania na ziemi. Potym pan Jezus przepo-
 wiedzial meke ktora miał cierpieć. Piotr żmiłości cielesney rzekł
 G mily panie niebądź to tobie. Odpowiedzial pan Jezus obro-
 ciwssy sie do Piotra. Poydź żamną śatanie/ a nieprzećwiyaj

Żywot pana

sie mnie/bo nierozumiess co boże jest. Wzięta tu niektorzy/iz by
mily krysztus niekaral swietego Piotra/ale szatana jen go ktes
mu poduszczal/izby szawienie ludskie przekazal. Dbacz stego ia
ko przed tym Piotra wysoko wielbil/a po malym czasie/szatan
nem go wezwal/dla tego iz odradzal miloscia swiecka/meke ies
go przyssla. Tak o ty miy za szatana tego szlowieka/
ktory odradza miloscia cielesna sluzbe boza.

Pan Jezus na gorze Tabor przes
mienil sie.

W tym milosciny pan Jezus / wziat trzech wcz
now swoich/ Piotra/ Jakuba/ y Jana na gore oz
sobna wysoka/ imieniem Tabor/ y przemienil sie przed nimi/ to
jest/ ukazal sie im wutwielbionym cielem/ tak iz iego swiete ciało
y oblicze/ bylo swiatle iako słońce/ a jego odzienie bylo biale iako
śnieg. Y ukazal sie tez tam Mojżesz dotchłani piekielney/ a E
liass bratu rozmawiajac spanem Jezusem o mece iego przy
sley morwic. O nass mily panie boze/ mozesz ty raczyssli inas
czech szawienie ludskie szednac/ nizli przez twa ciesska a okrut
na meke. Jezus mily odpowiedzial. Nie/ pasterz dobry darow sz
wot swoy za owieczki swoje/ tako y namie szusa to wczynic.
Dziawossy swiety Piotr Mojżessa y Eliassa/ rzekl do pana Je
zusa. Panie dobrze nam tu byc/ chcessli wczyniemy tu trzy przy
bytki/ tobie jeden/ Mojżesowi drugi/ a Eliassowi drugi. Jessze
tego domawia swiety Piotr/ natychmiast oblok swiatly szac
mil ie/ y uslysseli glos sz bloku rzekacy. To sz jest syn moy nami
lepyssy/ wktorym sie mnie dobrze szlubilo/ tego szuchaycie. Wsly
ssawossy szwolenicy ten glos/ padli na ich oblicze/ jeli sie bac nasil
niy. Al szeto przystapiwossy mily Jezus tknal sie ich y rzekl
im. Wstancie a nieboycie sie. Al oni podnioswossy swoje oczy/ niz
tego niewidzieli/ jedno samego Jezusa kryssta. Al szepuiac sznimi
szgory/ przykazal im mily Jezus/ aby tego widzenia nikomu nie
powiedali/ aliz syn szlowieczny wstanie szmartwy. Przi
tym prosmy iego swietey milosci/ aby racyl wotoz
bie przemienic coby bylo przeciwo dobroci y
szawieniu twoiemu.

Jezus mily wypedył szosciola
szupuiace y szedaiace.

D

Jezusow.

List XXXV

W dwa razy pan miły Jezus wypędził kupujące
y przedające skosciola/ aczkoli sie niektorzy opierali/ a wssakoż
wssytcy vciekli. Dżito to jest/ iż ich iakoby wiele przed iednym
żgardsonym vciekaia/ ale nie dżito bo sie barzo strogo vkażał/ a zo
blicza iego iako by słońce albo ogniowe promienie wychodziły/
bo sie gniewał dla nieucśliwosci domu oycā swego niebieskiego.
Wż krżescijani iestesmy w iego kosciele/ do sobnosci kāsłi iego/ iesli
sie nieopetamy sprāwami swieckimi nāsbht/ ale jāsie iesli chwa
ly bożey jāmiesskawamy/ krżecām swieckim prżystawaiac/ słu
żmo nas wypędy pan Jezus skosciola swoięgo. Alle chcemyli
sie niebać wypędenia/ wiaruy my sie wielkiego swieckiego bro
żenia/ y dwornych rżecy sprāwiania/ ktore čas trāca
y służbe bożā y chwałę jāmiesskawaię.

Pan Jezus paralizem jābitego vđdrowil.
Ednego času/ sēdł miły Jezus do Jeruzālem/ a tām
był staw/ wktorym omrywano bārany albo owce ku of
siarowaniu. Wtym stawie było iedno dżewo/ nā kto
rym pan Jezus miał vmrżec jākopano/ a dla vcsłiwosci ięgo/
stepował āniol boży nā kōżdy rok/ rūsāc onęgo dżewo/ ktorego
woda takā moc brała/ iż ktory kolwie niemocy napirwey prżi
biegl/ y wstapil won staw/ był żdrow od niemocy/ a dla tego bār
zo wiele tām niemocnych leżało nā brzegoch ckeaiac wōrussenia
onęy wody. Wtęnia tu niektorzy/ iże krolowa Saba/ kiedy prży
iālā do Jeruzālem/ słučāc mādrosi Salomonowey/ poznālā
dżewo/ nā ktorym krżtus miał vćirpieć/ prżesto rżekłā ku Sa
lomonowi. Nā tym dżewie ma vmrżec/ o ktorego smierć mās
iā žydowie žginiac/ y ich žiemia/ y korone strācić. Vāčāc Salo
mon/ dāł jāgrżesc ono dżewo wżiemie bārzo glemboko/ nā kto
rym je mīescu potym ten staw był vcsłynion/ a kiedy sie iūż bli
sko prżyblizāl čas vmeczenia/ poczeło sie onęy wody porussenie
prżes āniolā/ dla swiete^o krżyżā. Prżytcy je stawie był tām ieden
cłowiek/ ktori miał trżydziesci y ośm lat niemoc wielkā. Tęgo
kiedy vgrżāl pan Jezus/ a poznāl iż dawno niemocen był/ rżekł
iemu. Chcess być żdrow. Gōpowiedziāl on niemocy. Nānie
niemam cłowiekā ktory by mie do wody prżywiodł/ času tęgo
kiedy sie rucha woda/ bo kiedy chce idż/ jāstepuiami iussy. Rżekł
iemu Jezus. Wstāń a weźmi kōżę twoię/ a idż do domu. Nātic
miasł on cłowiek wstāl y był żdrow. Tęgo dla mōwili žydo
B

Zywot pana

wie ręką, Nie jest podobno aby ty nosił swe krzyż w swięto,
Odpowiedział im, Ten który mnie wzdrowił ręką mi, Weźmi krzyż
je swoje a choć, Spytali iego żydowie, Który jest ten tobie ręką
weźmi krzyż swoje, Al on niewiedział kto był/który go wzdrowił,
Wtedy Jezus siedwsił do kościoła/nałazł onego którego wzdrowił
w kościele y ręką temu, Głos już zdrow/niechciej je więcej grze-
szyć/a być się potym gorzej nieprzygodziło, Siedwsił on y po-
wiedział iże Jezus był ten go wzdrowił, Tego dla żydowie iego
nie nazwali/ y porzucił szukać przeciw temu przychodzący/ iż by go
świata gładzili, Tak ci też cielesni ludzie działają/ dobre wez-
bracają/a skąd by się mieli polepszyć/ skąd sobie mieć wiecznego
pożyczenia zgromadzać, Stęgo tu weźmi naukę/ iż iako miły
Jezus temu niemocnemu nie dał zdrowia przez iego przyzwolenie-
nia/ tak też nam nie da zbawienia przez naszego przyzwolenia,
Przeto nie będa wymowieni grzeszni/którzy nie chcą dać miejsca
duchu świętemu/ gdy ie pobudza ku przestaniu od grzechom/ a
przywodzą ie ku pokucie świętej/ bo o tym święty Augustyn
tak mówi, Słowemie bog który cie stworzył przez ciebie/ zbaw-
wić cie nie może przez ciebie/ to jest przez twego przyzwolenia,

Al dla tego mamy się wiarować/ byśmy powstawszy
nie upadli w grzechy/ bo będzie nas bog cięsto
karał dla naszej niewdzięczności,

Al postolowie prazmo jedli,

Dnia jednego sobotniego Jezus miły siedł z żwolenikami
miedzi żydów/ a żwolenicy byli łacni/ bo na on czas nie
mieli co jeść/ a snąć ani żać kupić/ y ieli targać sobie/ y wyży-
wać miedzy rekoma/ y ieli jeść prazmo, Wszak to licemier-
cy/ bawili namie mówiac/ iakoby to niestusło w sobotę/ y ieli się
gniewać rękac do Jezusa, Y widziś iże twoi żwolenicy czynią
co im niestusła czynić w sobotę, Stęgo mamy baczyc iże podług
starego zakonu inych dni niżli w sobotę/ mogli każdy pożywać
prazma albo żyta na polu swego bliźniego/ ale sieć albo żać nie
mogli, Wtedy Jezus im nato odpowiedział y wymówił ie ręk-
kac, Niecziliście co uczynił dawid/ kiedy się ie chciał jeść y ty
co snim byli, Jako, Wsedwsił wodę boży iadł chleb ofektorz-
ny/ktorego nikt nie miał jeść tedno sami kapłani/ a wszakoz nie
zgrzeszył/ bo była tego potrzebiżna/ także y dziś ubogi który nie
ma dostatku/ najść się może/ a poruszyli post/ nie zgrzeszy, Przec-

to byście wiedzieli iżec miłosierdzia chce/anie offiary/nigdy bys-
ście niewinnych niepotapiali. Al oni mu nato odpowiedzieć nie-
umieli. Stego sie naucz poglądając na rżetę wssytkiego swiās-
tā milowāc vbostwā/gdyż oni będąc takō swięci wielmożni/dla
miłości miłego Jezusa vbostwo dobrowolne wesolo niessemrżac
cierpieli/bo slysseli mistrza kazacego. Błogosławieni vbożny du-
chem/boć ich test krolestwo niebieskie. Miłosciwy pan Jezus po-
glądał na swe apostoły miłosciwie/gdy prazmo iedli weselac sie
stego/y dla iego miłości tego sie podieli. Al wchym nam przykład
vbostwa y cierpienia zostawili/a dla tego chępa swięc-
ka ma być odnas opuszczona/y pokarmow
rozmaitosc y skotkosc wzgardzona.

O posłudze swiętych Marty,

Kiedy pan Jezus przyssedł dnia iednego do miasta Be-
tanien. Miemiasta Marta imieniem przyjęła gi wesolo
wssyoy dom y szczeladka jego/gotuiac im co by iedli/a tā miała
siostry/ktorey było imie Marta/przezwisziem Magdalena/ktora
siedząc vnog miłego Jezusa/słuchala słow iego/bo sie wchym bār-
żo nad ludzkie dominimanie kochala. Stego vbać iż nass miły
pan nigdy nieprożnował/ale albo sie modlił/albo kazał/albo nie
mocne vdzawiał. Ale Marta/ta sama byla przysslužbie miłego
Jezusa/ktora zależala ku cielu/a przeto żażżac ich tego/widżac
iż siedż y v nog Jezusa miłego. Stana wssy przed miłym Jezus-
sem/tako kniemu rzekła. Panie/niemass oto pieczy/iż oto sio-
stra moja da mnie samey służyc/a przeto rzecy ich aby mi po-
mogła. Ale vsslyssala skazanie przeciwnie swey żadży/bo ich rzekł
Marto marto/ty sie praciess y pieczoluiess o wielkie rzecy/ale
maria nalepsza czaście obrała/ktora niebedzie odnich oddalona.
Tu rozmyslay iako Maria Magdalena slyssac siostry skazac/
boiala sie by ich pan Jezus nieprzykazał snia pracowac/a słow
iego niesłuchac/a dla tego spuci wssy głowe nadot milczala/ale
kiedy ia pan Jezus wymowil/bārżo byla wesola. Doktorowie
swięci tu mowia. Iż siedzenie marien a słuchanie słowā boże-
go/powysssono test nad służbe Marty swiętych/nieprzeto iż by
wietsszego zasłużenia bylo/ale wchym vkażal żywot bogomyślny
być wietssy y dostoyniejszy nad żywot pracowisty.

Miłosciwy pan Jezus rozmaicie kazał.

S 2

Żywot pana

Batwiciel pan nasz Jezus miłosirny nasz he zbawienie
 sprawiajac/ dla ktoregoss na ten swiat byl przyszedl/ chcac ludzie
 zrefi nieprzyjacielstey wyrwac/ zniac ludskie polozenie rozne
 a roznaitc, Niegdy miale y lastawie y pokornie/ niegdy bakaiac
 a karzac/ niegdy przez podobienstwa y przyklady/ niegdy cudy y
 enotami kazal/ a iako dobry lekarz/ dawal podlug natury y niez-
 moch cehyey. Wten czas przyblizali sie kniemu iaroni grzeszni-
 cy y ini grzeszni/ aby kazania tego sluchali/ ale licemniernicy y
 mistrzowie ydowsch ieli szemrac rzeknac, Zje oto ten grzeszne
 przyimie y ie snimi. Al mily Jezus rzekl knim ten przyklad,
 Y ktory cslowiek miedzy wami/ ienby mial sto owiec/ a stracil
 by iedne zonych/ azaby nieostawil dzierwiec dziesiat y dzierwiec
 na puszczu/ a szedl ku oncy ktora zginela izby ia nalasl/ a kiedy
 ia naidzie/ wlozyl ia na swoje plecy weselac sie/ a przyszedwssy
 do domu/ zowie przyjaciele y sasiady swoje rzekac, Weselcie sie
 semna izemci nalasl owce moie ktora byla zginela. Powiedani
 ci wam iże takie wesele bedzie na niebie nad iednym grzesznym
 pokute stroiacym/ iako nad dzierwiec dziesiat y dzierwiacia spra-
 wiedliwych/ ktorym nietrzeba pokuty. Tamze natym miescu
 miłosirny pan Jezus naprzeciw riazetom y licemniernikō sro-
 go kazal/ y polozyl strasliwy przyklad o winarzoch/ ktorzy slu-
 gi pana swego pobili/ naposlat poslal syna swego rzekac, Beda
 sie sromac syna mego/ a tako niezabija go, Alle oni wzrzwawssy
 syna rzekli, Tenci iest dziedzic/ poccie zabijemy gi/ a bedziemy
 miec dziedzictwo tego, Al wchwaciwssy gi/ wyrzucili go zwinni-
 ce y zabili gi. Y zopytal ydow, Kiedy przydzie pan tey winni-
 ce/ co uczyni onym oraczom albo winarzom, Al oni odpowie-
 dzieli, Zle slugi gle pogubi/ a swoje winnice osadzi ynymi oracz-
 mi/ ktorzy dadza iemu owoc kiedy tego bedzie czas, Pan Jez-
 sus pochwierdzaiac rzecz ich rzekl, Takoc od was frolestwo boze
 bedzie odieto/ a bedzie dano poganom cymniacym owoc tego,
 Oni rozumiawssy iże onich to mowi/ barzo sie roznies-
 wali/ y chcieli gi iac/ ale sie bali ludu pospolis
 tego/ ktorzy pana Jezusa za proroka mial,

Jezus oswiecil slepego podla drogi:

Dzisiaj pan Jezus iż już czas meki iego był blisko/
ktora w jeruzale miał cierpieć/poszed tam za postoly przepowie-
dając im/iż miał być wydan poganom/abyć naigrawan/vplwan
vbiczowan/y wkrzyżowan. Al potym iako gi zabija/trzeciego
dnia wstanie zmartwych. Alle oni temu nierozumieli/bo to było
skryto od nich. I stało się gdy sie przybliżali do Jerycha/ku tako
rzekacemu miastu. Jeden slepy siedząc podle drogi/słyszac wiel-
ki giesł ludu/poczał pytać co by to było. Powiedziano mu/iż
Jezus nazarański idzie. I iak wolac wielkim głosem do pana
Jezusa rzekac. Jesu kryste synu Dawidow swiaty sie nadem-
na. Al idac mimo gi/poczał gi kazać aby milczał y niewołał/a-
le on tym więcej wołał rzekac. Jesu synu Dawidow/swiaty
sie nademna. Rastaw y milosciny pan stanął y kazał gi kso-
bie przywieść. Al oni wezwali go rzekac. Wstan/bo wiecie pan
Jezus. Al on porzuciwszy odzienie swoje/poszedł kniemu/a iako
sie już przybliżał/spytał go miły Jezus rzekac. Al co chcesz bych
ci uczynił. Al on rzekł. Panie bych widział. Odpowiedział miły
Jezus rzekac. Przejrzy. I natychmiast wziął widzenie y wrócił
dośćateczny. I przejrzał y naśladował miłego Jezusa/chwalac
boga. Al wysłuchał lud wzradowany to/dał cześć y chwale 2-go bogu
wsszechmogacemu. Ojciec tu na pana Jezusa/y napilność iego/
ktora miał ku wzdrowieniu tego chorego człowieka. Bacz też moc
swietey wiary/ktora miał ten slepy/bo wiara iego/odrowego
gi uczyniła/a stałość iego modlitwy/bo niedbał nic na karanie
ludu przechodzącego/ktory mu zakazywał/aby za panem Jezu-
sem niewołał. On niedbając tego/przed sie wołał/a było barzo
miło panu to/bo im kto więcej woła a wzdycha ku iego swie-
tey milosci/tym wdzięczniej to przyjmie/bo im dłużej nieby-
wamy wysłuchani/tym goręcej y pilniej nieprzestając wołać
mamy. Al tak co będziemy żedac/odzierzemy/tako iż nam miły
pan Jezus rzecze. Co chcesz żeć wdziałam/bo bez wątpienia wysłuch-
ko to odzierzemy/ocz kolwie odobry wiara a trwale boga miłego
go prosić będziemy. Prze to sie niesromaymy wołać/acz nieusty-
ale sercem do miłego Jezusa obychaćem tego slepego y
oney niewiasty pogańskie/a pan Jezus o swey la-
ski nas oświeci/y na duszy wzdrowi.

Pan miły Jezus stąpił do domu Zacheussa
żawnego grzesznika.

G

Zywot pana

On pan Jezus przybliżal sie do Jerycha/Zacheus
żadliwie chcąc widzieć pana Jezusa/iż tam tedy miał idź Jes
sus/bojąc sie on iżby przed tłuszcą niemógł oglądać pana Jesu
sa/bo krotkiego wzrostu był. Przeto żabieżawssy/wstąpił na
drzewo Cykomorowe/to iest/suchey figi/aby tym lepiej pana
Jezusa wżdał. Al ten Zacheus był rżaze żiawnych grzesznikow
bardzo bogaty. Widząc miły Jezus iego żadża y wiare/przybli
żyssy sie kniemu wżrdał wżgore/y wżrdałssy gi rżekł iemu,
Zacheussu/stapi rychło/bo dzisia wtwoiem domu musse prze
mieścić. Al on to co rychley żonego drzewa stapił/a żwielka rā
doscia y żweselim przyał gi wodō swoy/y gody żnānienite nān
wdział. Widząc to licemierich y inssy wssytcy počeli szem
rāć rżekac. Żyby sie do cżłowiekā iawnego grzesznikā obrocił. Ale
Zacheuss bedąc wdżiechen takiego goscia/rżekł przed Jezusem
stojąc. Panie oto połowice jmienia y dobra moiego dawam v
bogim/a ieslim kogo niewczym ossukał/albo żdrādžil/cżworāco
wracam. Rżekł iemu Jezus. Dzisia temu domu stało sie iest
żbāwienie/stego iż on cuss Zacheuss iest syn/to iest nāsładowcā
Abrahamow/ktory rad przyjmował pielgrżymy wodom swoy/a
syn cżłowieczy przyssedł ssukać y vđrāwiać co bylo żginęło,bācz
ssczodrość pana Jezusa/ktory wiecey dawā niżli go żadā. Wo
dał żbāwienie Zacheussowi ktorego on niesmiał prośić ani żedāć
Stego vbācz iż.sāmā goraca żadża iest wielki glos a modlitwā
ku miłemu bogu/iāko Dawid krol y prorok wielki wżoltarzu
mowi.żadže swoich vbogich wysluchawass miły panie. Ggla
dāy tu nabożna dussō krolā niebieskiego/siedżacego wdomu grze
snego miedzy grzesznymi/podobno iż dał miēsce komu swiec
kiemu piwssē/a sam ż Zacheussē niżej siedział/iāko
mistrz pokory y wstāwca. Też żwoleniki iego oglā
dāy/nabożne rżeczy żgrzeszniki rożmawia
iāce/a ku bożey drodze ie przywōdżace,

Jezus oświecił slepo nārōdżonego,

A

Żac pan Jezus przez Jeruzālem/wżrdał cżłowiekā sle
po nārōdżonego/y počeli pytać iego żwolenich rżeknac.
Mistrzu kto żgrzeszył/ten cżłowiek cżyli rođych iego/iż sie slepo
wrodził. Odpowiedział miły Jezus y rżekł. Ani ten cżłowiek
żgrzeszył/ani iego rođych/ale sie to stało/aby wczynki boże byly
wniem żiawnione. Ża musse cżynić wczynki tego co mie posłał

do kad iest dzien/przychdzie noc/kiedy nikt niebedzie moc nic dzia-
lac/dokadem na swiecie/testem swiatlosci tego swiata. Al gdy to
smowil mily Jezus/plunawssy na ziemie/y wczynil bloto z sli-
ny/y pomazal na iego oczu y rzekl iemu. Idzi vmyslie wsta-
wie Siloe/ktori sie wyklada poslanim. Y siedl y vmyslie y prze-
grzal dostatecznie/y przyssedl zasie widzac. Tedy sasiedzi y ci kto-
rzy go widzieli/ize pirwey byl slepym zebracie/poczeli mowic.
Wszakto to iest on ktory siedzial zebrac. Niektorzy rzekli ten/a
drudzy iz nie/ale podobny temu iest. Alle on rzekl. Jam iest. Al
oni rzekli iemu. Jakoc sie otworzyly tobie oczu. Odpowiedzial.
On cslowiek ktoremu dzicia Jezus/wczynil bloto/y pomazal
moie oczu/y rzekl mi. Idzi do stawku Siloe vmyslie/a siedssy
vmylemsie y widze. Al oni iemu rzekli. Gdzie iest ten/cuss Jez-
sus. Odpowiedzial. Nie wiem. Tak po tym przywiedli gi ku li-
cemiernikom/a bylo wsobote kiedy mily Jezus wczynil bloto/
y otworzyl iego oczu. Tego dla poczeli go drugi raz pytac lices-
miernicy iako by widzial. Al on im rzekl. Polozylmy Jezus
bloto na oczu/a vmyslssy sie y widze. Tedy niektorzy licemier-
nicy poczeli mowic. Nie iest ten cslowiek od boga ktory soboty
nie swieci. Al drudzy rzekli. Jako moze grzeszny cslowiek takie
cudach czynic/y bylo rozdzielenie miedzy imi/a dla teo rzekli dru-
gi raz slepemu. Co ty mowissz o tym ktory otworzyl twoie oczu
Al on rzekl. Prorok iest wielki. Nie wierzac iessce zydowie tes-
mu/aby on byl slep a przegrzal. Weswali iego rodzicom/y po-
czeli ich pytac rzeknac. Toli iest wasz syn ktorego wy mowicie
izby sie slepo narodzil/iakoz iuz widzi. Odpowiedzieli rodzicy ie-
go rzeknac. Wiemy iz ten iest syn nasz/a tez sie slepo wrodzil/ale
iako iuz widzi nie wiemy/albo kto iego oczu otworzyl/tego nie-
wiemy/spytaycie go/wszakoc ma lata/niechac sam zasie mowi.
Al to mowili przeto iz sie zydow bali/bo sie iuz byli zydowie
sprzysiegli/ize kto koli by wyznawal aby on byl krystus/ten z sy-
nagogi mial byc wyrzucon/a dla tego rodzina iego rzekla/mac
lata/pytacie iego samego. Y przywali lepak onego cslowieka
ktory byl slepy/y rzekli iemu. Daj chwale bogu/bo my wie-
my iz ten cslowiek iest grzeszny. Jednoc to wiem izem byl slep
odpowiedzial im on y rzekl. Nie wiem iestli grzeszny/iedno to
wiem izem byl slep/a iuz widze. Al oni opiac rzekli iemu. Co
wczynil/iakoc otworzyl oczu. Odpowiedzial. Wszakom powie-
dzial wam iuz/a iuzescie slysseli czemu iessce chcecie wiedziec

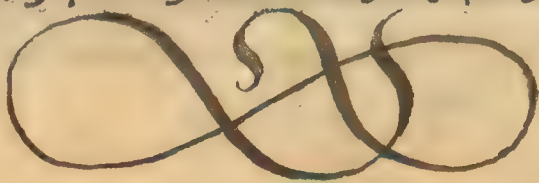

Żywot pana

albo slyssę/a żali też y wy chcecie być iego żwoleniki. Tedy oni
skorzechywszy iemu rzekli. Ty bądź iego żwolenik/ale my iestes
my żwolenicy skorzechowi/my wiemy iże i skorzechem bog mo
wil/ale tego nie wiemy skat iest. Odpowiedział on cłowiek y
rzekl im. Dziwna to rzecz iest/iż wy mówicie/nie wiemy skat
iest/a on otworzył more oczu/a my wiemy iże bog grzesznych
niesłucha/iedno tego bog wysłuchawa/ien iest sługa boży/a czy
ni iego wola. Y rzekl daley. Gdpoczątku świata nie iest slycha
no aby kto otworzył tego oczu ktory sie ślepo narodził/wygiarossi
iżby ten cłowiek od boga był. Gdpowiedzieli iemu żydowie y
rzekli. Skorzech iestes sie wyszyteł wrodził/a ty nas chcesz wzywać/
y wyrzucili gi i synagogi. Slyssac to miły Jezus iże gi i synago
gi wyrzucili/przyszedł kniemu y rzekl. Ty wierzyss w syna bo
żego. On odpowiedział y rzekl. Al kton iest miły panie iżbych
wierzył weni. Al miły Jezus rzekl iemu. Widziałes gi sercem/a
on odpowiedział y rzekl. Wierze miły panie/a padłszy na swe
oblicze/dał iemu cześć y chwale. Bacz tu wdzięczność tego cło
wieka/słuchay iako odpowiada rzecz pana Jezusowe/naprzeciw
żydom niewiernym/tak iż powiedziawssy im swego oświece
nia obyczay/śmiele rzekl. Albo chcecie być żwoleniki iego/y dał
sie żakłać dla tego. Stego wiec iż wdzięczność dobrodzieństwa/
iest miłemu bogu bardzo przyjemna/a żasie niewdzięczność przy
kra/otym swiety Biernat mówi. Wcisze krześcijanie nie żna
mnieyssey rzeczy bogu miłemu dziękować. Bacz pilno co stoba
miły bog działa/coć dał y darwa/gdyś nie był/on cie stworzył/
gdys był żginał/on cie swa swieta krowa żniewoley wykupił.
Pamiętajże iż iako żadney godziny przeż iego dobrodzieństwa
nie iestes/tako żadna godzina niechay niebedzie ktorey
by mu dzieki y chwaly niedziałal.

Jezusa miłego żydowie chcieli wżamionować.

Nie sie już poczynna tajemnica wmeżenia żbawiciela nas
tego/gdy iednać nas miły pan każał/a między inssymi
słowu mówił. Kto każanie moje bedzie chował/to iest pełnił ie/
śmierci nieufusi natwieki. Gdpowiedzieli iemu żydowie. Jużes
my poznali iże dyabła masz w sobie. Albram wmarł y prorocy/a
ty mówiss/bedzieli kto słowo moje chować/śmierci nie wżrż
natwieki/a żalis ty wietszy y lepszy nad oycą naszego Albrama/
ktory wmarł y prorocy żmarli/czymże sie ty czyniss. Wato Jez

fus odpowiedział, Jż Abram oćec wass/radował sie aby woz
dział dzień mój/widział y wesół był, Odpowiedzieli żydowie
y rzekli jemu, Piecdziesiat lat iessze niemass/a mówiss bys Als
br na widział, Pan Jezus dla wielkiego pracowania y wdraż
czenia tak był naobliczu stary/iako by mu było piecdziesiat lat/
a dla tego mu żydowie rzekli/piec dziesiat lat iessze niemass/a
powiedass bys Abrahama widział, Al miły Jezus jm rzekł, Ża
prawde żaprawde mówie wam, Jże dżerwiech niżli abram był
iam iest, Wsłyszassz to żydowie/pochwacili nań kāmienie/y
chcieli gi rożgniewassz sie wfāmionowac, Ale miły Jezus nie
ta śmierć chciał odkupić nas/y czas też był iessze nieprżssedł
iego meki, Żakrył cślowiečenstwo swoje/y wyszedł skosciola/
bo bostwem to swym wdziałal/iż go żadny niewidział, Rożmy
slay tu żatroskanie iezusa miłego y żwolenikow iego/iako sami
żostassz wkosciela/niewidżac pana Jezusa/sklonissz
głowy swe/wysli skosciola skromieglowie,

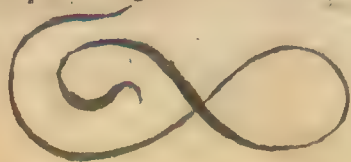
Drugi ras chcieli kāmionowac pana Jezusa,

Drugi ras wświęto poświęcania kosciola Jerolim
skiego pan Jezus modlił sie wportiku/iakoby wkapli
cy Salomonowej, Wstapissz gi żydowie iako wilcy drapież
ni a wścickli żgrzyżać żeby do pana Jezusa rzekli, Y dokżat że
dusse nasse/to iest myśli w wątpieniu dżierzysz/powiec nam
iaronie iestis ty krystus, Al pan Jezus iako baranek cichy odpo
wiedział jm pokornie rzekac, Powiedam wam a wy niewierzycie/
wczynki ktore dżiałam miedzy wami w imie oycā mego/da
wajā swiādecstwo o mnie/ale wy niewierzycie/bo nieiēstescie
żmoch owiec/owce moje słuchajā mie y głosu mego/a ia ie
żnam/a ony mie naślādujā/a ia jm dajē żywot wiekuisz iże
nieżgina nāwieki, Woglādaj co sie tu dżiecie/iako pokornie pan
Jezus odpowiada nieprżiācielom swoim głównym/a oni żasie
żerossz stron srogo a gniētliwie odpowiedajā/y tāmnie iad
wswym sercu gotujā/a dla tego niewierni żydowie żāchmi slo
wy/pochwycissz powtore kāmienie/chcieli gi wfāmionowac/
Ale miły Jezus odpowiedział jm rżeknac barżo skromnie y tā
godliwie, Wieleż dobrych wczynkow wfāżował y dżiałal mied
ży wami/a dla ktoregoss mie chcecie wfāmionowac, Odpowie
dzieli żydowie y rzekli jemu, Gdobry cie wczynek niekāmionus
iemy/ale iże mówiss prżeciw bogu/iże ty bedac cślowiekiem/

Żywot pana

cziniff sie bogie, Pater tu niewymowney słosci żydowskich/pyta
ia a chca wiedziec on li iest krystus wżakonie obiecany/iż im te
do kazanie słowy y uczynki/oto gi chcieli kāmionowac, Jezus od-
powiedział, Jesteście nieczynie uczynkow oycy me/niewierżcie mi/
ale czinieli/niechcecie mi wierżyc/wierżcie ale uczynkō ktore
czynie/abyście poznali y wierży/iżem ia wmy oycu/a ociec we
mnie, Żydowie żatym słowem szukali iako by gi iac mogli, Alle
Jezus miły iako y pierwszy/wyszedł z ich reku/a wstąpił za Jor-
dan/nā ono mieſce gdzie święty Jan krzcił/a niechciał idz do ży-
dowskich ziemie/bo wiedział iż go żydowie szukali/iako by gi mo-
gli iac y zabic, Al dla tego gdy było blisko święto dnia żydowskie-
go/ktore było wezwano scenofeja/to iest gdy namiętowy/bo
tedy żydowie szczytowſzy namioty/czynili sobie gdy, Tedy rze-
kli apostołowie Jezusowi, Winieś stąd/cuś żgalilejskich ziemie
a podj do ziemie żydowskich, Odpowiedział im miły Jezus,
Czas mój iestże nieprzyszedł/ale czas wasz żawżdy gotow iest/
ten świat niemoże was nienawidziec/ale mnie nienawidzi/prze-
to iże ia świadectwo dawam oniemi/iż tego uczynki są złe/tego
dla idziecie wy ktemu światu/iac iestże niepopde/boć iestże mój
czas niest popelnion, Żmowitowſzy to pan Jezus/żostał w Ga-
lileich/ale bracia miłego Jezusa/šli do Jeruzalem, Al miły Je-
sus po tym ſzedł po nich ku świętemu dniu/nieśwonne ale iako
by potajemnie, Al żydowie gdy iuz było święto/szukali tego rze-
kac, Gdzie iest on Jezus, Y byli rozmaite gacki onim między
tłuszczą y żastepy żydowskimi/bo niektórzy mówili, Że on
iest krystus wżakonie obiecany/swięty a dobry, Alle drudzy rze-
kli/nie, Nieiest ci dobry/lud ci telko żwodzi, Al drudzy mówili,
Tego wiemy skąd iest/ale krystus kiedy przydzie/nikt go niebe-
dzie wiedział skąd przydzie, Al to wſzytko rzekli/iż Żarass mo-
wił, Pokolenie albo narodzenie tego kto wysławia/wyliczy/albo
wymowi/a wſſakoż nikt oniem niechciał mowic iawnie/boiac
sie żydow, Alle miły Jezus gdy iuz był święty dzień/wstąpiw-
ſzy wkoſciol/iak nauczac/a żydowie poceli sie dziwowac rzekac
Jako ten umie piſmo a nieuczył sie go, Odpowiedział miły Je-
sus y rzekl, Moia nauka niest moia/ale tego ktory mi poſłał/
bedzieli kto chcec wola tego czynic/pozna te nauke/iestli od bo-
ga cżyli ia sam od siebie mowie, Kto sam od siebie mowi/wła-
ſney chwaly szuka/ale ktory szuka tego ktory gi poſłał/iest praw-
dziwy/ani jedney nieprawdy wniem nie/wſſako Moieſz dat

wam zakon/a żadny żwas zakonu nienapełni/cżemu mie żabić
 ssufacie, Odpowiedziała tłuszcza żydowska, Dyabła masz wso-
 bie/a kto cie ssuka żabić, Jezus odpowiedział, Jedenem wczynek
 wczynił/a wssysci sie dżiwuiecie/ Wsotżess dał wam obrżezanie/a
 wsobote cżłowieka obrżezuiecie/ kiedys to iest iże cżłowieka wso-
 bote prżymuiac obrżezanie nieporussa zakonu Wsotżessowego/a-
 ni gwałci swiętą/cżemuś sie wy na mie gniewacie/ iżem wso-
 bote cżłowieka wżdrowił niemocnego, Al rżekwssy to/ssed żasie
 ża Jordan gżdzie swięty Jan dżewiech krżcił/y mieśkal tam,

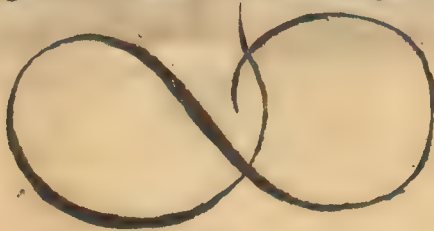
Jezus miły wskrżesił Łazarza wmarłego/cżte-
 rży dni wgrobie leżacego,

Ten cżas rożniemogł sie dnia iednego śliczny y bacz-
 do podobny pānic/mieniem Łazarz żbetānien/biāt
 rożony Wārien Wāgdaleny y Warty/a tā była Wā-
 ria ktora była pomāżala pānā Jezusa krystusa māsca droga/y
 wcierala nogi iego swoimi włosy/ktore^o żaluiac siesztrzyce/postła
 ly do pānā Jezusa ża Jordan/na ono mieśce gżdzie był wstapil
 dla gniewu żydowskiego gdy go chcieli iac y żabić/obiawiaiac
 mu/iż miłosnił iego Łazarz niemocen leż, Słysiac to pān Je-
 sus odpowiedział im rżekac, Niemoc tā nie iest ci na śmierć/ale
 by sie chwala boża prżezen rożmnożyła, Al tak prżez dwa dni o-
 tej rżeczy milczał/y rżekl potym po dwu dniu ku swym żwole-
 nikom, Poczmy do żydowskiej ziemi, Słysiac to żwoleńcy ię-
 go rżekli, Wsistrzu niedawno cie żydowie chcieli kamionowac/a
 ty tam żasie iść chcess, Odpowiedział miły Jezus y rżekl, Al ża-
 li nie dwānāsie godzin iest prżez dżien, Bedzieli kto chodzil we
 dnie nieurāżisze/bo widzi swiātłosc tego swiātā/ale bedzieli cho-
 dżic wonocy/wrāżisze/bo swiātłosci nie, To żmowiwssy miły Je-
 sus rżekl im, Łazarz prżiiciel nās sphy/ale ide ābych gi żesnu o-
 budzil, Tedy rżekli żwoleńcy, Pānie iestlić spi/tedyć bedzie
 żdrow, Al to miły Jezus rżekl był o iego śmierci/a oni minima-
 li by rżekl o spaniu snā, Prżeto miły Jezus gdy tego nierozu-
 mieli/iż to mowil o iego śmierci/rżekl im jawnie, Łazarz prży-
 iaciel nās wmarł/a radē iżē tam niebył/dla was ābyście wterży-
 li/ale podżmy knie^o ābyśmy gi żbudzili, Tedy swięty Thomass
 rżekl ku drugim żwoleńnikom, Podżmy/y my snim wmrżemy/
 y possli, Al kiedy bylo blisko Betānien/dowiedziawssy sie Wā-
 tā/iż pān Jezus prżyblizal sie do Betānien/żabieżala jemu/a

Żywot pana

padwssy przed iego nogi spłaczem rzekła, G moy miły panie/by
ty tu był/brać by moy był nieumarł/ale y iessce wiem co kol
wie bedziess jedac od boga/to bog da tobie, Wsly Jezus iey odpo
wiedzał rzekac, Nieplacz wstaniec brat twoy, Odpowiedziala
mu Marta, Wiem miły panie iże wstanie zmartwych wsadny
dzien, Wsly Jezus odpowiedział, Zaciem wstanie zmartwych
y żywot, Kto wnie wierzy aczby umarł/będzie zdrow albo żyto
Al wsselki ien wierzy wnie/nieumarze nawieki/Wierzyssli te
mu, Al Marta rzekła, Wierze miły panie iżes ty krystus syn bo
ży ktorys przyszedł na ten świat, Al iako to smowila/śledwssy y
wezwała swa siostrę Marią potajemnie iey rzekac, Wsistrz przy
śedł a żowiecie ksobie, Al ona skoro to wssysłała/natchymiasz
przeko porostala/y naprzeciw panu Jezusowi bieglą/bo iessce
był miły Jezus nieprzyszedł/ale był natem miescu/gdzie iemu
Marta żabiezala/tego dla żydowie ktorzy byli snia wodomu cie
śnac ia/ktedy wzrzeli iże sie takó raczo pochwacila y wssysła, Al
śladowali iey rzekac, Iże idzie do grobu plakać, Maria gdy przy
ssła tam gdzie był miły Jezus, Wzrzawssy gi padła placzac na
swe kolana y oblicze przed iego nogi y rzekła ie^o, Panie by ty tu
był/brać by moy niebył umarł, Wsly Jezus wzrzawssy iż ona
placze/y żydowie placza ktorzy snia byli/porzysyli sie duchem ku
placzu/y plakał gorzko, Zarzewontwssy sie y żasnućil sie sam
wsobie/a westchnawssy rzekl, Gdzie scie gi položyli/aczkoli wie
dział iako bog wierny, Al oni rzekli, Podz miły panie ogladay/
y poczał tym wiecey plakać y lzy puszczac, Wsiedzac to żydowie
rzekli, G iako gi silno milował, Al drudzy lepał mowali, Niez
mogl li by ten wczynie iż by nieumarł/ktory otworzył ślepemu
oczy, Rozmyslay tu iako miły Jezus idzie pokornie placzac żsio
strami Łazarżowymi/a śnac też y apostołowie plakali/a tak pla
czac ku grobu przysyli/ktory grob był wykowan kamienia/y
przysłozon kamieniem na wierzech/y każci miły Jezus odiać/
ale Marta odmawiała rzekac, G moy miły panie/iuz ci śmierz
dzi/boc iuz ceterzy dni wgrobie leży, Rzekł iey Jezus, Żamci
nierzekł Marto, Jestli y wierzyss wzrżyss natchymiasz chwale
bożą, Gdy on kamien odieto/Jezus podnioswssy swoje oczy
wniebo rzekl, Dziękue tobie oycze niebieski/iżes mie żawżdy
wysłuchawał/a wiem iż mie teras wysluchasz/dla tych co tu
stoja/aby wiedzieli iżes ty mnie żesłał, G nabożna dussó rozpaz
mietay tu stworzyciela twego placzacego/bacz iego wielką mi

toś y żadza o ludzkim zbawieniu/ktora sie wkładaie w płaczu y
zwolania wielkiego/bo gdy to mówił miły Jezus/zaśwolał wiel
kim głosem rżekac, Łazarzu wznidzi sam żgrobu, Natychmiast
sie żatym słowem podniost ożywssy żgrobu/ā żwiżany były
iego rece y nogi, Y rżekł pan Jezus apostołom/rozwiżcie gi/
niechay wyszedssy żgrobu chodzi, To dobrodzieństwo widżac ies
go siostry/przed panem Jezusem pokleknałssy/y pokornie ste
go wżynku dziwnego iego swietey miłosći dziekowaly, Wiele
żydow ktorzy to widzieli/wmilego pana Jezusa y wierzyli/ā
niektorzy smich ten dziw ssedwssy do miasta/miedzy ludzmi ro
żniesli/tak iż iż ż Jeruzalem y iż jnssych miast wiele ludzi przycho
dziło ogladać łazarza żywego, Alle doktorowie/licemiernicy/y
nauczeni wżakonie/ssysac ten dziw ktorzy miły Jezus
wżynil/barzo sie żasmucili/y o tym iuz spilno
scia mśliłi iako by gi żabić mogli,

XLI

Biskupowie i licemierniki rade wżynili/aby
milego pana Jezusa żabić mogli,

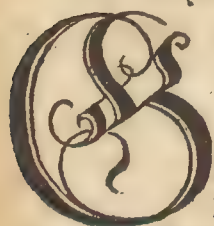
Ledy od boga oycā przybliżał sie czas żrżadżony ku od
kupieniu ludzkemu/dla skżessenia łazarżowego/spo
dupczenia żlego ducha/żebżeli sie wżade biskupowie/rżażetā ży
dowsch y licemiernich/nāprżeciw Jezusowi/radżac iako by gi
żeli y żabili/ā tam radżac sie mowali, Co czynimy/o to ten cżło
wieć wielkie cuda y żnāmiona czyni/puscimyli gi takō/cuss nie
żabimssy/wssytek lud wen y wierzy/ā potym przydā rżymias
nie/y wżmā nam miasto nāsse/iako by rżekł, Widżicie iż to
miasto/cuss koscioł iest ża swiżtosć pogānska/bo Alexander kro
lowie Persarum/y krolowie Egipsch/wielkiey cżci ten koscioł
mieli, Alle ten cżłowieć nāucza/iż by nāsā służba wkosciele by
ła mārna/prżeto rżymianie wssyżali o sżarbie koscielnym/ā wż
rżali takie cuda odniego/prżyda y wżmā nāsse miasto/cuss ko
scioł y nās lud, Alle jeden smich/imieniem Kaifass/ktorzy był bi
skupem nāten czas rżekł im, Wy nic niewiecie/muśi ieden cżło
wieć wmrżec ża wssytek lud/nizli by wssytek lud miał żginać,
G prżekleta rada/o miżerni wodżowie ludu pospolitego/wżece
wāsse dał bog synā sweo/aby dla was wmarł/ale nieśwas, G
i wmrze od was/y żbawi swoy lud/ā wy bedżiecie potepieni,
Al dla tego od tego dnia/pocżeli myślic aby gi żabili, Al pan Je
sus iuz niechodżil iawnie miedzy żydy/ale ssedł do miasta Efrāz

B

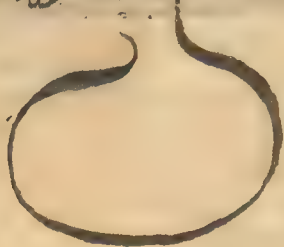
Żywot pana

ym/ y mieścił tam świątuchną swoją miłosierdzą/ i Marta/
i Magdaleną/ i Łazarzem/ y i swoimi żwolenikami/ cięścąc miłuch-
ne swą rożnową synowską. Al gdy już była blisko wielkanoc
żydowska/ tedy wiele żydów przyшло do Jerozolimę przed wiel-
ką nocą/ aby się ofiarowali bogu/ a szukając miłego Jezusa mo-
wili między sobą stojąc wkościele. Co się wam widzi/ śnać nie-
przychylnie ku temu świętemu dniu/ bo biskupowie już by-
li dali przykazanie/ gdzie by kto widział Jezusa
ten by go miał wkręcać aby go ściągnęli.

Maria Magdalena Jezusa maszczą pomazała.

Było tożego dnia przed wielką nocą/ przyjechał
miły Jezus do Betanien/ gdzie był Łazarz umarł/
którego wskrzesił miły Jezus/ y wdziałali mu tam wieczerzą/ na
której Marta służyła/ a Łazarz siedział śmiałym Jezusem i godu-
jącym/ Maria Magdalena siedząc za wieczerzą/ na Jezusa pilno
patrzyła/ y jego strudzonego widziała/ a dla tego wzgardziła funt
maszcy drogich i ziela nardusowego/ y pomazała nogi jego/ y swo-
mi włosy wciąła/ a ostatek na głowę wylała/ tak iż on dom wos-
tek był napelniony od onej maszcy rożkossney wonności. Tego dla
rzekł ieden i jego żwolenikow/ imieniem Judas skariot/ który
go miał zdradzić. Alch iaka się to silna szkoda stała/ iż ta maszc tako
droga zepsowana/ a za nielepich iżby ta maszc było za trzy sta pie-
niędzy przedano/ y w bogim ty pieniądże dano. Ale to rzekł nie-
pręto iż by nań szustalo wbostwo opatrzyć/ ale iże był zło-
dziej/ mieścił mając/ w których nosił to co miłemu Jezusowi
stano/ a wosząkoż dziełata część zawsze wkradł/ a tak i jego na-
prawienia y drudzy żwolenicy szemrali/ niedla złodziejstwa iak
to Judas/ ale złutości która ku w bogim mieli. Ale pan Jezus
tego Maria Magdalene wyprawił rzekac. Niechajcie iey/ boć
to uczyniła napamiatke mego pogrzebienia. Y rzekł daley miły
Jezus/ w bogie zawsze i soba macie/ a kiedy chcecie możecie im
dobrze uczynić/ ale mnie nie zawsze i soba będziecie mieć. Judas
niedbając tego barzo się rożgniewał/ a dla tego począł myśleć iak
to by go przedał/ bo już wiedział iż żydowie już się byli smowili
iżby go koniecznie zabili. Czegoż potym wesołode dokazał/ gdy do
nich mówiac przybieżał. Co mi dacie/ iak gi wam wydam/ a za
żnamię/ pocałcie gi sam. Żydowie temu radzi byli/ y trzydziestci
mu pieniędzy dać postanowili/ które był stracił na onej drogich

maſci/ktora mogła być przedana za trzy ſta pieniedzy, Al gdy
dowiedziała wielka tłuszcza żydow/iż miły Jeżus był w Betan
niey/przyſſło tamto wiele żydow/nie tylko dla pana Jeżusa/ale
by wzrżeli kaźarza/ktorego krystus krzeſił ſmartwych, Al przez
to przyſſedſzy do niego/pytali go o oycu Abrahmie y o meſiach
piekielnych, Al on im miłoſciwie na wſſytko co pytali odpowie
dał, Tedy rżęta kapłańſcy/biſkupowie/y licemiernicy/poczęli
myſlić iako by y kaźarza zabili/bo wiele żydow dla niego
odstawalo od ich poſpolſtwa/a wierſili w pana Jeżusa,

XLII

Jeżus ſwieltą chwiałą przyjechał do Jeruſalem
wſwietną niedziele/siedząc pokornie na
oſlicy y potym na ośle,

Dedy ſie przybliżał czas aby pan Jeżus
dał ſwiātu lekarſtwo przez meſe ſwo
gieſſką/dla tego iako było jutro w
ſwietną niedziele/gotował ſie pan Je
sus nowym a nieſwyczałnym obycz
iem do Jeruſalem, Alle matuchna te
go miła tego mu odmarwiała rżęnac,
G moſy namileſſy ſynu/dokąd je ſie
to bierzęſſ/a wſſakoż wieſſ przeciw ſo
bie żydow ſpiſnienie/ktorzi oſmierc to
bie ſtoia/proſſe twej ſwietej miłoſci/nieracz tam wiecey cho
dzić, Tego też odmarwiała Magdaleną y Martą mowiąc, G naſſ
miły miſtrzu niechodź je wiecey do Jeruſalem/wſſak wieſſ iż
ci żydowie oſmierc ſtoia/a ty oto dobrowolnie chceſſ wpaſc w re
ce ich, Alle Jeżus miły na to odpowiedział/iż by to była wola
oycy niebieſkiego/abych tam dziś poſſedł nieiako przed tym/ale
ſwieltmożnoſcia y wſliwoſcia, Al dla tego nieſmiec ſie moia mi
ła matko/obronić mie ociec moſy/a ſtawie ſie wam dziś na wie
czor, Al tak po cieſſy wſſy matuchne/poſſedł ſczeladka ſwoia
z Betanien do Jeruſalem/a iako ſie przybliżał do Jeruſalem/
y przyſſedł do Betſae ku oliwney gorze/poſłał dwu ſwoleniku
rżęc im, Idźcie do tego miasta/ktore ieſt przed wami/a iako

B 2

wnidziecie w miasto/natychmiast naidziecie oslice a srebne smia
 na ktorym iessze nikt niesiedzial/odwiazawssy/przywiedzieciess
 do mnie/a rzeczei wam kto co/mowcie iże pan nasz tego potrze
 buie/a natychmiast was puszczą. Al to sie wssytko stalo/aby sie
 pismo popelnilo/ktore bylo przez Zacharyassa rzeczone. Powiee
 cie dziewoce syon/iż ci oto krol twoy przyssedł tobie/ku twemu
 wżitku cichy a pokorny/siedząc na osle y na oslicy. Al ssedssy swo
 lenicy/wczynili iako im przykazal Jezus miły/y przywiedli o
 slice dosem/a wlozywssy odzienie na oslice/y wsadzili go nanie
 Al iako sie już miły Jezus ku Jeruzalem przyblizal y iedział
 dzory oliwney/kluszcze wielkie ludą wssysawssy iże miły Jez
 sus iedzie do miasta/a też iże ssysseli sszeszenie Razarzowe/ktos
 re sie stalo przezeń/wyssedssy z miasta/y ssi przeciwo temu scies
 lac swe odzienie na drodze. Al drudzy ocinali y lamali roždze do
 liwnego dzewa/y miotali przedem na droge. Al kluszcze ktore
 naprzed przed panem Jezusem ssly/y też ktory go nasladowas
 li/wolali rzekac. Chwanna/to iest chwala synowi Dawidowe
 mu/blogoslawiony ktory przyssedł w imie boze. O krolu Izra
 elski/chwala bądź tobie na wysokości. Dziacki też yydowskie nos
 szac roždgi oliwne przed nim idac spiewali. Zbaw nas nawysoko
 sci krolu Izraelski/blogoslawiony ktory w imie boze idzie/naz
 wieki mu chwala będzie. Drudzy lepak spiewali/ten iest ktory
 przyssedł na zbawienie lu a/ten ci iest zbawienie nasze/y odku
 pienie Izraelskie/temu cionowie y panstwa słuza. Drudzy le
 pak zabiezawssy mu/zwiacki przed nim miotali/dac mu cześc
 iako zwyciezcy/a mowiac. Chwala cześc y slawa bądź tobie kro
 lu kryste odkupicielu/ktoremu dżecinna sličnosť wyslawia
 chwale miłosierwa. Izraelski krol iestes/y chwalebny dawidow
 yłod/ktory w imie boze krolu bogoslawiony przyssedles. Al gdi
 sie ku Jeruzalem przyblizal/widząc miasto Jeruzalem/rzew
 no plakal rzekac. O Jeruzalem by winalo vpat twoy ktory ma
 nacie przyśc/y ty by(cuś plakalo)ktore sie dżis weseliss/bo przy
 da dni nacie/iże cie ogarna nieprzyjaciele twoi walem/a nieo
 starwia wtobie kamien na kamieniu/boś niepoznalo času nawie
 dzenia twego/ktore sie tobie od boga stalo/przez dostojenstwo ie
 go opłczema. Patrzay tu dusso nabożna na stworzychela twe
 go/ktory iest pan nad pany/krol nad krolmi/iakoć iedzie pokor
 nie/aby nauczył ludzie swieckie gardzące chelpce. Ogładay iż on
 acz był krol nieba y ziemie/a wssakoż niemial nastolet/pysnych

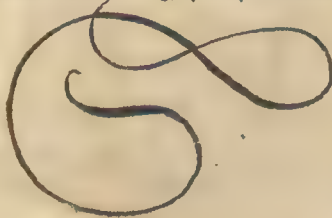
Żywot pana

ale tylko proste odzienie apostołskie/aczkoli stała cześć y chwala
 prowadzili go/ a wssakoz sie tego niechelpi/ale siedząc naoslich
 rżerono płakał ten który grzechu nie miał. Prżeto też ty dżis sie
 snim rozpłacz/ a iedne łze acz niewiecy dla troych grzechow
 wypuść. Al wssedşy stała cześć wmiasto Jeruzalem/tedy sie
 poruşşyło wşşyto miasto/dziwuiać sie tak wielkiemu ludu/a
 niewiedząc co by sie to dżiało/y počeli pytać rżekac. Który iest
 to. Tedy lud pospolny rżekł/chcac by to ku starşşym prżşşło.
 Toć iest kryştus Jezus prorok od Nazaret Galilejskiej ziemi
 Wşşşawşşy to licemiernych rżekli sami w sobie. Widżicie iże
 nic niemożem pomoc/oto wşşyteł lud żanym idzie.

Modlitwa.

P Alnie Jeżu kryşte/ienżes na meke prżşşedł dobrowolnie.
 Prżşydżi też mnie miżerne^o prżez łaskę wserce moje. Al ty
 miły panie/ktoryś mnie grżeszne^o tedi naprawił/ktediś na ołta-
 rzu krzyża swietego ofiarowan był. Naprawo żasie wpadeł mój
 prżez te błogosławiona twoie meke/a rācz dāć mnie grżeszne-
 mu/iżebych wewşşech sprawach moich/pokore y cichosc żacho-
 wał/a tobie ciało y ducha pod moc twoie doskonałe poddał. Al
 żebych też byleciem wciebie był miły panie/a ty na grżbiecie
 moim siedząc/a mnie iako osle twoie sprawuiać/ninie wnetrż-
 nego pokoiu wkuszenie/y też niebieskiego pokoiu pil-
 ne żądanie prżşwiedż/a potym do tego pokoiu
 widzenia rācz nas prżiprowadżić amen.

S wyrżuceniu kupuiczych y prżeda-
 waiaczych skoscioła.

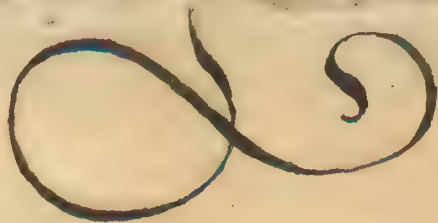

Wtedy Jezus wfościol/ nalaſt tam przedaiace y kupu
iace/wolę y owce/y teſz przemieniaiace pieniadze/prze
dawaiaac gołębie wfościele ku offerze/a to było iakom
ſtwo żydowskie. Al pręto miły Jezus wehniwſſy
bież ſpomroſom/iał wyganiać kupuiace y przedaiace
fościola żwielkim gniewem/bo wten czas widzieli od niego po
chodząc ſwiałłość żtego oblicza/iakoby promienie ſłoneca/a dla te
go żlekwiſſy ſie wſſytech/fościola wciekli/ani ſie mu przeciwić
nie mogli. Al wypędziwſſy owce wolę/y ſprężeracawſſy ſtoły tych
ktorzy pieniadze odmięnali/y gołębie przedawali rżekł. **E**y. ae
ſcie to od tad/a nieczynicie żdomu opca me/ domu kupieckie^o boć
tak piſano. Dom moę do modlitwy będzie weſwā/a wyſcie gi
uczynili iakińia lotrowſka. Żydowie mu rżekli. Powieć nam/
ktore znamie wkażuięſz iże to czyniſz. Al on im rżekł. Żłomcie
ten fościol/a ia we trzech dniach żbuduię gi. Żydowi. odpowie
dzieli. Sżterdzieſci y ſſęſlatſtawion ten fościol/a ty we trzech
dniach cheeſz gi podnieſć. **A**lle to on mowił o fościele ciała ſwego
ktore on żmartyw po trzech dniach po ſkażeniu ſwego ciała żbu
dził/czego oni iako cielesni nierozumieli. Potym przyſtąpili
kniemu ſlepi/chromi wfościele/a on ie wſſytki wżdorwił. **E**ty
dzac to biſkupowie/iżetakię cudā wehnił/iżę iednym bieżem ta
ko wiele ludu wypędził/a teſz iże dzieci wolały. **G**łanna ſyno
wi dawidowemu/błogęſławu ny ktorzy przyſſedł w imię bożę/
ſſuſkali go żabic/ale niemogli ani ſmieli przed ludem/a dla tego
rożgniewawſſy ſie rżekli. **Y** ſſyſſyſſ co ci mowia/ ſkarży ie/a
przykaży im niechać milcża. Al miły Jezus im odpowiedział
rżekł. Al żażcie nie cżili wpiſanie/iż żuſt dżiatek młodych y nie
bmietachch mowić/ſłonałę chwałe prze twoie nieprzyjaciele.
Y rżekł dalej. Żaprawde powiećam wam/ięſtli ty dżiatki beda
milczęć/kamienie będzie wolać/a to ſie napelniło cżas. meki ie
go/ktedy opoki ſie padały/daiac ſwiadećtwo o iego - iatoſci.
Tam że wfościele roſkoſſne każanie wżiałał/na ktorym ſie był
cięſto ſpracował/bo do ſamego wiecżora każał/a wſſakoż żadny
ſmę nie był takiey kaſki. **E**co by gi na wiecżerżę weſwał. Al tak
że każnac/żapoſtoły ſwymi poſſedł Jezus miły i. . . wiecżor do
ſwę miły matki do **M**arty/wktorym domu była matuchna
iego panna **M**aria/y **M**agdalena ſwieteę **M**arty ſieſtrā/natych
miaſt żſilna kaſka y miłofcā gi przyeły/y wiecżerżę nań ſpra
wiły. **B**o acżkoli żydowie rano żwefelim y żwielkā cżcia gi prze

Nieli/ale wiecior sromotnie gi wypędzili/á to przeto
iż ie wygnal skosciola Jezus nalaścawssy.

Jezus przeklat figowe drzewo.

Alżaiutrz wponiedziáleł pokwietney niedzieli/possedł
mily Jezus iako miłosciwy á wierny robotnik do Jeruzalem
á idac ná drodę wżiał drzewo figowe/á wten czas chciało sie
mu iść/cuś chciało sie mu zbawienia ludzkiego/álbo iż sie mu
chciało iść/wkazać wierność swego ciała/podla drogi niená-
drodę wżiał figowe drzewo/to iest synagoge żydowská/ktora
była nie nádrodę rozumu duchownego/ále podla drogi proste-
go pisma ich. Przychyśedssy ktemu drzewu/nie nántem nienálaśt
iedno liście/przeto rzekł ktemu drzewu. Nigdy álbo náwteki sie
sciebie owoc wiecy nienárodzi/táko ááthm słowé nátychmiast
wschło. Widżac to żwolenicy milego Jezusa/dziwowáli sie te-
mu bázdo rzekac. Alch iako rychło wschło/ále mily Jezus odpo-
wiedzial im rzekac. Wiecieci wiare/nietelko to wczyniecie/ále by-
scie rzekli gorde/podniesicie rżucissie sie w morze/nátychmiast sie
to stanie. Al dla tego co kóli bedziecie prosić niewatpiac/wierście
iż sie wam to wsshytko stanie. Al gdy mily Jezus przysshedł
do Jeruzalem/ssedł náprząd do kosciola/y wdziałal tam kazanie
bázdo rostkossne/dawáiac nam náuke ábysmy też tákież dżiałali
Al gdy sie tego biskupowie żydowszy y licemiernicy dowiedzie-
li/przystapili kniemu/y spytali tego rzekac. Powiedź nam kto-
ra to mocá czyniss/izé náuczás lud niewiáawssy od nas odpus-
zczenia. Odpowiedżac im mily Jezus rzekł. Spytam ia też
was iednego słowa/iestli mi to powiecie/ia też wam powiem
ktora to mocá czynie. Krżest swietego Jana skąd był/żniebá
czyli od ludzy. Al oni pocżeli myślic miedzy sobą rzekac. Rzece-
li kto śnas żniebá/rzece nam/á cżemuscie mu niewierzyli. Al
rzece myli od ludzy/botemy sie tłusszy/by nas nieukántonoz-
wáli/bo wsshytch mieli swietego Jana áá proroká/á przeto odpo-
wiedziawssy/Niewiemy. Al on im też rzekł/ani ia też wam po-
wiem/ktora to mocá czynie/iako by rzekł. Alni ia wam powię-
co wiem/ktedy wy niechcecie czynic co wiecie. Táko potym slo-
wie Jezus mily rzekł ten przykład. Co sie wam widzi/był ie-
den cłowiek ktory miał dwu synu/á przystapiwssy do pirwssie-
go rzekł. Synu/idżi dżisia robic do winnice/á on niechciał. Po-
tym rozpámietawssy sie iż gle wczynił/ssedł do winnice. Po-

Żywot pana

tym przyssedł do drugiego y rzekł iemu także/ a on iemu odpo-
wiedział. Poyde miły oycze/ a nieśsedł. Powiedźcie mi który
stych dwou synu wczynił wola oycá swego. Al oni rzekli/ iżę pir-
wssy. Jezus miły odpowiedział. Zawnierne wam to powiedam/
iżę iawni grzesznicy y grzeszne żony/ wprzedsza was do królestwa
niebieskiego/ bo przyssedł kwarci swiety Jan/ nauczając drogi
prawdy/ a wyscie iemu niewierzeli/ ale iawni grzesznicy y
grzeszne żony iemu v wierzyli. Słyszac to biskupowie żydow-
scy/ chcieli gi vchwacić/ ale nieśmieli przed ludem. Al gdy mu
tam nie niemogli wczinić/ wssedssy wróde/ y posłali kniemu swe
slugi z Herodowymi/ ktorzy byli nadsien swiety przyechali/ a
przeto chcąc vchwacić milego Jezusa wsslowie/ posłali do niego.
Słusali dawać dań rzymskim Cesarzom/ aby walczyli żapo-
koy/ aby cuss iestli rzecze iżęby niemiano dawać/ tedi gi ima su-
dzy Herodowi/ a rzekli by/ dancie/ aby sie nań lud roźniował.
Al takoz ci isni poslowie/ poczeli iego pytać rzeknac. Wsstrzu wie-
my iżęs prawdy/ a droge bożę wprawdzie nauczasz nikogo
sie nieboiac/ bo niepatrzasz na krasę. Tego dla powiedz nam ie-
śli podobno dawać dań albo czyñss Cesarzowi/ czyli nie. Ale mi-
ły Jezus poznawssy ich chytroś/ rzekł im niepodług ich słow/
ale bardo przytro. Co mie kusicie licemiernicy/ pokazcie mi pie-
niadz ktorym czyñss płacicie. Al oni iemu podali/ a on ich począł
pytać rzeknac. Czy to obraz na tym piniadzu. Nieprzeto pytał
aby niewiedział/ ale by słusnie odpowiedział. Al oni rzekli Ce-
sarzowy. Tedy on rzekł. Dancieś Cesarzowi co iest Cesarzowo
a co iest bożego bogu. Wsszarwssy to/ dziwowali sie te-
mu/ a odssedssy od niego opusili gi.

Niektorzy w Jeruzalem morwili/ aby rias-
żeta poźnali iżę to iest krystus.

Gdy to miły Jezus morwił/ nikt iemu nieodpowie-
dział/ a dla tego poczeli morwić niektorzi Jerolimias
nie rzeknac. Wssako ten iest ktoręgo ssukaia żabic/ o to iuz iaw-
nie morwi/ a nie iemu niemorwi/ alboć poźnali nassy przyłożeni
iżę to iest krystus/ ale tego wiemy skąd iest/ a krystus kiedy przy-
dzie nikt niewie skąd bedzie/ a dla tego krystus żawolał wielkim
glosem. Y mnie wiecie y skadem iest. Wieccie bociem sam odsie-
bie nieprzyssedł/ aleć ten iest ktoręc mie posłał/ ktoręgo wy nie-
wiecie/ ale ja wiem iżęm odniego/ a on mnie posłał. Gdy to śmo

wil miły Jezus/chcieli gi licemiernych vchwąć/ā żadny nań
 reki niepodniosł/iżę godzinā iego iessze była nieprzysła/ā wten
 czas wiele weni v wierzyło/y mowali. Kiedy krysztus przysze/
 āzali bedzie wietse cudā czynić/nizli ten czyni. Wslyssawssy to
 licemiernych y riazetā iydowsch takie sseptry ābo ssemranie mie
 dzy kluszcza onim/poslali swe slugi aby gi ieli. Ale miły Jezus
 kaskawie im odpowiedział rżekac. Jesszem maly czas swami/
 āle poyde rychlo do tego ktory mie poslat/ssukacie mie ā nienay
 dziecie/ā gdziem ia/wy niemożecie przysze. Slysac to iydowie
 rżekli sami ksobie. Sdzie ten chce idz/iżbyssmy go nienalezli/āza
 li miedzy poganstwo chcial idz y nauczac poganstwo/ktore iest
 to slowo iżę rżekl. Ssukacie mie ā nienaydziecie/ā gdzie ia iest
 wy niemożecie przysze. Y potym żawolal miły Jezus wielkim
 glosem. Żadali kto albo pragne picia/niechay przysze do mnie.
 Bo kto v wierzy wnie/rżeki żywey wody pocieka z iego żywo
 tā/ā to slowo miły Jezus rżekl o swietym duchu/ktorego mie
 li przijac ci co weni v wierzyli/bo iessze duch swiety niebył dan
 iż miły Jezus iessze niebył pochwalon. Gd tego dnia gdy to
 kluszcze vsslyssaly/poczeły mowic. To iest prorok/ā drudy rżek
 eli iż to krysztus/niektorzy rżekli. Alzali od Galilee przysze krys
 stus/wssako pismo mowi iżę spokolenia Dawidowego z miast
 sta Betleiem/ā takā była swadā on miedzy niemi/ā niektorzy
 snich chcieli gi vchwąć/ā wssakoż niżadny nań reki nieśmiat
 podniec. Al kiedy przysli ludzy ku biskupom/spytali ich. Cze
 muscie go nieprzywiedli. Gd powiedzieli ludzy rżeknac. Nigdy
 smy takā nieślysseli cżlowiekā mowiac/jako ten mowi. Gdpo
 wiedzili im licemiernych y riazetā rżekac. Tedyście y wy iuz
 żwiedziemi/ā żascie slysseli aby ktory z riazat albo z mistrzow
 weni vwierzili/wssako weni żadny niewierzi/iedno kluszcza ktora
 żakonu bożę niewie. Slysac to Nikodemus ktori był przyszedł
 do milego Jezusa/ktory też był jeden z riazat iydowskich rżekl.
 Al ża wss żakon sadzy ktorego cżlowiekā. Nirmey nizli od nie
 go co vsslysseli/a vbaczysy to żodpowiedzi iego/iż on wierzył
 wpanā Jezusa/odpowiedzili mu rżeknac. Al żas też ty Galiley
 ski cżlowiek/ogladay ā obehrzy dobre pismo wssytko/iż ci od
 Galilee żadny prorok niepowstal. Takā żatym slowem rożgnie
 warossy sie/possed kazy do swego domu/ā miły Jezus ssedł sie
 modlic na gore oliwetey. Al kiedy iuz był blisko wieczor/possedł
 żmiastā/bo tego dnia niemogł miec żadney gospody wonym

Zywot pana

miescie/á přeto šedl do Betánien do swieten Mágdaleny á do
Rázará y do Marty/á tam tež byla mátká tego/ktora sie smus
čila iz go tak dlugo niebylo/á dla tego gdy přyšsedl/žus
člivoscia gi přyhwiála ržeknac, Witaj wešele
mego sercá/y vciecho mojá mila,

Ješus wewtozeł po kwietney niedzieli
wrocił sie do Jeruzálem,

Wielki wtozeł po kwietney niedzieli/přyšsedl žasie
do kościoła bardo ráno Ješus mily/y počal tam roš
máite náuki přepowiedác/y přymawiac žydom ržekac, Bieš
dá wam licemiernych/iz sie čhynicie madžy sami v siebie/bo ža
myšacie krolestwo niebieškie přeš ludžmi/á sami tam nieroni
dziecie/bo niewieržycie wnie/ani tych přepuššacie ktoržy
wonić čha/to cuš tych ktoržy čha wnie wteržyc, Bieda wam
licemiernych y přykryci/ktoržy očhšciacie co ieš žeronačrž/á
wonačržešcie pelni kradžiectwa/niečistoty/łakomštwá/y wššech
grzechow, Bieda wam přykrytce/iz podnošicie groby proroc
kie/y okráššacie groby prawdiwých y špráwiedliwých proro
kow/á mowicie/byšmy byli wty dni/tedy byli našy oycowie
niebylibyšmy jm towaržšmi wprželaniu krowie prorockiey, Ža
prawde šwých žlych oycow nášláduiecie/bošcie tych synowie
ktoržy proroki pobili/á wy ieščešcie goršy/bo žabihecie boga al
bo pána prorockiego/á tak nápelnicie wola oycow wáššych/co
oni niedokonáli/to wy nápelnicie, Gni pobili proroki/á wy pá
na prorockiego žabihecie, G to ja šle k wam proroki/iz by přešle
ržech přepowiedáli/doktory y medice/iz by pišmo wykládáli/
y ššryby/to ieš mistrže ktoržy by přyhroššonego pišma náučá
li, Al štych iedny pobihecie/drugie vkržžuitecie/á niektore bedžie
cie bičowác wšynagogach/á bedžiecie přešládownác od miášta
do miášta ž žydowskiey žiemie do poganštwá/aby náwas přyh
ššo přešlecie y pomišta krowie niewinných/ktora ieš přelana
ná žiemie/od Ablá špráwiedliwego áže do Žácharyáša syná
Bárrachiášowego/ktoregoscie žabili wkošciele ža oltaržem, G
Jeruzálem Jeruzálem/co žabiháš proroki y šamionuiess/ty
ktoržy do ciebie ša pošłani/wiele kroč čhiałem žgromá
žic syny twoie pod škržždla moie/á niechčialoš/dla
tego bedžieš spuššosono/y přidžie nácie nieš
darowo y nátrwe pokolenie wššyto šle,

Cudzołóstnice od wfamionowania wybawienie,

Wyssac te vpełka sromote licemierni-
 cy y riazetá žydowsch/myslili iakoby
 gi woskowie vchwicili/bo m nimáli by
 krystus nieprawdziwy albo niemilo-
 sierny wsadzie/á dla tego przywiedli
 przedem niewiáste/ktora byla w cudzo-
 łostwie vchwyconá/ y postawili po-
 srod ludu rzekac ku mišemu Jezuso-
 wi, Wsistrzu/ tá niewiásta vchwaconá
 w cudzołostwie/á Wsotršess wšakonie ka-
 žal tákie fámionowac/á ty co mowiss ktemu, Al to mowili ku
 ssac go/áby gi mogli woskowie vchwacic/áby sie sniego násmiali,
 W niemilosierny sad kaželi ia fámionowac/á žrugiey srony/
 niekážal li by podlug žakonu Wsotršessowego/áby gi šamego oša-
 džili y wfamionowali, Alle mišy Jezus náchylivššy sie ná dol/
 počal pisac pálcem ná fámieniu, Al gdy gi oto niepržestájac py-
 táli/ržekl mišy Jezus, Ktory miedžy wami iest přež gržechu/
 ten přivy fámieniem vderž nánie/ y pisal ná žiemni, Alle co tá-
 mo pisal/odpowieda swiety Ambrožy w tedney epistole/ iže pi-
 sal ty słowa, Žiemniá žiemie pomarva, Widžac to oni/posli ie-
 den ža drugim škoscioš/áž žadny niežostal iedno mišy Jezus žo-
 na niewiásta/á podniosvššy sie mišy Jezus/ržekl ku oney nie-
 wiescie, Niewiásto gdje sa ci co cie potapiáli/widžiss iž žadni
 cie niepotapiáia, Al niewiásta ržekla/žadni mišy pánie, Gdžy-
 wiedžal iey mišy Jezus y ržekl, Alni ia ciebie potapiam/ idžy
 iuž w pokoiu/á wiecey niechciey gržessyc, Potym gdy sie žašie
 žydowie žessli/rožmáicie sie snim gadáli/ále wššytki žesromoci
 Jezus mišy, Táť že gdy byl wiecežy/possedł žašie do Betániež
 ž swym živolniku/ tamž ná džodžie idac snimi/o škáženiu miá-
 stá Žerželimskego y o šadnym dnu šm powiedal, Mátuchná
 iego mila/wten čas sie bázž smecila/ iž táť dlužo iey mišy šyn
 niepržyšsedł ž Žeržaleim miásta/ přeto sie baša áby go žydowie
 nieieli/ y čžego žlego mu nieudžálali, Al dla tego widžac Jezus
 mišy smetek swiey nátki/poslal ná přžod Žaná ž Piotrem do
 niey/áby sie nie smecila/powiedájac iey iž ci iuž idžie šyn twoy
 mátuchno bžogostwiona, Žáťym kiedy Jezus mišy přyšsedł/
 mátuchná gi přžwitalá y nádobnie obšapila/ tam ž Wšagdáles

Żywot pana

na y z Marta/prosiła aby więcej niechodził do miasta Jerozo-
limskiego/aby tu raczył snimi pożywać baranka wielkonocne-
go/prosąc go aby niechodził do Jeruzalem naten chwarteł/bo-
ciesmy wyszli/iż ci sie nacie groza wymyślając na twa święta
miłość rozmaite rzeczy y też meki. Al takto Jezus na prozbe ich
pokorna/obiecał sie snimi być przez iutro/to jest przez środe cały
dzień. Al oni wyszły stego wielką radość mieli mówiac, Jutro
gi vprosiemy iż do Jeruzalem więcej niepohdżie/ale tu snami
wielkonocne iagnie vżywac bedzie. Zaczyn mu Magdaleną zmar-
tą wieczerza vchyniła/y wielką pilnoscia służyła. Al iako iuz by-
ło powiecherzy/tako im iak rozmaite rzeczy powiedac
o swej mece/iako wielkie rzeczy y meki miał
cierpieć/tako iż wyszłyś da ona wiecze-
rza siedząc płakali.

Panny Marye dziewice błogosła-
wionej śmucenie.

Dziewica Maria matuchna tego kiedy to wyszłała/
wyszła żarzewiwośy sie dla silnego smetku obumarlą/tak iż
przez długi czas mówić niemogła/ale po małej chwili/nasłot-
cie vpomnianie milego Jezusa/panną naswietssa iakoby że snu-
twardego ocnela/y pokleknałszy przed swoim miłym synem
tako kniemu mówiła. O moy namileyssy synu y me mile dzie-
cie/dla oney prace y boleści ktoram miała/gdym stoba do Egip-
tu vciekała/y dla wielkiej miłości ktoram cie miłowała/snu-
luy sie nademna/powiec mi co sie ma dziać stoba/boć tobie iak-
to bogu wierne me nie jest skryto ani tajemno. Tedy Jezus
miły na prozbe pokorna matuchny swej miły/tak był sło-
zion/iż wziąłszy ją z soba na miejsce osobliwe do celle/przez one
wyszke noc snia żalobliwie rozmawiał/wypowiedając iey mi-
łości wyszke rząd y obyczay meki swej ciestkiej/iako okrutnie
cierpieć miał/wykładając iey wielką żaloscia pisma prorockie/
ktore onim prorocy duchem świętym popisali mówiac. Iż mu-
ssa być pisma napelniony/aby prorocy wyprawdzie byli należte-
ni. Al mogli iey mówić iako niektorzy nabożni doktorowie roz-
myślają. O matuchno moia namileyssa/o dziewico błogosła-
wiona/iuz rychło stoba sie rozlacie/á iako baranek niewinny,
dla odkupienia rodzaju ludzkiego/od żydow smierć y okrutne v-
krzyżowanie przymie/dla tego wymyśliem moie wyszke mek

y boleści tobie obiawić/bo wieśt dobrze iż ci omnie przeż Jāia/ssa prorokowano. Jā począwssy od piety nożney aż do wierzechu głowy moiey/niema być wmoiem ciele zdrowie/ā dla tego to chce tobie obiawić/ābys gdy to wżrżys/stałosc y cırpliwosc miała matko moia miła. Al pocżne nāpżod od głowy moiey. Widzisz ty włosy moie śliczne/ktore są iāko nici złote/od niewiernych ā kłostliwych żydow wpālacu. Kāiffassowym y Pilatowym beda oberwane. Tyle boleści dla wrodności y roskossności głowy moiey mnie wczynia/ile włos żmoiey głowy wyrwa. G iākass tedy bedzie boleść żwyrwānia wssytkich. Przeto gdy to wżrżys moia miła matko mien cırpliwosc. Widzisz teras głowe moie roskossna być przeż rāny y boleści/iutro wżrżys iā cırnim skłotā y wkoronowānā/āże most snien popłynie. Gdy to wżrżys/prosse cie mien cırpliwosc. Widzisz wssy moie być przeż wsselkien meki/iutro wssysa wstāwicżne od żydow wolānie/wkrżżun/wkrżżun Pilacie lotrā tego/boć iest żłosnik y żwocā ludu bożego. Widzisz też oczy moie być wesole/iāsne/y niepokalone/āle cżāsu meki moiey/wżrżys ie od żydow żāwiazāne/nie mocne/plāczliwe/krwiaz ālāne. Widzisz też dziewico błogosławiona nienie iāgody y cżelusci moie być niepokalone/āle cżāsu moiey okrutney meki/wesma policżki niesliczne/y slināmi smrodliwymy beda oskarāżone. Widzisz też wstā moie nienie być pełne wsselkien skłotosci/iutro beda octem y żolciaz nāpelżniony. Widzisz nienie plech y rāmionā moie być przeż meki/wpiatek poniosā nāsobie krżys ciesski/dla ktorego ciesskoci nā ziemie wpađāc bede/y wstā sobie do krwie rozbiye. Widzisz nienie rece moie być przeż boleści/āle iutro wżrżys ie nā krżżu rosciazgnione/y gwożdżmi tephmi przebite. Widzisz nogi moie y bok mroy prawy być przeż boleści/iutro wżrżys bok wlocznia przeż skłoty/ā nogi gwożdżmi przebite. Widzisz nienie brode moie być cāla/iutro iā wżrżys wytārgānā. Widzisz teras wssytko ciālo moie być zdrowe/āle iutro wżrżys ssesc tysiac/ssesc set/ssesc dzie fiat y ssesc rānāmi/wslupā być żranione. Co wiecey o matko moia namileysa/dzisia widzisz mie żywego/āle iutro wżrżys mie wmarłego y nā krżżu wissacego. Przeto moia miła matko gdy to wssytko wżrżys/prossiecie mien cırpliwosc. Gdy ty rżecż syn rospowiedziat matce swey miley. Słysac to plāczliwa ā smetna mātka/lży niesmierne wplewāłā/y wielkā boleściā ż te ta mowić niemogłā/tylko rece swe wżniosłā nā sie/swego mis

Żywot pana

tego syna obłąpiając iego/żal martwe wpadła/tako iż iey miły
syn patrząc na iey boleściowy smutek/gorżko płakał/ā niemogąc
cierpieć tego/podniosłszy iā z ziemi/wyszedł żwielek żalosciā od
ney. **G** kto to może wymowić w iakiem smutku przeż one no-
wshytkę pannā nastwietśā z swym miłym synem była. **G** iā
gorżko matka płakała meki okrutney swego miłego syna/pro-
śac bogā oycā/āby iego mekā była odmiemionā/tako też iey mi-
ły syn bogā oycā prosił/āby iey smutku wzięł/ā dał iey
taka siłę y mysl/iż by sobie w smutku niestęsnis-
ła/āle skromnie gi przijela,

Panny Maryey pierwsza prośba,

Wśrode iedno światło/dziewicā błogosławiona nie-
mieszkając przysła do swego miłego syna/ā pokornie
pokleknawszy/raczkę skłoniwszy iela go prosić rękac. **G** mój mi-
ły synu/węchaj na ty pierśi ktorzychś pożywał/y na ten żywot
wktoremś dziewiec miesięcy przebywając mieszkając/raczkę sie smi-
łowac nademną smetną matką/niedaj mi cierpieć takich wiel-
kier żalosci. **W**ysłuchaj mnie wprośbie moiej/niedaj sie na taką
okrutną mekę krzyżowa/āle odkupi inssym obyczajem plemie
ludskie/nizli przeż two okrutne vmeczenie y żabicie/bo to iako
bog wierny wczynić możesz iesli chcesz/ā iesli żaperone vmrżec
chcesz/obierz sobie āle lekśā y wśliwśā śmierć,

Jesus miły matuchnie swey miłej/laskā-
wie nāto odpowiedział rękac,

Matuchno moia miła/wiec to iżci niemoge podług
sprawiedliwosci/āni chce inaczej odkupić cłowie-
kā/iedno iako prorocy prorokowali o moiej śmier-
ci/ā toć też iest wola mego miłego oycā/iż bych tak odkupił cłło
wielkā/āby sie nāpełniło omnie wshytko prorockie pismo/ktore
odpoczątkā światā omnie było pisano/āby też niewdzięczni ży-
dowie semna wdziālali co by iedno chcieli. **P**rzeżto mien cierpli-
wość moia miła matka/iż cie wchym wysłuchac niemoge. **M**ā-
rya to wshyshawśy/od wielkiej żalosci ledwie przemowila/ā
westchnawszy rękono rękā. **A**ch mój miły synu y me
milkę wciessenie/to cieś żatwardził serce twoe iże
niechcesz wysłuchac prośby moiej,

Panny Maryi wtorą prośbą,

Gdy tak mój miły synu iako prorocy prorokowali
 umrzeć chcess, Prossiecie wysluchay mie w tym ale
 niechac ia bede cierpieć Jacie, Jezus matce odpowiedział iż to być
 niemoże mowiac/iż by ona bogu oycu niedoshyć wchyniła ża cło
 wieka/a to stad, Bo kto ma doshyć wchynić ża cłowieką/musi
 być bog wierny y cłowiek prawy, Bog iż by mógł doshyć wchyni
 nie, Cłowiek/iż by mógł cierpieć, Ale ty miła matko/tyl
 kós iest cłowiek prawy/przeto cie niemoże wyslus
 chac/bo niemożesz bogu oycu ża zbawienie
 ludskie doshyć wchynić, ††

Trzecia prośba y napominanie dzies
 wice panny Maryi,

Tłuczna boża wstyskawossy to/nazienie omdlawossy
 wpadła, Potym wstawossy pokorno do swego syna gorzko plā
 chac rzekła, O mój miły synu/wspomni na to iż ci telko ciebie
 jednego mam/a straceli ciebie/strace żywot mój, Wszakos ty
 mnie obiecal iżem przez boleści być miała/a oto dzis iey zbhyć nie
 może, Glubowalesmi iż bych miała być pełna miłości/a otom
 teras pełna wssy żalosci, Gbiecales przy mnie być/a dzis mie
 same w wielkim wdaczeniu chcess zostawic, Weyrsh ale namo
 ie brantione serce/y na me gorzkie lsh/ogladay iako me serce y
 moia dussa dzy przed twyma oczyma od wielkiego wdreczenia
 Zego dla smiluy sie nademna mój miły synu/wysluchay pos
 ledniey proshy mey/wchyn te laste mnie smetney matce/kto
 ram cie bez oycā porodzilā/swymi pierściami pamienskim karz
 miła/y smiloscia wielka wychowala/niechac ia pierwey umre/
 nizli ty cierpieć bedziesz/abych niewidziala mymā oczyma tās
 kien twej żalosci y okrutney śmierci/boć sie we mnie me serce
 rostkoch, Zego mój miły synu/iestli wchynić niechcess/wchyn
 te ale miłosć semna/iż cāsu twej meki bede zachwyconā/abych
 takien wielkien gorzkosci nieucula/wszakos ty wstarym żako
 nie przykazal kożdemu cćcie matke y oycā/nāpelnił to teraz
 coś przykazal/boś ty nieprzyssedł żakonu łamāc ale mpe
 pelniac/niechac to wciebie odzierze/wcćci y wciess mie
 w tym/wysluchay mie dzis wney proshie,

Zywot pana

Jesus mily nato odpowiedzial bardzo laskawie swej milej matce rzeknac,

Dzisiaj mila matko/racz wiedziec izci mi tego wdziac
lac mieszka/aby ty pierwsze umrzeć miała niżli ja. Bo wiec iz
ci moy mily otec/nikomui nieba niechce otworzyć/aliż sie ia
dam przed umrzeć y zabieć/á tako kiedybys ty pierwsze niżli ia
umierała/dusza twa naswietssa do odchłani piekielney wciemno
sci idz by musila w moc złego ducha. Al tak by twa naswietssa
dusza podlug sprawiedliwosci/wotym niebyla uciekonia. Alle toć
jest rzecz słusna y sprawiedliwa/aby twoia dusza naswietssa/
iako żadnego grzechu nieiest winna/tako też żadney mece nie
ma być poddana/ale prosto do krolestwa niebieskiego ma być
wzięta. Al przeto niechaj ia przed umreć/á niebiosa otworze. Po
tym pocie zbawienia niebieska przyde/á chwalebnie nad wszystkie ko
ry anielskie posadze. Toteż mila matko być niemoże/abyś ty
miała być zachwycona/boc by to był dziwo wielki/izby ty bedac
mnie matka wielkiej miłości/niemiała cierpieć bedac przy me
śmierci wielkiej boleści. Y kto by mnie żałował/bys ty mnie ża
łowac niemiała. Gdza niewiess iz mie y moi żwolenicy opuszczą
á wszystkie pospolicie przesławowac mie beda/tylko ty sama ma
tuchno namileyssa bedziesz semna wielka boleść ciępiąca á gorz
to plakała/tak iz bedziesz omdlewała. Naswietssa panna sly
sac ty słowa/silno sie zlekla/á westchnawssy żwielkim płac
czem pokornie rzekla. G moy mily synaczku/wszystkam żmar
twiała slyszac ty słowa/tako iz serce moje opuścilo mie/pan bog
niebieski racz cie rzedzić wten to twey ciesskiej sprawie. Ja nie
wiedzac co mam wdziac/iego miłości bożkiej ciebie polecam.
Gdiz ci tego zabronic niemoże/badz że już synu namileyssy twa
wola/y twego niebieskiego oycá/kiedy niemoże temu pomoc
prośba twey matki. Ktemu płaczu dziewice Maryi/apostoloi
wie wszystkie przybiegli/á wzżarossy ia być w wielkiem smutku
y boleści/pokornie kniey rzekli. G dziewico błogosławiona/po
wiec nam ktora iest twey boleści przychyna/co masz za sprawe
tako trudna/iz płaczess tako rżewno. Dziewica Maryia żalobli
wie nanie weyżarossy rzekla. G moi mili synaczkowie/proście
jen na popolu mego syna/mistrza waszego/abych snim pospo
lu wzywala tey wielkiej nocy w Jeruzalem/baranka wielko
nocnego/abych wdziala co sie ma stac snim/milym moim sy

nem, Tedy wſſyſch apostołowie ſplacem wielkim rzekli, *Wſy*
ſluchay miły miſtrzu głoſu matki twoey miły/boć nie ieſt po-
dobno/abyś co odmowit takto ſłotkcy modlitwie y pokorney
proſbie, Jeſus miły wſauiac ſynowſka miłość matce ſwoiey
miły/vroniwoſſy leś rzekl kniey bardo kaſkawie, Bedzieſſ mo-
ia miła matko (nietroſe ſie) w Jeruſalem wielke noc cżyniła/
alec bedzie bardo gorzka, Al pręto obrociwoſſy ſie z żalością rzekl
ku Marciy Magdalenie y Marcie, Proſſe was miłe ſieſtrzyce/
miechcie teras nad mą matką polutowanie, Al ſam żarzewniwo-
ſſy ſie/niemogł patrzyć dla ſynowſkiej miłości na iey ſmetek/
odſſedł nachwilkę od niey/żaby ſie iako wcieſſyła,

Bieſrode po kwietyney niedzieli/licemniernich y
riążetą żydowſch/oſtatecznie rade wczynili
iż by koniecznie Jeſuſa żabili,
Dy ſie ta miłoſciwa/poſpolu też y boleſciwa ro-
mowa miedzy ſynem y matką ſtala, Biſkupowie
żydowſcy wbachywoſſy iże Jeſus miły niepryſſedł w wielką
ſrode do Jeruſalem iako jnego dnia/ā to dla tego aby im nie-
przekazył rady/ā Judasowi zdrady, Zebrali ſie wſſycty wdom-
nawſſſego biſkupa/jmieniem Kaifassa/y wczynili rade iako by
ieli y żabili miłego Jeſuſa, Tedy jeden miedzy imi Kaifass po-
czął mowić, Wiecie iżeſmy niedawno rade wczynili iże gi ma-
my żabić/ā te on rade wbachywoſſy chce wciec/bo ſie nas boi/ā
dla tego do miasta przydź nieſmie, Bo rzekl iamno ludu wſſyct
ktemu, Przec krotki czas bede ſwami, Al pręto niżli ſie rożny
dzienny/dokonyamy tego/ktorego dnia/ktorym obyczajem iac y
żabić gi chcemy, Boć potrzebno aby ieden człowiek umarł/niżli
by wſſyctek lud miał żaginać/iakoby tak rzekl ten przeklecy Ka-
iſſ, Ależ niemożem jnſſey przychynny naleſc iego ſmierci/tedy
niechay ta bedzie ſkaża poſpolitego dobra/ā by niepryſſli rzy-
mianie/ā nieoſiedli naſſego mieſca y ludu, Tedy niektorzy mie-
dzy imi rzekli, Kiedy przydźie na dzień wielkonocny/tedy iawo-
ſſy gi żabihemy/bo jnego dnia miac go niemożemy, Alle drudzy
przeciw temu mowali, Nie wdziem ſwiety/boć by był wielki
ſmer y żanięſſanie miedzy ludzmi/ā takoby go nam żnaſſyct
rak odiać mogli, G przekleci żydowie bali ſie ſſemrania ludſkie-
go/ā niebali ſie żabić Jeſuſa niewinnego/ieſſe ktemu wſtę-
to, G przewrotni racye/y co cżynicie/ciemuſcie ſie tu zebrali/ā-

Żywot pana

byscie potwarz na swietego syna bozego nalegli/a
tako go falszywie oskarzyli/bes winy zabilu,

Jezusa milego od Judassa przedanie,

On tak rzęzetą káplánsch y licemiernich otym gas
dali/nátychmiast opetal zly duch serce Judassowe/ktory potás
iemnie od milego Jezusa odssedssy/wiedzac iże zydwie byli po
spolu wrádzie/y gadali otym iáko by gi mogli iac kromia tlu-
sszey. Przyszedl smiele bes ktorego sromu do zydwostich radh/
mowiac knim dárónie bes ktorego wstárgnienia y stráchu.
Wiem ci otym myslicie y rádycie/wyscie sie tu przeto zessli/
ssukáiac/rádzac/iáko byszie zabic mogli nieprzizaciela waszego/
Jezusa nazáránskiego/ktory wam chyni krzywde/mowiac ná
was wiele złego. Al przetożem krom przyszedl/iż chce byc was
ssym przizaciem/y chce sie pomscić wassey krzywdy nád nim.
Tego dla obierzcie miedzy soba co mi chcecie dáć/á ia gi wam
wydam w wasse rece potáiemnie przez wielkych tlu ssze/boć ia
iáko iego zwoleńi/wiem iego wssytki táiemnice/iáko by chciat
rzec Judass przekleth. Tak ci mi ten Jezus mierziony y brzyt-
li/jesli iedno chcecie/wydam ci gi wam zakielo pieniedzy. G gá
niebny lotrže/y kto cie takim kupcem wchynil. Záprawde nie
iedno twe przeklete lákomstwo/twa niemilosc y twe złodziez-
stwo. Y kto cie ktemu przyniwdl/iżes položyl myto twej ku-
piey w woli kupuiachch. Záprawde nie iedno twa niewier-
nosc. Y coś zániedostátek cirpiat iżes to wdziálat/wssáko cie tego
twey mistrz nieuczyl/anic tež tego zassluzyl. Alle cie náuczyl te-
go zly duch/ktoregoś sie zwoleńikiem stal. Wssyssawssy to bisku-
porwie y wssytcy duchowni zydwosch/bárho temu byli rádzi/y
námiénili mu dáć trýdziesci pieniedzy/co kóždy wázhyl dziesiec
pospolitych. Al táto od trzech set pieniedzy/proscie dziesiata czesc
zyskal/iáko on minimal izby zató oná másc stala/ktora byla Má-
ria Magdalená pomázála milego Jezusa wkwietna sobote. Al
to sie stalo/by sie písmo Jeremijassa proroka nápełnilo/ktory
mowil. Záwiesili sa myto moie/trýdziesci pieniedzy/co cuss
myto záktore przedan Józef od swych bráciey. Al od tychmiast
Judass ssukal podobnego času y miescá/iáko by mogl wydáć
Jezusa kromia tlu sszey/aby im nieodiet zich reku. Mowil tu
swiety Jan zlotousty/otym przeklethm Judassu rzeknac. G
Judassu kupcie przekleth/nád wssytki złosniki ná zlosciwssy/

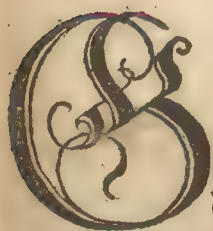
coś to rzeke, Co mi chcecie dać/ a ja gi wam wydam, Al za tego
 niewiess iż go żadne myto kupić niemoże, Y coć moga dać być
 też Jeruzalem że wssytkim swiätom dać/ iessce by syna bożego
 wktorym są wssytki skarb/ mądrosci/ y nauki/ kupić niemoże,
 Bo stworzyciel od swego stworzenia/ przedan albo kupion być
 niemoże, G przefleth Judassu/ powieds mi wczym ci wadził/
 albo coć kiego kiedy wczym/ iżes sie takien zdrady nad nim dopu
 scil, Wczym cie ale zdradził/ wssak cie żamżdż stanował/ chcił y
 szafarzem cie swym wczym, Ciemuss mowiss/ co mi chcecie dać
 ia gi wam wydam, Y gdzie iest ona przez smierna pokora syna
 bożego/ gdzie iego dobrowolne wbostwo/ gdzie iest iego ktobie las
 skawa mowa/ gdzie ono skotkie kazanie/ gdzie ony miłosirwe lzy
 przelane nad Jeruzalem/ y przy smierci Łazarzowey, Wdzies
 przywilej ktorym cie apostolem/ cseladnikiem/ y swym prziaz
 ciem wczym, Y ja go żato wydawass/ iż ci twe ciesskie grzechy
 odpuscil/ a odwiodwssy cie od tego stadła/ apostolem wczym/
 tak iżes niemocne wdzarwial, Ty rzechy y jne tym podobne/
 miały twe serce przefleth Judassu żmiekchne/ y przywiesc ie ku
 pokucie, G szalony Judassu/ gdhś gi chciat przedać/ ciemus go
 nieprzedal szarien szagdalenie/ ktorac by nie trzhdziesci pienie
 dzy/ ale tysiac żan byla dala, Ciemus go nieprzedal szarien ie
 go matce miley/ ktorac by wezdy ty pieniadze byla dala/ by ie
 też chodzac dom od domu wyzebrac miala, Y wweselili sie szes
 go wssysch/ iże im Judass obiecal wydac Jezusa kromia tlu
 szczy, Al przeto wziawssy klucze/ natchymiasz skrynie otwo
 rzyli/ y trzhdziesci pieniedzy srebrnych mu dali/ za ktore byl Jo
 zef przedan szmaelitam, Ktore pieniadze Judass wziawssy
 slubowal im powiedziec wssytko/ to co kolwiek ku iego teciu by
 lo potrzebno, Al toć iest napirwssie, Ziec ieden z iego żwoleni
 kom/ wewssiem iemu podobny/ a przeto by scie iego omylwssy
 sie nieieli, Dacie wam to żnámie/ iż ktoregoć ia pocaluie/ a nako
 goć pirwey reke podniosie/ ten ci iest, Zmciess gi wtiec dobrze/ a
 wieccie mądze/ by wam nieussedl/ iako wczym kiedyscie gi kas
 mionowac chcieli, Boć przeto ia niechce stracic mych pieniedzy
 ieslibyscie go wy żwassych reku wypuscili, Al dla tego nagotun
 cie wczas bron/ y ludzi wiele, Wstecie nagotowiu wlocznie/
 szkalu/ kopye/ swiece/ y rozmaite pochodnie/ abyć sie nam nie
 mogli skryć/ nagotuncieś też mocznych potworow/ y dobrych łan
 cuchow/ abyście gi dobrze żwiżali/ y smiercia ganiebna potepi

Żywot pana

li. Mowi tu o tym Judassu swietym Augustyn, G Judassu prze-
 flety y skad ci taka okrutnosc / izes za takie male myto przedal
 mistrza twego / ktory cie przyssedl wykupowac / grzechy zaprze-
 danego, Wssal cie tego twoy mistrz nienauczył / Jezus ci tego
 niezasluzil / niedostatek cie tez nato nieprzyppedzil, Zestlis sie prze-
 flety zdrajca niechcial smilowac nad synem / smilowac sie ale
 bylo nad matka iego smetna, Y czemuś takmierz klośniku prze-
 flety nieprzedal z synem matki / iz iako ich milosc niebyla roz-
 dzieloną / tako by tez niechay byla smierc y meka iedna, Tenze
 doktor daley mowi, G wielka zdrajliwa kloś / stworzenie prze-
 dalo stworzyciela / zwoleńnik mistrza / sluga pana / czeladnik przy-
 iaciela, G iako nierowna tedy sie rzecz stala / syn przed matka
 stal w Betanien / chcac dac swoy mily matce z siebie niektore
 wciessenie / a Judass z drugien strony zdrajca lakomy stal w Je-
 ruzalem przed ydmi przedawajac Jezusa ku smierci, G milo-
 sciwa matka by to byla wiedziala / iz by twoy mily syn za to
 sprosne myto byl przedan od Judassa / iessce by byla miedzy
 przyjacielmi tyle pieniedzy wymogla / izby ie Judassowi dala /
 aby ie zasie wzocil tym przekletym ydom y biskupom / aby
 niezdradzil tako nielutosciwie twego milego syna /
 ales zaprawde tego niewiedziala,

Maria kaskawie Judassa gdy przy-
 ssedl przyjela albo przywitala,

Y sie to okrutne przedanie stalo / przyssedl Judass
 do Betanien poyno, Ktorego dziewica gdy wzrżala /
 przywitala / gi przyod / milosciwie dopytala / iako by sie oieh mi-
 ly synie rzecz w jeruzale miała, Judass iey odpowiedzial rzekac,
 Dobrze gospodze mila, Albowie wiedziala izbyl znatomy bisku-
 pom / silno mu byla kaskawa / a przeto mu rzekla mimo jne, Wi-
 ly Judassu polecam tobie mego milego syna, Tu swietym Bier-
 nat mowi, G dziewico bloslawiona / isa niewiess / izes lisowi
 swego syna polecila / lgarzowi prawde / wilkowi napokornieysza
 owce, Gdporwiedzial Judass, Wieboysie panno mila nieczego /
 juzem ci to wssytko oprawil / iz ci onim wssysey do-
 brze dzierza y teze mowia,

Jezus mily chcac Judassa odwieśc od iego zle-
 go wczynku / posadzil go za wiecherza / mie-
 dz syn soba y swa mila matka,

Kiedy sie wieczor onego dnia przyblizal/ tedy Jezus
mily chcac vsmierzye Judassa wiego zlosci/ posadzil
go na wieczery miedzy soba y swa mila matka/ naznamie iz ie
on mial smetnie roztaczyc drugiey noch. Al tako na oney wie-
czery/ z iedney strony siedzial Jezus mily/ ktory jest studnia
wssy prawdy y madości. Z drugiey strony siedziala matka iez-
go/ studnica wssy miłosci. Wzowi tu swiety Jan skotousty. O
przeklechy Judassu/ gdyżes posrodkiem czemu sie niezgadass doz-
brocia tych skrajnych rzeczy/ przez wssygo watpienia nie jest in-
ssa tego przychyna/ iedno iże dyabel jest posrod twego serca. Wże
to tobie mowię matka miłosciwa/ obeyrzy ktoś siedzi podle tve-
go syna/ by wiedziala iżec zly posrodek jest/ ien odlacza zywot
od ciebie dusse tvey/ natychmiast by wstala/ y prynciśła ksobie
twego milego syna/ a nigdybys Judassowi niedowiedziala. Wdi
tak za ona wieczerya siedzieli/ poczał mowię iawno Jezus mily
przed swa mila matka/ y swymi zwoleńki o swey przyssley
smierci/ przedluzając ono powiedanie/ aże do samey noch. Co
niebyle kromia wielkiego plachu y boleści apostołom y Maryen
Tako iże też Jezus mily/ od wielkiego smetku zbladwssy/ na on
stol wpał/ y lezał tam przez dlugi čas/ plącąc zadrženia przez
kletego Judassa. Al pomaleu potym chwili/ podnioswssy sie Je-
sus mily/ niechcac swey miley matki zostawie wonem smetku
y złości/ iak mowię do wssytek potieśając ie. Niechciehcie sie
smecie namileyssy moi zmoiey powiesci/ boe chce bye memu mi-
temu oycu poslussen aże do samey smierci. Alle wieczie to zapez-
wne na wasse potieśenie/ iż ci do was trzeciego dnia sie nawroz-
ce/ y ciebie moja mila matka potieśe. Al zatchm przez one wssy-
te noc/ wydal sie na modlitwe aże do dnia/ wzywając boga o-
ca/ aby temu dał taką moc y sile/ iżby mogł wypełnić
iego wssytkę wolę. Al gdy sie dzien przyblizal/ po-
czal sie brąc do Jeruzalem.

W wielki czwartek rano/ poslat Jezus swies-
tego Piotra y swietego Jana do Jeru-
salem miasta aby mu nagotowa-
li wielkonocnego baranka.

Kdy przyssedł dzien swiety wielkonocny/ ktorego
dnia miano zabie kwieczoru baranka/ to jest czwartegonascie
dnia/ miesiacu pirwego/ cuss Marcę. Al piategonascie dnia/ po-

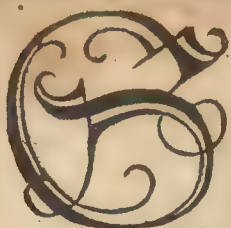

Żywot pana

czyniło się swięto wielkonocne/gdzie było potrzebiżnā żabić bārānkā wielkonocnego/podług tego iako był bog przykazał Moise
 srowi wżafonie rżeknac, Wzięsiac ten/cuss Mārżec/będzie wam
 pierwszy między miesiącami lata/ā cżwartegonascie dnia/będziecie
 ofiarowāc bārānkā kwięcoru, Y posłał miły Jęsus swiętego
 Piotra y swiętego Jana rżeknac, Siedsiy do Jeruzalem miā/
 sta/nāgotuycie nam wielkonocnego bārānkā, Al oni rżekli gdzie
 chceś/ābychomci przygotowāli wielkenoc/iako by tāk rżec chcie
 li, Wsiyśmy vbodsiy/ā tysi też vbogi/ā ciebie nieiako pānā/āle iako
 bogā nāsłādujemy/bosmy wsiytko pře twa swięta miłosć opu
 scili, Pżeto powiedsi nam gdzie chceś/ābychmy wielkā noc pżi
 gotowāli, Al on im rżekl, Jāko wnidziecie wmiāsto/postrātnie
 y potka was niektorzy cżłowiek/nossac łagwice ālbo dżban wo
 dy/nāsłādujcieś iego āże wdom wktorzy wnidzie/y rżeczcie one
 go domu gospodarżowi, Wsiżsi nāsł mowi/gdzie iest odpocżynie
 nie iego/gdzie by pożywāc miał ż swymi żwoleniki bārānkā
 wielkonocnego, Al on ci wam wkaże sien wielkā wstānā/tām że
 wielke noc przygotuycie, Al siedsiy żwolenicy iego/y pżyšli do
 miāsta/y nāleżli iako im powiedał Jęsus miły/y przygotowā
 li wielkonocnego bārānkā, Pan Jęsus tu niewymienił imie
 niā onego gospodarża/ā to wdziāłal dla pżekłętego Judasā/āby
 niessiedsi do żydow/powiedziāl im iż tām wtęgo będzie wieczē
 rżal, Pżeto się gotuycie ābyśmy gi tāmō ieli, Al tāk mogł by
 był pżekāżhc one wieczērżā iego ostātecznā, Al stęgo się tu wka
 żuie wielkie wbostwo/iż āni iāgniēcā āni domu swęgo niema,
 G naniłsi Jęsa/y iakie to twoie wbostwo/tysi stworżyciel nie
 bā y ziemie/tysi pan wssęgo stworżenia/krol nād krolmi/pan
 nād pāny/ā iednego domu niemass wktorzym by odpocżynienie
 ż swymi żwoleniki miał, Podług twęgo świādectwā/lissi mās
 iā iāmy/gniāżdā niebiescy ptacy/āle syn cżłowiecy/to iest syn
 dziewicy/niema gdzie by swā głowę sklonił ż swymi żwoleni
 ki, Sluchajcie tu tego ludzie pżyssni/co żwielskā praca y piecżā
 domy swoie budujcie/y drogimi mārmorey się stāwicie/co się
 w wāsiych sklepiech mālowaných kochacie, Dbāczcie iżec Jęsus
 pan wssęgo stworżenia/miāstā āni domu niema swęgo gdzie by
 się ż swymi żwoleniki sklonił, Al dla tego iego pytāli
 gdzie chceś ābychmyc przygotowāli po
 dług obyczāiu wielkonoc
 nego bārānkā,

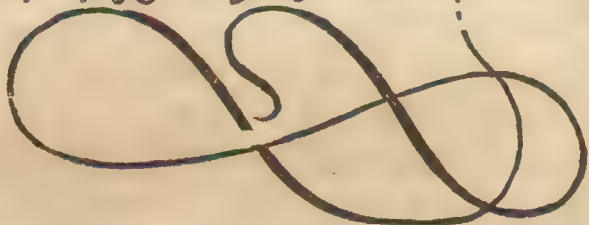

Jeſus ſakaſaſ ſwoich miſey mātce aby
w Betanich doſtala niechodząc z
nim do Jeruſalem,

On ſie już czas bliſko przybliżał/iż Jeſus do Je
ruſalem na meke iſc miał/z żalością wielką mātuchne ſwoje ſko
bie weźwał/proſſac iey aby zanim do Jeruſalem niechodziła/
ale aby w Betanich z Magdaleną y z Martą doſtala/wzywając
poſpołu wielkonocnego bārānkā, Boć już namilſſa mātce czas
ſie przybliża/abych ci poſſedł od ciebie na meke okrutną
trązowā, Al poſleknawſſy przed nią/iż oſtatecz
nie iat iā żegnāc y dziekowāc pokornie rēkac,

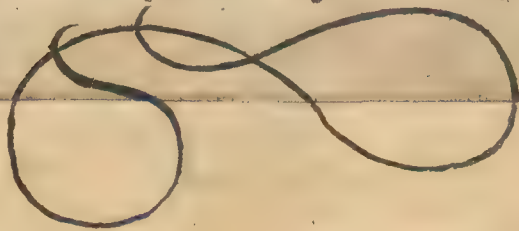

Modlitwa,

Wſem iāwne miſy pānie poſtrāchu twoiego ſnās
mie wchynieſ/tiedy bichykiem ſpomrodow wdziālā
nym/wſſytki kupuiace y przedawāiace ſkoſciolā wyrzuciſ/
wſtāuiac woczach błogoſławionych płomien twoiego boſtwā,
Proſſe cie miſy pānie/day mi ſie ſtrāſliwego bāchyc na tym
ſwiecie/iż bych ſie ciebie bał ſwieta boiāznia wſtāwicznie, Wiel
kie żaiſte pānie ſā ſady twoie ā nierozbādane/ktore gdy pobaz
cam/wſſytki moie członki wemnie ſcierpāia/bowiem nie ieſt
bezpieczny człowiek żywiacy na ziemi/ale wprzysſſe czaſy/ſā zā
chowāne wſſytki niewiādomie rēczy, Al to żebymy
zawždy ſłużyli tobie miłościwie/ā cypſcie
wboiāzni/ā rādownilibymy ſie
tobie wſtrāchowāniu amē,

Jeſuſa miłego ſwoich miſey mātuch
nie pokorne dziekowānie,

Młuchno moia miła dziekuie tobie iż
 iżes mie dziewiec miesięcy w swym ży-
 wocie nosiła / porodziłossy / karmiła /
 służyła / y spilnością wychowała, Zle-
 kropi wziąłem od ciebie pokarmu two-
 go pánieńskiego / tyle mieny odpłaty od
 oycá niebieskiego. Dziekuie też tobie do
 nego śśmucenia / ktoreś dla mnie ci-
 piła / gdyś do Egiptu semna wciekała
 y też gdyś mie przez trzy dni szukała /
 a iżes mie też opatrzała do czasu twego / bądź tobie odpłata od o-
 yca mego niebieskiego, O śiaka boleścią y śiakiem smectkiem mł-
 tuchną iego ty słowa przyjęła, Kto to może wymowić / przeto
 ledwie wymawiając słowa / młtuchną mu też śasie poklekna-
 ssy dziekowala rzeknac, Dziekuie też o namileyssy synu tobie /
 iżes mie w boga dzieweczke / obrał matka sobie, Każda
 moia posługą / przyjemna tobie była / tegom ja
 twej swietej miłości nieśaśluziła,

Gmetne y bolesne syná bożego swa matka rośtanie,

Jesus miły gdy sie swa miła matka dla nášego śbawie-
 nia roścąc miał / bardo niewymowna y niesmierna bo-
 leść stego miał, Napiśód pocałowanie iey podał, Po-
 tym rzekł pokleknałossy, Day młtuchno przeżegnanie / otoć
 ide prze ludskie śbawienie / bede na krzyżu wisiał miedzy lotry /
 to wżrży członki każdy, Młtuchną mu splechem odpowiedzia-
 ła, O iako bych ja okrutna matka była / iż bych przeżegnanie ná-
 ssybienice synowi dać miała, Ale iże tá jest wola oycá twego
 niebieskiego / bądź tobie przeżegnanie iego, Al śaćym naswietśa
 panna / obłapiłossy swego namileysszego syná / oblicze iego / głowę
 wsta / oczu / y inssie wssytki członki całowała / y ná każdym śosob-
 ná gorzkie łzy wylewała / iż od silnego smectku / omdlałossy ná-
 ziemie pādła / táko iż iey miły syn pocał ciessko wśdychac y śas-
 łosciró być / widząc wielki smetek y wdreczenie matki swej mi-
 ley / a niemogac dla wielkiej żalosci ná iey smetek patrzyć / o-
 ssedł iey w żalosci wielkiej / y possedł do Jerusálem, Alle Maria
 Wągdałená y inssie swiete pánie / dośtały płacząc prżynien, Gła-
 day y rozmyśl tu sobie o dusso nabożna / iaka tam żalosc y bo-
 leść była e ś synem matka rośtarwała, Jesus miły idac tu

Żywot pana

Jeruzalem rżerono płakał/gdy na swą miłą matkę wspomini-
nal/częstokroć się żaśnie ogładał/bo matkę swą miłą bardzo miło-
wał. Widząc też miejsca ony gdzie miał być iet y żywioł
żan/vbit y ukrzyżowan/płakał bez przestanku
aż przyszedł do wieczorniku,

D

Żalosc y wdziaczenie nastwieszey panny Ma-
riey o meke swego milego syna,

G

Stym gdy dziewica Maria sobie przysła /porodu/
miałoszy iż iey miły syn siedł odniey do Jeruzal-
lem/począł wspominać żywioła żaloscia oycą niebieskiego rżer-
nag. O stworzycielu nieba y ziemi/y też wszytkiego stworze-
nia/y czemuś mi dał twego namilszego syna/gdyż go takto cie-
sko odlaczasz odemnie/y gdzie wszechmogacy krolu iest należio-
na matka/ktora by takto niemilosciwie syna była zbawiona/iż
to ia smutna niewiasta. O miłosierny oycze/y gdzie iest twoie
smilowanie/czemu się niechcesz smilować nad twym synem/a
ni nad iego matką. Y ku komu się ia vboga matka mam wtiec/
gdyż mie wszytko me wtessenie y wesele dzisiaj opuściło. Wiebie-
ski ociec milczy/syn possed na śmierć y umrzeć chce. Anieli wci-
chli/nie ktoby się smilował nademną y nad moją żaloscia. Al-
rżekłszy to/y obróciła się ku onym swietym niewiastom/ktore
tam przy iey smetku były/mowiąc do nich ty słowa żywiołkim
placzem. Pannami była wodomu mego oycą/a trud niebył o-
demnie vñan/ani ktora czczyca. Potym danam iest służyc bo-
gu wszechmogacemu do koscioła/tamtem placzem/skargi/y smet-
nosci nie vñala. Pot czasem dał mi bog ociec wszechmogacy
i swey niewymowney łaski swego iedynego y milego syna. Al-
prze te mam dziś/żalosc/nedze/y wielką tęsknicę/a przeto placz
cie semną wszych mey żalosci/ktorać mi się dzieie prze me nami-
leysze dziecie. Stom się wszytką stała smiada y czarna/nie mo-
gac cierpieć śmierci okrutney mego milego syna. Wszechmogacy
ociet żna/iż me serce y moją duszę/dla wielkiego smetku po-
ostala mie/bo swiactosc oczu moich/obróciła się w żalosc serca
mego. Zacył żywiołkim placzem iela się bogu oycu mo-
dlić/polecając mu swego milego syna/aby ia w nim
rachyl wtesszył/y rachyl mu w iego mece mi-
losciwo być/y wniey go posilić.

S

Wieczerza milego pana Jezusa ostateczna.

Gdy Jezus bacząc iż sie już przybliżał
 czas meki iego okrutney / przeż ktora
 miał wykupić lud swoy bręki nieprzy-
 iacielskich. Przyssedł jedwanaście apo-
 stolni do Jeruzalem / aby tam snimi
 iako swoymi miłośnikami wieczerzał / pir-
 wey niżli by sie snimi rostał. Al to prze-
 to wechcił / aby krnąbrność od niemier-
 nych żydow odiał / ktorzy nań mowili
 iżby ich zakonu niechował. Al też dla te-
 go / aby w swym cielesnym roztaniu swoymi apostoły / niektore
 śnamię miłosierdzia im wkazał / między ktorzymi też był niemi-
 łosciwy zdrajca Judasz. Al gdy była już godzina wieczerzey /
 siadł zastół snimi Jezus miły / y postawiono im na stół bąranka
 wielkonocne. Oni wszyscy naprzed rece wmyli / pożyw benedicite
 mowili / iaktuke tamto też postawili. Al skoro bąranka pożywac
 ieli / boty na nogi włożyli / biodra swe przepasali / iaskami sie pod-
 pierali / żadney kosci niełamali. Al iedząc silno kwapili / bo tak
 sprżikazania mieli. Gładaż tu duffo nabożna zbawiciela twe-
 go / iakoć pokorno między swoimi apostołmi siedzi / y wesolo ku
 wszystkim mowi rzekac. Namilssa bracia y synowie moi / brwie-
 lka żadza żadalem tej wielkonocy / y tego posledniego odpoczy-
 niemia / abych pożywał swami tego bąranka / pirwey niżlibych
 weirpiał / bo wiem żaprawde / iż nie mam swami daley w tym
 smiertelnym cielesnym żywac. Al stego słowa iedli już światssa bo-
 iażniż / boiech sie aby tam niebył iet. Żatym wziawssy picie /
 dzieki bogu oycu wechcił / iż rzekł. Wezmiecie to picie / a rozziel
 ciessie między wami / boć wam powiedam / iżec niebede pic ste-
 go rozzianu matiecznego / to cuss tego winą / ktore sie rodzi żmācice
 aliz przydzie krolstwo boże / to iest aliz bedzie wkażana chwala
 mego żmartwych wstania. Potymciem swami iadł y pił / nauka-
 zanie iż wciernie żmartwych wstał. Al to picie ktore tu Jezus za-
 ta wieczerza roddawał / nierozumie sie o iego swietey krwi / ani
 ta karmia o iego swietym cielesnym. Ale była ta wieczerza / aby za-
 kon napelnił / bo bylo przykazano wstawnym zakonem / aby to iā-
 gnie iedziono / obuwił sie / stojac / dzierżąc kije w ruku / iako by
 mieli natychmiast przezbieżec. Naznamietego / iżec tego czasu

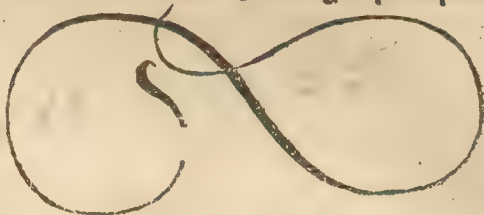

Jezusow.

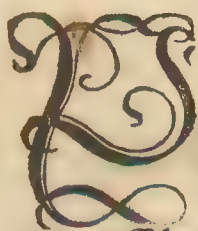
List LV

mieli żniwołstwa winić. Al prżeto też náš miły stworzyciel/
ktory nas miał żniwołstwa wywieść piekielne/ chciał to wssit
ko popelnic w sobie/co był przykazał wżakonie. O prżeklety Ju
dassu/ czemu nieprżestaniess od twego złego vmysłu/ widżac tą-
ż káskę twego mistrza/ ktory posledniego swego iedzenia/ chciał
stoba pożywac/ a swey miley mátki ktej wieczerzy
nieraczyl weżwac/ chcac abyś sie iessze vpámie
tal/ y od twego wielkiego grzechu prżestál,

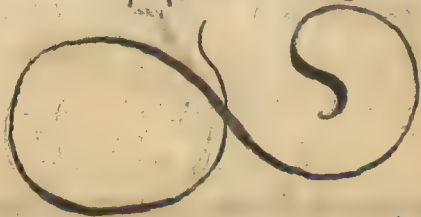
Wodlitwa,

PAMMO MA

Alnie Jesu kryste/ ienżes godziny wieczerney ostát-
nia wieczerza i swoleniki twoimi/ wpálacu żnámie
nicie wslanyh wczyniles/ a ony naswietssym ciálem y krowia
twoia nakarmiles. Dchyn pánie pierśi moie palác/ álbo wie-
czernil kossrownie a żnámienicie wslany tobie/ a rácz rossserzyc
wiáre/ nádziecie/ y káskę wsercu moim. Rozwieleś pánie láta/
w irpliwosci a w pokorze nášego żywota. Dajmi żebych cie
ktorego niebiosá y ziemiá niemoże ogárnac/ żamoznoscia swoia
niechay ogárnie skrussone a pokorne serce moie/ iże bych prżez
miesztaiaca káskę twoie/ wsshytki lubosci pelnil bych tobie/ a
wsshytki rzeczy tobie prżeciwne/ nienawidżac oddalil od siebie. Al
tak trwaiac aż ná koniec/ a tedy dostapil bych dostoy-
nego naswietsszego ciála twoiego y krowie
prżijecia amen.

Pokorne Jezusa milego swym miłym
apostolom nog vmhywanie,

K 4

Iesus miłosciwy ktorému nic nie iest
 skryto/widząc iżże przysła godziną iego
 to iest/dzien wielkonocny/ktorego miał
 idź przez mękę stego swiata ku oycu/mi-
 lując swoje wierne/ktory są na swie-
 cie/wczyniwszy sie dla nich człowiekiem/
 miłował je aż do skonania/vmieraiąc
 żanie. Al pręto chcąc im przykład po so-
 bie swietey pokory zostawić. Dokona-
 wszy wieczerz wielkonocney/wstał
 od wieczerz/na żnamię wzdzierzenia y umiarnosci/ y skożył
 z siebie swe odzienie/na żnamię swej czystoty y niewinności/
 przescieradłem sie przepasat/ y wmiędnice wody nalał/ a wkład-
 iec miłość/począł umywać nogi swym żwolenikom/ a wtępił
 całować. G niewidana miłości/o niewymowna dobroci/o no-
 wa y niesłychana pokoro/krystus syn boży ścisły y nieperu-
 soney matki/wrodziwszy sie krol krolow/ y pan wszytkich pa-
 now/wstał od wieczerz/ odzienie z siebie zwłoczy/ y składa/
 przescieradłem sie opasuić/przed swymi slugami swe kolana skła-
 nia/ a skloniwszy sie przed nimi na ziemi/nogi im umywał. G
 kto słyszał kiedy takie rzeczy/coż dalej wczynił pyśny cłowie-
 cze/ktoryś gniewem żażony/żądzością żnędzony/żakomstwem
 żmeczony. Gto stworzyciel wszege stworzenia/poklekniwszy
 na swe kolana/nogi swych slug umywał/ y ocierając całuić/ a ty
 sie sromasz wporozyc braciey twej rożniowaney. G wielka po-
 kora y miłość iego. Gdy sie też sklonił do żdźhce swego/niebios
 sie temu dziwuycie/ y wszytki rzeczy ziemskie dziycie/ iż stwor-
 ciel wszytkiego stworzenia/poklekniął przed swym żdźhce na
 swe kolana. G serce łosciwe/o serce kamienne/ktore sie niemo-
 że wzdzierzeć od umysłu żlego/widząc taka pokoro krola aniels-
 kiego. Gdy przyszedł do Piotra swietego/chciał umyć nogi/
 lekniwszy sie Piotr/iż bog chce umyć nogi cłowiekowi prostes-
 mu/rzekł ku miłemu Jezusowi. Panie ty mnie umywasz no-
 gi/iakoby rzekł/ty bog y pan wszytkich panow/ty krol nad krol-
 mi/ty swiactwo wiekuiści/ y żwierciadło krom żmąży/ty tako
 wielki/sklaniał sie przedemną/ktoremu sie klaniała anielskie ko-
 lana/umywałac nogi mnie grzesznemu cłowiekowi w bogiemu
 y prostemu. Gdpowiedział miły Jezus wkładając dostojność
 tej rzeczy ręką. Pięć co ią czynię/ty teras niewiess/ale

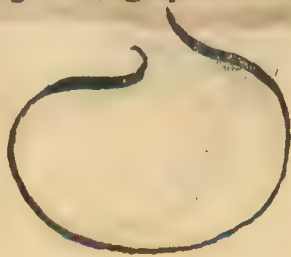
Żywot pana

wziwiess potym, Ale Piotr niemogac ciępieć tutech pokory te-
go rzekł, Wiebedziess mi nog vmywac nawięki, Odpowiedzial
iemu Jezus grożac mu, Jesli ia ciebie Pietrze nieumyie/niebe-
dziess miał semna cšeci wnym krolestwie, Retrossy sie swies-
ty Piotr/ y boiac sie stracic towarzystwa Jezusowego/ y te-
chwały krolestwa niebieskiego rzekł, Panie niechłko nogi ale re-
ce y głowe/ku vmyciu tobie podacie, Rzekł mu Jezus, Kto cšist
iest/nietrzebā iemu iedno iżby nogi vmył, Y wyscie cšisci ale
nielossy, Bo mily Jezus wiedzial kto gi miał zdradzić/ā
przeto rzekł/cšiscie ale nielossy, Potym pokorno przed Ju-
dassem pokleknałossy/vmył iego nogi, Al rossākoż sie wżdy
nieuśmierzył od swey kłosci/ale tym wiecey myslil/iako by gi
co rychley iedom wiece ku vmeczeniu wydal, G lotrze przekle-
ty/o zdraycā niewierny/nā delwā okrutniessy/ktory przepus-
zczā swyrodzenia/kto sie mu korzy y nā ziemię przed nim pāda
ā tyś nadeń scossy zdraycā przeklety/widziess iż mistrz twoy
krol niebā y ziemię przed tobā nā swe kolānā kłeka/ā ty niechcess
sie nād nim smilowac, G slepy Judassu/przestān od twego złe-
go vmyslu/obeyrzy wielkā pokore mistrzā y bogā twego/iż ten
ktoremu sie klānia rossytko stworzenie/pokleknałossy nā swe ko-
lānā/vmywa tobie swymy rekāmi nogi/ktorego rece/niebiosā
stworzyly/trędowāte oczysciāly/slepe oświecāly/chleb nā pus-
sčy rozmnożyly/vmywāiā tobie twe plugawce y niedostoyne
nogi/vstā ony ktoremu martwe krzesil/ktore są pelne rossy slot-
koci/całowāly twe przeklete nogi, G żaloscitwa mātko pełna bo-
lesci/by widziālā synā twego kłecāc ā vmywāiāc nogi/tego kto-
ry go nā wiece wydāc nieprzicielskie/wiem mily pāno iż-
by twe serce roskoczyło sie dla wielkych bolesci/ale twoy mily
syn/niechcial ābyś to widziālā/bo snac by dla smet-

ku wielkiego byłā vmārłā,

Jezus nāuczal āpostoly,

Iży Jezus vmyrossy rossytkim nogi/wziął żāsie nā
sie swe odzienie y počāł mowic knim rżeknac, Wie-
cie com ia wam wezgnil/wy żowiecie mie mistrzem y pānem/ā
dobrze mowicie/bociem iest, Tego dla kiedym ci ia vmył nogi
wāsse/mistrzem y pānem wāssym bedac/y wy macie vmywac
ieden drugiemu/bociem wotym dalem wam przyklad/āby iako
ja cšynie wam/iżbyście y wy tākież cšynili, Zaprawde powies-

dam to wam/cirpielić ia y wy cirpcie/bo nie iest sluga wietsszy
 páná swego/ani žwolenik nieiest wietsszy nád tego ktery gi po-
 stat. Wicieleli to com wchynil y náučal/błogosławieni bedziecie
 iesli to wchynicie albo chynic bedziecie/boć ia wiem ktoreciem ia
 wybrał/aby byli násladownych moi. Alle Judassa niwybrał
 náto/ale iż by sie pismo nápełnilo/ktore o Judassu wpsálmie
 přepowiedžiano rčekać. Biskupstwo iego wezmie jny. Tam že
 ďáley mowi. Ktery pożywal chlebá mego/podniosł přeciwo
 mnie žďrǎde swoie. Al to wam powiedam přirwey nižli sie stá-
 nie/iž kiedy sie to stánie/abyście wierzeli iż ci to oniem
 pisano wriegach prorockich. Al wssákož to Judas-
 sá nieporussylo/ale wiecey žátwǎrdžialo.

Ciála božego poswíecenie y wstáwienie.

Dokonalossy milý Jesus wielkonoch stárego žakonu/
 počal nowy žakon/bo potreba bylo přirwey wielke
 noc stárego žakonu wčític/tož potym swiátost wierz-
 ney wielkonoch wstáwic. Tego dla gdy wiečeržey dokonaláli/
 wzíarossy milý Jesus chleb přásny/bogu oycu ďžielci wchyniw-
 ssy/přezegnal gi y poswíecil/ y táko do nich iest mowił. Toć
 iest ciálo moie/á roslámuigac dawal swym žwolenikom rčekać.
 Bieržcie y pożywajcie/bo to iest ciálo moie/ktore pod wchobrá-
 žením chlebá widžicie/á to bedžie wyđano ná smierć žá was/iá-
 koby chciál rčec. Wybyście mieli býc dany ná wíeczne pocepie-
 nie/aleć ciálo moie žá was bedžie ná smierć y ná okrutná meke
 wyđane/přeto to chynicie ná pámiatke moie/to iest moiey me-
 ki. Takiež y kielich žwinem wzíarossy/moca swoia poswíeciw-
 ssy/wchyniwssy podžíekowánie bogu oycu/ďal jím rčeknac. Přij-
 cie stego wssytech/boć to iest krew moia/ktora žá was y žáwiele-
 ich bedžie přelaná/ná odpustčenie grzechow. Žáčym rčekl. Žuž
 odechmiast/cuss od tey godžiny/niebede přc swámi stego wroz-
 dženia máčicněgo/cuss tego winá/ktore sie žwinney máčice roz-
 dži/áže do onego dná/to iest žmártwy wstánia mego. Kiedy to
 bede přc/nowým/cuss obychátem. Al to sie nápełnilo po iego
 žmártwy wstáníu/kiedy ž swym žwoleníkí iadl y pil/tedy ie-
 ciálo niebylo cirpiace/ale chwalebne/á dla te- nepotržebowálo
 karmi/bo áčskoli milý Jesus byl błogosławion odpřirwey godži-
 ny iego náswietssě počecia ile ku dussy/wssákož podlug ciála/
 byl podžožnik před swy žmártwy wstáním/ale po swy chwáz

Żywot pana

lebny żmarteny wstaniu/ był błogosławiony na duszy y na cie-
le. Al tako pożywali onego chleba/ y pili żonego kielicha wssytcy
bo ani Judassowi krystus miły niechciał zapowiedzieć swiato-
ści ciała/ y krwi swej błogosławionej/ aby drudzy apostołowie
nieubaczyli iż go on ma zdradzić. Gżakamiaty Judassu/ y cze-
mu pożywanie tako drogiego ciała y krwi/ twoje twarłosć nie
żłanie/ y ku płaczu nieżmiekchy/ iż by żalował grzechu twego
ciesskiego/ a poniechał go. Zaprawde jassa nie jest przy-
czyńa/ iedno iż żłuduch jest wpośrodku twego
serca/ dla tego będzie tobie na wieki biada.

Zdrayce swego odżywanie.
Gżym wiżąc Żesus Judassą tym wiecey żatwār-
działego/ ktorogo ani iego pokorā ktorā działał przed
nim/ gdy mu nogi wmywał/ ani nakarmienie ciała
iego nastwiessego niemogło smiekchyć/ ani odwieść od iego żłego
wmyślu/ żasmuciwssy sie wdychu/ iak gorżko płakac nad grzes-
chem y potępieniem iego/ a chcac go iessce odwieść od iego żłego
wmyślu/ ażaby sie iessce wpańmiewał/ rżekł do wssytcich płacząc
słowy żrogimi/ siedząc smutno miedzy jmi. Zaprawde żapraw-
de powiedam wam/ iż ieden żwas ma mie wydhć. Y przyłożyl
daley. Gżn cżłowiechy idzie iako onim piśano przed proroki/ ale
bieda temu będzie/ przed ktorogo on będzie wydan/ dobrze by mu
było/ by sie był nigdy nienarodził. Gżysac takie słowa żwoleni-
cy/ wssyscy sie żlekli pātrząc ieden nadrugiego/ niewiedząc ofim
byto mowil/ bo rżekł każdy wsswym sercu. Ten mistrż nasz wie
wssyżski przyssle rżecz/ a śnac to oamnie mowi/ bo ażkoli nie-
mam teras go woley żdradzić/ śnac potym ż iego dopusszczenia be-
de miał. Al tako wiecey wierzyli mistrżowi swemu/ niżli śanti
sobie/ a dla tego boiac sie/ pożeli ieden podrugiem mowic/ wy-
mawiając sie. Al żalim ia miły pānie/ y był ieden nadrugiego
żłey woley. Al wbachywssy ich smetek miły Żesus/ rżekł jmi.
Ktory wciagnie semna reke wmiśe/ ten mie żdradzi. Al skoro to
rżekł/ wychwacił każdy reke żmiśy/ iedno Judassowā żostala.
Bo tako ten Judass przeżłety/ był niesromieglivy/ iż wściagał
pospółu ż Żeżusem swā reke do miśy/ ale oni tego żakłopotaw-
ssy sie niebachyli. Al boiecy sie Judass/ aby sie tym niewydał iż
milczal kiedy drudzy pytali mowiac/ ażalim ia/ rżekł też iakoby
nieswymy wssy. Al żalim ia miły mistrżu. Gżpowiedział mu

Jesus, Tyś powiedział/to iest/tyś sie sam wydał, Bo pan krys-
tus niechtiał wziąć grzechu Judassowego/dając nam przy-
kład/iż nigd niema wziąć grzechu tądniego/bo by był Piotr
y inni apostołowie te zdrade Judassowe wiedzieli/snać by go by-
li żeby drapali, Gżapamiętali Judassu/czemu swego mistrza
łaski niebaczyss/ktory twoy łosci niechce ziać, Gżapamiętali
Judassu/czemu sie niestromass mistrza twego/ktory wie ciess-
kosc grzechu twego, Gżynu zadrženia/ktory sie groż mał pie-
kielnych nieboiss/iż ci moga dobrze rzec/lepiej ci było by sie był
nigdy nienarodził, Wten czas Jan siedział wedla Jesusa miłe-
go/iako podle miłosnika swego/a dla tego gdy temu nierozumie-
li/naswietego Jana skłoni/iż by spytał iego miłosci/ktory to
iest co gi ma zdradzić, Ktoemu polekku rzekł pan Jesus miły/
iż ten iest komu ia podam chleb rożmoczony, Y rożmoczonyssy
chleb/podał gi swa własna reka Judassowi, Jan to widząc/nas-
piersiach Jesusowych zasnął/bo wten czas wysoko był zachwy-
con/a Judass wiecch zatchm kesem chleba zadržardział/bo chę-
iego wiecch y pełniech niż przed tym opetal/y wiecch gi iako
swego osiadł, Y rzekł iemu miły Jesus, Co mass chymić/to cini-
richley/ale tego żadny niewiedział zsiędzachch przystole/nacch-
on to iemu rzekł/bo niektorzy minimali iż Judass miał mie-
chy/wktorzych chował to co dawano miłemu Jesusowi/napo-
trzeby ziego zwołeniki/ku wspomozeniu iego wbostrwa, Al przeto
minimali by iemu rzekł Jesus, Nafupi co nam potrzeb ku swie-
temu dniu/a drudzy lepał minimali by iemu co kazał dąć

wbostrwu, Al tak że zatchm wyszedł Judass do
żydow/ktorzy sie już zbierali iż by
pána Jesusa zeli,

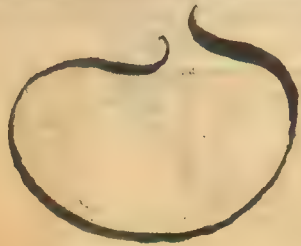
Jesusa miłego słotkie kazanie/y apostoł-
skie miłe y łaskawe nauczanie.

Kiedy Judass wyszedł precz/rzekł miły Jesus, Jest
iest oświecon syn człowieczy/iako by chciał rzec, Y
wyszedł syn ciemności/a ostali sami cysci z swym oświecie-
nem, Y poczał im rożkossne kazanie dżiałac/pełne słotkosc y mi-
łosci rżeknac, Synaczkowie moi miłi/ieście przed maly čas be-
de swami/cuss aliz do godziny śmierci moich/wkrem ciela
ale po zmartwy wstaniu/bede swami wuwielbionych ale przed
czterdziestci dni/ssukaycie mie/cuss/chęcie mie nasładować/ale do

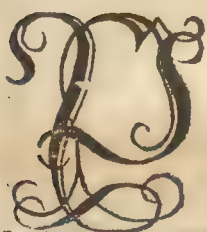
Żywot pana

Ład ia ide/wy teraz niemoże przyść/cuś nimie/aliż weźmiecie
 ducha swietego/ y rzeke jmi daley. Przychodzenie moje dawam
 wam/abyście sie miłowali/iakom ia was miłował/boć potym
 poźniaia iżescie moi żwolenich bedziecie ieli sie spolu miłowac. Sły
 szac to żwolenich iż sie snimi ich mistrz rościć chce/stala sie swa
 da miedzy jmi/eto by snich miał być wiecysz po tego śmierci.
 Alle miły Jezus wkładając jmi droge swietey pokory/rzeke knim
 Krolowie panuie nad tymi ktore pod soba mają/wkładając moc
 nad nimi swego państwa y przełożenia/ale wy nietako/cuś ma
 cie dżiałac. Alle kto miedzy wami wstępiatoci y wecnocie wyss
 szy/niechay bedzie iako namnięsz. Y kto wiecysz iest/y ten co
 siedzi/cyli ten co służy podług sadu świeckiego/ten iest wiecysz
 co siedzi. Jam iest wiecysz miedzy wami/a wssakom iest taki
 iako ten ktory służy. Al wy obychaitem świeckim przeż prefactwo
 chęcie ku mocy krolestwa przydy/a to niemoże być/bo wy ieste
 scie ktorzy naśladowacie mnie/a iestescie semna w pokusach y
 w przećwosciach moich/a ia gotuie wam krolestwo wieczne/
 iako gotował mnie otec mój. Al byście iedli y pili/y byli na
 pełnieni požadanego wesela na mym stole w niebieskim krole
 stwie/abyście siedzieli na dwanaście stolcow/sadzac dwanaście
 pokolenia Izraelskie/bo gdyscie wy wierzyli/oni wierzyć nie
 chcieli. Y rzeke do swietego Piotra. Symonie oto ssatan ten to
 bie y drugim sie przećwia/chciał cie przesiac iako pszenice od
 swietey wiary/kussac cie y wdracając/alem ia prosil śacie/aby
 nieustawiała wiara twoja/a ty niegdi nawróciwysz sie/poćwier
 dzi bracia twoie/przykładem twoey pokuty/aby nieospaczali
 w miłości bożej. Y rzeke daley miły krystus ku swym żwoleni
 kom. Niechay sie niesmeci serce wasze/wierście w bogu/y w nie
 wierście. W domu oycy mego sa rozmaite przybytki. Bych był
 wam co inako powiedzial nizliż powiedzial/cuś iż ide wam
 gotować miesce/a odehydeli od was/nagotuie wam miesce/żasie
 przyde y przyjme was ku mnie samemu/iżę gdziem ia/byście y
 wy byli/a do ład ia ide/wy wiecie/y droge wiecie. Rzeke mu
 Tomasz. Panie niewiemy dokad idziesz/a iakoss droge możemy
 wiedzieć. Rzeke mu Jezus. Zaciem drogą/prawdą/y żywot/a
 żaden niemoże przydy ku bogu ocy/iedno przeż mnie/byście po
 znali mnie/żaprawde poźnalibyscie y oycy mego/a odtchymiaś
 poznacie mnie y onego/a iuzescie gi widzieli. Tedy rzeke swietey
 Filip. Panie pokazy nam oycy/a dosyć mamy w tym. Rzeke

mu Jezus: Prześ tak długi czas byłem swami/ a wzdyscie mie
niepoznali Filipie/ ktoć mie widzi/ widzie y oycá mego/ iakoż ty
mowisz/ pokaż nam oycá/ aza niewierzysz iż ja woyche/ a ociec
wemnie. Słowá ktorem ia mowił wam/ samciem ich od siebie
niemowił/ ale ociec wemnie bedacy/ ten ci czyni wczynki/ niewie
rzyćieli iżem ia wnym oycu a ociec wemnie/ prze wczynki kto
re działam wierście. Zaprawdę zaprawdę powiedam wam/ kto
wierzy wnie/ wczynki ktore ia czynię/ y on będzie czynił/ y wiet
szę cudá niż ty będzie czynił/ bo ia idę do oycá/ a cokoli be
dziecie prosić w imie moie/ to wczyni/ aby ociec
był pochwalon wshnie.

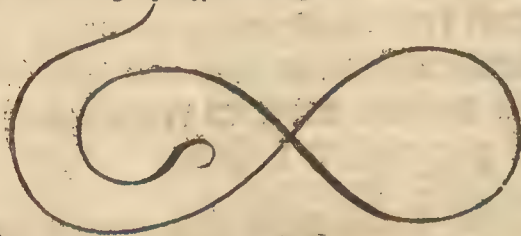
Jezus miły przed swą śmiercią/ obiecał
swym żwolenikom wciessny dar
dzieć ducha swietego.

W tym miły Jezus gdy swym żwolenikom powie
dział/ iż od nich przes okrutną meke do swego oycá iść miał/
chciał im niektor dar wciessni dać/ aby sobie nierospaciłi/ przeto
im rzekł. Jestli mie miłujecie/ przykazanie moie chowajcie/ a ia
bude prosić oycá mego/ iż innego pocieszyciela da wam ducha
prawdy/ aby nawieki swami ostał/ ktore świat niemoże przyjąć/
iż widzieć niemoże/ ani go wie/ ani wy go poznacie/ bo was so
stanie y w was będzie/ nieostawiec was sirotami/ bo przyde do
sie do was/ a będzie wesole serce wasze. Jeszcze miły czas swa
mi/ a już ten świat niewidzi mie/ ale wy mnie widziecie iżem ia
żył y wy żywi będziecie. W on czas poznacie iżem ia wnym
oycu/ a wy wemnie a ia w was/ kto ma przykazanie moie a cho
wa je/ ten ci jest ktory mie miłuje/ ale kto mnie miłuje/ będzie
miłowan od oycá mego/ y ia go bude miłowac/ y świat sam sie
bie iemu/ bo bedzieli kto mnie miłowac/ słowa me będzie cho
wac/ y ociec mój będzie go miłowac/ y przydziemy ktemu/ y w
czynimy mieszkanie w niego. Kto mnie niemiłuje/ słow moich
niechowa. Al ty słowa ktoreście słyszeli/ nie są moie/ ale tego kto
ry mie posłał oycá mego. Tom wam mowił swami mieszkając
ale pocieszyciel duch swiety/ ktorego posle ociec w imie moie/ ten
was naucz y wshetkiego cokolim wam przepowiedział. Pokoy
zostawiam wam/ pokoy mój dawam wam/ niechaj sie niesme
ci serce wasze/ ani sie niechaj nieleka. Słyszeliście iżem ia mowił
wam/ idę od was/ a przyde do was/ byście mie miłowali/

Żywot pana

wżdybyscie sie weselili iże ia ide do oycā/bo ociec wiešszy iest
mnie/ā ninie rzeklem wam pirowey niżli sie stāto/iż kiedy sie to
stanie/ābyscie wierzyli. Już niewiele bede swāmi mowić/bo
przysło rāże tego swiātā/ā wemnie nic niema. Alle by poźnal
swiāt iże ia miłuię oycā mego/ā iāko mi dāł przykas
żanie/tāko cħynie. Wstāncie podźmy tās
mo/y possli nā gore oliwōnā. . .

Modlitwā,

Żesu cħichy ā prawdziwey pokory przykładni/
ienżes wmywał nogi żwolenikom twoim. Prośse
cie miły panie oczysci tobie żadze moje/ā nā obie dwie nōdze/to
jest nā oboich łāsce oczysciem y żapaleni/do ciebie oczyscielā me
go przespieczniey przystapie. Oczysc mnie grzesznego/nā koniec
dniow żywotā mego/ā wyproźni mnie od żmāż grzechu wssel
kiego/āby opuścivssy żamiesskālosci/y grzechow moich sskārās
dosci/nieprżijaciele moi wōdżien smierci odesli odemnie posru
moceni/ktorzy moich stop wstāwicienie strzegli. Dowiedz panie
Żesu kryste nogi moje nā droge pokoiu/iż bych żrak
wssytkich nieprżijaceli moich wyżwoloniy/
wielbił ciebie że wssytkimi wy
branyimi twoimi nāwief
wiekom amen,

Żesus żonego mieścā gđzie była wiečerża
wstāvssy ssedł ż swymy żwoles
niżi ku gorze oliwety,

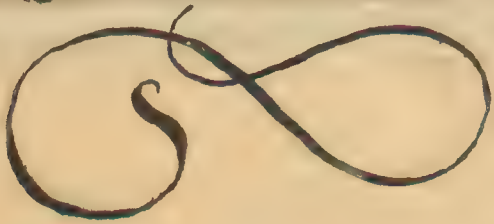

Żywot pana

Nzekwasy to Jezus/żącym wyszedł zownego domu w
ktorem i swoymi żwoleniki wieczerzał/y siedł ku go-
rze oliwney przez iedne rzeczkę/ktorey dziano Cedron/dla dziero-
Cedronowych/wziawszy soba swoje żwoleniki, Al gdy snimi prz-
szedł ku gorze oliwety/pod ktora była wioska Getsemani/rzekł
do swych żwolenikow bardzo smutno Jezus miły, Namiley-
szy moi/powiedziałem wam niedawno co sie semna ma stać/
iż też wam powiem co sie ma wam przigodzić/bo wysłysz wy
bedziecie pogorsseni wemnie tej noch/iż kiedy mie od żydow ies-
tego wzięcie/wysłych odemnie wcieciecie/á mnie samego w ich
refu zostawicie/bo sie musi spełnić pismo co duchem swietym
pisano, Wderza pasterza/á wysłuchi sie owce rozbija moich trzo-
dy, Alle wiecie iż trzeciego dnia żmartwych wstanie/y od Galiz-
leicy was wprzede, Rzekł Piotr iako śmielszy, Wy też wysłych
sie żgorzeli/ále sie ia nieżgorze/boim gotow idź stoba do ciemni-
ce y na śmierć, Takie też wysłych rzekli, Panie gotowimy
wysłych umrzeć y cierpieć stoba, Odpowiedział miły Jezus y
rzekł Piotrowi, Pietrze/nim fur tej noch dwuoch żapote/trzy
kroć żaprzysz sie mnie, Odpowiedział swiety Piotr, Panie ni-
gdy sie ciebie nieżaprze/áby mi też umrzeć stoba, G pietrze ty to
mowisz patrząc na swe żadze/á niewiesz przigody przysłych/bo
sie niemóże żmienić słowo mistrza twego/ciemus tak śmiały/iż
go chceś wżynić nieprawdziwego, Żącym miły Jezus pożał le-
pak mowić kniem, Kiedym was stał przez miech albo kalety/
ażali wam czego niedostawało/á oni rzekli wysłych/nic/wsze-
gosmy dosyc mieli, Rzekł Jezus, Namileyszy moi/któ ma miech
niechay weźmie y kaletę/á kto niema/niechay przeđa suknią á
kupi sobie miech, Powiedam ci wam żaprawde/iż musi sie po-
pełnić wemnie/co jest pisano, Iż żeżymy policzon jest/á bo-
ciem iż wysłystko cokoli o mnie pisano/bedzie mieć koniec, Tak
to żącym rzekli żwolenich, Panie mamy tu dwa miech, Al on
im rzekł, Dosyci, Y poszedł żwielkim płaczem ku gorze oliwe-
ty/á tego żwolenich też żanym sli gorzko płacząc/bo im iż iaw-
nie przepowiedział o swej śmierci, Al iako iż przyszedł snimi ku
gorze oliwety/rzekł swym żwolenikom, Posiećcie tuta/á iac o-
de małuczo od was/y pomodle sie/á wy też modlciesie/ábyście
niemegli wopokussenie/áby cuss pokusa niemiała żwyciestwa/á
wziawszy miły Jezus swietego Piotra/swietego Jakuba/swie-
tego Jana/ktory byli nad jne tajemnieyszy/ktorym też na gor-

471
rše taboz swiátkosc swego hostwa wkażal/ kiedy sie przed niemi
przemienial/ chcial też samym wten čas wkażac krewkosć swego
go ciała/ y ssedi snimi za rżekę Cedrona do ogroca/ nie iżby ro-
ża albo lilija zbierał/ ale iżby meke wielką wpił/ by żdżaycy
swemu przystep dobry swego wydania dał y wkażal,

Bo to Judass dobrze wiedział iż tam pan

Jesuf często modlić sie chadzał,

[Rozmawianie,

Z Alnże bedac iak sie miloscimy pan Jesuf ciessko smie-
cić/ poczał przed nimi dziec/ bledniec/ y testnić/ potym
naczał żwielkim smietkiem do onich trzech żwolenikow mowić
Smietna jest dussa moja aże do śmierci/ iako by im tak rżekł. G
namilssy milosnych moi/ bądźcie mocni/ ciesscie sie sami/ bo ciem-
ia jest tak barzo smietny/ iż moy smietek/ rowna mi sie śmierci/ a
dżewiey pociesson niebede/ aż dla zbawienia wssytkiego swiata
na krzyżu ganiebnie y okrutnie umre/ oyce swiete żodchlani pie-
kielney wyrwe. Niebo w bogiemu człowiekowi otworze/ was
żwoleniki moie/ času mey meki rozprowone żgromadze/ y wowie-
rše swietey pocwierdze/ bo wssytcy wy odemnie wciekacie/ a ia
poyde dam sie offiarowac żawas. Al przeto sieccie tu a chuycie
semna/ a nie żdhablem/ ktorż nie spi/ ale ssukaiać kraży kogo by
pożarł/ ani ż ydmi/ ktorż nie spiac mysla y żabieć nie chca. Nie
ż Judassem/ ktorż nie spi/ ale pomiescie Jeruzalem biega/ y
dy ku memu ieciu żgromadza. Nie ż swiatem/ ktorż nie żaw-
ży przesladiue. Alni też żgrzesnymi/ ktorż nie chuią nie semna/ a
le naprzeciw mnie. Alle wy chuycie semna modlac sie/ bo iestli
bedziecie towarzyssmi mego vmeczenia/ bedziecie y wesela/ a iac
od was máluczo poyde pomodle sie bogu oycu. Swiety Augustyn
tu mowi. G mily panie/ widziałes oczyma twego hostwa
w dworze biskupow żydowskich/ y rżazat kaplanskich w bierai-
ce sie ku twemu ieciu wżbroie/ żażegaiac laterny/ gotuiac bron.
Widziałes też niewiernego Judassá woysko pilno namawia-
iac/ aby sie rychley brali rżeknac. Już ci czas bieracie sie co ry-
chley/ tej godziny możemy gi nadż y iac bez tluszcze/ iż go nam
nikt odiać ani bronieć niemoże. Al dla tego niedarmo byla smiet-
na dussa twoia/ pokis twa śmiercia grzesnych niewykupil. Tu
człowiecze mily okiem milosierdnym/ na twego mile^o pana wez-
rży/ a ogladaj iakoc sie smieci/ dży od strachu przykrej śmierci/

Zywot pana

ā žaluiac tego/suim sie smęci/y sercem nabożnym knie^b mow,
G pociessenie ānielskie/iakoż sie to smęciss/inssie wssytki smet-
ne ciessyss, Al on ci odpowie, Gmiece sie cłowiecze prze gorssenie
āpostolskie/y zātrācentie Judassowe ku wiekuiszey mece piektel-
ney/też dla wielkosci y okrutnosci moiey meki/y dla sskāradosci
meh ciesskiey meki albo smierci/y też dla wielkiey niewdzięcz-
nosci ludskiey/iż im mekā moia ciesska/y krew niewinna/nies-
telko niebedzie im pożyteczna nā zbāwienie/āle nā ich wietssie
potepienie, Wssy tedy miły pānie prosimy ciebie pokornie/āby
nam dal serce wdzięczne/ābychmy sie stoba smęcili zā nāsse blos-
sci y zā twā meke niewinna plākali/āby twey swie-
tey krowie roslānie/niebylo nam nā pote-
pienie/āle nā dussne zbāwienie amē,

Pirwssa modlitwa,

A Gdssedssy od nich tāk dāleko iako by kāmieniē mogli
zārzuć/padwssy nā ziemię nā swie oblicze/pokor-
nie modlit sie rżeknac, G moy oycze nalāstāwssy/wssytki rżes-
chy sa tobie podobne/przeto prosscie mogli być/iż by mnie nies-
vmār wssy/smierć vmrże/niebo otworzone bedzie/plemieniu
ludskiemu stānie sie odkupienie, Wssyluchay mie wmoiey proz-
bie/niechāc ten kielich/to iest tā gorzka mekā odemnie odepdzie/
ā wssākoż niemoiā āle twoiā stān sie wola/to iest/nie cłowie-
cza popelni sie wola/ktora by rādā niecierpiālā/āle stān sie wola
boża/ktora vmrżec zā cłowiekā żada, Al wchym tu nierostropne
nāuczā/co sie vpornie modla/niepryhlādāiac/iestli, to iest miły
pānie twā wola, Dżcie sie tu wssyssy chrzescijāni/iż kiedy nā
was pryhda przecirnosci y ciesskosci/wezmiecie przed
sie boże vmeczenie/ā odwrōciwssy zāsmucenie/
mowcie/bādż twā wola miły pānie,

Alpostolow pirwssie nāwiedzenie,

A Grżek wssy miły Jezus ty słowā do swego milego oy-
cā nierōziā wssy żadne^b nānie odpowiedzenia/wstāt od
modlitwy/y nāwiedzil swe żwoleniki/ā pryhssedssy donich nāz-
lāzl ie spiace/y rżekl Piotrowi, Symonie spiss/nie mogles ied-
ney godziny czuć semnā/āzā nierwiess cos mi niedawno obi-cos
wāl/iżes semnā nāsmierć idż chcial, Zāchym rżekl do wssytkich,
czuycie ā modlcie sie/ābycie nie wpādli w pokuse/boć duch rży

chly iest ku obiecowańiu/też y vmrzec semna/ale ciasto iest krew
kie/boiasliwe ku trwaniu y spelnieniu/iako by rzekl. Czemu
mila bracia spicie/a wssakoscie goracy y bardzo raczy duch nies
dawno mieli/izescie vmrzec semna chcieli/a teraz oto maley go
dziny czuciescie semna niemogli. Al rzekwssy to/basie ssedl wtoz
re/y modlil sie rzekac. Ghye moy mily/ienje ies wysoki wstwo
rzeniu/stocki wmielowaniu/milosierny w odkupieniu/wexrhy
namie syna twego iedynego/ogladay iakoć duch moy wemnie
basmucon/co mi nieprzyjaciele moi groza. Przeto prosse moze
byc/smiluy sie nadena/oddal ten kielich gorzkiey meki odenie/
odkupi jnssym obychaiem plemie ludskie/niz przez me ciesskie
vmeczenie/a wssakoz iestli niemoze odemnie odehdy ten kielich
gorzki/iedno iz bych gi pil/bady twa wola a niemora/
to iest/niechay sie niestanie iako ia chce/ale

iako ty chcess once moy mily.

D

Jesusa milego apostołow wtore nawiedzenie.

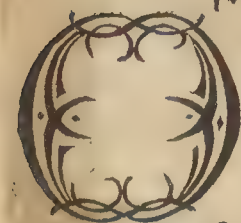
Ghy m Jesus mily żonego miesca wstawssy/przy
ssedl do swych żwolenikow wtore/y nalazl ie lepak
spiacce/bo ich oczy byly smetkiem ociagzone/y malo nad nimi sta
nawssy/rozumieiac ich krewkosci/nierzekl im nic jnego iedno
to. Juz ci sie przybliza godzina. Al oni od wielkiego smetku nie
wiedzieli co by mu odpowiedziec mieli. Albo dla tego też iże by
krzywi/bo im byl przykazal aby nieспали/a tak gdy przyssedl do
nich/pochwyciwssy sie zesnu/niesmili mu nic odpowiedziec/
wielkiemu smoty zaluiac tego/iz tego posledniey woley nienaz
pelnili. Al przeto opuściwssy ie/ssedl basie potrzebie natoz miesce
gdzie y pirwey/aby sie tam swe mile oncu modlil/aby smierc
okrutna y meke gorzka odnie oddalil. Tamze na gole kolana na
ziemi poklekawssy/rece swe swiete rozkryzowawssy/zwielk
placzem modlil sie rzeknac ku bogu oncu. Ghye moy niebieski/
prosscie przez milosierdzie twe wielkie/nieodwracay twego wez
rzenia odemnie/ale wezrhy dzisia namie laskawie/raczy mie
wysluchac wmoiey prozbie/ktorać oto juz potrzebie dzialam/oz
gladay iakoć cirpie wielkie wdreczenie/azec oto juz mdlecie/moze
li byc podlug twey sprawiedliwosci/niechac odstapi odenie ten
kielich niewymowney gorzkosci/ślubilo sie tobie moy mily on
cie/zebych ia na ten swiat stapil y wzywocie panienstwu natu
re cslowicza jnym bostwem iaczyl/a nieprzeciwilem ci sie

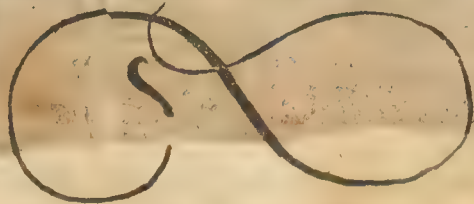
Żywot pana

chciałes woszechmogach oycze abych ciało moje naswietysze duchę
 swiętym sprawione że krwio cychstey panielstkich / na robote y
 wielką pracą wydal / bych wbostwo y przesławowanie cierpiał / a
 słuchałem cie / niemając ieszcze natchym dosyć / chcess iżbych ieszcze
 dla grzesznego człowieka krew swą niewinną roślał / chcess bych
 wiece nieprzyjacielskie wpadł / abych iako lotr był związany / y na
 śmierć okrutną skazany / abych tam ostatecznie dla wielkiej me-
 ści / żywota swego dokonał. **W**iec miły oycze izci sie y w tym prze-
 ciwiec niebede / oto gotowem / a wssakoż też wżdy oycze miły we-
 grzy na moje nature człowieka mola a barzo krewka. **G**ładzą
 ciało moje panielstkie / barzo subtylne iakoć dży / co sie okrutney
 meści boi y śmierci. **W**egrzyss też na moje meke ciestka a nieżno-
 śna albo nieżnossona / ktorac mi iuz okrutni ludzic gotuia. **Y** kto-
 ra iest moy miły oycze zlosc moja / otom ia jni wiele dobrego czi-
 nil / oni mnie placa zle za dobre / zwoleńka mego przenateli / y
 wodzem go sobie wczynili aby mie jni wydal. **P**rzeto moy mi-
 ly oycze mogli byc / oddal odemnie ten kielich / bo by też dobrze
 niewiedzieli izem syn twoy / ale gdy m niewinnie był miedzy ni-
 mi / tego by mi czynic niemieli / a wssakoż niemożeli sie stac po-
 dlug prozby mey / ktorac podlug ciała mego żadney czynic / stan-
 sie podlug wolei twoiej / ktoram stoba wczynił wbostwo / iedno-
 cie wżdy prosse o wspomozienie bych ci nieustal wtey ciestkich
 mece. **Y** poczał sie przemagac / aże krowy pot poczał sniego na
 ziemie padac. **A**l w tym wkazał swoy smetek / y meke
 swa ciestka / ktora miał wrychle cierpieć.

Wodlitwa.

Panie Jezu kryste synu bogā żywego / ienżes go-
 dziny iutrzenney dla mnie niedźnego grzesznego
 człowieka / gdy sie iuz twoia przybliżała meka / bac sie a smut-
 nym byc raczyles. **D**ay mi wssytki smetki me serca moiego / do
 ciebie pana bogā woszechmocnego przynosić / a ty ony w iedności
 meki twoiej y smetku pospolu semna racz żnosić. **A**l
 tak zasługa meki twoej przenaswietyszy / niechay
 beda ku zbawieniu naszemu amen.

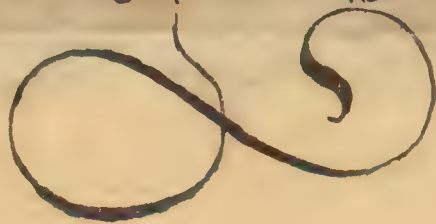

Żywot pana
Jezusa milego posilenie,

Zapil żniebą wten czas archaniol Gá
 briel żwieltą światłością/á poslekną/
 wssy przed swym stworzycielem/pos
 zdrowil go żwieltą weśliwoscią/ y po/
 czął rycerz podpomagać krola/ sluga pá
 ná/ stworzenie stworzycielá rzeknac, G
 krolu niebieski/ iáko sie to boiss bárzo
 śmierci/á wssáko dla tego raczył sie
 ná ten świat národzić/áby przez swą
 swietą śmierć człowieczy rodząy odku
 pil/ y náss vpad náprawil/ miedzy bogiem oycem/ y grzesznym
 człowiekiem mier wehnił, Bedziessh mily Jezu v wiázan/ v/
 plwan/ y policzowan/ vbit/ rkoronowan/ przeto badz posilon/
 bo náwysokiego slussa żnámienite á trudne rzeczy nosić/ áleć to
 mily Jezu rychło ominie/ á chwale ktora wezmieś żáto/ kónca
 mieć niebedzie, Al táko wchym Jესus mily násilniey omdlał/ á
 krzyżem ná swoje swiete oblicze ná ziemię vpadł/ támyż leżac me
 ke swą ciesską rożmyślał/ ktora rychle dla żbawienia ludskie
 go cierpieć miał/ dla tego bacząc to tego człowieczeństwo/ ták sie
 silno śmierci bało/ iż nikakiey vmrżec niechciało/ ále náprzeciw/
 ko bóstwu ssemrało/ ktore vmrżec chciało/ wssáko mily Jესus
 táko mocno żnátura człowieczeństwa swe^o walczył/ áż sie krwá
 wym potem pocil/ dla wielkiegociem krystusa milego botowá/
 nia/ y ciesskie^o przypomagania/ wssytká krew co wżylach y wocie
 le byla/ ták sie dla bożni wielkiey poruszyła/ á táko krwawoy
 pot iáko kropie ciekl ná ziemię żiego naswietsszego ciała, G dro
 gi pocie Jესusa milego/ o żnámie żbawienia człowieczego, Tu
 człowiecze splacze rożmyślał/ iáko gorzka śmierć y ciesska meke
 trooy mily pan żacie cierpiał/ gdiż samo tilko rożmyślanie śmier
 ci vcinilo mu táko wiele y wielkie krwie wylanie, Coż tedy bez
 dzie robić przy mece/ gdyż táko wiele robił ná modlitwie, Prze
 to mowi tu Biernat swiety, G namiloscivssy Jესu/ coż ci me
 ki y boleści wehni okrutność ganiebney śmierci/ gdyż cie samo
 rożmyślanie tylko ták bárzo smeci/ á iáko doktor oświecony/ y
 inssy doktorowie nabożni morwią, Jże oney godziny bóstwo ies
 go naswietssze widziało wssytek obyczay meki/ y okrutność gá
 niebney śmierci/ táko iże dla wielkiego smetku/ wssytki wnim

członek dziął/ wusciech żeb/ w głowie ocz/ w ciele kosci/ żyl/ y
stawy/ tak sie był barzo dla wielkości przysły meki poruszył/
iż krwawym potem sie pocily/ a tak mętylko oczyma/ ale wssie
kim członek ciała swego/ żami krwawymi za nas płakał/ tam
że taka wielka serdeczna boleść miał/ iż by go było bóstwo wo-
nym smetku niewspomagało/ iessze by był wogroycu umarł.
Dla tego będąc wtakich wielkich cięskosci/ mowil spleczem ku
bogowi oycu. Ghyże miły proscieci dajmi wspomozienie bychci
nieustal wtey gorzkich mece/ otoż miły oycze silny gwałt ciz-
pie/ boć oto widze/ iż ja ktorzym był iako baraniec pokorny/ bede
natchmiasz iako lotr iaki żwiazany. Ja ktorzym iest nacud-
nieysz miedzy syny ludzkimi/ bede dzis iako tredowaty. Ja
ktorzym swe mile żwoleniki tak barzo wmiłował/ iżem im nogi
wmywał/ dzis odnich bede opuszczon. Ja ktorzy mam ciało naro-
stossniessie/ bede dzisia obnażon/ a poczarossy od piety nożney/
aż do wierchu głowy/ krwawymi ranami bede napelnion. Ja
ktorzym tak chwalebnie wdzien kwietny wssedł do Jeruzalem/
iż mie dziatki żydowskie nossac rosski oliwne prowadzily/ y
kwiatki miodajac/ błogosławiony ktorzy przyszedł w imie boże
spiewaly/ dzisia żesromocony skrżżem żmiaszta bede wyrzuczon
abych na sybienich miedzy dwiema lotromi był żawiesson/
tam że sam żywota stradam/ ktorzy wssytkim żywot dawam.
Przeżto oycze sprawiedliwy/ gdhżes tak skazał/ abych omssycki
wkrżżżowan/ badz że wola twoia. Alle matuchne moie miła po-
lecam tobie y żwoleniki moie. Ja do tad chorwałem ie/ od tad ty
boże oycze chorway ie. Y poczał sie dluzey modlic/ poiac on psalm
Boże boże moy y cżemus mie opuścil/ aże do onego psalmu.
Wtobiem gospodnie nadszcie miał. Tego psalmu napoly spie-
warossy/ przestął/ bo wtę cżas stał sie iakoby wdożonaniu na
walce. Al taki strach i iakgi/ sktorego kożdy członek wnim dziął/
aż obfity pot wssed sniego/ co przeż dwie sukience przessedł/ y
naziemie ciełt pospolu też że krwiaz/ parą i tego głowy sła dla
wielkiego wpracowania. Tu spleczem ogladaycie niedni tego
żwiata miłosnich/ co serca wasze kablecie wbożactwie y wrosko-
ssy/ iakoć wielki smetek y żalosc wasz stworziciel cirpi. Patrzyay
cie tu ludzie rossossni/ iakac rossoss miał na tym swiecie krol
niebieski. Bezrżycie na swego ulubienica panny/ iakim jedwa-
biem tego odzienie iest wckane. Przysstapcie bliżey ludzie grżessni
a ogladaycie iakac pokute żawas stroi syn boży/ a nieżaccie sie

Żywot pana

wiecey pokutować za wasze cięskie grzechy. Gniecie pospolicie ludzkie wssyścy/boć niessussa spąc stude/gdy pan dla sługi niez spiac wpolu boiue. Wssbudz ze tedy nas iuz mily panie/a day nam lzy gorace/abychom stoba y stwa mila matka plakac mogli/day nam te zadza y dostatek abychny sie stoba modlili/y o nasze zbawienie mocno botowali/bo nie test podobno/aby frol byl wboiu/a sluga odpoczywal wlozu.

Sukienki wkazanie.

Sogl aniol wzjac one sukienke/y wkazac ja bogu oycu rzeknac. Ggladay boze oycze sukienke syna twoiego/patrz tak pilnie pelni nacies go poslat izec sie pocti mechac nalastawssy oycze ta meka rychley ominie. Rozmyslay o tej sukience/gdy ja mogl wkazac oycem wotchlani piekielney/co oni mowali/co matuchna tego mi-
la rzekla gdy ja iey wkazal.

Rozmyslanie.

Mozem wlozyc nabożne rozmyslanie/ktore swietey Brigidzie test obrawiono/iz gdy sie milosciny pan Jezus tat pokorno modlil/az sie pocil/oicu swoiemu. Geiec maiać lutość nad tego swietego miloscia/wczynil rade woniebie danioty/pytając co by swym milym synem/tak barzo zasmucony miał wdziacac. Gni wssytcy iednym glosiem zawolali. Niechac nasz mily pan bedzie wkrzyżowan/bo inaczey nasz wpad niebedzie naprawion. Potym zopytal patryarchow/prozokow/y onych wssytkich swietych oycow co wotchlani piekielney byli/iesliby syna swego miał dac na taka okrutna meke/ktora mu iuz okrutni ludzkie gotuią. Tedy oni wssyścy zawolali. Na krzyz boze oycze stwym milym synem/boć twoie test wielkie milosierdzie/y obfite odkupienie/ale iże syn boży/był też wiernym synem Wsarię. Dla tego mozem tu miloscinie wierzyć/iz od bogu oycy panna naswietssa/przez aniola byla pytana iako wierna matka iesli by też chciala przyzwolic na smierc swego syna/a tak przyssedssy aniol do niej mowil iey. G panno naswietssa/powiedz bogu oycu/ktora test twoa wola/co chcesz/wybierz smierc czyli żywot syna twoego. Iesli żywot obierzess/wiec panno iz ci zbawienie wssytkiego swiata zaginie/y wssytko ludzkie pokolenie/wiecznie musi być potepione y zatracone. Wssak wieś mila

panno/iż ci bog otec ża grzech Aldamow inszy ofiary nieżada/
iedno krwie y śmierci swego y twego iedynego syna/ā iuz ci nā
to przyśwolił otec niebieski y twoy iedyny syn y duch swiety/
przyśwolili też nāto wssytech aniolkow/prorocy/pospolu pātry
ārchowite/ā ty chcess też nā iego śmierć przyśwolić cypili me/po/
wieday co rychley/boć sie nāi iuz żydowie gotuią/krzyż y goż/
dzie dżiałaią/odpowieds ā niemiesskay, Słyszac to nāswietssa
pānnā/od wielkiego smetku y płaczu przemowić niemogła, Al
gdy wpoкоїła sie sāmā w sobie/iż mogła wymāwiać słowa splā
cēm wielkim rżekłā, Wzrży nā mie wsszechmogacy oycze/ā
smiluy sie nādemną smutną mātka/boć skōżden strony cīrpie
wciśnienie y wdżeczenie/ā co obrać mam niewiem/bo iesli żywot
obiorz synā mego/tedy plemie ludskie nāwieki niebedzie żbāwio
ne/iesli lepał śmierć obiorz/tedy w wielkim smetku bede/ā tāk
bedac w tym wdżeczeniu/żwielkim glosem żāwolāła do bogā oys
ca rżeknac, Wsszechmogacy oycze niebieski/otoc silny gwałt cīr
pie/ā niewiem co mam wczynić/odpowieds āle ża mie/bo iesli
nā mego miłego synā śmierć nieprzyśwole, Y ktoż inszy sprāwi
ludskie żbāwienie woprosdoku ziemi, Żāprawde żadny inszy ied
no krol moy y bog moy, Al tāk wielka kāska rozpālona/żwiel
kim płacem rżekłā/ono co pisano wssostey kāpitule y wālāchis
assā prorokā, Sam ia synā mego ża wysłey/y otwoc żywotā me
go ża grzech y wine/āby bogu żakrżiwde Aldamowe dosyć wdżiā
łal/ā dla tego wezmiecieś gi nā śmierć/ā ia snim pospolu cīrpieć
bede ża żbāwienie ludskie, Al tāk sie stāło przyśwoles

nie błogostāwioney Wāriey nā śmierć iey
synā/āle żwielkim smetkiē y boleściā,

Apōstolow trzecie nāwiedżenie,

Włoscitoy pan Jezus dokonawssy swey modlitwy/
widżac iako bog wierny/iż sie iuz przybliżal czas y
godzina iego gorżkiey meki y okrutney śmierci/wstāł żone^o mie
scā wssytek żemdlony y krwizā żmaczāny, Al wtārwwsy spotu
swe oblicze/wrocil sie do swych żwolenikow potżecie/y nālāżł
ie spiace/y rżekł, Spicie iuz y odpoczywāycie/iako by rżekł, Wā
to sie nāspicie/boć iuz Judass żmīāstā wychodzi/ā snim rżyssa
wielka żydow ku memu ieciu/gdzież mie tām sāmego opuścicie
ā wssyścy odemnie wcieczecie, Al wten czas Judass żebrawssy
slugi biskupie y licemiernicze/ssukal miłe^o Jezusā nāprōd wos

Żywot pana

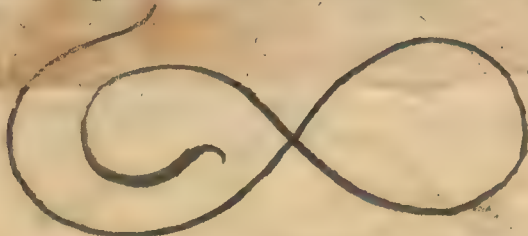
nym domu/gdzie Jezus miły z swoymi żwolenikami wlececherzał/
rzekł Judasz, Postójcie co rychley za mną do ogroycá/tam gi
naydziemy/á bedac snimi náoneh drodze/mowil kniem, Jác
poyde przed wami/y przystapie napierwey kniemu/boć ma ten
obyczay/iż kiedy koli ktory slugá iego stad przydzie/tego on całú
ie/á też iżec ma iednego wciná swego/bárzo temu podobnego/tes
go dla iżec noc iest/byscie sie nieomylili/á iego żwoleniká nie ies
li/to za známie bedziecie mieli/iakom też wam powiedzial pier
wey/iż ktoregoć ia pocałuje/ten ci iest dzierżciess gi/
á wiedźcie mądze/boć iest tak bárzo chytry/
iż ci moze latwie wynisć żwássych rąk,

Apostolow wzbudzenie,

Jezus miły gdy widziat oddaleká Judassá/żydy żmiech
mi/spochodniámi/obudził ápostoly rżeknac, Dosyćcie
odpocynwali/otoc sie teraz przybliża godzina/ktorey syn człowie
czy bedzie podan wiece grzesnym, Przesto wstancie/podźmy
przeciw Judassowi żdrachy y żydom/áż nas niessus
kátá ofiarowác sie im dobrowolnie/boć oto
ktory mie wydać ma/iuż sie przybliża,

Żydow wypádnienie,

Jżdac Jezus wssytki rżechy ktore nań przydy miały/
chcac wkásac iże dobrowolnie chcial ćirpieć/possedł ná
przeciw im/iako gotowy ku śmierci/y rzekł, Kogo ssufacie, Al
to rzekł nie iżby niewiedzial czego by chcieli/ále iż by oni żapew
ne wiedzieli/iż on iest ktorego oni ná śmierć ssufatá, Takociem
ie swa moca był żáslepil/iżego poźnac niemogli, Al przesto przy
stapiossy kniemu bliżey/wssytcy iednym glossem żawołali rże
knac, Jezusá náżaránskiego ssufamy, Odpowiedzial im Jezus,
Ja jessem, Al żáctym wssysci wżnák pádali/áż do trzeciego rázu
Potrżeciem rázie gdy wstáli/rżeklym Jezus miły, Jestli mie
ssufacie/powiedziałem ci wam/iżem ci ia iest/oto mie
macie/á wssákoż ci/to iest ápostolowie moi/nies
chac prżod odepdy cále,

D

Jeżusow,

List LXVI

Modlitwa,

Wnie Jeżu kryste synu bogā żywego/ienżes wmo-
dlitwie położony/od aniola posilenie wziąć raczyłeś/y też beda-
cy wboiowaniu/krwawe krople spotem plynące/śwego na-
świetszego ciała wypuszczales. Daj mi przeż moc modlitwy
twoiej/gdyż bych sie modlił tobie/żebych miał swietego aniola
twoego przy sobie/ktoryby mnie grzesznego wospamietał i meci
twoich posilał/a ja krople tes dla krwi twoich na-
świetszej/przed oblicznością twoją wstoc-
kości wylewał amen,

Jeżusowo wydanie,

Wdass tu natychmiast do Jeżusa pr-
stapimssy/prze że wsszego sromu poźdro-
wil go rzeknac. Poźdrowion bądź mi-
strzu. Rzekł mi Jeżus. Przyjacielu/
tu czemuś przysszedł/iako by mi tak
rzekł. O Judassu mój miły przyacie-
lu/ktorego ja tak bardo wmitował/
iżem cie sobie za apostoła wybrał/nogi
twoe wmywał/y ciało swe naświetsze
dał/ná iakás to niedze przyssedł/iż bedac
mym żwolenikiem/odradzić mie chcess/a wssakoż aczkolis sie tak
wiele złego dopuścił/ieśli chcess/gotowem cie żasie przyjac kswych
przyżgni iako y pierwch. Alle żłosciwy Judass tych słow niedba-
iac/przystapimssy śmieie do pana Jeżusa/oblapiwssy go/poca-
lował gi. O wielka fałszywość żłosnego Judassa/iż przystapim-
ssy do pana Jeżusa/náprzód gi oblapił/ktorego on opuścić chciał
poźdrowił go/pocálował/ktorego on wydać y żabić szukał/przy-
stapil iako domowy/poźdrowił iako żwolenik y przyjaciel miły.
Alle był nieprzyjaciel y żdrajca iego wielki. Prżeto tu swietcy

Biernat mowi, O Judassu zdrajca y kupce przeflety/czemu
 przeż znamię pokoju y miłości/zadawass synowi bożemu okrut
 na rane śmierci/wkaszuiess przyjacieli wsty/a peleneś wnatrz gorz
 kien żolci/y niewymowney żłości, Przeto potym rzekł Ježus
 Judassowi, O Judassu pocałowaniem syna człowieczego zdra
 dżass, Tedy Judass napierwey nań rece rzucił/y zawołał gło
 sem, Pochwyćcie go/a roztrośnie wieccie, Ježusa miłego gdy
 żydowie żatym iac chcieli/rzekł Piotr do pana Ježusa, Panie
 a mamy bić mieczem/a nieczekając odpowiedzenia/wyiatossy
 kord wderzył na Małkussa sługe biskupiego/y wciął mu prawe
 ucho iego/ktore Ježus wziatossy/wdrowił go/y rzekł Piotro
 wi, Włoż miecz wnożny/boć nie iest teraz czas broniemia/ale
 przyszłego odkupienia, Jaka niewiess Pietrze/bych ja chciał sie
 bronić/dał ci by mi otec wiecey niż dwanaście ciem aniolkow/
 ktorzy by mnie obronili, Potym rzekł żydom, Jako by na latra
 przyszlicie/żmieciami y sztykami iac mnie/gdżem wstawic
 nie wlościele siedząc wczyl/a niecieliscie mnie/ale
 toć iest godzina wasza/y noc ciemności,

Modlitwa,

Ježu miłosierdy/ienżes od Judassu zdrajce two
 go przeż pocałowanie wydan być raczyłes, Daj
 mi miły panie/nigdy wbliznim albo wemnie sa
 mym ciebie wydać/a potwarcom moim
 owocu miłości nieodmawiać amē,

Ježusa miłego okrutne wchwyecenie y cie
 skie o ziemię rzucenie/y po ogro
 dzie zawloshy wlocczenie,

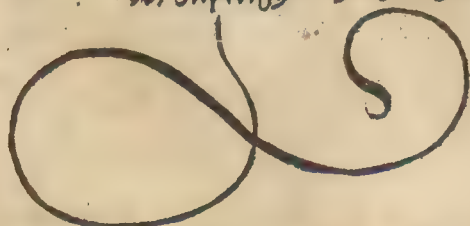
Jeżus gdy to wymowił/żasł rzes
rżow y wojsko rżucił sie nań/iako lwo
wie na bārankā. Jedni go żā wlośy w
chwyli y o żywie wderżli/ā wloś
cżac gi po ogrodzie żā wlośy/bolesciwie
gi żrānili. Druży powroży pochwyli
wlośy/rece tego opāt tego żwiżżali/āże
krew żā pāżnokty wysiżakālā. Druży
lāncuch nā sżyte wlożyli. Druży mu
grubie morwili. Druży weń bili/druż
dży ponim deptali/āż teczāl Jeżus miły;

Apostolskie rosprowienie,

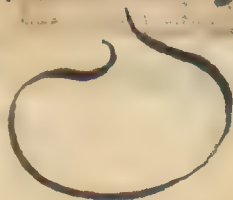
I Postolowie gdy to wżrżeli/włlyty sie precż robbieże
li/od smetku morwie nieumieli/o żywie sie bili rżes
knac. G Jeżu nāss mistrzu miły/toś my ciebie opus
scili/żal nam ciessko tego/iż wrożiemy ciebie żwiżżanego/toś
bie nie pomoc niemożemy/y sāmiste od strāchu wielkie pokryż
iemy. Jednego sñich wchwyli/ktory miał nā sobie pżes
scieradło biale/ktorego sie im wytwingāt y wciekł.

Modlitwa,

O Pānie Jeżu kryste synu bogā żywego/ienżes od
żydow dobrowolnie iet y dżierżan być raczyłes.
Dajmi smysły moie/ku służbie twoiej wstāwicienie iete dżiers
żec/iż bych tāk od śmierci wieczney pżes dobroć two
ie/żasłużyl bych wyśwolenie sobie amen.

Jeżusā padem y siepānim żogrodā wywoledżenie/y
w Cedron rżeki wżrucenie y żepchnienie/y
o kāmieni żbicie y obrażenie.

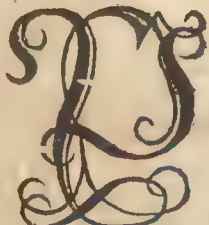

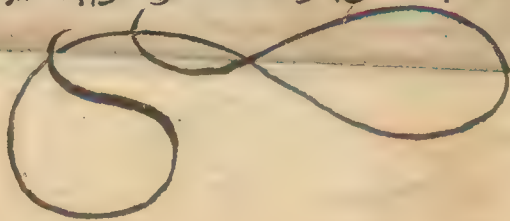

Rzekł strumień Cedron kiedy gi wie-
dli/sami po mostku szli/ a Jezusowi
binać kazali/ i mostku gi odruciwszy/
wten czas wpadł na kamień Jezus mi-
ły/ tak iż wsta od silnego padnienia tego
sie rostrważył/ y wszyscy żeby wus-
ciech tego sie poruszyli/ wody sie wu-
sta nalało. Potym gi nierychło zawło-
sy wypciagneli/ y nieco snim postali/ a
by woda sniego osiagnetą/ ktora mu o-
dzienie tego zmazała. Jezus miły stojąc na brzegu/ od-
bolesci y zimną bardzo drżał/ bo wten czas wiel-
ką boleść y mekę cierpiał.

Jezusa miłego zbiciem/ zpychaniem/
do miasta prowadzenie.

Stym do niego przystąpili/ a szły gi bili/ rwali/ y
żgniewu wielkiego brode tego tak bardzo targali/ aże
sie tego żeby poruszyli/ y wsta ociekły/ drudzy mu grubie kłali/
y przewrotnikiem go nazywali/ a potworz gi targali/ aże padał
Jezus miły. Tedy iedni pomim deptali/ drudzy palicami y wło-
czniami w tego świętą głowę bili. Jezus nosił sobie rostrwa-
żił/ iże pokamieniu ostrym chodząc musiał. Tedy dyssał Jezus
od pracy/ iego wszyscy pożałujcie y płacicie/ bo on wola do-
was rzeknąć. O wy wszyscy ktorzy cuss idziecie po drodze do
wiecznego zbawienia/ ogladajcie iesli jest boleść wiecjsza/ iako bo-
leść moia. Kiedy gi iako sromotnie ku miastu po padole Jozefac
przywiedli/ wszyscy biskupowie/ licemiernicy/ mistrzowie i
doroscy/ tam sie byli ku wrotom miejskim i wielką tłuszcą ze-
brali/ ktorego kiedy wzrżeli/ bardzo sie radowali rzeknąć. Guż ci iet
loce dyablem opętany/ poczaj Jezusie/ przewracales wiare do-
bra/ powiedales nauke zakonowi przewrotną/ albo przeciwną/
Guż teras tego pożywiess/ iż szpaczna śmiercią zginiess. Al tak iet
li nam miotać błotem y kamienim. O wszechmogacy panie/ y
gdzie teras wielmożność twoją królewską/ gdzie dobroć boską/ y
gdzie niemocni ktoręś wzdrowił/ gdzie tredowáci ktoręś oczyścił/
miedzy tymi wszystkimi niemając teras żadnego ktoby cie poznał
ktoby słowo rzekł y nacie łaskawie wzrżał. Wszystcy cie bina/
bluznią/ wragają/ wszyscy cie miły Jezu przesladują/ a nad to

Żywot panu

ba moc mąta/ā nawiecy ci co sa wodge y riazetā/ i ydowstich
 ludzi. G tego sromotnym wiedzyeniu/ przed tym dawno Jzais
 ass prorokował mowiac. Jako owca wiedzyon ku ubiciu/ā kie
 dy gi naigratowano/ nieotworzył wst swoich. G kto to może wy
 myslit/ iako gi roźmaicie na tej drodze męczli/ śląc mu ślymi
 słoty/ roźmaitym siepanim/ gniewliwym policzkowanim/ dā
 wlosy rwanim/ miedzy soba niemilosciwie targając/ smierdzą
 cymi ślinami nań plułac. To wssytko na tego wielka sromote
 czynili/ bo go powoli mieli. Al tak namęczysłi sie go/ pogaz
 nom go wiece dāli/ aby stego cześc od ludzi mieli/ iż by oni byli
 ludzie milosciwi. Alle pogani beda miec wymowe/ iż go przeto
 vmęczli/ i że żakazował dāwac dāń cesarzowi/ a tak sie tym wy
 mowieni przed ludzmi. Al tak że rece tego rozkossne żwielfa o
 kruznościa żwiżatysłi/ do Annassa iako lotra sromotnie wies
 dli/ na tego oblicze plułac/ iako wolu ku ofierze przed
 soba ciagneli/ pchając/ żakładając swe sproz
 sne goleni nogami Jezukrystusow
 wym/ aby go tak tym
 wiecey wdrecyli.

Modlitwa.

Namileyszy Jezu/ ienżes żwiżan iakoby ślaczyn
 ca/ żbrojna reka mielutosciwych ā ślosliwych i y
 dow/ żmiesca na miesce woddon byc rachyles. Dajmi moc iż
 bych od ducha ślosliwego/ y też od cłowieka ślego/ ku żadnemu
 grzechu niebył przywiedzion. Alle duchem twym doz
 brym/ ku wssytkim rzeczam moim/ ā twej
 naswietsey woley lubym był doz
 wiedzyon amen.

Jesús milosciwy y pokorny An
 nassowi ofiarowan.

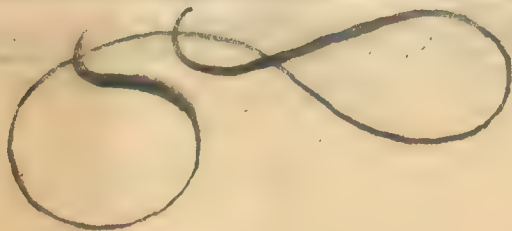
Zywot pana

Jeden go stała nieucalivoscia y vdrag-
czenim do miasta przywiedli/ do An-
nassa Ionskiego biskupa snim stapili/
ien byl swioke Ralfassowi/ a chcąc ies-
mu w tym czasie uczynić/ vmyslili z Je-
zusem do niego stepić/ iakoby tak rzekli
O toć iet ten Iotr/ ktorę wiele złego
czynił za twego biskupstwa/ przeto sta-
rzi gi/ boć to na twoy wżad zależy. An-
nassh przekleth gdy Jezusa wżad/ o
dwie rzeczy iego pytał, Pirwey gdzie by apostoły podział/ albo
czemu by ie zbierał. Ktore iego pytał/ co by zanauke nowa wy-
dawał. Jezus o apostołech nic nieodpowiedział/ bo wssytcy od
niego oney noy wciekli/ ale o swote nauke rzekł. Co mie o to py-
tass gdy mi niewierzysz/ pytay tych co mie słuchali/ bo ciem nie
potajemnie nieuczysz/ ale iawnie wssynagodze y w kosciele/ gdzie
wssyszcy słyszeli doktorowie y drowscy/ tego dla moia
nauka nieiest podeyrdana/ ale prawdziwa.

Jezus v Annassa policzek wziął.

Gdy to Ananass wssłyszal/ aby sie Annassowi spos-
dobal/ dał wielki policzek krystusowi/ aże sie mu de-
by poruszyły/ bo miał rekawice na rekę zelazną
Ananass niezbedny rzeknac. Al za tak odpowiedass biskupowi/
iako by rzekł. Ty sproszy cłowiece związány y iety/ tako smieś
mowić sprosznie stało wielkim biskupem. Jezus mu nato niery-
chło odpowiedział/ bo sie był wssytek od silnego razu krwia oz-
bial/ a dla tego po małych chwili/ rzekł kniemu smierne Jezus
mily. Jestim gle rzekł/ day świadectwo o złym/ a iam gotow
idz na meke/ ale iesli dobrze/ czemu mie biess/ a wracass gle za
dobrze. Al tak sie pismo prorockie napelnilo. Bili sa czelusc moie
nakarmieni sa mak morich. Y drugie pismo ktore mowi Zbawia
Cialo moie dalem biachym mnie/ oczy moie zakrywaiachym/
obliczam moiego nieodwrócil od karaiacych y od pluiacych na
mie. Al tak stal Jezus przed Annassem vkrwawiony nakloni-
wssy głowke ku ziemi. Potym zawiązarwssy iemu oczy/ postá-
wili gi po środ domu/ y dali iemu dluga chwile tak stać/ a takc
biegając okolo iego/ iedni go bili/ drudzy pchali/ niektorzy gi za
włosh rwali/ aże na ziemie wpadal Jezus mily/ a oni rżuciwssy

sie pomagali iemu rękac, Wstań krolu nasz, Tak sie sniego
dlugo naigrawali/ aż dla wielkiego wdreczenia/ y od wielkich
młosci niemogl stac na nogach Jezus miły, To nasmiwanie
y inne rozmaite nad nim czynili/ a wssakoż nierzekł im że to przy
krego słowa Jezus błogosławiony/ ale wssytko skrom-
nie cierpiał iako baranek niewinny,

Jan święty matce powiada,

An widząc co sie snim dzieje/ do Betanien do dziewice
Maryen rychło bieżał/ a wssedłszy w dom/ przed nogi dzie-
wice Maryen/ na ziemię płacząc wpadł, Widząc to dziewi-
ca Maria/ wielkim smetkiem poczęła mówić do świętego Jan-
na, O namilsszy Janie mow semna wsszech niewiasta nasmet-
nieysza/ powiedź mi gdzie jest mój syn wybrany/ y twój mistrz
miły, Marya też Magdaleną y Martą/ zbladłszy poczęła go
drząc pytać/ iż by im powiedział czemu by tak gorzko płakał,
Jan święty na panny błogosławionen wpoiminanie y prossenie
wstałszy/ iż ciemnie spleczeniem wielkim poczał powiadać matuch
nie wdrazonem/ o syna ien namilsszego ieciu/ iako gi żydowie wo-
grodzieieli y okrutnie związali/ iako gi niemilosciwie bili/ pcha-
li/ tam y sam siepali/ gdy go prześ padol Jozefat wiedli/ rozma-
ite meki iemu żadawaiac/ iako zblazna sie nasmiwaiac/ iako gi
też wdomu Annassowym policzkowano/ aż sie iego święte obli-
cze krwią oblało/ tako iż od ran sinych y od krwi sredowacia-
ło, Już tu o dusso nabożna/ corko milego boga/ styszac to/ oblecł
sie i Maria wodziennie żalobliwe/ weźmi na sie odzienie włosia-
ne/ weźmi sobie płacz żalobliwy y barzo gorzki/ boć już wpadło
wesele serca twego/ spadła korona głowy twojej, Bżeto nie-
chay już bedzie smetne serce nasze/ niechac sie szami oblecie twe
oblicze/ płacząc meki gorzkich syna bożego/ y wielkie-
go żasnucenia matuchny miley iego,

Płacz y narzekanie dziewice błogosła-
wionen panny Maryen,

Błogosławiona dziewica Maria wstyskawsszy te żalosc/
wielkim płaczeniem do tych ktorzy okolo nien stali rękla
Serce moje od smetku zemdlalo/ żywot mój y ciało moje mnie
opusciło, Al ręk wssy to/ na tym miescu na ziemię padła/ y om-
dlawsszy od silnego smetku/ barzo dlugo że martwe na ziemi le-

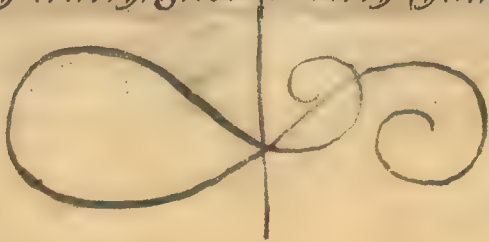

Żywot pana

żała. G iaka żalosc y iakie kłanie tam było pany czystey/gdzież
od smetku wielkiego daley przemowić niemogła/ale na zemie
omdlałosz pādła/y dlugo ża martwe nierussaiac sie leżała/az
liż ia jnsse panie ciesszly/aby sobie wsmetku nierostestnita. Po
tim maludko otrzezwiałosz/wrocilosz sie kswemu sercu/wodzi
chaiac żwieltim placzem narzekaiac rzekła. Alch moy mily sy
nu/y czemuż my cie do Jeruzalem pusili/owieczke miedzy wil
ki/milosciwego miedzy okrutniki. Zaczyn obrocilosz sie do Za
na rzekła. Coe sie mily Zanie widzi/ieszczeligo niezabili/wiešli
coli snim do siela wczynili/nadzierwoss sie ieszczeli bych go żywe
nolala/iż bych tam bieżała/za bych go ieszcze vmieraiace vgrza
ła. Poty ku Marci Magdalenie y inym pania/ktore tam przy
nich byly/wstalosz placzac gorzko rzekła. G wy dzieroki Jero
zolimskie/prosse was požaluycie me/przylacicie sie minie/a sem
na kles wroicie/bociem trudne nowiny szysala o mym milym
synie/przeto mienieszkaiac poecie semna do Jeruzas
lem/abych ieszcze mego milego syna prz
wey vgrzala/nizlic vmrze.

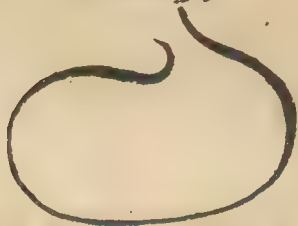
Panne wioda do Jeruzalem,

Rzekwossy to dybowica blogoslawyona/natychmiast
krom ktorego omieszkania/żonemi swietymi panias
mi/do Jeruzale postocyla żwielti placz/klaiac y narzekaiac
na oney drodze mowila. G bieda minie nedney/cemu go wcho
ra zostala/co mie wgdzierzalo/izem ia nedna za mym milym
synaczkim niessla. G moja iedyna nadzieio gdzie ciebie nayde.
G moje mile dziecie/co sie stoba minie dziecie. Juz cie snac zywa
nienayde/y kto mi to da nedney/abych ieszcze vgrzala me mi
le dziecie żywe/iż bych sie nad nim naplakala/dziewicy nizli by
ganiebnie vmorzon. G moy mily synaczkę/vciessz swoje mat
ke smetna/abych cie ieszcze vgrzec mogla/nizli bych od smetku
vmarla. Gdy stakim narzekanim do miasta wessla/naprzod do
Annassa przysla/wdom tam wnic chciala/ale nikakiey niemo
gla/bo byly zamkniony drzwi v Annassa. Panna przed dzwira
mi stoiac/gorzko plakala/y w wielkim smetku bedac/placzem
wolala. Alch o moy namileyssy synu/pociessenie moje/swiactlo
sci oczu moich/y ma wielka milosci/kto mi to moze dac izbych
dacie vmarla/twa smutna matka/kto da kles oczom moim iz
bych plakala wednie y wonoch/gorzosci twej synu mily. Juz

ta nedina nigdy niemoge być wesolą/gdyż sie już me wesele y
ma wssytką wciechą odemnie oddaliła. Al tako żalobliwym ser-
cem narzekając/wiele kroć przed onym domem stojąc omrdles
wola/ale ony swiete panie ktore snia były/iako Ma-
ria Magdalená/Marta/y Maria Kleofassos
wa/y jnsse panie ty ja dżierżaly
tżę ich pasc na ziemię
niedaly.

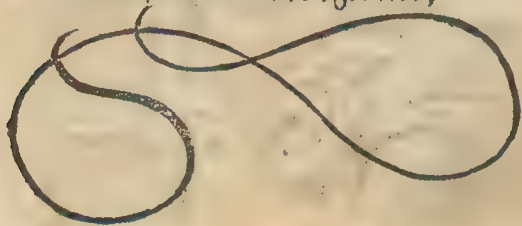

Modlitwa,

Jeżu naswietysi/ienżes do Almnassá napirwey był
przywiedzion/a temu ofiarowan. Day mi dla
twoy swietey miłosci/býć bez wssytkiej boiáglivosti/gdy bede
ofiarowan albo przywiedzion swiatu temu/nad mgłę przes-
miennemu. Al niechay łaska twoja zawsze panuje wemnie/y
też rozum/iż bych tak nauczył wssytki wchynki moie/wole/y żę
dżę/nizli ku skutkowi wynida/pirwey ku wyphata-
niu dobrego rozumu przez cie panie Jeżu
niechay ofiarowany beda amen.

Jeżusa milego do Rápfassá nies
miłosciwe wiedzenie.

Gedy sie iuz spānā Jeſusā nedni zys
dowie wdomu Annassowem do wo-
ley nāigrāli. Annass baczac iſe niebht
biſkupē onego lātā/daroffy bārzo twār
do ſwiāzāc pānā Jeſusā/poslat go do
Kaiſaſſa. Nieſſeſeſni zydowie wiōdac
pānā Jeſusā ſromotnie po oney drodze
dā ſſyie gi bili/y blotem nā iego ſwiete
lice mīotāli/krōpēcāc nān wolali. Poē
rychley ſwocā nieſſeſeſny. Błogoſłā,
wiona dżiēwica Māria wżrātoſſy ſwe mīle dżiecie tākō nedniē
biyāc/chciālā kniemu prżystapic. Alle ſly lud zydowski/wchwy-
ciwſſy gi dā iego ſwiete wloſy/dopiroz gi ieli ſiepāc bārzo gā-
niebnie/y odepchneli iey mīlego ſynā od nien. Widzāc to dżiēwi-
cā błogoſłāwiona/iż go tākō ſromotnie biyā/rowā/y tārāgā/po-
chēlā ſwiētkim plāczem nārżetāc. Ach moy ſynu mīly/motā w-
ciecho/gdżie ſie podziālā onā cwa mīłodoſc wielebna/ach gdżie ieſt
twoie liēzko nadobne/iākō roza rumiāne/gdżie ieſt cwe prżemo-
wienie wcieſſne/y cwe opcowānie ſemna mīle/āz od wielkiego
ſmetku y plāczu omdlaroſſy/nā ziēmie dā martwe pādłā. Al gdi-
iā podmieſli/māłudko otrzeziwāroſſy/chciālā lepał kniemu prżi-
ſtapic/ale prżed ſilnā klucſſā ktora go nāſlādowālā niemogłā.
Al oni tym rychley poſkocili ſnim/y w wiedzli gi wdom do Kai-
ſaſſa/ktory był biſkupem tego lātā/gdżie ſie byli wſſyſcy lice-
miernich/y miſtrżowie/y wſſyſcy dochorwni zydowiſcy ſebrałi/
āby ſaſſywe ſwiādectwo nāprżeciw pānu Jeſusowi nāleżli/ā-
by go tak nā ſmierc tym rychley Pilatowi podali. Tedy iedni
mowili iż by był cārnorieżnik y potapcā dākonu bożego y zys-
dowskięgo/drudzy mowili āby był cudzołōznik/bo ſie dñiēwias-
tāmi tułāł/y ięrbieſſnymi opcowāł/drudzy mowili/iż dākādō-
wał Ceſārōwi plāt dāwāc/chcāc ſam Ceſārſtwā doſtāc. Ktore
ſwiādectwā ſyſſac Kaiſaſſ/rżekl do Jeſusā. Nieſſyſſyſſ Jeſu
ſie co to mowia o tobie/czemu tēras nieodpowiedaſſ
ſmiele/wſſākeſ vniāl wiele mowic wloſciele.

Piotrowe zāprżenie.

Sdy iogroycā Jeſusā wywiedziono/Piotr idālā
iſboiāni nāſlādowāł Jeſusā mīlego/ktorego Jan
puſcił do Annassā kaſāł/bo ſie tam ſnāl. Dżiēwica

Żywot pana

iedną gdy Piotra grzeiacego sie v ognia vżrzał/ślutości kniemu
 rzekł, A ty też śnać nieboże byłeś z Jezusem wogrodzie, Piotr
 gdy to vsslyszal/natychmiast zapiał, Niewiem dziecko co mo-
 wisz, Potym v Kairsassa także mu rzekł niektorzy iżby on był
 ieden zroty Jezusowy, Piotr slyszac to/lepał zapiał mowiąc
 iż go iako żyw nieznał, On mu rzekł, Co prąysz nieboże/wssaz-
 kom ia ciebie widział snim wogrodzie/y tworia mowa ciebie
 wydaie/boś żgalileiey, Tedy Piotr naczał sie prąysiegac y przez
 klnac mowiąc, Day bych ia sdechł nagle/bych był wglebokiem
 piekle/day bych śla śmiercia żginał/ieslim ia kiedy tego Jezusa
 znał, Wten czas fur zapiał/a krystus miły na Piotra kaskawie
 wezrzał, A rozpamiętał Piotr krystusowe słowa/ktore mu kry-
 stus rzekł/iż pirowey niż dwowey fur żapote/trzy kroć zaprąysz
 sie mnie, A wyszedssy Piotr zonego domu/bardzo gorzko plakał
 żalując iż sie swego mistrza zapiał, A to bog na Piotra prępu-
 scil/aby sie Piotr lutości nad jnym mić vczyl/gdyż on bedac
 naroysszym apostołem wsszego swiata/żgrzeszył, Dziewica Ma-
 ria wten czas przed domem kairsassowym stala/aby o swym sy-
 nie namilsszym nieco slyszala/y vżrżala bardzo gorzko placzac pio-
 tra/a minimając aby iuz iey milego syna vmeczono/omdlaw-
 ssy/na ziemi żamartwe vpadła/a iako Piotr kniey prąystapil/
 malucko otrężwiając kniemu rzekł, O Pietrze synu/gdzie
 jest mistrz twoy/syn moy/gdzie idziesz przez niego/gdzieś go żo-
 stawil kromia ciebie/powiedz mi miły pietrze coś widział o-
 nym milym synie, Piotr vżrżawssy matke Jezuskrystusowe
 tako vdręzona y tako gorzko placzac/wiecy sie poczał ręconie
 aż od silnego płaczu ledwe mógł přemowic/a odedchnawssy
 malusko/ial tak kniey mowic, O bieda mnie niedżnemu/bych
 był pirowey vmarl/nizlim sie twego syna od bożagni śmierci
 trzy kroć sprąysiega zapiał/iż bych go iako żyw nieznał/bo wi-
 działem mila panno/iż twego milego syna wdomu Annas-
 sowym sromotnie policzkowano/ża wlosy niemilosciwie rwano
 po ziemi deptano/żawiażawssy iego oczy/ża slyie gi bito/y glo-
 we iego ostrymy dżewny raniono/a teras jest wsiem kairsas-
 sey/gdzie sie tam wsszych sniego nasmiewaia/y fałssywego
 nań swiadectwa sutaia/aby gi żstromocili y na śmierć tym
 rychley wydali, Slyszac to panna naswietsa/přemowic nie-
 mogła byiednego słowa, Přiesto Piotr od nęy přecz biezał/y
 gorzko w iasłini swego żamżenia plakał, Żatim dziewica błogo-

stawiona/chciała wnieść do Kairass/ale od slug żydow-
skich niebyła przepuszczona/y owszem sromotnie żuraganim od-
onych drzwi była wypędzona/á takó stojąc ná drodze/bárzo rze-
wno płakała/bo słyszała teten mistrzów żydowskich y duchow-
nych po sieni biegając/którzy się wssytch z tego milego syna nas-
mierniwali/y bóstwu ie^o naswietlsemu wragali plu-
jąc w tego swięte obli:że/wktóre pátzyc
żadają aniołowie, ++

Jesus młły żgánba ku kairas
słowi przywiedziony,

Jesus gdy stał przed kairassem/swiátkowie nam fálshy
we świadectwa dawali/które ku rzeczóm nic niebyły/á
náostátku dwa swiátkowie wystapivssy rzekli, Wssmy słysze-
li iże rzekl, Ja káże ten kóscioł reka wcziniony/á po trzech dniach
postawie jny nowy za trzy dni, Wssluchavssy kairass ten ża-
koby/widząc iże Jesus młczy/rozgniewavssy się iże nienalazł
świadectwa śmierci dostojnego/rzekl do Jezusa milego, Alá
nieślyssyś Jezusie co ci naprzeciw tobie świadczą y nácie mo-
wią/ciemu nieodpowiess náto wczym cie winuia,

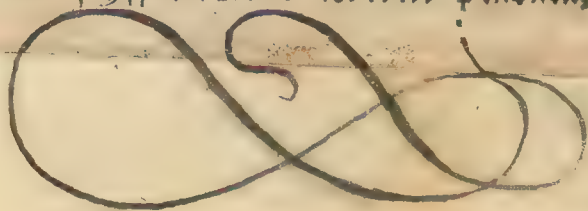
Jesus młły náto ni słowa nieodpowiedział/
ale sklonivssy głowę gsiemi młczał,

Jezusa milego poprzyhsieganie,

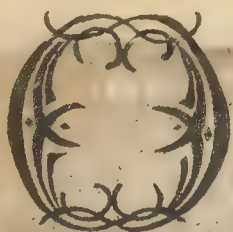
Kairass widząc iże Jesus młczy/rozgniewał się iessze
tym bázgich y rzekl, Poprzyhsiegam cie přes bogá ży-
wego/áby nam powiedział iestlis ty krysus syn bogá żywego/
álbo wsszechmocnego, Gdyż go tak kairass přes imię boże poprzy-
siegat/cząc imię boże pan iesus bárzo skrónie mu odpowiedział
rzekac, Ty mowiss/y to vna cłowiek każdy/izem ja iest syn bo-
ży/gdy przyde wnoch y wmaiestacie sedzić żywe y martwe,
Słyszac to kairass/począł drápác násobie odzienie mowiąc do ży-
dów silnym głosem, Y słyszeliscie bluznienie y sromocenie b:ie
co iessze požadamy świadectwa/co się wam widzi, Al oni wssie
cy poczęli nam żgrzytác żebh/y żakrywác oczy wolając wielkim
glosem, Wintien iest ten Igarz/słymi duchem opetá-

ny okrutney śmierci, Wátuchná gdy to v-

słyszala/silno rzewno płakała,

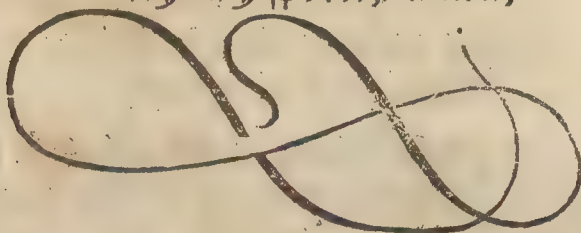

Odwolanie

Odwolanie

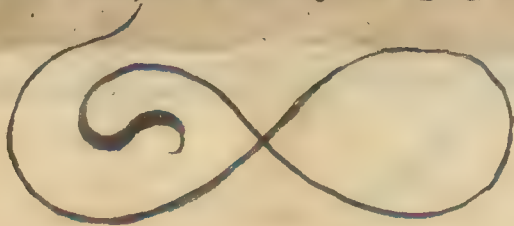
Jesu pokorny/ienżes posłan od Alnnassā do kaisa
 ssa biskupa dla mnie grzesznego człowieka/przed ktorym pytan
 y badan byc raczyles. Daj mi dla miłosci imienia twego/nies
 bac sie słych ludzi/sadu niesprawnego/ā przed oblicz
 noscia twoia /okazac sie samnieniem do
 bym/y spokoję amen,

Jesusa milego pospykowanie,

Kiedy żydowie chcąc sie polubic sroym
 starzym/tam sie naniego rzucili. Jed
 ni go za sście bili/drudzy nogami popy
 chali/drudzy na sście powroz wlozili/
 Drudzy iemu wysukajac rece/possyki
 mu dawali/ā ktoby lepiey vderzyl/ste
 go sie przechwalali/drudzy sniego sie na
 smierwajac/na iego swiete oblicze plwa
 li/drudzy go za wlosy targali/ y woko
 lo snim krazili/kiedy vpadl tedy po niem
 deptali/y za wlosy wlozczac/o ziemie glowe iego tlukli/y kilofy
 przitlukali/tak iz glowy dzierzec niemogl/co gi wielki bol zmogl
 Drudzy mu oczy dawiazali/ā tam bez miłosierdzia bihac mo
 wili. Prorokuy nam kryste/ktory to iest co cie vderzyl. Al dru
 dy chuste iemu przywiazawssy podnosili/y w iego swiete y na
 dohne vsta plwali/za iego dostojna brode gi targali/y jnszego
 zle tako wiele mu tam dzialali/iz swietci ewanielistowie napisac
 sie tego sromali. Al tako onego czasu pan Jezus od onych nies
 wiernych żydow byl vdręczony/iz od młosci wielkich/na nosz
 kach niemogl stac/ā to przeto iże żydowie wten czas byl lud nie
 czysty y barzo smierdzacy/bo tedy tedli czosnek/y jne smierdza
 ce goryczki/ā tak im smierdzialo bych vst nieczystych/āż serce

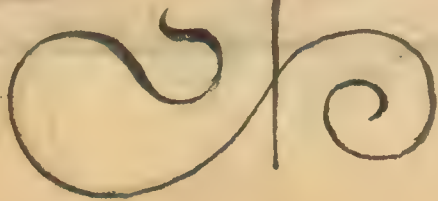

Żywot pana

milego Jezusa od onego smrodu omdlewało/ieście sie nasmie-
wając do niego mówili, Pokrzepi sie Jezusie iakoś to omdlał/
iako by bogą oycem niemiał, Y kto iest tako twárdy iż by nieplá-
kał/skysac iż pan wsszego stworzenia ża swe stworzenie tako sro-
motnie cierpiat/sadzon iako wroloczá cści bożey/gdyż on iest bog
wierny/vplwan iako wżgardzony/á on iest bog wierny y nas
wysyły/posyły y policzy mu okrutne dawáli/bie iako szalony/
á on iest wsszech namedyśy/żawiażany iego swiete o-
czy/iakoby obieśśenia dostoyny/á on iest
wsszech sedzia narowyśy y naláskawośy.

Jezusa milego nągrawanie,

Ledy Kápfass y inśy żydowie iż sie iuż byli nád pás-
nem Jezusem żmeczpli/chcac odpocynać spáć sli/żo
stáwiośy Jezusa miedzy chłopiety y pácholety/ przyskazyac
im aby go pilnie strzegli/y odpocynać mu przeż one wssytkie
noc niedáli, Ledy iedni ża brode gi tągáli/y włosy sniey wyrz-
wáli/drudzy go słyłu rwáli/oblicze mu do krowie żbili, Potym
go do piwnice ciemney wiodli/á tam oczy mu żawiażawośy v-
stupá gi vwiążáli/y miedzy oczy piesciami bili/nasmiewając
sie sniego iako iedno chcieli/potym mu oczy odwiążawośy/wo-
blicze plwáli/y podnos smrodliwie rżgáli/wnos go sśchylkem
bili/y miedzy oczy nogami deptáli, Drudzy lepať od stupá go
odwiążawośy/ża włosy gi wloczyli y poniem deptáli/á grubie
mu láiac y przeklinając mówili, Animales sie być/lepśym/
medyśym/nauczeńśym/nád doktory y náśe biskupy/mowiąc
onich przed ludźmi/tuż iuż wśazuje sie śmiałość y głuposc two-
ia/nieumieś teras vś otworzyć/ktoryś doktory naucżac śmiať,
Al wżiawośy go/do stupá gi żasie przywiążáli/y powrozy ciess-
ko bicżowali/táť iż plákať Jezus miły, Potym gnoiem smro-
dliwym nań plustáli/á stojac przed ciemnicą/sniego sie nasmie-
wáli mówiac, G toż mass ża twoe blaśenstwo/iuż tu stojż iako
twoe práwo/dostoienieś śmierci sśkaradey/ktora cie przeż watpie-
nia nieminie, Mowią tu niektorzy nabożni/iż miły kryśtus be-
dac woney piwnicy/áż do dnia w wielkim wdraczeniu/pláť plá-
cąc gorzko ten psalm, Saluum me fac deus, Żbaw y vdrorw
mie boże moy/boć przyśły wody áże do dusse moiey, Bo żme-
czywośy gi/wśac wżimną wodę go wżucili/sśzegoż ciesska bo-
leś miał Jezus miły/táť iż siedzac naa/od boleści y od wielkie-

go smródu stekal y rzewno plákal/áże mātuchná iego y żwole-
nich glos iego stojac przed domem slysseli. Stákim y wgorssim
wraganiu y nāsmiwaniu stworzyciel y bog twoy byl aż do
dnia samego. Y co mu tām mārnegu woney pironich dżiałali/
niebedżie obíarwiono áliż wdżień sadny. Gdy to mātuchná sly-
ssała/przez żadnego pocieszenia plákała rżeknac. Bieda mnie sy-
nu miły/y kto mi to da ábych żacie vmrżec mogła/
á takóżeśtá ż synem cáley nocy niespála.

Dziewicá Mária żydy vpominála áby nies-
meczpli iey miłego syná.

Stym obrociwszy sie ku żydom/ielá rżewnym glos-
sem mowić. Sluchaycie żydowie żapámiećali/grżesz-
chy wássemi żáslepieni/ludżie niemilosćiwí y niewdżieczni/cże
mu ták mego miłego syná bárżo beż winy dżeczycie/á ża niewie-
cie iż on wywiodł was żniewoley Faraonowen/żmoceneż reki
nieprżijacielskie/á wy gi żáto wiażecie. On was nápuścży
cżterdżiesć lat karmil/gdżie sie obżenie wásse niekázilo/á wy ni-
nie oblupiliście żodżienia syná mego. Sluchaycie niebiosá á roz-
bumiey żiemniá/komu żle żá dobre wrocono/iedno wy żydowie
niemilosćiwí/żá náuke żbawienia/dáiecie trudne meki/y prży-
kre słowá/pelne krżywody y wsszego sromocenia. Wżoy syn wam
obiecal wesele rájskie/wy mu ninie żádawacie meki wielkie/
on wam byl gotow dáć odpuszczenie wászych grżechow/iemuż
wy żádáiecie meki trudnych bicżow. Ty słowá y inne rożmáite
dżiewicá Mária pláčechy przez one wsszytke noc nieprżestájac
nárzekála/áby sie nápełniły słowá Jeremiassá proroká/gdżie
mowi o dżiewich błogosławioneż. Nárzekáiecż plákała
wnocy y lży gorżkie byly ná obliczu iey/á nie test
ż iey namileyssych nálegon ten by ig wciessyl.

Jesus ráno wżbudżon.

ŻEsli sie ráno żánie wrađe żydowie/y postáli po Jezusa
do ciemnice ceklarze/tam poń bieżeli/y od stupá go od-
wiażáli/sniego sie nāsmiwájac wstáć że spania iemu ka-
żáli/á to wsszytko sromnie cżrpiál Jezus miły/bo spusćiwssy
oblicze swe nádot/iáko by winny/ssedł milczac iáko
báránek pokorný/gdży iedno cżieli.

Żywot pana

Jezusa do rady wtoda,

Do rady gdy gi przywieśli/drugi raz iego pytali iestli
by on był syn boży. Rzekł Jezus, Wych ja wam po-
wiedział niewierzycie mi/iestli bych was pytał/nieodpowiecie
mi/ani mie już wolno puscicie. Rzekli żydowie, Ale wżdy ty
iestes syn boży. Odpowiedział miły Jezus, Wy mówicie iżciem-
ia. Tedy wssyscy zawołali żydowie rzeknac, Al coż iestże poży-
damy świadectwa/iż ci nam świadkow nie trzeba bosmy sami
ż iego wst blusnienie słyseli/iż sie synem bożym czyni. Al iako
poczęło świtać/każali trabić wtraby/kiedy go do Pilata wiesć
mieli. Lud wssyszawssy traby/że wsszech stron sie zbierał/bo mni-
mali by skłócić miano wiesć ku śmierci. Dziewica błogosła-
wiona gdy traby wssyszala/norwa boleść w iey sercu sie wczela
y poczęła żwielkim płaczem wołać na ty panie ktore snia były
rzeknac, Wstancie dziewki Jerolimskie/wstancie rychło/wzi-
cie syna mego niedźnie wmeżonego/y lāncuchy żwiazanego. Kie-
dy go już do Pilata wiesć mieli/ieden snich wystawssy brady
naczał mówić do rżazat żydowskich tymi słowy, Jac wam rā-
dże abyście sie przygotowali koniecznie przeciwo temu akychmy
go umorzyli/bo stanieli sie nam to niesszczescie/iżby go Pilat pu-
ścił/lud pospolity żebrałssy sie/wssystki nas pogubi y pobije.
Al przesto wam radże/abyście byli stali/aby nierzekl lud bysmy
go żażdrości wydali. Dzewiey tedy niżli gi do Pilata przywie-
dziemy/dobrze go dārujemy/naydziec on dobrze przeciwo temu
prāpczyne śmierci/iż ci go nam na śmierć
osadzi by też niebył winny.

Modlitwa.

Dzeu miłosierwy/ienżes od żydow niezbędnych po-
sytowan być racyles. Daj mi abych cie tak wssy wystawiał/
iżbych cie moimi wczynki występniemi/żadnym
obyczaiem niepossytkował amen.

Ježusa milego wiodą do Pilata,

bedzie iawna klosc twoja.

Alzfast ze wssytkimi lucemierniki y duchownimi / darossy zwozadac barto twardo milego Ježusa iakoby kłodzie iá / kazal silny lancuch ná ie sbyie wlozyc / y prowadzic do Pilata / aby go ná smierc skazal iako dostoyneho smierci. Ježus ná oney drodze izbyl strudzony czešto vpadal / ale gi oni zá wlosy podno silu / y grubie temu mowiac karali. Poć ze lotrze / zwodca ludu božego / dżis iuz

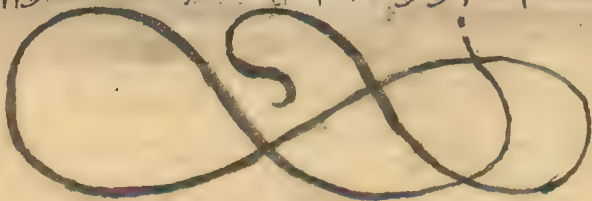
Wiatka mu zabiezala,

Jezus gdy zwieltka cluszcza prowadzon do Pilata / mactuchna temu zabiezala. Y tys iest moy mily syn tego dopytala / bo wssytek vbit byl az go niepoznala. Ježus do niej gdy chcial mowic / ieli go yndowie rychley prowadzic / targajac ieli go rwać y bic. Dzieci yndowskie / y ludgie od niego vdzrowieni / nátey drodze temu zabiezeli. Y on to iest co smy go w niedziale przywitali / gdy smy kwiatki y rozgi przednim miotali / oto teraz zwiagzan / vbit

y vplwan / azesmy go niepoznali

Ježus oskarzon Pilatowi,

Gdy Ježusa przywiedli do Pilata / sami niešli ná wietnice / aby mogli krom pokalenia pożywac prásnego chleba / y teź wielkonocnego baranka / bo to zá silny grzech sobie mieli / wnidz wdom poganski. Alz przetoż sie Pilata iako pogánina wiarowali / bo blisko wielke noc mieli / przetoż sami wdom niewesli / ale stali przed domem prossac Pilata aby wysedl knim. Pilad wyszedssy / widzac pana Ježusa / iz lancuch ktory byl znamie smierci ná tego sbyie wlozili / iakoby ná cłowieka dostoyneho smierci / iak ich pytac co by nań skazyli / albo ktora by wine do niego mieli. Oni poczel rozmaite zaloby nań klasc mowiac. Iz on bedac synē Jožefowym / dżiala sie synem bozym / y teź krolē nássym / lamiac násse soboty y ine swiete dni.

Judass widząc Jeżusą miłego ścieniechem
świątanego/wrocil żydom ich
phenyadze, *

Kiedy Judass wżrzał/ono Jeżusą ścieniechem świątanego
wssy nawietnice wiedziono/aby go na śmierć osadzono, Porodu
miał wssy iże że to dostoiem poczęcia wiecznego/iż wydal idra
da Jeżusą miłego/pokuta przywiedziony/przyniosł żydom pie
niadze/da ktore Jeżusą im przedał/y rżucil ie przed biskupy ży
dowskie/y przed ty co snimi byli wradzie rżeknac, Zgrzeszylem
wydarossy y idradziossy krew niewinna/a przeto weźmiecie że
sie wässe piniadze/a Jeżusą niewinnego pusćcie, Al oni rżekli,
Co nam do tego/ty wżrąss y poźnass coś wżynil/y świeś coś
sie ma żato przygodzie, Al takoz porżuciossy ony piniadze srebr
ne wkosćciele, Rozpacziossy sobie/ssedł y obieśil sie/a wżym
wiecey zgrzeszył niżli pirwey, Biskupowie żydowscy y duchow
woni/minimając aby stym sobie cześc wżynili/wżiawssy ty iste
piniadze rżekli, Nie iest podobno tamo ie wżożyc skadesiny ie
wżieli/boć iest myto krowie przelane, Al takoz wssedoss wrade/
kupili żanie rola figulowa/y dali ia na pogrzeb pielgrzymom
brżadzenim bożym/aby myto krowie niewinney śbawiciela nās
siego/niegrzeszonym ale pielgrzymom wbożim odpoczynnyenye
gotowalo/tego dla weżwana iest ta ista rola ich żydowskim ies
zykiem/Al cheldemach/to iest rola kupiona mytem krowie nie
winney/aż do tego dnia/a to sie stalo/aby sie proroctwo Jeremi
assa proroka napelnilo, Wżieli rżażetą kapłanscy y biskupowie
żydowscy/trżydziesci piniadzy srebrnych skarbany myto
żakupione od synow Ibraelskich/a dali na rola
figulowana iako wstawił bog,

Pilat w wiodł Jeżusą w wietnice,

Widząc Pilat iż mu żnienawisci Jeżusą wydali/nie
nalażossy wnim żadney przychynny śmierci/poczał
nātchymiaś żydom pytać/cżemu by tego cżowieka
prżeden przywiedli prżez winy, Oni wssytcy silnym glossem ża
wolali, Wssakociesmy powiedzieli iż ci żakabue dawac dan Cesar
sadowi/a nāssym sie krolew dżiāla/nāss żakon y lud odwraca/
nāssych świāt niedba/żdyablem dżierży/bo mocą Belzebubos

Żywot pana

wa/riazecia dyabelskiego ile duchy wypadła/nowe nauki skła-
da/y wiele złego działa/aby to niebył kłótnik y przekleth cło-
wiec/tobie bysmy go niewydali/bo my nieiestesmy tacy/aby-
my kogo bez winy na śmierć wydali y siedziemu podali/aliż pe-
wnie wiemy iż iest dostoiem śmierci. Święty Augustyn tu
wola. Odpowiedzcie na fałsz żydowski/ludzie od złych duchow
przez Jezusa wybawieni/tredowaci oczyszczeni/głuszy słyszący/
niemi mowiaczy ślepi widzący/iestli krystus iest cłowiek tak
sromotny/iako nasz skrzyż kistupowie y nauczani żydowsch.
Wszystko to nasz znienawisci mowili/iż ie karał ostro za ich wy-
stęp/y za ich złe uczynki Jezus błogosławiony. Pilat widząc
iż Jezus żydom na ich żaloby nieodpowieda/rzekł do Jezusa.
Ciemu na skrzyż ich nieodpowiedasz/wszak ty masz słowa sro-
kie/mądre/y tako łaskawe/iż iednym słowem wszystko wchwy-
ć możesz. Jezus Pilatowi nato nie nieodpowiedział/tako iż
sie temu bardzo Pilat dziwował. Przeto także rzekł do żydow.
Wesmiecie gi wy/a podług waszego zakonu/na śmierć dajcie go
boć ia nigdy takim sędzia niebode/iż bych kogo miał wam ose-
dzić ku śmierci/nienalazłszy w nim żadney winy. Odpowiez
dzieli żydowie y rzekli. Nam nie iest podobno abychem kogo w-
mordili/cuss wty dni święte wielkonocne. Al wtych sie ich wiel-
ka żołądka wstawie/iż chcąc niewinnego vmordzić/chcieli swoy
grzech na Pilata obrócić/iako by rzekli. Ktobiec panie Pilacie
przysłusza pościć takie rzeczy/boć iest winien śmierci. G przez
kłeci żydowie/tych sie niewymowicie/boscie gi doszć już ubili/
wplwali/y sromotnie zgąnbili/a niemając natym
doszć/iesze ku śmierci go przyprowadzacie/y
fałszywa wine nasz kładzicie.

P

Pilat pytał Jezusa milego o rozmaite
rzeczy/a osobno oto był li by on
król żydowski. 3.

Pilat wziąwszy w swoy dom milego Jezusa/rzekł
do niego. Twój lud podał mi ciebie abych cie vmeczyl/powiedz
mi coś im uczynil/y zaś ty król żydowski/iako nacie mowi lud
duchowny. Al to Pilat dla tego pytał/aby wgniew Cesarzki
nieupadł/bo sie to iego wiecy tykało/nizli kogo innego. Nato mi
ły Jezus Pilatowi odpowiedział rzekąc. Y sam to od siebie mo-
wiś/czyli mi tobie ommie powiedzieli bych ia był król żydow-

Pilatus odpowiadział, Iż żaciem ja żyd/oto lud twój wydał
mi cie w moie ręce/ a stego cie winuia iż sie ich krolom czynisz/
iako by rzekł Pilatus, Ja sam od siebie tego niewiem/ ani ja ciebie
winuie/ ale żydowie y twoi biskupowie co cie podali w moc
mnie/ mówią to nacie, Al to wssytko żydowie działali/ aby świec
kie rząże przeciw iemu pobudzili/ bo sie nieśmiał czynić krolom
żadny kromia Cesarstkich moch, Przefleci żydowie tej skargi
przychylnie wzięli żoney chwały/ którą mu dzieci żydowskie w
świąteczną niedzielę działali/ gdy go chwalebnie do Jerozalemu
prowadzili/ y przed nim idąc śpiewali, Chwała/cuś, Zdrow
bądź najwyższości krolu żydowski, Na te skarge Jezus miły od
powiedział Pilatowi rzekąc, Krolestwo moje nie jest ślad/cuś
stego świata/ bo by moje krolestwo stego świata było/ słudzy
moi/niedaliby mnie żydom wiece, Rzekł Pilatus, Tedyś ty wżdy
krol, Odpowiedział miły Jezus rzekąc, Ty mówisz iż krol ie
stem ja/iakoby rzekł/nieprzecie iż ty mówisz iż krol ja iestem
ale wżdy nieprzyszedłem ja krolować chętnie/iako ty wierzysz/ a
le wiecznie/przeto prawdę mówisz iż krol ja iestem/bociem sie
ja w tym narodzie/y przetożem przyszedł na ten świat/ abych
świadectwo dał prawdzie/to cuś bych nauczał praw
dy/bo wsselki ien iest sprawdy/słucha gło
su moiego y nauki moiej, ⁺ ⁺

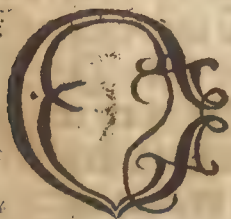
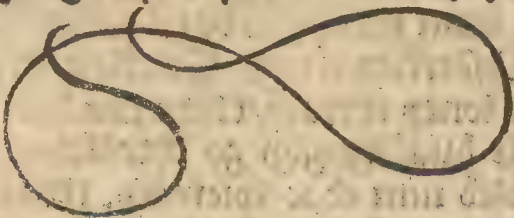
Pilatus pytał Jezusa co by była prawda,

Alch słowem pilatus spytał Jezusa co iest prawda/ a niedocze
kawszy odpowiedzi/słyszac wielkie wołanie żydowskie/
natchymiając wstał y wyszedł do żydow/bo baczył dobrze iż im
było nielubo/iż snim tak długo mówił/ troszcząc sie aby iego
niewypuścił/ a to sie stało bożym urządzeniem/ bo nieprzejacieli
prawdy/niebył dostojen słyszeć co by była prawda/ a takż w
szedłszy do żydow y rzekł, Ja niemoge ni jednej winy na
wżdy człowiecze/o którą by miał umrzeć/ a też nie iest obyczaj
rzymskiego prawa/ aby kogo umorzył o lekkie słowa/co niegd
człowiek głupi sprzeczając mowi, Gdy to żydowie usłyszeli/
iż Pilatus niedbał nic na ich żaloby/wielkim głosem żałowali
rzeknąc, My mamy zakon/ a podług tego ma umrzeć/ bosmy go
nalezi odwracając lud żydowski/ y poruszył go pochawszy od
Galilei do wssytkiej ziemi żydowskiej/ aż do tego miasta/ a
my takie prawo mamy w naszej ziemi, Iż kto koli naucza albo

Zywot pana

Kaze from dopuszczenia natowsszego biskupa/tego mamy v mro-
vby, Al ten Jezus niechylko iz falszywa nauke kazal/ale nad to
samiesanie y niepokoy wzietni ydowskich vdgialal/
tego dla panie Pilacie podlug tej zaloby y
skargi/iest dostoiem smierci, .:

Modlitwa,

Jezu Baranku niewinny/ienjes przed Pilata
pzywiedzion/y falszywie oskarzon byc raczyles, Naucz mie mi-
ly panie/falszywosci zlych ludzi wystrzegac/a wierz-
nego krzescijanina dobrymi wezynki prawos-
dzitwie wyznawac, .:

Pilat poslal milego Jezusa do Heroda,

Pilat kiedy vstysnal Galileyska ziemie/
barzo temu byl rad/y poczal pytac byl
li by Jezus czkowiek Galileyski/s He-
rodowej moch, Al iako vstysnal y po-
znal iz Jezus iest s Galileich spanstwa
Heroda krola/niechcial sedzic tego czo-
wiek/a/ale chcac mu chesc wezynic/das-
wossy zwiezac Jezusa/poslal go do He-
roda krola/ktory Galilea dzierzal/bo
wten czas w Jeruzalem byl/aby swie-
to ydowskie wezil, Matuchna go nasladowala/azaby go wypu-
szczonego widziala, Herod vyzarossy milego Jezusa zwiazane-
go y vnedzonego/nasilniey rozjalil sie go/y byl temu barzo rad
bo ddawne' czasu zadal gi widziec/nieznabozenstwa/ale idwor-
nosci dla niektorego znamienia albo cuda/azaby ktore cudo przed

LXIV

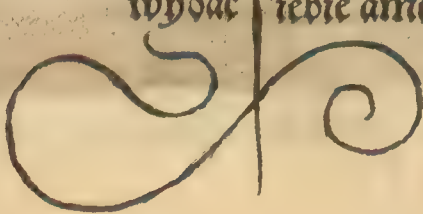
Żywot pana

nim wchynił/czemu by sie on dżiwil, y rzekł Herod krol Jez
sowi gdy go żydowie tam przywiedli, Jezusie wchyn tu przedem
na ktore imię albo dżiw/a slubuje tobie iż bedziesz żyw/y
dam cie i ich moch puscic, Al gdy Jezus milczał/o wiele rzecz
iego tam pytał rzekac, Powiedz mi Jezusie prawde/ocz cie py
tając bede/y dla ciebie mox otec dał pobit w Betleiem wiele dzie
ci/powiedz mi iakoś wssed wten czas takich śmierci/y tys Róża
rzą żmartwych skrzęsil/ktory ceterzy dni w grobie gnil/tys słu
po narodzonego oświecił/y tys chynił w żydowskiej ziemi wiel
kie cuda/wzdawiając wiele żydowskiego ludu, Wielem o tobie
dżiwom słychał/a dla tegom cie rad wżrzał, Wził Jezus nato
wssytko nieodpowiedzial mu ni jednego słowa/aby sie tym ry
chley popelnil czas prorokowania, Żydowie wten czas do Gero
da przytapiwssy/i żadrosi wielkiej/ná Jezusa milego wstą
wicznie skarzyli/mowiąc iż by on sobie bogá żanic niemiał/by
sie synem bożym dżiałal/kapłany y biskupy nássę żanic sobie nie
miał/y i ich koscioła ie wypadzał/sromotnie przed wssytkiem
ludźmi jm pr mawiał/przeciw żakonowi bożę nauczał, Alle iż
niecirpi czas powiedac o ie glosci, Przeto miłosciwy krolu Gero
dzie/raczy jm nam przyśedzie tym rychley ku śmierci/boc on
jest prze ktorego otec twej miłosci/dał pobit o kolo Betleiem
wssytki żydowskie dżiaci/przeto sie nád tym złym człowiek
pomsci tej krzywdy/krwie niewinney tych dzieci/ktore sa dla
niego pobite/on ci jest ktory swym ciarnoriestwem/przywiodł
oyca twego ku gniewu/iż żabil twych dwu bratu/nakoncu to
wchynił iże y twego oyca vmorzył, Jezus miły ná ty wssytki
żargi nie nieodpowiedzial/ani żydom ani Herodowi/bo
niebyli iego głosu słysiec dostojni/gdyż to wssyt
to żnienawisci náń morili, *

Modlitwa,

Mamilessy panie Jezu/ienżes dla mnie grzeszne
go od Pilata do Heroda żosnego poslan byc ra
czyleś, Day mi prosscic miły panie dobrym umy
stem poddać sie pod rozkazowanie starssych/y owssem też niemi
łosciwych a żosnych dla ciebie, Al żwesołym sercem
ku poslussenstwu/beż omieszkania
wydąć siebie amen, *

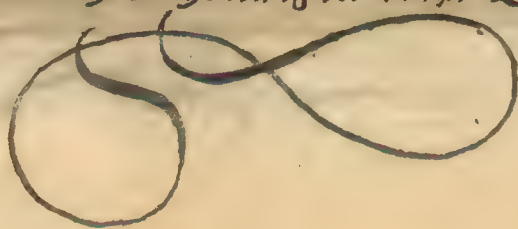

Herod wżgardziwssy pana Jezusa/dal
go oblec wbiałe odzienie iako
by iakiego blażná,

Kol Herod widząc iż Jezus milczy/
a niechcemu odpowiedzieć na jego pyta-
nie/wżgardził im iako szalonym y nie-
wzdzięcznym mówiąc, By to człowiek
był iako powiedaia mądry/widząc iż
ia chce go wybawić od meki/odpowie-
dal ci by mi. Al pręsto nasmiewając
się sniego/każał gi oblec wbiałe odzienie
pawłochyste/a to wchynił wielkiej py-
chy/iż niechciał Jezus przed nim chy-
nić dziwow/y każał gi wieść od siebie rzekac, Wieście go jaśnie do
Pilate mego brata/a podjękujcie mu iżec mnie wchcił/y takami
próżniami wchynił/powiedając mu/iżem mu jaśno gniew mój od-
puszcz. Al od tychmiał Herod z Pilatem/stali się próżniacielmi y
towarzystwami/bo przed tym z sobą źle mieszkali/a to dla tego/iż
Pilate niektorego czasu dal był zbici lud Galilejski/ktory był
w mocy Herodowej. Kiedy go od Heroda wieść mieli/wssych
się sniego sprzykaszania Herodowego/iako blażná nasmiewali/
jedni go pomysłami lali/drudzy mu tego swięta głowę oberwa-
li/ażec kosci na głowie widzieć było/drudzy rożniemawssy się
nań/lącuchem gi w głowę bili y nogami kopali/tak iż woney
wielkiej rocie/nie był żadeny ktoreby mu nieuchynił przykrosci/
Al pręto wplodwssy/iako swięty Jan piśse korone scirnia/na ie-
go swięta głowę włożyli/oblokssy gi prędo wbiałe odzienie/
a kłając przed nim mówili, Zdrow bądź krolu żydowski/y da-
wali iemu jaśnym wiekie policzki. Al tak sie na wsselkim mie-
scu sniego nasmiewali/iakoby iakiego wily. Potym przywiązali
li do onego białego odzienia wielkie kłoce/dla ktorych idac od He-
roda po schodzie/dla długiego odzienia y ich popychania/wpadł
na onym schodzie Jezus miły/gdzież rożbił głowę swoie y swe
swięte oblicze. Wstuchną iego miła gdy to widziała/krzyknaw-
ssy omdlała/bo wielki smutek stego miała. Swięty Augustyn
tu mówi/iż niedarmo Jezus miłosierdy oblecion y Heroda w-
białe odzienie/bo wtym wkażał niewinność swojej meki/y g-
niebność okrutney śmyrci/iż on będąc Baranek niewinny/

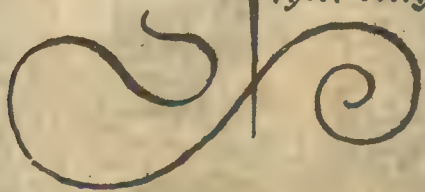

ſwieltka miłoſcia przyjął naſſe grzechy/żá ktoſe on cieſſko pokuſ-
tował/y ſromotnye y ganiebnie był naſygratwan, †,

Modlitwa.

Poſłomny Jeſu/ienżes dla mnie cłowieká grzeſz-
nego wbiale odziejnie obleczon/á iáko ſſalomny od
Herodá naſmiewan być raczyłes, Day mi mądroſć ſwiátá te-
go/ktora ieſt ſſalenſtwo w ciebie pániá mego/oſtrożnie oddálic, Al
do ciebie ienżes ſam ieſt prawdytwa mądroſć ſſeży
ſtym wmyſlem przyſc amen,

ſromotne Jeſusá miłego od Hero-
dá do Pilatá przywádzenie,

Tedy ſpáné Jeſusem niemierni ży-
dowie wyſſli/ſromotnie gi po drodze
przeſ miaſto Jeruſalem do Pilatá pro-
wádžili/y grubie nań wolájac/y nieu-
cłowiek ájac/ku wyſſytkiemu ludu ták
mowili, Pátrſcie ná tego žlego cłowie-
ká wyſſych ludžie/boć on ieſt ſáżca ža-
konu bożego/ten ci ieſt ktoryé náuczal
ináuke nowá/žakonowi bożemu pře-
ciwná, Al ták tym fałſſytwym wolá-
nim wyſſytek lud ná Jeſusá pobudžili/y pochwaciwyſſy kámi-
nie/bloto/czym kto moſł nań rúcali/y blotem gy ganiebnie
ſpluſkáli, Wdy wpađł náoney drodze/dla kłockow ktore wniego
wtrąžáli/tedy gy žá włoſy gwałtem podnoſili, Jeſus dla tego
wpádnienia był obrażon/áże krew žiego ſwietych wſt cieklá/y
wblotem ſie žmteſſála/ále oni tego nic nieobáli/teďnáť go polie-
kowáli/y žá włoſy rwáli, Gtym táko mowi Petrus Dáni-
ni, G krolu wyſſey chwały/iákoſ ty džiſ žeſromocoń tym žáloſ

W

ſnym poſmiertwaniem, G wiſſego ſwiątą miłoſna mądroſci/iakoſ
dżiſ poſmiana y wplwana, G wielmożny mąteſtacie/iakoſ ty
dżiſ wluchoſon/iako może cwa niewinnoſć ciępieć takie ſromoce
nie/iako może ociec ciępieć takie nieuczcienie ſyną ſwego, G
żwierciądło wiſſego obezrzenia/iakoſ dżiſ wplwan, G dżiw nād
dżiw/y/król ieſt wczynion ſługa/bog wczynion ieſt wila, G nie
chay tedy dżiſ wiſſyſtko ſtwożenie ſwego pānā ſaluie/ā takie
nāſmiertwanie y ſeromocenie, Potym gdy Jeſuſā przed wietni
ce do Pilatā przywiedli/proporcemu ſie ſklaniały/czeſc
iemu cżyniły/āle ſie żydowie oto gniewali mniſz,
iż by rycerze im to nā przytkroſć dżiałali,

Jeſuſā miłego Pilatowe y ży
dow wymawianie,

B Alchym Pilat widząc iż mu ſaſie Jeſuſā przywiedli/wes
żwawſſy ſobie wiſſyſtki żydy/rzekł im, Przywiedliſcie
mi lepać tego cżłowiekā/iakoby odwracającego lud wāſſ/mos
wiac nān aby on był pżeſtāpcā ſakonu wāſſego/ā ia tudżieſ
przed wāmi/niemoge nāydz nān ni jedney przychynny ſmierci/
ā nie tylko ia/āle ani Herod/do ktoregoſmy gy byli poſłali/ācz
kolifcie tam nān ſkarżyli/iakoſcie chcieli, Al to wiſſyſtko Pilat
mowił wielkim gniemy/bo wiedział iż go żydowie ſnienawis
ſci wydalili/ā pżeto niechcieli iego puſcić iako niewinnego, ſā
rucie go āle ſwietu/iuż ku ſmierci oſadzonego/bo wiecie iż ma
cie żwycżay nā ſwieto miedzy dwiema cżłowiekomā iednego pu
ſcić/ā drugiego wmożyć, Pżeto obierzcie ſobie ſtych dwu iedne
go/ābo Jeſuſā nāżarānſkiego/ābo Bārābaſſā ſboyce ſtego, Al
to Pilat dla tego wdział/aby żydowie wżawſſy te
go ſtego y pżekletego cżłowiekā Bārābaſſā/be
dā ſie ſromać proſić Bārābaſſā/ā tāk
wypuſzczā pānā Jeſuſā,

Bārābaſſā proſſā,

B Kupowie y wiſſyſch rżażetā żydowſcy/ludu pżi
każali wiſſytkiemu aby Bārābaſſā ſboyce proſili,
Tedy wiſſyſcy żydowie iednym głoſem ſāwolałi rżeknac, Niez
tego/cuſſ Jeſuſā nāżarānſkiego nam puſć/āle Bārābaſſā, Pi
lat chcąc wżdy puſcić miłego Jeſuſā/rzekł im, Al coſ wczynie
i Jeſuſem nāżarānſkim, Gni wiſſyſcy ſāwolałi, Wkrzyżuj/

Żywot pana

vkrzyżuy go, Odpowiedział im Pilat y rzekł, O niewdzięczni
 ludzie/słupi y ślani/niewiecie iż Jezus Barabass jest gorzsy człowiek
 waszego świata/bo jest przez zakon/przez miłosierdzia/meżoboy
 cą y wielki szlachcą/á wżdy go proście/y wypuścić kazać/á Je
 zusa niewinnego który wiele znamięt miedzy wami czynił/
 nauczając was w zakonie/kręsiąc martwe/wdrażając was nie
 mocne/á wżdy proście aby vkrzyżowan/y co wżdy złego wdzi
 kał aby ch go vkrzyżował, Al oni tym wiecym zawołali/Dokrzy
 żuy gi/vkrzyżuy, Odpowiedział im Pilat, Niezasłużył śmier
 ci/ale uczynił co naprzeciw wam/albo przeciw waszemu za
 konowi/dam go skazać/á potym gi puścić/zakazać mu iż się
 nigdy nie nawróci do ziemi żydowskiej, Al takoz Pilat chcąc
 ukoić gniew żydowski/Barabassá im puścił/á Jezusa podał im
 ku ich wolei/rzeknąc do nich wielkim głosem, Oto wam pu
 szczam Barabassá/á Jezusa kiedyś jest nieposłuszen waszego
 zakonu/káže go zbici wstupa miotłami/biczami/y pegami/á po
 kazi tego puścić/á natym już dosyć miewcie, Al takoz Baraba
 ssá puszczono/á mile Jezusa niemilosciwym lotrom biczować
 podano, Przeto wezwawszy Pilat k sobie niektóre slugi żydow
 skie/y kazał im rzeknąc, Pojmiecie tego Jezusa kiedyś wasze
 rąko rążetą rożniwał/á zewlekawszy/vwiązawszy go wstupa y
 skazując go dobrze/áżci by wasze rążetą vkrzeli/izem ja dobrze
 pomścił ich krzywdy, Takoz ci istni niemiloscivi żydowie/rzu
 cili się na pokornego baranka milego Jezusa krystá/iako
 wilcy drapieżni, Y poczeli go śpaci/y niemilo
 sciwie targać/áż przywiedli posrod
 wietnice ku słupowi,

Modlitwa.

Jezus krolu niebieski/ienżes dla mnie od Heroda
 do Pilatá żasie odesłan być raczyles/przez co przy
 zacielsstwo miedzy onymi sprawiles, Dajmi głosliwych ludzi
 przeciw mnie spisknienie bez bojaźni wzgardzić, Alle raczy ych
 sprawowanie ku temu koncu przywiedz/izbych wotym
 zasłużył sobie mieć przyrowanie ktobie amē.

Żywot pana

Jezus żwleczon żodzienia bārzo niemiloscis
wie/ y stał nag przedewssiem lu-
dem bārzo sromotnie.

Jezusa miłego gdy srod wietnice takó
nedźnie przymiedziono/ katorwie sie nań
rżucili żwielkiey okrutności/ y pocżeli
dżec y siepác sniego odgienie/ y żewole-
fli go iże stał nag iako sie wrodził od
mátki. Miloscimy Jezus bārzo sie te-
go sromat/ iże takó sromotnie przeż dłu-
ga chwile nag stał/ bo tam stało wiele
ludzi/ ktorzi sie temu dżiwowali/ y bār-
zo go żalowali/ iż go takó niemiloscis
wie siepáli/ niektorzy lepať bārzo plákali/ patrząc ná iego wiel-
kie wdreczenie/ y ná żalosc iego miłey mátki/ przy ktorey stało
pań wiele/ miedzy ktoremi były też iego ciotki/ Maria Kleoffe/
Maria Magdalená y Marta/ a tych sie miły Jezus bārzo sro-
mat/ iże takó nag przed nimi stał/ aliz tá ista ciotká iego/ Maria
Kleoffe/ ż iawssy rabeť ż swoey głowy/ y podała gy iednemu zhy-
dowi prossacy go aby go obwineli. Kiedy Jezus błogosławiony
iuz stał takó żwleczony/ sam bārzo pokornie przystawssy/ on
stúp dobrowolnie obłapił. Ale katorwie nátychmiast sie gwał-
tem do niego rżucili/ y rece mu tak mocno okolo stupa przywia-
żali/ aż były szczerniały/ y takó twárdo ciagneli/ iż sie náte swie-
tych reku skorá pádała/ aże żiego swietnych pádnokciow kredo
wysiaćała. Al tak pan wssytkiego swiatá/ ktory wssytko prżpo-
dziawa/ stał nági przed onymi wssytkiemu ludzmi w wielkim
żasromaniu/ bo onego ciála żadny człowieť aż do tychmiast nie-
widział nágiego/ kromia panny Mariy mátki iego. Katorwie
gdy go takó mocno do stupa przywiążáli/ miotły/ pegi/ y lánusy-
chy gotowali/ ktorymi by Jezusa biczowali. O iaki smetek má-
tuchná iego miała/ gdy go nágiego widziała/ dla tego obroćwssy
sie ku onym swietym paniom/ ktore tam snia stały rżekła. O-
gladajcie iakoć sromotnie y nedźnie stoi mój syn miły/ iako ie-
go swiete wsta sa blade/ oczhy iego máta smiertelne wezrzenie/ a
rżekwssy to/ od silnego smetku omdlała/ y daley prżemowić nie
mogła ni jednego słowa/ bo sie wssytki wnetrżności wn-
tr porussły dla silney boleści/ iakoż to ona samá por-

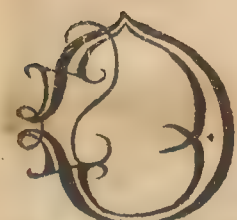
Jeżusow,

Pist LXXXV

wey słudze swietey Brygidzie takó rżeknac, Kiedym widziála
mego miłego syná/takó okrutnie y takó niemilosciwie pomorzy
ku słupu wiążąc/me ciáło wssystko było ná mnie od wielkies
żalosci takó skorupá vschło y strádwiáło/á kiedym wgrzáła iże
iuz bráli miotły aby gy bičowáli/wten čas mi sie widziáło
takó by wżágil wme serce miecz ostrzy/ták iżem iuz dáley přes
mowić niemogła/prżeto prżjaciele moi/ktorzy tam
semna byli/ná strone mie odwiedli/y pás
tržýł mi tam wiecey niedáły/
dla silney mey žalosci,

Modlitwa,

16. / 7850

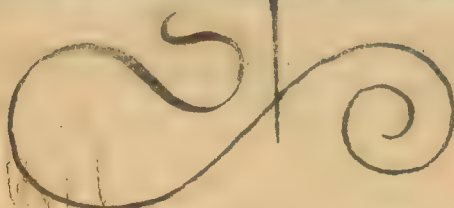

Jeżu báránku niewienny/ienżes dla mnie żodgie
nia twego żewleczon/y ku bičowaníu obnáżon
być raczyłś. Day mi přes nágie grzechow mych wysspowiedá-
nie/stárego cšlowieká żewssytkimi wčynki swoimi że-
wlec/á przed oblicžnosciá twá/mnie nágies
go od cnot nigdy niewidżiec amē,

Jeżusá miłego okrutne y bez wssel-
kies lutosci bičowanie,

Głosciwy pan Jeżus gdy tak stáł ná-
gi/y słupá wwiáżany/napirwey knies
mu żmiotłami prżystapili/y bez luto-
sci bihac tak mowili, Jeżu słuchay ná-
ssych rżazat káplánskich/Jeżu wstáw
násse chorow/Jeżu stáršym nieprży-
marow/Jeżu żakonu nowego niemy
mýslay, Wdy sie ci pierwssy wmečy-
li/potym drudzy spegámi prżystapili/
á bihac go/iemu wymawiali, Jeżu lu-
dzi nieodwzacam/Jeżu cšarnoriežnikiem sie niedziálay/Jeżu so-
bote násse swięć/Jeżu nierowbaroway cudžoložnic, Potym gdy
sie ci žmečyli, Tržeci kniemu prżystapiwssy/láncusski go bihac
tak mowili, Jeżu kroleu sie niedziálay/Jeżu wstáw ržym-

s'iego Cesarza choway/ Jezu co's sie bogiem czynil/otoz tobiecos
 zasluzył. Gdy go tako niemilosierdzie vbiczowali/iz sie tego swie
 te ciało wssystko krwia oblało/tak iz pocaressy od glowy/aze
 do piety nozney/niebyło w iego naswietsszym cieie cale miesce/
 tak iz niebył w nim staw ani cylonet zadny/ktory by nieucier
 pial osobney meki/az od silney y czuyney boleści/rzewno Jezus
 plakal/bo bardzo subtylne ciało miał. Al chca tego niektorzy/iz go
 tako wten czas byli vbili/ize wssystka skora byla sie sniego zlu
 pa/az y mieso od skory bylo odewstalo. Al gdy sie ci nad nim
 zmeczili/ktorzy go po grzbiecie bili/dzudy lepak przytapił/y
 od stupa gy odwiazawssy/chrzeptem go ku stupu przytwiazali/
 a lepak go po brzuchu pegami y miotkami tako okrutnie bili/az
 ostawalo na pegach mieso/bo kazdym onym radem/kiedy wem
 pegami bili/scialem sniego bice wyrywali/aze bylo widziec na
 pierściach kosti. Al tak po wssystkiem iego cieie swietym/przed so
 ba y zasoba/niebyło nanim miesca zadnego calego/o ciepla krew
 dla wielkiego vbicia z iego ciała swietego/strumieniem na zie
 mie/az stal Jezus mity we krwi po kostki. Al tu sie pismo wy
 pełnilo/ktore pisano. Od piety nozney az do wierchu glowy nie
 bylo w nim zdrowia/bo wkazdy cylonet/przynamniem dziesiec
 radow vderono kiedy go bicowano. Przytym iego trudnym
 bicowaniem stali zydowie/rozmaicie iemu latac/y sleny slowy
 fromocac. Al tako dworako byl vbiczowan. Naprzod przykrymi
 bicmi y pegami/potym slymi y skaradnymi slowy. Jezusa
 gdy tako bez milosierdzia dlugo bili/ieden tamo przistoczynssy
 ial jmu latac rzeknac. G niemilosierdwi ludzie tak chcecie zabic
 cslowieka iessze nieosadzonego. Al przeto wziazawssy noz/oberz
 nal porozny w onego stupa/a tako Jezus mity niemogac stał
 na nogach dla silnego zemdlenia/padł na ziemie w krew swoie.
 Al tu sie napelnilo proroctwo Izayahassowo/ktory mowil. Wz
 dzielimy go iako trowatego/y iako od boga opca opuszczones
 go. Gładay tu o dusso nabożna/a rozpamietay iako wielka me
 ke krystus zacie cirpial/aby dusse twa wykupil od meki wiecz
 nej. Niedayze iey zasje wstracenie/vbacz widzialis kiedy ta
 ka wielka meke/iaka byla pana naszego Jezusa. Dbacz iaka mi
 losc ktobie miał/iz on taka meke zacie cirpial. Powiedz co's ty
 przeciwo temu vczynil albo cirpial/ktoras wdziecznosć y sluzbe
 iemu za to wkazal/wssystki twoie dobre vczynki/ktore's czynil
 przed wssystki dni twego zywota/niemoga dosyc vczynic iedney

Żywot pana

krwpli jego świętych krwi. Al ty aczci sie co przygodzi małusko/
tedy ola niego ćirpieć niechcess/ale natychmiast ssenrżess/á Jez
susowey krwi ktora żacie ćirpiac wypła/obeyrżec niechcess. Les
go dla żmieszan trwa gorzkosc y trwe ćirpienie/ż krwi milego
Jezusa/á rozpamiętaw to trudne stanie jego wstupa/
tedyć bedzie wssystko stotko ćirpieć dla
milego pana Jezusa.

Ablec mu sie kazali,
Jezus dla ciesskoci vbicżowania y żemdenia chodżić nie
mogl/ale oni okrutni katorwie biyac gi/sniego sie nasmie
wali/y oblec sie mu kazali. Jezus ze sromem zbierał swe odżies
nie/co bylo rożrucane/á kedy kolwie ssedł/żnac bylo jego stopy
dla krwi obfitosci/bo kedy koly ssedł/tedy byla ziemia cżyrmos
na/od krwi oblewania. Al też nietylko jego stopy bylo żnac
krowawe/ale kedy koly ssedł/tedy dwiema strumieniomá żiego
świetych nog krew plynela/áż ta istna sukienka/wssyst
ka byla cżerwona/co sie we krwi żmaczala/áże na
ziemie krew przeż nie plynela.

Ná koronowanie go wioda,
Gtym przystapiwssy do Pilata rzekli. Panie Pi
lacie/żynil ci sie krolom/dopusć nam iże gy wpas
wloke przybierżemy. Pilat chcąc dosyć wżynić żydowskiemu
gniewu/kazal go wprawloczysse odżienie oblec/aby żydowie nas
życiwssy sie jego przeciwnosci y sromoty/nieżadali by daley prze
lania jego krwi niewinney. Al takó rzuciwssy sie nań/żiego gy
sukienki niemilosciwie żwoleli/á wodżienie cżyrmone prawoz
czysse sprosne y barżo stare gi oblekli/wktorem niegdy krolowie
żydowszy byli koronowani/á to wssystko wżynili
aby sie tak do woley sniego nasmiáli.

Ogodlitwa,
Pa. ie Jesu namilosciwssy/ienżes do slupa przy
wiżan/y też bicżowan być raczyles. Daj mi bi
cżowania twego/oycowskiego karania wodżecżnie prżitiac/á cies
bie grzechym moimi nigdy niebicżowac/ani żnowu
tobye meki żadawac amen.

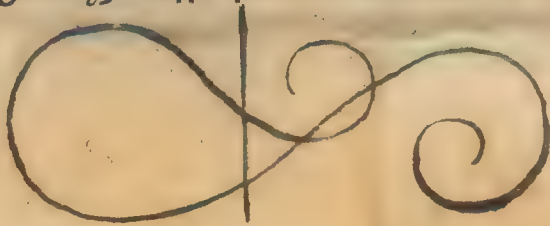
17. 17. 17.

Jezusa milego koronowanie,

Gtym wziawssy go sludzy Pilatowi
 iako krola nastolcu posadzili/gdzie by
 nań wssytcy zydowie patrzyli/a v/
 plodwssy korone scirnia konczystego y
 barzo ostre/wlozgli mu ia na glowe
 iego swieta/y wcisneli mu ia w glo-
 we dwiema dragoma tako mocno/tze
 cy istne ostrozny/przessly iego swie-
 ta glowe aze do mozgu/tak iz krew/
 wocz/y musta/wussly/y po obliczu dzie-
 go swietey glowy/obficie ciekla/aze po iego odzieniu na ziemie
 plynela,Zydowie y sludzy Pilatowi/poceli sie sniego nasmie-
 wac rzeknac,Gtosci krol zydowski/otoz mass korone twego kro-
 lestwa dostoyne, Potym koronowaniu/na iego wietssy pos-
 smtech/dali mu miasto sceptru/trzesc albo trcine morska wres-
 ku/iako by wotym wskaziac y mieniac niesscesni zydowie/tze
 by iego krolestwo bylo czeste/a iako trcina prozne, Tamto przed
 nim na iedno kolano klesali/y obludnie gy poddawiali rzekac,
 Pozdrowion badez krolu zydowski/zatym iemu policzki dawali/
 y grubiemu krali/drudzy lepak wziawssy mu zrek trcine/
 w glowe go bili/aby tak one ostrza korone/glebiey w glowe iego
 wbili, Drudzy mu na oblicze plwali/y piesciamy miedzy iego
 swiete oczy bili/drudzy mu zasshyki dawali/drudzy go za wlosy
 rwali,A nasmiawssy sie sniego do wolen/dopiross go pilatowi
 podali, Gtym koronowaniu stoi wpiosnkach Salomonowych
 pisano,Wynicie y obeprzycie corzi syon/cuss dziewki Jerozo-
 limskie krola zbawiciela/iako go wkoronowala matka iego/cuss
 synagoga zydowska/bo wten czas iego krasa byla oddalona/bo
 iego swiete lice ubito y zeplwano/iego swieta glowa byla zdziur-
 kowana/ie krasne y barzo rostossne wzrzenie/to sie bylo zmie-
 nilo/bo okolo iego oczu/wiecey nizli tysiac ran bylo,G nass mi-
 ly stworzycielu/niepatrzy dzisia na nasse grzechy/ale wzrzy na
 oblicze pomazanca twego/Jezusa milego/ienci dzisia prze nas
 nieczystymi slinami vplwan/y skardzie dla nas wzgardzon y
 zesromocn, Przeto wskazue twoy mily syn swe oblicze ubite/
 aby ty mily stworzycielu wzrzałwssy nanie/byl nam milosci-
 wy/y odpuscil grzechy nasse/przez twego mile syna ubicie,

winny, Żydowie tych słow Piłatowych nie niedbali/ale wssyt
 cy wielkim głosem/wkrzyżuy/wkrzyżuy zawołali, Odpowies
 dział im pilat, Al co wżdy złego uczynił/abych go wkrzyżował,
 Al oni tym więcej zawołali, Kręmi/kręmi wkrzyżuy go, Pi
 lat odpowiedział, Kręmicie go wy w wasze moc/wkrzyżujcie
 go/boć ja nienayduie w nim ni jednej winy/o ktora by był dos
 toien śmierci, Ktemu odpowiedzieli Żydowie, Wy mamy za
 kon/á podług zakonu ma umrzeć/bo sie synem bożym dżiała/á
 to jest wwołczenie cści bożej/tego dla ten iako násmierwca boży/
 ma umrzeć/bo nam iako przykazano w násszym zakonie, Bedzie
 li kto wwołczył cści bożej/śmiercią zła niechay umrze/ale ten
 jest wwołczca cści bożej/bo będąc prostym człowiekiem/czyni sie
 bogiem, Pilat to wssyskawssy/ieścze sie bąrzciey leśł tych słow
 niż pirwey/á boiecy sie aby syna bożego nieukrzyżował/bał sie
 myślac sam w sobie puszcil li by go/aby przeciw zakonowi nieu
 czynił/á niepuszcilli by go/bał sie aby syna bożego nieukrzyżo
 wał, Al iakoż siedl iasie w wiecnicie/poiawssy soba miłego Je
 zusa krysta/ktorego był wywiódł Żydom przed wiecnicę/y rzekł
 ku Jezusowi, Powiedz mi skadeś ty/ieślis bożkiego pokolenia/
 czylis tylko człowieczego, Al to Pilat przeto pytał iego pokole
 nia/iż go Żydowie w tym pomawiali/iż by on był syn boży/y
 rzekł daley, Powiedz mi gdzieś sie wrodził/coś jest za człowiek/
 coś uczynił iż cie twoy lud iako bąrzo nienazryh/iż
 wssysch porusyli sie przeciw tobie chcąc
 cie umordic krzyżowa śmiercią,

Jezusa miłego pokorne milczenie,

Jezus miły odpowiedzenia mu niedał/á to prze stworzą
 ka rzekł, Napirwey dla głębokości pytania/bo pytał Pi
 lat tego/czego by niemógł rozumem osiągnąć/iż pytał o pokole
 niu Jezusa krystusowym/o ktorzym Izayah tak mowi, Pokole
 nie iego kto wypowie/iako by rzekł/żadny, Ktore przeto nieod
 powiedzial/iż on dobrowolnie śmierć dla zbawienia ludzkiego
 podiac chciał/wdwoiecyem go rzecy narwiecy pomawiali/ná
 przód/iż sie ich krolem czynił, Ktore iżby sie synem bożym mie
 nil, Al te oboie rzecy miły Jezus mógł wśażać/iż on był kro
 lem y bożym synem/ale przeto tego wdżiałac niechciał/aby nam
 swa pokore y cipliwość wśażał nam náprzykład/abychom go
 w tym náśladowali, Trzecie Jezus milczał/podług swietego

Żywot pana.

Janá skotoustego/aby wskazał iże pilat darmo pytał/bo wiedząc
 tego niewinnego/niewybrał by go/nasładowiac żydowskię vs
 porości. Czwarte przeto nieodpowiedział/iż Pilat pytał skąd
 albo co by ją człowiek był/gdyż ie^o wchynki władowały/iż on był
 syn boży/á wssakoż niepuscił go ani wybrał go od śmierci/á
 dla tego nieodpowiedział ná iego pytanie ni jednego słowa Jez
 zus miły/áż sie temu Pilat bárzo dziwował. Al przeto mu
 rzekł. Niechcess semna mówic/áza niewiess iżci ia mam moc
 nád toba/moge cie dać ná krzyż robbić/y moge cie też wypuścić
 iako by tak niesschessny Pilat chciał rzec. Jezusie mogli by sie
 mnie dobrze bac/y prosić mie abyech cie wypuścił/y od śmierci
 wybrał/y/á ty niebacząc tego/niechcess mówic semna. Mówi
 tu święty Jan skotusty/iż Pilat tymi słowy sam sie osadził
 y potepił. Bo kiedyż to było w iego mocy iż go mógł wybrać
 od śmierci/żadney wymowy mieć niebedzie/iż go niewybrós
 łil widząc go być niewinnego. Y mógł iemu rzec miły krystus
 ono słowo/ktore pisse święty Máciej. Zust twoich sadze cie słus
 go żly. Alle ktemu karaniu odpowiedział miły krystus rzeknąc.
 Niemial by ni jedney mocy nádemna/być niebyła daná od wy
 ssey mocy cuss od cesarża/albo od wierzchniey mocy/cuss od boga
 bo od tego iest wssystká moc/á przeto nie minimay iżby owsseny
 ki był niewinnien mey śmierci/ále ten kto mie tobie podał/cuss
 iako Judass y lud żydowski/wietssy grzech ma niżli ty/bo oni
 spráwdey skosci to wchynili/ále ty żniemiadosci/boiac sie Ce
 sarża/osadzass mie nie twa wola ku śmierci/ále wżdy grzeszssy
 bo morwiss iże mam moc/á niechcess mi niewinnemu pomoc.
 Stey odpowiedzi/wywiódł żasie przed wietnice pána Jezusa/
 y żawolał do żydow wielkim głosem. G to wywiódkem ci go
 wam żasie że wnatrz/abyście poználi iże ia nicnayduie w nim
 żadney przyczyny śmierci/á iuż byście temu wierzyli/przysiesz
 gam wam przeż Cesarsskie zdrowie/iżci ni jedney winy w nim
 naydż niemoge/o ktora by miał vmrść/przeto smiluycie sie
 nád nim/boć ciessko iuż żmizorowan y żneddon/ogladaycie otoc
 dziż/y ledwy nanogach stoi. Gtworż iuż tu człowiecze oczy ser
 cá twego/á ogladay człowieka albo mlodzieńcá nadobnego/niez
 winna krwá oblanego/sinossia y pegami osskaráżone^o/od glo
 wy do podesswy żráníonego. Gtworż oczy á ogladay ktoręc to
 iest/co tak okrutnie żacie cirpi/nieiest ci człowiek prosty/ále bog
 wierny. Gdy bog/ogladayże bóstwo iego nieogárnione beśmier

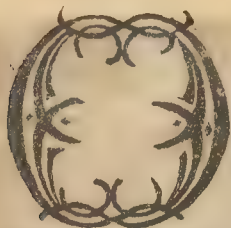

ne/iakoć taki maiestat niebieski y nieogarniony/od wssystkich
 iest wzgardzony y opuszczony/iako by nigdy niebył bog wiers
 ny/przešto człowiecze płaczą wędnie y wnoch/iego wielkiej sro
 moty/ktorać on przyjął dla ciebie żwielkiej miłości. Mowia tu
 niektorzy nabożni/iż kiedy nasz miły zbawiciel/tako iawnie w
 każan żydom/było iako by trzeciej godziny nadsien. Al wten
 czas dziewica błogosławiona wżarawssy swego miłego syna/taz
 ko pośmianego/y sromotnie ropawłoke obleczonego/żumiarossi
 sie/straciwssy mowę/padła iakoby umarła. Święta Maria Ma
 gdalena wżarawssy też swego mistrza tako wnedzonego/vplwas
 nego/iako tredowatego/iednac krzyżnawssy/padła także iako
 by umarła. Potym gdy wstała/rzuciwssy sie ku ssi dziewice
 Mariej/poczeła płacząc mowić. Ach mnie niedźney/bieda mnie
 niesszczesney/y kto mnie zbawił takiego nauczyciela/takiego mi
 strza/takiej sroty y światłości. Drugie lepać panie mowily
 do dziewice Mariej rzeknac. O dziewico prześlawnia matko
 smetnych macior/tenci niewidzisie nam/by to twoy syn był/
 boć on był nad słońce świeciełssy/á ten ci tredowaty/żewsszech
 nasskaradssy/syn twoy był krasy anielskich/wsszech synow cłos
 wiecyh nadobniehssy/ále ten iest miedzy wssystkimi ludźmi
 naniepodobniehssy/snaciesmy żdradzeni/ize wierzymy aby to
 był syn twoy miły. Al takoz też wssych ktorzy byli z dziewica
 narzekali. Alle dziewica Maria dobrze to wiedziała/iż on syn był
 iey miły/á dla tego silna boleść wsercu miała/y żaním sie bogu
 oycu modliła rzekac. O nałaskawssy o namilosierniehssy y na
 lutościwssy boże oycze/ienże żwykles dawać miłosierdzie grzesz
 nym ciebie prosiacym/racz sie dzisia smilowac nad iedynym sy
 nem twoim/á nieday go na taką śmierć okrutną krzyżową/iá
 koć żydowie niewierni żadaia/boć serce iego y moje/iest smetne
 dla sromoty iego niewymowney. Alle bog ociec iey wthm niez
 wysłuchał/ize dla nas te śmierć żiednał. Al od tychmiast Pi
 lat szukał przychynny iako by go wypuścił dla iego niewinności/
 ále żydowie tym wiecy wolali/y misse wolac pobudżali rzekac
 Jednoś tego pusił/nieiestes przyjaciel Cesarzow/bo wsselki co
 sie działa krolom/odpowieda/y sprzeciwia sie Cesarzowi. Pilat
 Cesarza boiac sie/á z żydom sie nasmiowaiac żawolał. Gto krol
 wass/smiluycie sie nad nim. Żawolali wssych. Wezmi wezmi/
 wkrzyżuy/á iako žlego człowieka mielutuy. Pilat rzeft. Krola
 wassęgo wkrzyżujcie. Oni odpowiedzieli. Krola niemamy/iedno
 Cesarza.

Żywot pana

Modlitwa,

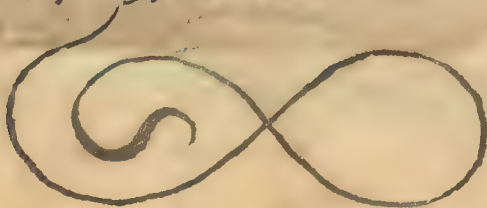
Malutoscirossy panie Jezu kryste/ienżes známios
ny pośmiewania/dla mnie żydom przedkietym os
każan być raczyłeś, Daj mi sie okazańia mārney chwały wy
strżec/á stym známionny iuż duchownym/przed oblicz
noscią twą/ná ostatnim sądzie widzieć amen,

Jezusa miłego ná śmierć krzyżową
osadzenie y skazanie,

Stat widząc iż nic niemógł pomoc/á
le wietssze gielki y wołanie/ y ciśszczá
była w ludziech/wziarossy wodę omyl
rece swe przed wssytkim ludem rżekac
Ja niechce być winien krwie tego sprá
wiedliwego/ wy dobrze ogladacie, Gd
powiedzieli wssyscy żydowie, Krew te
go niechac będzie ná nas/ y ná syny y
dzieci nasze, Zátem Pilat siadł ná sto
lec/ná miejscu ktore żowa Nikostratos/
gdzie był sklep żwierżchu/á też tam były dwa wielkie kámiennie
czerwony y biały, Ná czerwonym siedział Pilat/á ná białym
stał Jezus/á to známionowało niewinność tego, Wten czas żo
ná Pilatorá/inniem Prokulá/przysłała do niego rżeknac,
Prosse cie niechac sie nic niestaie temu człowiekowi spráwiedli
wemu/bom ci wiele tej noch cırpiála/przed widzenie dla niego
Shabelcim stary chytrżec iest/bacząc przeż niektore známioná
iż on był prawy bog/bo widział tego wielką cırpliwosc y po
kore/widział iż sie świeci oycowie radowáli z tego śmierci/á
prżeto chciał śmierć Jezusowe przekáżić przeż niewiáste/iáko iá
w wiodł przeż Jerwe/wkazarossy sie żenie Pilatorwey/stráśac
y mówiac iey, Ten człowiek o ktorego żydowie stoia iżby był
ná śmierć osadzon

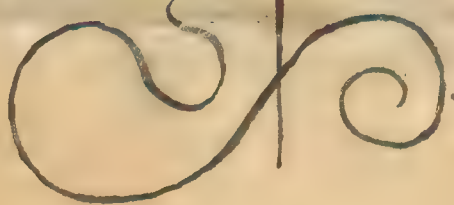

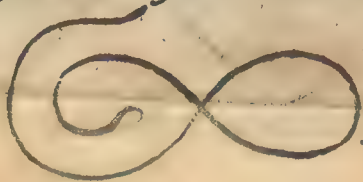
Żywot pana

na śmierć osadzon/ iestci owsyżki niewinny y przysiaciel boży/ a
 wielki swięty/ a dla tego sprzeciw sie abyć nieumiał. G wielkie
 zaślepienie żydowski/ wssyżcy niewinnosc krystusa wywoła-
 waia. Wołał Judasz/ żgrzeszylem wydatyż krewo sprawiedli-
 wa. Pilat też rzekł. Ja nienayduie przyczyny śmierci wotym
 człowiecze. Herod też to uczynkiem wkazał/ kiedy go wbi ale odzie-
 nie oblec dał. Syabel przez widzenie wkazał y obiaćwil. Potr też
 nakrzyżu go wymawiał. Sami tylko żydowie winnym go dżia-
 łali/ y śmierci tego żądali. Pilat wotym żony niewysłuchał/ we-
 dżwon żażwonić y wotrabu trabić kazał/ aby sie lud wssyżtek zebrat
 przed ktorzymi by Jezusa na śmierć skazał. Al gdy sie lud zssedł/
 wywiedziono Jezusa żwiazanego/ cirmiowa korone na głowie
 mającego/ aby go na śmierć osadżono. Pilat tedy siedząc na stol-
 cu przed wiecnicą/ aby iawnie sadził/ czedł obychaitem rzymsskim
 skablice sentencija/ ktora iest napisana we wanieli y w rymsskim
 ma rżeknac. Lud twoy y biskupowie twoi/ mistrzowie wpi-
 mie nauczani/ licemiernicy y wssyżcy przelożeni żydowscy cie-
 bie mi sedzić dali/ a ciebie tymi winami obwinili/ iakoby ty na-
 uka twa fałssywa lud przewrocil/ y rosterk miedzy krolestwem
 żydowskim y Galilejskim uczynil/ iżes krola panem ich być mo-
 wil y mienil/ a przeto podlug prawa y obychaiau rzymsskiego/ ka-
 żalem cie miotkami y biciami bić/ a iuz ninie nacie ortel śmierci
 ddamam taki. Iż mającie na krzyżu wywiodssy z Jerusale-
 na na miescu iysy gory rozbic/ y nad wssyżki lotry nawysssy po-
 stawic/ aby wssyżcy nacie mogli patrzyć/ y żawolał wielkim
 glosem y rzekł. Jezusa nazaransskiego/ syna Jożefowego y Ma-
 rieh/ przykazuie y osadzam być dostoynego/ aby gwożdżmi żela-
 żnymi był przybit ku krzyżowi/ y był żawieszon nad wssyżsski
 lotry/ aby wssyżcy tego widzieć y pożnać mogli. Tenże godżiny
 takż śmiercia osadzil dwu lotru/ a tak przykazał tego wieść za-
 lancuch/ na ssie naga żadżierżniony/ rece mu opak żwiazaw-
 ssy. Żydowie sie temu radowali/ y Pilatorowi dżetekowali/ z Jeżu-
 sa sie nasmiawali/ a dopiross co chcieli/ tomu tam czynili. W ten
 czas stala teze tamo rodżina żmātuchna tego/ bardo ciessko żalus-
 iac plākali tego. G człowiecze vbacz tu iaką wten czas dżiewicā
 Maria żalosć miała/ gdy widżiała tego tako sprosnie vnedżonego
 korona cirmiowa wkoronowanego/ lancuchem okrutnym za ssy-
 ie vwiążanego/ na obliczu slinami y krwia vmaszanego/ a nie-
 dżito iż sie wten czas iey serce nierozżiadło. Przesto tey rżecz-

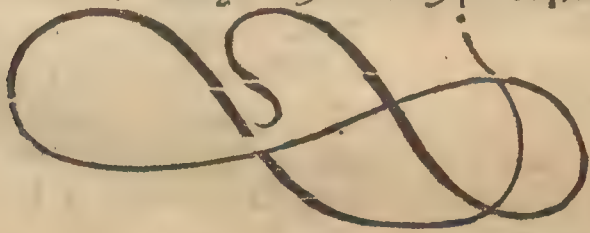
dziewiactwie Biernat swiety/splacem narzekajac mowi, O na
 szosty jezuz/y cos wdzialal/izes na taka smierc osadzcon/czego sie
 namilshy mlodzieniec dopuscil/izes tak zesromoccon/y ktora jest
 przychyna twoey smierci/gdzie sa twoie grzechy ktore dzialal/
 gdzie sprosne wczynil/gdzie mezbobystwa/mierzycielski/krzyzowy
 latania y bluznienia/dla ktorzych na smierc skazan y osadzcon,
 O ja mily Jezuz ty sa/izes niemocne wdzarwial/slepe oswiecal/
 gluchym sluch przywracal/tredowate oczyscial/grzesznym grze
 chy odpuszczal/zaprawdec ia jnego zadnego grzechu wtobie nie
 napduie/a wssakoz cie na smierc skazanego widze, Tamze odpo
 wiedajac sam mowi, O iacim mily Jezuz przychyna twoey bo
 lesci/iacim zasluzenie twoego zabicia/y twoey niewinney smierci
 przesto wywolawajac mowi, O dzwonego sadu polozenie, O
 niewymowney tajemnicy bozey iradzenie/oto zgrzeszyl niespra
 wiedliwy/a zato skaran sprawiedliwy/przestapil winny/a wbit
 jest zato niewinny/obrazil niemilosciwy/zato skazan na smierc
 lutosciwy, Co zasluzyt cztowiek sz/to cirpial pan Jezus do
 by/wczym sie sluga przewinnil/to pan iego zaplacil, Czego sie
 cztowiek dopuscil/zato bog vmeczon byl, O wierny synie bozy/
 czemu twoa pokora tak nisko stapila/czym twoa kaska rospalo
 na/nacz twoa lutosc przyssla/czego twoia milosc desiegnela/ce
 mu przyslo twe slutowanie, O tom ia gle wdzialal/a tyś zanie
 wczirpial, Jam sie grzechu dopuscil/tys za mnie pomiste nosil, jam
 sie barzo przewinnil/a tyś mece poddan byl, Jam sie wypyche pod
 nosil/a tyś sie barzo wpokorzył, Jam nieposlussen byl/tys moy
 grzech sposlussenstwem nosil, Jam zarloctwu poddan byl/tys
 sie zanie ciessko poscil, Jam pozywial roskoshy/a tyś okrutnie
 zramion gwozdymi, Jam wfusil szlofosci iabkowey/tys zato na
 poion gorzkosci, O to moja iatwa jest szosc/a iego wkazana jest
 milosc y sroga sprawiedliwosc, O gdziejes juz o dusso rozumna
 bozym obrazem okrassona/y co to szysst o twym panie/synu
 bozym y szariem/y zali nie to jest bog wszechmocny/ktory wzaz
 wssy na sie persone slugi/oto cirpi za nasze szosci/y tak sie wgni
 szyl dla swey wielkiej kaski/iz bedac wszechmocny/stat sie dla
 nas wzgardzony, Ten ktory jest krol namedzshy/wktorym sa
 wssystki skarby madsosci y nauki/stat sie iako blaśno iaki/bo sie
 sniego nasmiwali iako zakiiego wily, Ten ktory byl mlodzie
 niec nanieminnieshy/ktory grzechu nigdy nieuznal/ani wu
 sciech iego postal/wywołan byl na okrutna smierc iako winny

Żywot pana

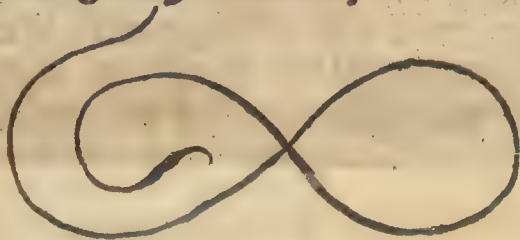
tak iż trzydziści y trzy tylko lat miał/ kiedy na śmierć gorzką
 krzyżową był skazan/ a iako lotr albo zbójca iaki/ na krzyżu bez
 litości był rościagniony/ tako iż sie w nim żyły y stawy rwały
 Gromy sie już pyssny człowiecze/ szysac o takich wielkich two-
 go stworzyciela pokorze/ iż on będąc krolew niebieskim/ synem
 bożym/ dla ciebie stał sie iest synem człowieczym a ubogim, y
 czemu rozpamiętawssy dobrodzieństwo nieplaczesz/ czemu nies
 podnosisz serca twego ku miłemu bogu/ mówiac pokornym ser-
 cem/ ku twemu łaskawemu y pokornemu panu, O Jezu/ ien-
 żeś iest zbawienie dusze moich/ proście cie rącz żmierzch serce me
 twarde/ ku oplakaniu boleści twoich niewymownych, Serce też
 moje pyssne/ rącz żmienić ku świętym pokorze/ iż bych cie w nich
 przeż wssytek czas żywota mego naśladował/ ża me-
 że twoja cięśka płakał/ a tak czyniac swą po-
 moc/ do chwały twoich sie dostał,

Modlitwa,

Panie Jezu kryste/ owieczko niewinności/ ienżeś
 skazanie na śmierć/ śmierć żaiste krzyżową dla me-
 go zbawienia niewinnie podić raczyłeś, Daj mi sprawiedli-
 wego skazania śmierci/ chocia na ciebie/ chocia na duszy nieślus-
 ży, Alle dla twoich świętych miłości/ niesprawne ludzkie
 sądy bez bojaźni wżgardzić/ ani też skroch-
 kowie strony lewie posędzić amē,

Jezusa miłego pod wietnicą niemiłościwie
 spawłoki żwleczono/ rany jego wssy-
 ki odnowiono/ y korone gwał-
 tem głowy żerowano,

Żywot pana

Gdy to żalosne każanie sie stało/żel-
nierze y sami żydowie na Jezusa sie
rżucali/y prawłoke świętego korona star-
gneli/ktora sie była wpoila w rany, Al
dla tego gwałtownego serwania/odno-
wily sie wssystki tego rany/iakoby do-
piro mu żnowu żadany byly, Y padł
Jezus miły dla silney młodości/bo mu
wietśa wten czas boleść żadali/nizli
kiedy go biczowali, Al tak chwile dobra
stał nagi/aliz suknią tego przymiesiono/ktora była żostawioną
w domu Pilatowym/y w tego ghy odzienie żasie oblekli/aby go
wssych poznali, Al oblokossy ghy w tego suknią/korone mu ża-
sie na głowe wbili/ktora była żodzienim żiego świe-
tey głowy serwali/aż cięł most ż głowy,

Krzyż mu ponieść każali,

Ż Al tym krzyż wielki y bardo cięski na gotowali/na piet-
nascie stop dlugi/y wlozhyssy ghy nan/samemu ghy po-
nieść każali, Wziął ghy miły Jezus/y niósł dla żbawienia
nasze/na ono miejsce/ktore żowa kałwarye, taki dżyw nigdi przed
tym nie był słychan/aby ktori żłodziey był przypedżon ność swa
żybienice/iako pan krystus był przypedżon/a tak krzyżżąc oko-
ło rynku wiadżiono, Potym go żmiałtą prowadzili/łańcuch na
iego sżbie wlozhyssy, Żdac po oney drodze/iego pchali y grubie-
mu każali/bo sie inze drudzy byli spili, Al wssakoz sżromnie to
wssystko ciępiat Jezus miły/nie otworzył wst swoich/a oni mu
żłozżeczili/ssedł iako owieczka pokorna ku śmierci/a wżdi go oni
niemilosciwie targali y siepali/y żłosc mu dżiałali/iako iedno
mogli, Wiatka przymiem bliżu idż Niemogła/bo lud wielki ża-
nim sie cięnal/dla tego żnedy sprżyżacielni swoymi temu żabież-
ła/ażaby namileysszego syna iessze żywego wżżala, Wiedżiono
też sżnim dwu lotru/iednego napżawich/drugiego nalewicy/az
by mu wietśa sżromote wczynili y bärzich żganiżili/
aby lud pospolity minimal aby pospo-
lu sżnimi kradł,

Jezus miły mowj niewiastam,

I

Jeżusow.

List LXXXIII

Jeżusa wten czas rożniamić nasładowali/iedni co sie smie
go nasmirowali/drudzy co żanym wołając błotem miotali/a dru
dzy bardo płakali/iako byty niewiaſty/do ktorich obrociwszy si
rzekł im Jeżus miły. Corżi Jeruzalem nieplacicie namie/ale
ſamym na ſie placicie y na ſynym waſſe/ktorzy mie żnienawoſci na
ſmierc przyprawiili/boć przyda dni na was takie gdy rzeka. Bło
goſławione co nierodziły/y ſzczesne ktore niekarmiły/bo wony
dni rzeka goram. Pádnicie na nas/y págorkom/pryſkrpicie nas
Jeſlić na zielonym to dżiałaią dżerwie/cuſſy na demna/ktorzy
mam żielonoſc roſſelkich niewinnoſci/a na ſuchym coſſ bedzie/
to ieſt na grzeſſnych/ktorzy wſchli od wielkoſci kaſki. Wida to
oni żoſnierze/że Jeżus iak mowić/bali ſie aby niepobudził lu
dzy ſwoja kaſkawa mowa/aby go gwałtem nieodieli/dla

tego ieli ciagnać niemiloſciwie y bić/aby tym
rychley poſſedł na mieſce Kalwarie.

Jeżus miły pod krzyżem wpađł.

D

Ziewica Maria ktora przed miasto ſwemu ſynowi za
bieżała/wyrżawoſſy ſwego milego ſyná/a oni go gwał
tem pedża na kſa gore/pytała Janá ieſtli by to iey ſyn był/kt
rego takó okrutnie wiedżiono y pedżono. Ktozey Jan żarzewu
roſſy ſie takó odpowiedział. O miła máćko/idał iuż niednaſſy
na twego. Tóć ieſt ſyn twoy/owoc żywota twego/ktoregoſ żdu
cha ſwietego pocheł/y do Egiptu twymá rekoma noſiła. Je
żus wten czas na mátućhne ſwoja wegrżał/y dla ſilnego ſmectu
na ziemié wpađł/a krzyż nań. Ona przybieżawoſſy pádła/do nie
mowiac. O ſynu moy /gorzeſſ minie máćce twoy vbogiej/dor
czekawoſſy takiey twoy boleſci y ſromoty. Al tak że oboie od wro
kiey żaloſci wſtali/y ża martwe padwoſſy/na ziemi leżeli/y tam
tam oboie wielka boleſc mieli/ktorey nigdy ieſſeje byli nieucha
li aż do tey godżiny. Tam nátychmiaſt oni kátowie iako lro
wie okrutni/pryſtapiwoſſy/nanie ſie rzucili/iedni mátućhne bo
ża/pánne chyiſta/pieſciámi bili/y od ſyná iey mile^o iá odepchne
li/y gwałtem oderwali. Drudzy lepał iey milego ſyná nogami
deptáli/a niemogace^o wſtác/żawoſſy ż ziemié podnieſli/y krzyż
ktorego on niemogł daley noſić/nań jaſie wlożyli/pod ktor
czesto kroć wpađal/bo iuż daley moćy niemiał/bo wietſſa
iego przyrodożney ſiły/wnim była żagaſſona/dla cieſſkiego żmi
żenia. Mátućhna iego miła gdy to wyrżała/chciała mu pomo
ć

noſić krzyżá.

Żywot pana

noście krzyż/ale ich niechciano dopuścić/bo oni ich kłátili/á dnu
 dzy iá od syná odpychali/y przed nią go iáko lotrá rwáli y bni.
 O nabożna duffo/wejrzi tu ná krolowá niebieská/pláčáca ná
 synem swoim/y mówiąca do syná/gdy niedopuszczono wsp.
 ni ochóná wnosseniú krzyżá. Alch niestocie mnie synu nassotssy
 nadzié moia jedyna/gdzie iest cudnosć twoia/tákes żeszkára
 dzon/áżemnie poznác niemoglá. O synu moy/któ mi to da i.
 bych iá iácu smárka/chodzić iúz niemożesz/á cietie wspomóc
 niebywá dopuścić. Al obrocimssy sie ku żydom rzeklá. O brás
 cia moi żydowie/smutkujecie sie nádemna/włożcie ná ramię ná
 moje/krzyż syná mego/iż ci mu niebedzie táko cięsko. Potym
 le af do syná mówilá. O Jezu synu moy/y gdzie to idziess o
 wciecho moia/nadziéto moia/wesele y radosć sercá mego/gdzie ie
 stes ciagnioná/y zaś ty lotr iáki/albo żywcá. Jezus gdi ták mąc
 le słyszał pláčáca/silno ich smetku žalował/y često kroć idac
 zonnym krzyżem/ná mátkę sie ogládal/á ták gorzko pláčáca mąc
 ká syná/ná gore kálwáriej prowadzila/á iż od wiel
 kiego smetku chodzić niemoglá. Magdalená
 iá i Janem żaním wiodlá.

Symoná krzyż noście przypędzili.

Widac oni iż Jezus ták był żemdlony/iż krzyżá noście
 niemogl/boiac sie by nieumárł ná drodze. Słowieká
 idacego że wósi tam wżrzeli/Symoná Cyreneusá/y náto go při
 pedzili/aby krzyżá pomogl noście Jezusowi/nie żłutosci to wchys
 mili/ale by Pilat skazánia nieodwołał/tego sie bali/prżeto rhy
 ebley snim przysspiessali. Páni iedná widzac Jezusá táko żeszká
 radzonego/á ono krew dla korony żłowy po obliczu cietie/żmiz
 posci do niego przystapilá/y podalá mu chustę cudną dla wtrzes
 nia. Jezus gdy iá do oblicza swego przyłożył/wnet ier
 go twarz ná oney chustcie sie wyrażilá/iáka

won czas byłá.

Ná gore kálwáriej Jezusá milés
 go przyprowadzono.

Al gore kálwárie gdi snim przyšli/áżkolwie Symon
 pomagál Jezusowi krzyżá noście/wssátoż dla żemdlenia wielkie
 go/y też dla targánia niemálego/wpadł ná oney gorze Jezus mi
 in krzyżem obciążony/á rożrázil swá twarz násilniey/á tam
 iego iedni żás

Jezusow List LXXXV

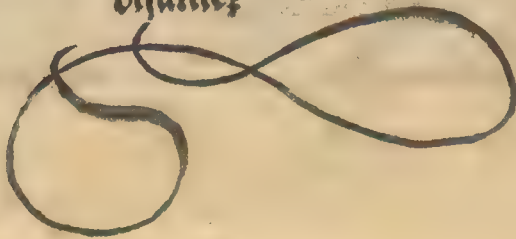
ie go iedni za włosy/drudzy za odzienie do wlekli do miesca krzy-
zowania/tamze sie dopiro nati rzucili/y z tego sukienki włosney
go zwlekli. Dla targania onego wielkiego/korona zglowy iego
naswietlszey spadla/rany sie wssystki odnowily/iz krew snich
ciekla dla oddarcia one odzienia/ktore bylo przywiazalo zekrowa
do ciela/a tak ze nag stal dluga chwile Jezus mily/dzic dla
silney boleści. Wiatka by go byla przepasala/ale dla iego wiet-
szey sromoty niedopuszczona. Potym niemogac daley stat padl
ktorego przez wsselkney pociesnosci/w iedne gy iastinia wrzuci-
li/az krzyz nagotowali. Tam panie niektore zmiłosierdzia przy-
niosly mu picia drogiego a mocnego/aby nie tak czul bolu one-
go/ale to katorwie sami wypili/a temu winu zmiessanego z mi-
ra podali/a to wssystko czipial skromnie Jezus mily. Potym
go z iastiniez oney ciemney wywiedli/krzyz nagotowawssy/a
on sam dobrowolnie zoney iastiniez powstal/a przyssedssy z dze-
nim ku krzyzowi/sam sie dobrowolnie ofiarowal/a poklekna-
wssy/do bogu oycu pokornie wolal mowiac. O to oycze moy
mily/wposlussenstwie/wpokorze/y w wielkiej lasce trwam a-
ze do smierci. I chcial sie zacymi slowy sam polozyc na on krzyz
ale oni zolnierze/gwaltę go na krzyz porzucili/y powrozy
mocno przywiazali/tako ize korona cierniowa zonego
wderzenia/gleboko wmost wbiezala.

Modlitwa,

Jezu namiloscivssy/ienzes dla mnys cslowyecka
mizernego/krzyz twoy barzo ciesski/wlasnymi ra-
miony swymi/dzwigac y nosic raczyles. Daj mi krzyz stry-
mania od wsszech zlosci oblapic. Al on za toba/to iest
dla twey swietey milosci/wstawicznie
nosic amen.

Jezusa milego rak y nog na krzyzu boles-
nie rosciagnienie/y ku krzyzu
gwozdami tepymi przy-
bijante,

R 2

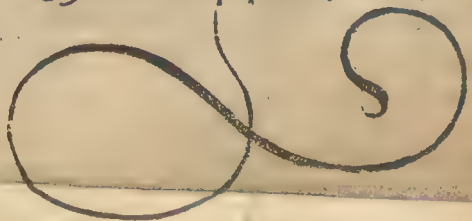

Dedne reke nāprōd pochtowčili/y goz.
dziem tephm iā prēbili/āże żpły nās
druga strone krzyżā prēbiegaly. Wās
tuchnā iego gdy żwieki młotkow wstly
śalā/padwssy nā ziemię omdlālā/ā po
māley chwili wstawssy / Wāgdaleny
żopytālā iesli by to krzyżowano iey sy
nā/āle y onā nyetwyedżpālā/bo wten
czās dāleko stālā. Reke druga gdy prē
byc chcieli/niemogłā dosięc do drugieh
prēwterciāney dziury/bo były dāleko od siebie żwierciāny. **T**es
dy przhypasawssy powros do reki/ciagneli yā opierāiecy sye
żwhełkā moca okrzyż/āże iā teże przhypagnawssy do dziury/
gwałtem tephm grożdziem przhbili. **N**oge potym iedne prēs
kowāli/y iāko by iā przhbili/nā to sie gotowāli. **A**l druga teże
prēkowawssy/pospolu obie żłōżyli/nā wierzch prawā/od spodu
tu lewā/tāż że gwałtem ciagneli/āż sie wnim stāvny y żpły
rwāly/iż mogł by był wnim żliczyć wssystki kōsci. **A**l tāko gō
rosciagnawssy iāko strune nā lutni/wielkim gożdziem do krzy
żā przhbili. **W**ātuchnā gdy kōwānie żdāleka stysālā/
wielkā boleść stego miālā. ††

Jeżusā nākrzyżu offiārowanie.

Dzius gdy tāk wkrzyżowany nākrzyżu wōnāł leżał/pā
trżac wniebo/splāczem wielkim bogu oycu sie offiāro
wał rżeknāc. **G** nālāstawssy oycze/wękrzy nāmie synā
twoe/ā przhymni mie żā offiāre niepokalona/dla żbawienia rodżā
iū ludzkiego/āby im iūż ich grzechy dla mnie odpuscil/wssakōs
mily oycze odpuszczāł żydom ich żłosci/gdy tobie owoce/wōły/y
kōżly offiārowāli/otōc iā iūż tobie żakonnych offiār nieoffiārūz
ie/āle ciāło moje niewinne/nā krzyżu okrutnie rożbite. **J**uż nā
mileyssy oycze/erzhdżiesci lat wyszło y trzh/iākom nā ten krzyż
pātrżāł/żadāc ābych nā nim wmarł/y lud twoy oż
kupil/ktory żyduch żwiōdł był/prżeto dla tēy
mey offiāry/smiluy sie iūż nād nimi.

†† Tytuł nāpisānie. ††

D

Zywot pan

Żył napisał napis troiakiem ięzykiem/Łacinskim/
Greckim/y żydowskim/y kazał ghy przybić nad krzyżem/który
taki był, Jezus nazaranski krol żydowski, Ten tytuł gdy żydo-
wie cili/do Pilata mówili, Zietak piś panie Pilacie/alię iż
czynił sie krolew żydowskim, Odpowiedział Pilat, Com napis-
zał/tom napisał, Tak że przez dlugi czas żonym przybitym ty-
tułem do krzyża/leżał naziemi Jezus miły/iuż wkrzyżowany/
ażę dwu onych lotru na krzyż też przybili/ktoregoż
potym wpośrodku między niemi/iako by
wielsszego lotra zawiesili, ††

O

Modlitwa,

Jezu stworzycielu nieba y ziemię/ienżes był na-
krzyżu dla mnie okrutnie rościagnion/y też wssy-
ci kości wtwoim naswietsszym ciełe/mogły by były być śliczo-
ny, Day mi wssycki członki/y siły cielesne/y dusze
moiey ku chwale twoey swietey rościag-
gnąc amen, ††

Jezusa miłego na krzyżu okrutnie robbi-
tego/tu go iuż skrzyżem niemi-
łosciwie podnośa,

Jezusa miłego potym wielkim woląs
nim podnośili/ā mało od ziemię pod-
niożsszy/żasie go na ziemię ciessko w-
puscili/od ktorego wpuszczenia/żyli sie
wnim stargali, Al pokrzepiżsszy sie ża-
sie go na góre wżności pożeli/ciagnac
w góre poroży/offiäre żywa bogu
oycu/nad wssyskie wonność stotssa, Al
tak go podniożsszy gwałtownie/w-
wykowana opoże pretko skrzyżem w-
puscili/ażę sie ciało wssytko strząsało/y każda bliżna y rana żasie
sie otworzyła/y krew obfita snich wypłynęła, Al to była meka
nawietssa na krzyżu ciesskie rościagnienie/y na gożdżiach przez
trzy godziny wmece ciesskiey wiśnienie, Wzgladniż iuż o dusso
nabożna na

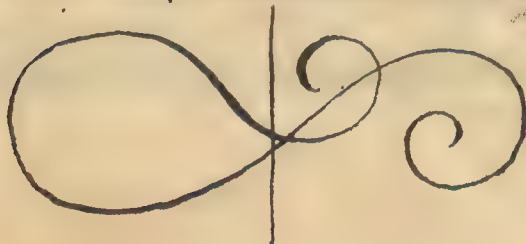

Żywot pana

nabożna nāchoragiew/ nā ktorey sie narodził owoc nāssęgo zba-
wienia. Toć iest drzewo żywota nāssęgo/ nā to zawsze wssytcy
pātrżajcie/ ā dzieki bogu cżyńcie/ y boleść ięgo oplakawajcie/ boć
on wolā krzyżā mowiac do cłowiekā. Wezrży nā mie miły
cłowiecē/ ā ogladay ofiem miłosiernym/ sercem gorżkim/ co
cirpie żacie/ prossc cie smiluy sie dżis nādennā/ wkaż lutość nād
mekā moia okrutnā/ bom ci ia iest twoy oblubieniec iędyny/
stworzyciel y odkupiciel łaskaw y vbogi/ boć oto wisse nā krzy-
żu nāgi/ sromotny/ āby ty był cłowiecē bogaty y chwālebny.
Wezry prossc cie nā głowe moie krolemską/ ostrym cīrnim żbo-
dżionā/ nā oblicze żęplwāne/ żbite/ spuchle/ iako by tredowāte/ nā
oczy krwia y łzami oblane/ nā wsta blade y siniāle/ nā rece me-
nierwinne/ y nā nogi swiete/ ktore nigdy niestaly nā drodze żłosci
wey/ iakoć sa ku krzyżu okrutnemi gwożdżmi przybite. Głaz-
day boć moy/ y wssytko ciāło moie pānieniskie/ nierwinna krwia
oblane/ iakoć pocżawssy odpięty nożney āż do wierzchu głowy/
okrutnie iest żrānionē. Powiedz to cłowiecē dussy swey/ oblu-
bienich mey miłey/ niechāc mie wsswym sercu położy sobie/ żā-
żnānie y wiecżne vpominānie. G grżęssny cłowiecē vbāc to/
krystusa miłego do ciebie smetne wolānie y vpominānie/ ā ogle-
day cżęsto coć on żacie cirpi/ boć on podług swietęgo Bērnacā
mowi. G cłowiecē/ widż co ia dla ciebie cirpie/ do ciebie wz-
lam/ dla ciebie vmieram. Pātrża y nā meki ktorzymi iestem vme-
cżon/ nā gwożdżie ktorzymi iestem przebodżion/ nā lży ktore żacie
wylewam/ ā āczkoli cirpie wielkā meke żerwnātrż/ ięssęże wiets-
ssa wnatrż cirpie/ gdy cie być nierwżięcżnego mey meki nāydu-
ie. Żuż tedy o dusso miła/ niezāmnykay dāley twęgo sercā/ āle
pātrżāc nā krzyż swięty/ ogleduy vpominki ięgo nierwymow-
ney miłosć/ żci on nā krzyżu iako żłodżien miedzy lotry wiśi/
dla twęy miłosci. Wspanietāiac tedy żwielkā serdecżnā miłos-
scia ālbo żaloscia/ nā dobrodżierā twęgo śmierć okrutnā/ y też
boleść y sromote nierwymowonā/ plācży wylewāiac gorżkie lży/
wednie y wnoch/ ā nieodpocżyway od żalosci/ ty āni twoie oczy
ābowiem sprawiedliwie przeż wssytek cżās żywota twęgo/ te goś
żalowāc y plāfāc powinien/ ktor y āby cie od plācżu wiecżnego
wyrwal/ żacie nā swiecie bedac plāfāł/ ānie tylko plāfāł/ āle y
okrutnā śmierćia dla ciebie żābić sie dāł. Żżeto cie iuż prosimy
Żębu miły/ łaskaw y pānie/ wezrży dżisā miłosiernym ofiem
nā twoie stworzenie/ day nam łaskę twoie nūnie/
ābysmy oplākali twoie vmecżenie. ⁂

Gmieteł dzietwice panny Mariey.

Panno czysta dzietwico błogosławiona/iakż ty te
dy smieteł miałą/gdyś na syna swego na krzyżu
wiffacego patrzałą/ono krew sniego plynęła/ā tyś iey otrzeć nie
mogła. Dzał wssytek od meki/ā tyś mu pomocy niedała/tys
toś do bogā opeā oto wolala/āby mekā iego była wżonā/plāczac
gorżkiey meki swego mile^o synā/pobudżaiac nas ābyśmy pospoz
tu snia meki iey mile^o synā plākali/morwiac knam tymi storoy
G synaczkowie moi mili/ogladaycie serce moje bārzo żrānionē
bo syn moy miły/ktoregom ōducha swietego pojecha/y piersiās
mi memi pānienskim wychowała/oto iuż na krzyżu sromot
nie vmiera/dla wāsszego ōbāwionia. Wżeto proffe was/smiluy
cie sie dżis nādēmna smietna mātka/plāczcie iego wielkiey me
ki/pospolu semna. G panno Maria mātko synā bożego/pros
my cie pżed vmeczenie iego/rācz nam wdzielić smietku twego/
ktoryś miała pod krzyżem i synā swego/Jeżusā błogosłā
wionego/iżbyśmy oplākali vmeczenie iego.

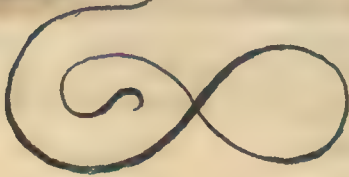
Modlitwā,

Wamilościwssy pānie Jeżu krysce/ienżes dla mnie
na krzyżu podnieżon/ā tāk ōd ziemie porowyssson
być raczytes. Day mi proffe cie miły pānie/od żac ziemskich pod
niesienie/y też vmyslem wniebiesiech porowysszenie amē.

Jeżusā milego na krzyżu pośmiewānie.

Dy pānā Jeżusā żołnherde wkrzyżo.
wāl rożmāici/tām sie sniego nāsmit
wāl. Napierwey drabi co go strzegli/
bo ci iako swiety Jan wdziemiachm
nascie kāpitulum pisse. Gdżienie iego
wziawssy/nā cżworo ie roddzielili/y ko
stki onie miotāli/co sie komu dostāc
miało/ā to wssytko pżykrośc Jeżuso
wi była. G sukniā też iego ktora była
niesyca/āle ōwierżchu tkāna/pżed żes
wssytko osobno

wſſytko oſobno igrałi mowiao. Niedziwny ten/ale cduemy koſt
ka onie komu pādnie. Alby ſie piſmo nāpelniło/ktore ieſt piſano
wopſalmie wed wudziestym y wſiodmym. Rozdzielili ſo-
bie obziemie more/a naſuknię moie miotali loſy.

Jeſusowo nād ſwoę miła matuchę
nā polutowanie.

Mily Jeſus gdy tał wcieſſlich meſach nā krzyżu wi-
ſiał/widząc y ſłyſſac matuchę ſwoę gożko płacząc/
bogu opca ia polecał rękac. O moy mily oczę nie-
bieſci/widziſſ w iaki ſmiek i eſt matuchna moia miła/wen-
rę iakoć gożko płacząc y widyć/aż oto omolewa, wſſał wieſt
mily oczę/iż ia tylko mam być wkręgowan/a wſſałoż onā
wſſytkę ſemną i eſt nā krzyżu/dosyć mię nalaſkawſſy oczę nā
wkręgowaniu moim/a ię boleſi racy wlyć/boc niemoge nā
ſey żaloſi pātręć. A moży to wierzyć/iż pātręć Jeſus nā
wielkie ſwey mię matki żuſmucenie/możi mowić wielkiey
lutoſi ſam wſobie. O matuchno moia nāmileyſſa/y gdie te-
raſa aniolowie/ktorzy przy mym narodzeniu ſpięwali, Gdie
pāſchrowie/ktorzy y iaki byli, Gdie oni ob wſchodu ſłonca
tręcy krolowie bogaci/ktorzy wdziecinſtwie moim/żdary mie-
ſſkali/a nalażwſſy dārowali. O gdie teraz i eſt ono nāſſe pię-
trędzieſci y tręcy lata mię opcowanie/ktorego ſie wſeſliło ſer-
ce twoie/o to teraz to wſſytko wſeſe/obrocilo ſie w wielkie ża-
ſmucenie. Oſtepi pięto małuſko odemnie/a żac tego żapom-
nie. Ale matuchna żaſie mogła do niego mowić, O gleban moy
mily ſynu/iſci miłakiey od ciebie oſtepić niemoge/pię to cze-
proſſe ſmily ſie nādemna ſmętna matka/niechac tu pod krzy-
żem vmre poſpolu ſtoba/wſſałem ci ia matka twoia a woga/
boc oto już niemam żadnego kto by mię pocieſſyl/
tyſ ſam mię pocieſſenie tylko był.

Idac mimo Jeſuſa nāsmiewanie,

Duży ſie też wtę cħao ſmiego nāsmiewali/y chwie-
iac głowa/do niego mowili. O toż tobie coſ ſie dżiałal
krolen/Jeſus kryſtus/ſtepi ſkrzyż/a wwierżymy to-
bie, He/he/he/wach co każyſ poſciol boży/a tręcie dñia għ bu-
duieſſ/he/he/he/o toż tobie, O panno cħſta/iaki ty tedy ſmę-
teſ nialā/gdyſ ty żydy iako mowiac ſłyſſala, Duży lepał
mowili/y co

Żywot pana

mówili/ y co ten uczynił/ y krącił cęgli oddadzał. Al dunday obpo-
 wiedali/ iże dwojca był/ a dwojca ludzi. Dunday im wręcał
 moriac. Gnuście oddarował/ a sam siebie oddarować niemożę/ du-
 fał ci w bodze/ niechaj że go wybawci/ chceli. Dunday lepał mo-
 wili. Wacch/ to jest/ człowiecze szalony/ byś ty był syn bo-
 ży iakoś mówil/ bog oćiec twoy pomógł ci by.

Siedm słow ktore wymówil
 pan Jezus wissac na krzyżu

Głoszonym pan Jezus/ bardzo y okrutnie strącony/ y
 boleści będąc pełny/ widząc weselacę się/ y słysząc blu-
 zniacę krzyżowników/ y nieprzyjacię swę. G to się mierzogniewał
 ale podmożossy oczu swę do bogá oycá/ rzekł siedm słow. Wyr-
 wisse słowo było wielkier dostonalosci/ gdy światłim głosem mo-
 dłać się za swę krzyżowników/ do bogá oycá żądował. Wyrwisse slo-
 wo. Ojciec miły/ odpuszc im/ boć niewiedzą co działają. G wiel-
 kie miłosierdzie/ iż wola przyni/ a Jezus wyssac winetach
 na krzyżu/ do bogá wola. Odpuszc im ojcze miły/ boć niewie-
 dzą co działają. G słowo wielkier cipliwości. G słowo pełne
 wsskierz do braci. Wola tu święty Biernat, Względni boże ojc-
 ze i świętego miejsca twęgo/ y żyłsofiego miestłania niebieskie-
 go/ wezrby na te naswieszcza modlitwe/ ktora ofiaruje tobie na-
 wssy biskup nasz/ dziecię twoie/ pan nasz Jezus krystus/ i
 grzechy bratow sworich. Al pżeto bądź wsmierzon nad wielko-
 scią łosci naszich. G to krew brata naszego Albla/ wola do ciebie
 za nam i ziemię/ rzeknac. Ojciec odpuszc im/ boć niewiedzą co
 działają. Wezrby miłosierwy ojcze/ na syna twęgo/ oględasz
 kto to ciępi/ a smiluy się nad tym żakogo ciępi/ rączy proste cie
 wezrdec na ręce y na nogi ięgo strącone/ a odpuszc nam grzechy
 ktore uczynily ręce y nogi nasze/ wspomini boże ojcze na rany y
 na cięsta meke twęgo milego syna/ a odpusc miłosierwie wssy
 ci winy grzesznego człowieka. Boć on jest kton światłien lasłi
 słona twęgo na ten świat stąpił/ aby nas imię wieczny wy-
 bawil. Wten czas mógł tak odpowiedzieć y rzec mu bog oćiec.
 G mory miły synu/ co chcesz/ chcesz ale iż ie ziemia poirze/ iako
 Satana y Abirona/ abo iż ogień spussce na nie/ a spale ie/ albo
 iż żywo do profla stapia. Odpowiedział by syn boży. Wite/ nie/
 miły ojcze/ ale odpuszc im/ boć niewiedzą co czynia. Al tu stęgo
 mozym oględać wielkie potore y cipliwość naszego milego pa-
 na/ iż on de-

ná/iż on będąc biczami wsmagan/ciernim wkoronowan/sskaradzie
 deplwan y nasmierwan/gwożdżmi przełowan/á wssakoż nieśto
 rzeczy/ani żada pomsty/ale tego wssytkiego żabachy wssy/modli
 sie ża swe krzyżownik. Boże oycze/odpusci im/boć niewiedza
 co działają. Tymże też głosem matka tego błogosławiona/iako
 by żwobeltkego snu ocuci wssy/głowe swa podnoży wssy/rzekła
 do syna, Co to żągłos/ktorym teras słyszała/y żali to głos twoy
 synu moy miły. G synu moy/iesli niewdzięcznych żydow/y
 twych krzyżowników/wotakim smetku y mece nieżapamiętas
 wass/ciemu pirwey ku matce twoy smetney niemowiss/iuż ci
 sa dwa dni iakoś odienie po łagodnym rozmatwianiu odssedł/á ie
 ssze głosu twego/áż do tychmiasł słyszeć niebyłam dostoyńa.

Lotrowskie spána Jeżusa nasmierwanie.

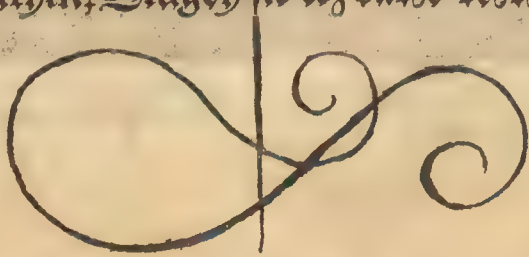
E Lotrowie ktorzy synm byli wkrzyżowani/też sie
 sniego nasmierwali. Wssakoż ieden Dymias imies
 niem/co ná prawicy wissiał/widżac iż bogá oycá pro
 si ża swe krzyżowniki/karał towaryssá swego żblu
 żnienia rzekac. Alni sie ty bogá boiss/ktorys też iest w tymże po
 tepieniu smierci iako y on/á wssakoż nie dla iedney winy/bo
 my dostoyńa meke ża nássze żłosci cypim/y/ale ten nie żłego nie
 wczynił. Y obroci wssy sie głowa do krystusa iako mogli/y rzekł
 słacem do niego. Wssapamiętaj namie miły pánie gdy przys
 dziesł w krolestwo twoie. G swiety lotrże/y skąd tobie taka ma
 drość. Jeżus iako lotr wiśł podle ciebie/á ty go krolew być wy
 żnawass/wmieraiacego widżiss/á ná tychmiasł do krolestwa idż
 go wierżiss. G żaprawde dżiwu niemáły/iż w ten czas krystusa
 krolew y pánem lotr wyżnał ná krzyżu/kiedy wssytech żwoles
 nych proś Janá odniego wciekli/y żapżeli sie go ná ziemi. Al
 pżeto swiety Jan żłotousty/dżiwuiac sie temu lotrowi iako
 mowi. G dżiwona wotára y náwrocenie tego lotra/nic niemiał
 wolnego/iedno serce ku wierzeniu/á ieszył ku bogá wyżnawá
 niu/á wssakoż to wssytko co wolnego miał/bogu miłemu offia
 rował/wierżac w ten sercem/y wyżnawaiac go być bogiem y kro
 lem swym ieszykiem. Jeśse niewidział Jeżusa w marteściacie
 siedżacego/iako Paweł swiety/ani żniebá mowiacego/iako Sko
 pżess. Alle go widział w miedżonego/y ná smierć potepionego/á
 wssakoż wyżnał go być pánem y dżiecieciem krolestwa niebież
 skiego. Y coś lotrże widział w nim krolewskiego/iedno krzyż á

G gwożdżie/

Żywot pana

głoszcie/ktore są znamiona nie królewskie/ale lotrowskie. Wre-
 zjes tego spisma niewiedział/prozokowes też nieczytał/żamzdyś
 żbył. Powieds mi przeto iakoś sie wżdy tego dowiedział/żes
 go wiernym bogiem być poznal/y wstys go wyznal. Ten je do-
 ktor sam odpowiada mówiac. O szczęśny lotrze/nie pismo ani
 też prozectwo tego cie nauczyło/ale słonce sprawiedliwości/pan
 Jezus krystus/ktory podle ciebie wiśiał/ná duszy twej y sercu
 twojm cie oświecił/y tego cie wśhyckiego nauczył. Al przeto ża-
 pomniałśy Jezus iego wśhyckich słosci/rzekł mu. Wtore slo-
 wo/ktore żowimż obiecánia. Lotrze żaprawde mówie tobie/
 dzisia semna bedżiesz wratu. O szczęśne obiecánie/żadny spátry-
 archow ani spzokow tego nigdy nieślychał/co ten lotr wślyśiał
 O ścódobliwości wielka pana náśsego/Jezu krysta/przymu-
 iac grześne ku pokucie/bo wiecey dał lotrowi niżli prośil/o tel-
 ko prośil aby nań pámietał wśwym królestwie. Al on iemu dał
 chwale wieczną. Wierżekł mu/bedżiesz telo pościl y tak pokuto-
 wał/nierżekł mu też poćekaj/ale mu rżekł. Dzisia bedżiesz sem-
 na wratu/to iest w wíżeniu mego iásnego bóstwa. Y co mogli
 ten lotr wślyśec pociessniesszego ná to słowo/y czym sobie to ża-
 słuzyl/iż miły Jezus tako ścódobro obdarzył/nie to jnego nieu-
 czynilo/iedno miłosć wielka/ktora ma ku człowieku/aby wtim
 pkażal iż on niechce iego śmierci/ani potepienia/ale żada iego po-
 lepśenia y żbawienia. Wślyśarśy ty słowa matuchna iego
 miła/żałobliwie ku synowi swemu rżekła. Ach moy miły syn-
 nu/ku lotrowi mówisz/dzisia semna bedżiesz wratu/a ku mnie
 matce swej niechcess mówic namniesszego słowa/bierżesz ż so-
 ba lotra/a mnie żalobliwa matke komu żostawiaś ná ziemi.
 Biernat swiety powieda/iż stała matka żalobliwa podle krzy-
 ża płacśliwa/gdy wiśiał iey syn ná krzyżu/ktorey dusze pkaćca
 smecaca/y żalująca/prżessedł miecż boleści. O iako smetna/iako
 wdżeczona była ona błogosławiona matka iedynego syna/stalá
 dżac/a iako by vmárla stalá podle krzyża/oblápiając krzyż swe-
 go miłego syna/aby boleść iego meki vbacćyla/aby żbawienia ro-
 dżatu ludskiego doczekála. Stalá/bo siedżec niemogła/bo tam
 byli żydowie y poganowie/ktory sie niegdy ku krzyżowi prży-
 bliżali/y chodżac y iadac mimo on/ż Jezusa sie náśmiewali. Al
 dla tego stalá/aby tym wolniey prżes prżestánia ná swego mi-
 łego syna pátrzyć mogła/bo serce iey było ná krzyżu żawieśsono
 ż synem iey miłym. Drugdy sie też bázżo rozżewniła płacząc/
 tak iż sie bliz

tak iż sie bliżutko ku krzyżowi przybliżywszy/głowe swa pod-
 niósłszy wżgore/patrzyła na oblicze syna swego/tako iż też kro-
 ple krowawe na oblicze iey y na odzienie kapały. Stała przeto
 przynim/abowiem go wssytek świat wten czas był opuścił/apo-
 stołowie iego od niego wcieli/licemniernicy sniego sie nasmierwa-
 li/żydowie go bluźnili. Samá telko matka miłosierdzia/wkaza-
 ła miłość y wiare synowi swemu. Jeszcze przeto stała/aby sie
 wkazała być iednaccą między bogiem oycem/y niedzielnymi grzes-
 szynymi. Tenże doktor daley ku dziwnych mowi/dziwniac sie pod-
 krzyżem staniu iey/y mowi kniey. O panno błogosławiona/y
 gdzies stała/y żali tylko podle krzyża/y owssem ia powiedam
 iżes na krzyżu z swym miłym synem wkrzyżowaną/bo wssytki
 rany ktore miał syn twoy na swym ciełe/tyś ie w swym sercu
 miała/támo miła panno twe serce było prześloto/ciwnim wko-
 ronowano/sromotnie nągrano/gwoździ mi przebito/támo by-
 ło żółcny y octu nąparowano/y rozmátcie wdrečono. O panno
 miła/y czemuś dla nas na krzyż wstąpiła/iż byś za nas pospolu
 z synem offiarowaną/y żali nie dosyć nam było wtowego syna
 mece/iżby też y matka miała być wkrzyżowaną. O serce bożkiey
 miłości/czemuś sie obrociło wpiotun gorzkosci/patrze na twe ser-
 ce/á już nie sierce/ále tylko mize á żółc widze. Sukam matki bo-
 żey/á nienáduie iedno śliny/bicie/á rany/boś sie wssytká wto
 obrociła. O gorzkosci pełna/y coś to wczyniła/czemuś naswietšse
 twe ciáło/ktore było pełno swiátości y niebieskiey słotkości/wcz-
 yniłaś ie sedé meki y wielkiey gorzkosci. O miła panno czemuś nie
 iest samá wkomorze twoych/y czemuś šła do sybientice/nic iest
 twoy dywczay chodzie na to miešce/y patrzyć na takie dzieie.
 Czemu cie niewšciagnela sromieglivość pánienska. Czemu cie
 nieodciagnał strach niewiešci. Czemu cie niezdzieržala brzytkość
 ofruciešstwa. Czemu cie nieodwiodla gániebnošć y grubošć one-
 go miešca. Czemu cie nieodwiodlo wielkie wołanie/y wielkošć
 ludzi/y żádanie tákiey šlošci. Czemu cie nieodwiodla ich žaló-
 nošć. Czemu cie nieodwiodla tłuszcza wielka dyabelškich ludzi.
 Tegoš wššego niebachyla miła panno/bo serce twe šmienilo sie
 bylo od wielkiey bolešci. Al już pascie niebyło twoie/ále wudze
 czeniu twego miłego syna/á wšnierci iego/niebachylaś ty pán-
 no miła wielkošci luda/ále wielkošć ran. Niedbálaś nácišnienie
 wielkiey tłuszcze/patrząc na iego ofrutne šłocie/niedbálaś wo-
 śania/boś widziála iego wdrečenie. Niedbálaś smrodu á brzyt-
 košci/boś

Zywot pana

kości/bos widziała cięskie iego boleści, O miła panno/wroc się
do swego przybytku/bychom iednej godziny syna żmątką nieś
stracił/nie jest obyczaj iż by niewieścia twarz taką śmiercią wś
mątką/ani też miła panno przećw tobie skazanie dano/ale śnać
tego skysseć niemożesz/bos żalosci napelnioną/ą twoie serce jest
wsszystko wmece twego miłego syna, Przeto miła panno/gdyż
żes tako bardo żrantoną/żran twa wielką boleścią/nasze twarde
serca/mieła syna twego/wnaśnym sercu rącz odnowić serce two
bardo żrantonę/żnaśnym sercem rączy zleczyc/iż bychom stoba
twego syna rany nosili/abyśmy od krzyża nieodstę
powali/aliżbyśmy przod byli żranieni,

M

Matka stojąc pod krzyżem/ż żaloscią
się wskarża bogu oycu,

Anna pod krzyżem stojąc/żadnego pocieszenia nieś
mając/do oycā niebieskiego mowiła/niespuszczając
oczu od swego syna, O niebieski oycze tyś mię wybrał matka sy
nu twemu/y gdzieś tedy jest ona łaska/ktorą nalażła, Gdzie
twoie miłosierdzie/ktoreś wyrzekł przez proroki twe/iżę wssyts
kim smutliwym chcesz dopomoc miłosierdzim twoim/y chę
muż ia boleści napelnioną, Gbegrzy mój miły oycze/wktorey
nedzy jest dusza moja dla mego namilsszego syna/rącz prosscic
vlżyc boleści syna twego y mego/dla dostojności iego/ą bedzie
wmmieyssoną boleść serca mego smetnego/albo tak mierz węż
mi matke ż synem swoim/boc iedna boleść jest namā obiemā,
Al żatym do āniolā mowiła, O āniele Gabriele/gdzie twe jest
pożdrowienie/ktedys mi rzekł, Zdrowās pełnā miłości/otom ni
nie smetku pełnā y boleści/żadnego niemając pocieszenia, Tedyś
mi dobre ozedzie nosił ktedys mi rzekł, Pan stoba, Alle dżis nieś
jest semna/ktory nie iako pan/ale iako lotr jest vmeczon y nā
krzyżu żawieşon/pāmietass iżes mi rzekł tedy, Błogosławioś
nās ty miedzy wssemi niewiastāmi, Al wssakoż nie jest dżis nieś
wiastā nā ziemi/ktora by była napelnionā biādą y żalosci, Do
duchā swietego mowiła, O pocieszytelu dussny duchu swietcy/
two sprawa y żacmieniem/synām bożego poczeła/y sszystcy
krwie pānieyſkiej temu ciało dała/ą wssakoż o to teras to ciało
nawietssie/niepocześnie y niemiloscitwie jest wdżapane/y mieś
dzy lotry żawieşone, Potym do syna mowiła, O moje pocieś
ssenie y wesele/o dżecie moje nastotssie/ktorem ia dżiewiec mieś
siecy wssym

W

sięch twoym żywocie nosiła/porodziwszy czystym pannieſkim
mlekiem karmila/ná swoim łonie piastowała/słotko całowała/
y mile obłapiła. Y gdzie teras iest ono twoie iasne oblicze/widze
nie wesole/obcowanie mile/y gdzie on dzień gdy ci ná łonie
całując piastowała/y o oycu twoym niebieſkim stoba słotko roż
mawiała/o tom teras iuż wſſyſkiego stradała. G gorzeſſ mnie
smietney matce/iż ci teras widze żwielka gorzkoscia vmieraiaſ
cego/á niemogęć dać wſpomozienia żadnego. Y kto mi to da moy
miły ſynu aby ch stoba vmarła/y czemu doſtaie matuchná ſyn
ná/wczyń mi ále moy miły ſynu te laſte aby ch poſpołu stoba w
marła/boć mi niemoże być nie przykrſſego/ieſt by ch po tobie ży
wá doſtać miała/boś ty mnie był wſſytko/ocię y matką/brać y
ſioſtrą/ſyn miły y oblubieniec roſtoſſny/chwała moia/wſſyſt
ko me weſele y pocieſſenie. Coż to iest moy miły ſynu/iżę dſia
żadnego pocieſſenia nienáduie wtobie. G to ty vmieraſſ/á nie
mi niemowiſſ/gdzie ſie ia obroce y podſietie przeſ ciebie/do kogo
ſie wiecey wcieke. G to ſynu moy miły/ieſſzem będąc dziewec
ką we trzech leciech/wſtąpiłam do koſciola/opuſciwszy dom ro
diny moiey. Al przyeto niemam domu gdzie by ch głowe moie
ſkloniła przeſ ciebie. Tyś był moy ociec y moie imienie y ochło
dzenie/á oto teras ktobie wołam/á ty nieſlyſſyſ. Pod krzyżem
ſtoie/á námi niepatrzyſ. Złaſ mie iuż moy miły ſynu zapas
miał/rzecz mi ále co mam dſiać. Czemu mie ſirota doſta
wiaſſ/by ch wſdy ále od ciebie ktore ſłowo wſlyſſała/niebyła by
wtákim smetku duſſa moia. G nieſtocie mnie niedłney wbogien
iuż ia nie wſrże wiecey pociechy mey. Jeżus miły gdy wſrzał
matkę ták pláſaca krwawymá oczimá/rozſialiſſy ſie ich rzekł
knien. Trzecie ſłowo/ktore ſowiemy polecania/ſpláczem wiel
kim/á głoſem niemáłym. Niewiaſto/anie matko/by boleſe ſie
wietſſa wniey niemożyla. G to ſyn twoy/wkaſawſſy kiwa
nim głowy Jana. Potym rzekł do Jana. Janie

oto matka twoia. Al od oney godziny/wziął
ia żwolenieć áá ſwoie matke.

Panny Máriey náſekanie.

Gdy ty ſłowa matuchná wſlyſſała/rzewno bárzo plá
kała mówiac. G boże oycze niebieſki/iáko ſie to nies
rowna przemiána ſtála/ſługe mi dano áá páná/áá Jeżusa/Zla
ná/áá ſyná bożego/ſyná Żebedeuſſowego/áá ſyná dziewicze/ſy

G 3 ná niewieſcie

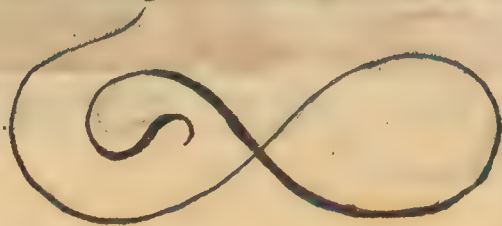
Żywot pana

na niewieskiego/ stworzenie za stworzyciela/ za syna mego/ syna
rybitwowego, Ciesznego za wiecznego, Nietoć syn mój który po
dla mnie stoi zdrowy/ ale on co wiści na krzyżu/ wssytek niemoc
ny/ krwawny y śiniący/ już umierający/ którego ja więcej ża
dam umarłego/ niżli tego żywego, Biernat święty mówi tu ku
Jezusowi, O dobry Jezu/ y czemuś tak przykro matce twej
nastotsey rzekł mówiąc iey, Niewiasto/ wssakoć ona jest mą
tuchną twoją/ która cie słotko karmila/ y spłnoscig wychowa
ła, Sam że na to odpowiada/ iż wten czas niebyło tam miēscā
słotkiego mówienia/ y matczynę imienia pomienienie/ bo mni
mam iż by był pan Jezus mówił do niej wten czas nieiako
łagodno/ serce by się dziewiczę od smetku było rozpādło, O iako
bardo serce dziewiczę odboleści tedy było brąnionę, Kto to może
wypowiedzieć/ niewiem/ iedno ona sama/ albo ten komu by to
obiawić raczyła, Możemy temu dobrze wierzyć/ iż tedy mogła
mówić, O matki weźrżycie dżis na moje siroctwo/ bom ostraz
dała już wssytkiego mego pocieszenia, Apōstolowie y wssytech
pżijaciele odemnie wciekli/ żadnego niemam kto by mię wspot
mogł, Widze syna mego brąnionego/ pełnego ran/ a niemoge ich
żwieszać, Widze krew na oblicze tego plynącą/ a dosięć niemoge/
iż bych ja otarła, Widze go płaczącego dla wielkiej boleści/ a po
cieszyć go niemoge, Jezus miły widząc dla boleści tak bardzo
matkę smetną/ bardzo był dla niej brąnion na sercu żaloscig,

✠, Słońca żaćmieni, ✠,

Dłostey godziny/ ażę do dziewiatey/ ciemności
stały się po wssytkim świecie/ bo słońce nad przy
rodzenie srod dnia się żaćmiło/ wśażuiąc iż swym
obychaiem pana swego meki/ y okrutney śmierci
plakało, Powietrze się też żasnućilo, Opoki się padały/ co pana
swego żalowały/ ziemia weźdrżala/ iakoby się mścić krzywdy pa
na swego chciała, Tylko iako święty Jeronim mówi, Sam
człowiek nad opoki twarższy/ nad groby smrodliwssy/ nad źie
mie ciesssy/ swego pana nieżałuje/ którego on tak bardzo umilo
wał/ iż dla niego na świecie bedąc/ służył y pracował/ aby on
sniim wiecznie krolował, Cieniora korone nosił/ aby go wnie
bie wkoronował, Krew swa naswietssa rozlał/ aby go z swym
milen opcem ziednał, Zastona też koscielna/ która była między
kurem/ a między ciałem/ wten czas na dwoie się rozerwała/ żnās
mionuigc wpađ

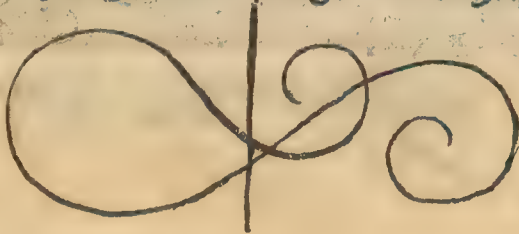

mionuia wpađ z ydowskiego krolestwa/ y dokonanie starego za-
konu. Jeżus tedy wielką boleść y mekę cierpiał/ przeto żalobli-
wym głosem. Czwarte słowo/ które było wskazywania żamował.
Heli/ Heli/ lamazabatani/ to jest/ boże mój/ boże mój/ y czemuś
mie opuścił/ cuss bez którego wspomżenia y miłosierdzia. Kā-
towie sie tego nasmiewali rżekac. Heliassa wola ten/ pātrza-
my przydzili tu Heliass seymować go. Ale mātka rozumiała
tym słowami rżekła. O mój miły synu/ dżiwicie sie iż się opu-
ścił od bogā oycā/ ā rżekwssy to/ ā martwe nā ziemię pādā.
Przynies teże tāmō pānie stāty/ y ty też synā iey bārdō żalowā-
ty. Jeżus wten czas dla bolu silnego pragnął podług przyrodze-
nia/ bo wssystkā krew sniego była wytoczonā/ y też pragnął roz-
dāiu cōłowieczego zbawienia/ przeto głosem wielkim żamował.
Wziate słowo/ które żowiemy wielkiej żądzy albo miłosci rżek-
nac. Pragne/ ā ssedssy ieden wziął gębkę/ y nāpełnił iā octu
z żolcia/ obłożwssy żopem y mirā/ ā to wssynił dla wietsszy
przykrosci/ y włożwssy nā trzcinę/ podał mu pić. Al Jeżus wku-
siwssy oney gorzkości/ niechciał dāley pić. Przichym swiecy Bier-
nat tu mowi. O dżiwna rżecz nāssego zbawiciela/ iż on wssiac
nā krzyżu/ wiele ran/ wiele mek y boleści cierpiał/ iako korone
włgłowie/ wżeku y wnogach gwoździe/ ā wssakoż o mece miłych
niemwola bolenia/ āle pragne. Y cżego miły pānie pragnieś/ wssā-
kēs ty ochłodzenie stokcie wssystkich pragnacych/ y mātciā win-
nic chłodzących. Odpowieda tenże doktor. pragne/ nie winā/ āni
ktore^o drogie^o picia āle ludskie^o zbawienia/ y wssittkich grzessnich
nāwroceniā/ āby od grzechow przestāli/ ā kāmī swego sercā mie
nāpoili/ plāczac āā moie ciesskā mekē/ y āā swoje grzechy. Prās-
gne do ciebie mój miły oycze/ ābys sie iuz nād grzessnymi smi-
łował/ gniew twoy jīm odpuscił/ ā ku swoey łasce przyjął. Prās-
gne do was oycowie swieci/ ābyscie swiātkość darowno żadānā os-
glādāli. O iākā boleściā serce dżiawicze wten czas było z tete/
gdh slyssālā synā wolāiacego/ pragne. Wogłā tedy wylewāiāc
obfite łzy mowić. O wssystko stworzenie niebo y ziemiā/ dżi-
wupcie sie mece synā mego/ iż ten ktory mocā swego bostwā nā-
sya ānioty/ opātrżnościā karmi ptaki/ ryby/ żwierżetā/ y wssy-
ciomāsskim ludziom swā dobrociā żrādā potrzeby żywotā/ ā
ten ras sam pragne. Jā nedōna niemam y iedney skorupy/ w-
ktorey bych mu mogłā podāć iedne kropie wody. Teras prās-
gnacemu niemoge podāć nāpic sie mu wody/ ktoregom gdy iez-

Żywot pana

Jcde był maly/karmilam go swymi pierściami/oto teras od na-
 szczesnych ydow napoion octu y zolci. Al to przeto ci przekleci
 ydowie uczynili/bo iuz był wssedy wciarpial/wypiarossy iezyl/
 wsta/y nozdze. Al przeto podali temu zolc zarazajaca gorzkim
 smakiem y smrodem iego iezyl wsta y nozdze. Jezus iuz na koz-
 dym cslontku smeczony/widzac iz wssytko co onim prorokowa-
 no/iuz sie bylo spelnilo/rzekl. Gsoste slowo/ktore zowiemy naz-
 pelnienia. Napelnilo sie iest iuz wssytko/cuss com mial czynic
 za odkupienie cslowiecze/y spelnila sie oncomska zadba/synows-
 ka sluzba/prorocka wiesciba/y swietych zadba/iako by tak mily
 Jezus chcial rzec. G once moy mily/iuz sie spelnilo poslussen-
 stwo moje/y wola twoia/y wssytko to co kolwie zalezalo na
 ludskie zbawienie y odkupienie/y co bylo obiecano oncom wsta-
 rym zakonie. Co mi iessce wiecey kazess wdzialac moy mily on-
 ce/otociem gotow co iedno kazess wdzialac/to iessce wdzialam.
 Bog ociec mogl mi odpowiedziec. G namileyssy synu/dobrze
 wssytko sprawil/dla czego ci na swiat zeslal. Przeto niechce-
 aby iuz wiecey ciarpial. Alle podz iuz wchwale twoie/na prawis-
 ce moje. Zacyh glowke ku matuchnie swey sklonil/iakoby iez-
 chial rzec. G matuchno moja namileyssa/przed ciesska boles-
 scia tobie ninie slowy odpowiedziec niemoge/wssako na znas-
 mie izem wdziecen poslugi twey/glowke ktobie sklaniam/dzie-
 kuiac ci za wssytki dobrodzieystwa/ktoreś mi wnym cslowies-
 cienstwie czynila. Al tak glowke nakloniwssy/zbieral sie ku
 smierci/y iat wiecey mdlec/bledniec y boleć/y zawolal nad lud-
 skie przyrodzenie wielkim glosiem y gorzkim placzem. Giodnie a
 ostatnie slowo. Ghece wzecze twoie polecam dusse moje. Nacy
 slowa/iako mowia niektorzy nabojni. Pan Jezus glowe swa
 nieiako podniost wzgore/a skoro ie wymowil/zasie nacychniast
 ia ku matce sklonil/y wypuscil dusse swa naswietssa/tak iz du-
 ssa sciatem sie rozdzielila. Alle bostwo nieostalo/ani dusse ani cia-
 la/ale zobiema bylo. Wten czas dussny nieprzyjaciol byl przy-
 smierci Jezusa milego. Al slyszac iz on wssytko skromnie ciarpil
 nieprzeklina ani skozdeczy/ale bogu oncu dusse splaczem poleca/
 dopiro poznal iz on byl wierny syn bozy. Y iat zalowac iz nań
 ydy pobudzil/bo once swiete iuz opracic musil. Przeto wiel-
 kim wkiem y krzykiem zesromocony do piekla pobiezial y zlym
 duchom to opowiedzial. G iaka zalosc byla matuchnie iego na-
 swietsszy widziec synaczka swego wtakiey mece schodzic z swia-
 ta/placzac/

ta/ płacząc/ wołać/ y ganiebnie vmierając. Bo wten czas gdy
pobaczyla iże ieh syn już vmarł/ poruśli sie wniey wssystki
wnetnosci/ y wesdzali ieh członki y kości. Al iako swietcy An-
żelnus mowi/ y inssy nabożni mowia/ iż naswietssa panna/ cza-
ka wten czas boleścią była śietą/ iż sie była stala iako vmarła/ a
to dla tego iż już przes śmierć od swego miłego syna była opu-
szczona/ ktorego ona iednego miała. Daleko więcej smutek tam
miała/ niż kiedy go pod krzyżem padatac widziela. Al przeto ja-
sobliwym y płaczącym głosem rzekła. O synu mój miły/
izam ja na to cie porodziła/ iż bych cie między dwiema lotronia
wkrzyżowanego y ran napelnionego widziela. O synu mój mi-
ły/ ktorego chwala aniolowie/ glowe krzyżmąś cinnim wkorono-
wana/ y do moźgu żrącioną. O oyczę wreczny skutuy sie dżis
nademna smetna matka/ przykaż wssyckiemu stworzeniu/ nie-
chac polutue meki twego syna semna. O anielscy duchowie/
wziawssy nasie ciała płacście. Boć owas tak pisano. Aniolowie
pokoią wiecznego/ beda gorzko płacąc czasu meki pana swego. O
wssystko stworzenie ktoreś iest na ziemi y na niebie/ płacście dżi-
sia śmierci stworzyciela waszego/ a nawiecy wy ludzie rozum-
ni coscie na tego wyobrażenie stworzeni/ boć on was przes swa
gorzka śmierć miłosciwie odkupił/ y od meki wieczney wybaw-
ił/ śmierć na krzyżu wssac podiał/ aby was śnedze ku weselu
y płaczu ku wieczney chwale wziął. O coć sie widzi iako też wiel-
ko bolal wten czas on miłośnik boży/ Jan swietcy/ ktory czasu
wieczerey poczerpnal dżiwne rzechy/ y tajemnice niebieskie na
tego swietych pierściach żasnawssy. Co dżiałala ona cna y naboż-
na Wągdałena/ ktora v nog iego grzechow swych odpuszczenie na-
laziła. Co też ony słachetne panie sieszryce dżiewice panny Ws-
rich/ matki bożey dżiałaly. Wniemam iż niektore na ziemie pa-
daly/ drugie dobrodziejstwa iego wspominać narzekaly/ dru-
gie rekoma lamaly. Drugie od smetku mowić niemogly/ iedno
tylko pogladatac na pana swego już vmarłego płakaly.

Setnikowo narwrocenie.

Widząc to setnik y ci co s nim byli/ iże Jeżus żwiels-
kim wołaniem/ nad ludskie dominowanie ducha bogu
oycu poleca/ widząc też dżenie ziemie y inne wielkie
cudá. Żal sie bardo bac y chwalić miłego bogá rze-
knąc. Zaprawde to syn boży był. Takież lud pospolity to wi-
dząc mowili/

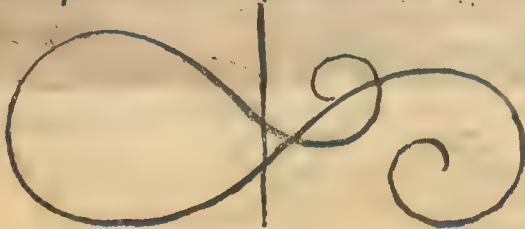
Żywot pana

dzac mówili/żalując tego śmierci/á ná śnámie iego, wracając
 sie do domu/bili wpiersi swoje. Zrudzy lepak widząc iż Jezus
 się náhgrawác niemoga/bo iuż był umarli/śmátuchny iego też
 sie násmiewác rżeknac, Maria wegrzy ono twoy syn
 umarli/á wssak żogładamy iesli trzeciego
 dnia śmartwy wstanie,

3

Placz dziewice Maryi matki bożej,

Żdowie gdy iuż Jezusa umarłego odesli/tedy panna
 cypsta dla silnego smetku pod krzyżem pādła/iáko by w
 marla. Zacył málusko ocrzeżwiarossy/wstárossy chciała sie do
 tknac swego syna/ále niemogła. Przeto krewo ná ziemi iela cás
 łowác y żbierác/krzyż też iela oblapiác/áż sie była bárzo skrwa-
 wiła/y dla smetku pláčąc gorzko/często ná ziemi pādála/pod-
 nossac bez przestánia oczy pláčliwie ná Jezusa umarłego/mie-
 dzy lotry żarwiessonego/y odesossytekich wżgardzonego. Były też
 tain wten czas niewiasty stojące żdaleka/które náśladowali Je-
 zusa z Galilei y służac iemu/miedzy ktorými była Maria Ma-
 gdalená/Maria Jakobi/y matka synow Zebedeussowych. Ty
 wżżarossy żdaleka/we żbroi idące żmíastá ku łamaniu goleni lo-
 trossy/aby rychley umarli/aby byli dla dnia swietego tym
 rychley pogrzebieni/bo on dzien był wielki. Al dla tego prosili
 Pilata żdowie/aby im dopuscil polámác ledżwie y ich nogi/á
 by byli żieci. Y dopuscil Pilat, Al ony to wżżarossy/żlekrossy
 sie wssytech/Maryi powiedzieli, Maria gdy to wssyssała/splá-
 chem wielkim do syna rżekła, G namileyssy synu/cżemuż sie żá
 sie ci wracáia/co chca tobie ieszcze wczynie/ia minimalá aby sie
 náshcili/iże cie wmozlyli. Alle iáko widze iż y umarłego cie prze-
 śladuia/y rżekła daley żwielkim pláčem, G moy namileyssy
 synacżku/co mam wczynie niewiem/obronic cie iáko y pirwoy
 żich reku niemoge, Alle wiem co wczynie/stáne v nog twoich
 swietych/prossac oycá twego/aby raczył żmíekcżyc serca tych/
 ktorzy ida ku rożmnożeniu smetku moiego/á chcąc rádniey w-
 rżec pod nogami synacżka swiego. Siádła v krzyżá á oni przy-
 szli z rożniewánim, Wżżarossy lotry żywe ná krzyżu/polámá-
 li w nich koscí/y rżucili wodol. Potym wrocili sie do pana Jez-
 zusa, G nowa żalosc y boiazń przypadła matuchnie miłosirwey
 minimalácim by tákież synowi iey wdziáłac mieli. Niewiedząc
 co dziáłac/przed nimi pokleknela/á raczki rozpyrossy/głosem o-
 mieniałym

Jeżusow, List CV

mieniáły m płáčąc rżewno do nich mowila, O moi miły brá,
 ciżkowic/przenawysssiego bogá pokornie was proste/nieráćcie
 gwałtu cżynić wiecy synu moiemu niewinnemu namilssiemu
 iacim iest mátká tego smetna/y żalosci pełna/acz śnac on wis
 dział sie wam być przeciwny wczym/iuż ci vmárl od wásshch
 rak wiecy niż godziná/miehcie doshc náthm/bog otec rácz to
 wam odpustic/y ia wam odpuszczam, Edym teze żadne^o żwas
 nic žlego nieuczyłá/proste pokornie/nietamcie kosci mego milés
 go synaczká, Jan też y Magdalená/y ony ene pánie/
 płáčąc prosili/aby nog Jeżusowi nietamali,

Modlitwa,

Wssechmocny y wieżney chwały pánie Jeżu kry
 ste/ienżes dla mnie cłowieká grzesznego/te meke
 okrutną y śmierć ganiebną krzyżową podiales/y octem i żolcia
 napawam być rachyles, Day mi proste ię bych obfitosc žles
 žmego serca wypustil/abych tak skrussonym y nabożnym ser
 cem/ciebie dostoiem bych był chwalic/y twoie niewinna meke
 gorzko oplakac/ię bych žaslužyl wniebie stobą wesole
 mieszkanie/y i anioły towarzystwo amen,

†† Pánu Jeżusowi wlochnia boł ††
 †† jego otworżono, ††

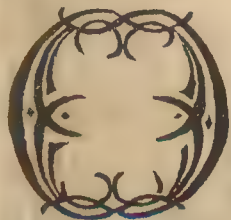
Waarom a. d. v. d. a. . . . .

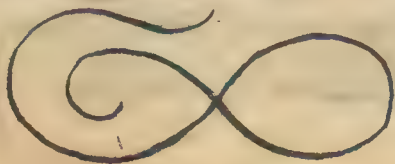

Eden tedy z żołnierzow / imyehem
 Sługoss/niedbając płaczu ani prozby
 pokornej panny Maryi / matuchny
 boleściwey, Zufale pochopił włócznią
 a wmiertżywszy ku sercu przez naprą-
 we towarzystow swoich / bo sam był
 ślepy / otworzył włócznią bok Jeżusa
 miłego / y przeraził serce tego / skotozegoż
 krew na nasze odkupienie / y woda na
 grzechow naszych omycie / obficie wy-
 plynęła / a iedną kropią gorzka ciekąc po włóczni / dotknęła sie os-
 cku tego / y przeżył y wwierzył w páná Jeżusa, Potym oświe-
 cił sie / y meczem białym / Matuchna tedy od smetku na zie-
 mie wpadła / y niemogła rzec y przemówić żadnego słowa, Ale
 Jan swięty śmieie rzekł do nich, O meżowie okrutni a nielu-
 tościwy / y czemu takie okrucieństwo nad umarłym ciałem dźia-
 łacie, Czemu sie niesmiłowiecie nad tą smetną panią, Zuzęście
 sie go dosyć namiechyli / y wässer ślości dosyć wdziakali / idźcie tuż
 precz / słożymy tu ciało bez was iako możemy / a pochowaj-
 my, Żydowie gdy od niego odeszli / iego miłośnicy acz pragnini
 zostali / wssakoż niemieli wochym by iego pochowali, Przeto ma-
 tuchna spleczeniem sie oto bogu oycu modliła, Y pobudził bog Jo-
 zef a y Nikodem / iże wziawszy odpuszczenie od Pilata / przysli
 znacznym / iżby go z ieli / y smaszciami co by go pomazali,

Modlitwa,

Błogosławiony krolu wieczney chwały pánie Je-
 żu kryste / zbawicielu y odkupicielu grzesznego cło-
 wieka, Tobie czynię dzieki niesmiertelne / ienżes
 dżis dla mnie na oltarzu krzyżu swietego / miedzy lotry postá-
 wiony / bogu oycu ofiarowan być raczyłes / gdzie bok twej nas-
 swieteszej miłości włócznią / aże ku rozkroieniu serca / nielutości-
 wie iest otworzon / skotozego wyplynęła krew pospolu woda ku
 odpuszczeniu grzechow naszych, Racz też miłośnicy pánie Je-
 żu serce me branic / boleścią meki twej / iże bych wylewał krew
 we kży moje / a potym przez zasługę twej meki niewinney / do-
 stąpił bych żonym lotrem na prawicy twej wyssachym / grzes-
 chow odpuszczenia / y wochwale twej na wieki krolowania Al.

Jezusa milego wnieſſporna godzinie
 †† Krzyża ſeymowanie ††

Altuchna boża po odesciu onych żołnie
 rów/przystawioſſy do krzyża/napeli
 rądzac ſie iakoby ſłożylā ciało krzyża
 ſwego namilſſego ſynā/ā ono trudno/
 bo mocy niedoſtāie/naczhnia niemāi/
 odehyd go tak nie ſmie/āni chce dla mi
 loſci wielkney/ā takō rādzac ſhe co by
 ſtym dżiałac miałā/y pożyła ku mi
 ſtu/āliſci druga rotā niemāla knim ſie
 zmiāſtā prowadzi/nioſac naczhnie ku
 ſeymowaniu ciała godne/y ſto libr miry y āloes ku pomāzā
 niu ciała przeniſwietſſego/Jezusa milego. Al ci byli ſukodern
 cłowiek bogaty/ā Jozef i Aronatyey/rozmistrz naczelny y
 wżiety miedzy ludzmi/żwolenicy tāmni pānā Jezusowi y
 ſtudzy nabożni. Wātuchna gdy ie wżrāla/wielice ſie dāſmucila/
 bo ich ſdālekā poznac niemogla. Prżeto i żaloscia mowila. G bo
 że oycze/y co lepak dopuſciec chciēſſ nā ſynā twoiego y mātuch
 ne iego. Zāchym Jan prżekto wſtat/y pilnie poglādāiac poznat
 ktorzy byli/y opowiedzial to Māriey. Wſlyſſawoſſy to Māria/
 żwielkim plāczem takō rżekla. Błogoſławione imie bogā wiece
 nego/ktorzy wnaſſey niedzy wżycā nam wſpomōżenia ſwego.
 Wochym rżekla też do Janā. Woy miły ſynu/biegay rychlo nā
 prżeciw im/ā prżyimi ie nabożnie/proſſac pomocy ich miłosci.
 Wochopił ſie Jan/y bieżał opodal od krzyża/y prżywitał ie plā
 czac gorzko. Al malutko tām iako by odechnamoſſy/potechali bli
 żey ku krzyżowi/pytāiac Janā kto by tām był prży pānnie w
 krzyża/ſa li też tām żwolenicy. Powiedzial Jan o pāniach kto
 re tām byty/bo o żwolenikoch nie niewiedzial gdzie by ſie po
 dzieli. Al gdy ſie ku mieſcu bliżey prżyblżyli/ſkonu ſwoich i ſie
 dli/ā poſleknawoſſy wżynili czeſc boſka ciału ſwiete. Al wſta
 woſſy żonego mieſcā/piēſſi pochlirwie ſli/y nabożnie pāne ſmet
 na poſdzrowili. Al tak plāczac/pāne Māria ciēſſac/niemāla chwi
 le podlug cāſu prżemiēſſkali. Wochym rżekla im pānnā przeni
 ſwietſſa. G wierni wyhāroce y żwolenicy bogā wiernego/dzie
 kuite nād nawoſſſe wāſſey doſtoynſci ſtākiey pilnoſci ku ſynu
 moiemu/ktorzy wāiu obu naſilniey wmiłował/rācz cie mi wie
 A 2 rżyc/iż iako

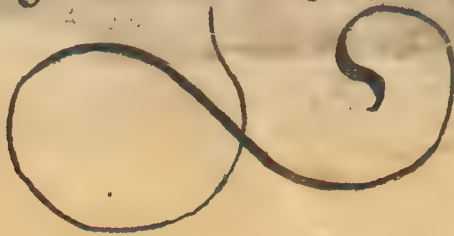

Żywot pana.

rżąc/ iż iako by mi nowe słońce wesoło/ kiedyś od Jana szysła
 przybliżenie wasser/bo wssytcy niewiedzieliśmy cośmy począć
 mieli/pan bog bądź wam odpłata wasser. Gni zaście mówili. Bo
 spódze wolebna wssytkim sercem żalujemy tego co sie twemu
 smrowi y tobie mila panno przynadziło/by to być mogło/odies
 libysmy gny byli/ale wielkiey mochy sprzeciwić się nie mo-
 gli. Al gdysmy tego wdziałac nieśli ani mogli/to co możemy
 mistrzowi naszemu milemu teras posłużyć. Bo mamy od-
 puszczanie od starosty/abychmy gny ieli y pochowali. Al wsta-
 wssy/dziabiny do obu rąk przystawili/aby Jezusa ieli. Do pra-
 wey reki Józef stapil/a spraca wielka gwoździ miasssy wbił.
 Nikodem do lewey reki sie rżucił/ktora odbiressy/ku nogam sie
 przybliżył. Matuchna rżucił wznosiła/v iac go chciała/ale Józ-
 zef ciało podiał wpoły y obłapił/aż Nikodem żnog gwoździ wbił.
 Reka prawa nadoł wisiła/do tej matuchna nabożnie przy-
 stapila/a oblicze swoje na nie polozyla/ogladajac/żamni ciest-
 mi omynwała. Al tak Józef i Nikodemem/leguchno ciało tego
 naswietssie/ż wielka wśliwoscia spuscili/aby ciała tego nienarus-
 szyli/potym gny splacem na przescieradło polozyli.

Smetek panny Maryi matuchny
 bozey/królowny niebieskiej,

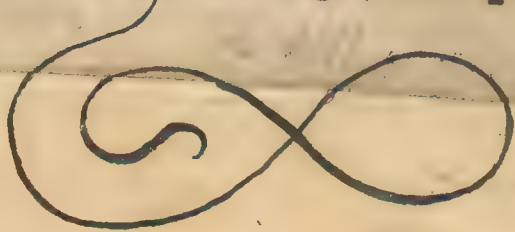
Jezusa gdy już skrżża ieli/matuchna jego smetna nas-
 tuchniast sie do niego rżuciła/tedż go obłapiła/ż głowy
 korone wyrwała/y tarcie sniey wybierała/liczko/vsta/
 pocałowala/y żamni oblewajac omynwała/włosom oberwajac
 y brodzie y obliczu żbitemu/y jnssym członkom żbitym/bardzo
 sie dziwowala/iż w nich żmientienie widziela/kożdy splacem
 pocałowala/y nad kożdy osobne narzekanie wdzialala. Potym
 sie do niego przytaciele rżucili/wielki placz nad nim wczynili/
 Jan piersi pocałowal/ktorych boska mądrość cżyrypał/żamni ie
 oblewał. Magdaleną nogi obłapiła/a iako żwykła żdarna żas-
 mi ie wmywała/v ktorych grzechow swoich odpuszczanie nala-
 zła. Tanno wssytcy gorzko plakali/bo Jezusa bardzo milowali.
 Po maley chwili/Józef prosil panny Maryi/aby dopuscila
 ciało sprawic ku pogrzebu. Gna tego rżewno odmarwiała mo-
 wiac. Wssy mity przyjacielu/niechcieyż iessze pogrześc ciała sz-
 na mego/żec sie go pirwey namiluje wmarłego/gdy niemoge
 miec żywego/albo mie wloz w grob wedle tego. Tu pilnie zaście
 wżeku/wnos

wreku/wnogach/y wbofu rany ogleduje/iuz te/iuz one caluie
 drugi raz glowke brania/brode oberwana/twarz ofskaradzona/
 ssyie szbita/vssy wyciagnione/piersi wzdetec y skrwawione/
 oczy zatworzone, Al taka zalosc tam miala/iz niemoze byc wos
 mowiona, Potym Jan iako opiekun rzekl ku Marii, G mas
 tuchno laskawa/racz w tym posluchac Jozefa y Nikodemu/oto
 wieczor jest/day miesce/aby cielo masciami pomazali/a pomaz
 jatossy w grob wlozgli, Wtedy slowa panna pokorna bedac w
 dziecina takiego opiekuna/ktoremu byla polecona/iako rostrops
 na y posluszna/tego daley nieodmawiala, Al tak natychmiast
 iedni drogic masci wzietli/drudzy iego omiwalu/y chedogo ocie
 rali, Potym drogiemi masciami mazali, Wztek od glowy nies
 odstepowala/ale wreku wstawno ia miala, Magdalenu nogi cas
 lujac mowila, Prossie was niechaj ia ty naswietles nogi/y ktor
 rychem grzechom odpuszczemie wzietla/sama pomaze/y dopus
 scili iey tego, Tu ona widzac nogi wrantone y skrwawione/lza
 mi gorzkimi omiwalu/y mascia mazala/zalujac iz nie sama
 swoim nakladem ciela Jezusowego pomazala, Jezus mily az
 by ie pocieszyl/iako by nie brantony tak sie wchynil, Kiedy pana
 Jezusowo cielo pomazali placzac/na matuchne co bedzie chyz
 nie pogladali, Alle matuchna boza niemogac sie napatrzye swoe
 go synaczka/na oblicze iego padwssy rzetownym glosem mowila,
 G synu moy namilezssy/tu cie dzis smetna dzierze martwego/
 ktoregom wesele piastowala zywego, G moy synaczku namilez
 ssy/ktorys wiele dobrego podzialal/nikogos nigdy niezasnagcal/
 ani zatroskal, Coemu zes iako lotr zabij y vmarl/a w tym ci o
 cieci twoy nieraczyl dac wspomozenia/dla ludzkiego wybawie
 nia, G synu moy mily/odkaczyles sie od matki twoiej przes
 smierc krzyzowa/racz prossc cie dopuscic zeć mie wloza w grob
 stoba/bo niewiem moy mily synu iako ia mam byc zywa przes
 ciebie/przeto bych rada stoba pospolu w grobie byla, Potym os
 brociwssy sie do swych przyjacielu mowila, Smilujcie sie smis
 lujcie sie nademna wy przyjaciele mili/nieodeymujcie go ies
 scze odemnie/iz byscie gy pogrzebli/prosse was niechaj iuz tu
 vmare przynim/abych nie byla zywa ponim, Czego iesli wdzialac
 niechecie/mnie smim pospolu pogrzebiecie/iz iakom gy nosila zy
 wego/niechaj bede miec w grobie vmartego, Al tak narzekajac
 lzanu oblicze iego krwia spiekle omiwalu/y zatwicim swoy glo
 wy ocierala, Al gdy tak dlugo matuchna nad synem plakala/

¶ 3 az noc sie

Zywot pana

az noc sie przyblizala/ ieli ieh wssytech prosic/ aby rychley Jesu,
sa do grobu doniesli y pochowali. Ona gdy co wssysala/
pocalowawssy go/ ktemu przyzwolila,

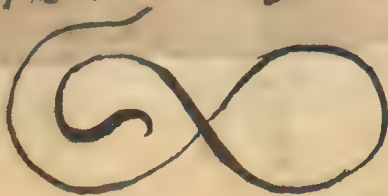
Modlitwa,

D Jesu namilosiernieyszy/ ienjes dla mnie cslowie
ka grzesznego na krzyzu rachyl vmrzel/ a od Jose
fa y Ryfodemu skrzyza z iehy/ drogimi masciaz
mi pomazany/ wprzescheradlo byale wwiniony byc rachyles.
Day mi proscie abych zoltarza swietego twego/ iako skrzyza
swietego cialo twoie prawdytwe y zywot/ wswiatosci dostoyne
przyjac/ toz naswietesse cialo masciami cnot pomazac/
y teze cysnym sercem y ciałem wstawic/
nie zachowawac Amen,

Jesusa miliego do grobu prowadzenie
y boleścią w grob włożenie,

Gdy podlug obyczaiu zydomskiego/
wprzescieradlo Jesusa wwineli/ glowe
ke y ochy iemu zakryli/ z nabozenstwem
to czynili. Anieli iemu obchod spiewa
li. Tedy sama matuchna mola iako
mogla glowke nosila/ Magdaleny no
gi/ Jan/ Josef/ y Ryfodym przyobek
ciala wzeli iako mocnieyszy/ a ku gro
bu splaczem y z nabozenstwem/ wpada
iac/ od krzyza spocesnia prowadzili iz
by pogrzebli. Al gdy go stala zaloscia pochowali/ ledwy matuch
ne od grobu oderwali/ Jan prosil Marciy rzeknac, O matucha
no moja/ iuz ci sie noc przybliza/ nie iest przespieczno nam tu do
stac/ a przeto prosse twej milosci/ podjmy do miasta co rychley
Ktozemu ona oblapiatrac grob zwieltka zadza placzac rzekla. Tu
vmre z synem moim. Al pocalowawssy grob wzdychatrac y klat
iac/ obeyrzawssy sie do Magdaleny y do inssych niewiast rzekla.
Gdzie mie chcecie powiesc/ domu nie mam ani rodziny/ ani sy
na/ ani ktorego przyjaciela/ bom wssystko dobre stracila dzisieysze
go dnia. Tako barzo byla zemdloná/ ize sama stac niemogla/ a
przeto Jan y

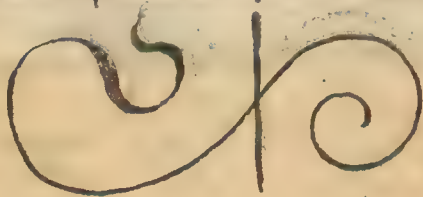

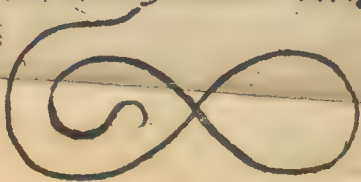
Żywot pana.

przeto Jan y Magdaleną wiedli ią po pochowaniu ciała iym-
 iey od grobu/ā przyszedszy do krzyża/pokleknelā y chwaliła ghy/
 bo iesscże stał krzyż podniesiony/ā widząc ghy krwιά synā swego
 pokropiony/żē łzami pođdrowiła rżeknac. Pođdrowion badż na-
 drosssy krzyżu swiety/ktoryś był dostoiem nosić krolā niebieskie
 go/y pānā synā mego. Pođdrowion badż krzyżu/krwιά synā
 meiego/iāko ślotem drogim kāmieniem y perlami iestes okrasso-
 ny. G ślotkie drzewo/tyś nosiło brzemie przenasłotisse/ciāło żbo-
 stwem ślaczōne/tyś sam był tego dostoiem nosić odkupienia
 śkarbi/nasłoietsza krwιά polany. Al rżekwssy to/do domu sie
 wracāła/ā idąc/podrodże tego pātrżāła āby ktora krwіe kropie
 wżrżāła/tedy wnet całowāła. Idąc ku miāstu/često kroc sie ku
 grobu żāsie pātrżąc obracāła/dla żāłosci y wielkiego miłowānia
 swego synā/bo tāmō bywāia ocy gđzie miłosć/gđzie śkarb/tām
 serce. W Jeruzālem gdy śnia iuz wchodzili/ludzie plācz iey y
 ssyśawssy/wssytch żāluiać iey/mowili. G toć żāłobliwa māt-
 ka ktorey syn dżisia tak okrutnie y niesprāwiedliwie iest żāwies-
 sson nā krzyżu. G iāko sie wielka krzywdā tej pāniey y iey sy-
 nowi dżisia w Jeruzālem stālā/iedne synā miālā/y tego mār-
 nie żwielkā boleścia dżisia strādālā. Niektoze też pānie ssy żānia
 plācząc/bo iey boleśc/dżiālālā inssym boleśc/y plācz iey/ine po-
 budżat ku plāczu. Al gdy byli iuz pođrod miāstā/Josef mowil
 to Māriey/prośiac iey āby sła nā pokoy mieszkāć do iego dworu
 gdyż niemiālā swego domu. Alle Ryfodem mowil/nie pānie
 Josefie/lepiey ci sie iey dostoiensci sklonić do mnie wdom du-
 chowny/dla iey wietszey dostoiensci. Tedy Māria Magdalenā
 splaczem rżekłā. Pānowie moi y brācia mili/iāc mam mātke
 mieć mistrżā mego/y do domu iā przhiać/ā tām dosyć wśliwie
 bedzie stać/bom to powinā pānu y mistrżowi memu/wiecey
 niżli ktory żwas/bo mi grzechy odpuscil/y brātā mi skżesil.
 Mātka wsselkiego miłosierdzia/baczac to co iey mowiono/niko-
 mu nieodpowiedziālā/ale nā Janā wżglādnawssy rżekłā. Ws-
 ty synu co ty mowiss ktemu. Jan rżekł. Jeslić lubo miła pān-
 no/widzi mi sie ssusniey iżebysmy sie do wieczornikā gđziesmy
 wchynili wielke noc mistrżowi nāssemu wrocili/ā tām odpoczy-
 neli/ā wy brācia odehydzicie żmłym bogiem do domu wāsszego.
 Tedy pānnā nasłoietsza podżietkowawssy obiēmā pokorno/do
 domu s Mārią Magdalenā/y s Janem/y też s siostrāmi swemi
 wktorim byłā wieczera ostātecznā posła/tām że po onych wli-
 cach y přecz-

rach y przech. ach idac mowila. O moy mily synu/tyc sa vli-
 ce przeš ktoreš ty chodzil kazac/niemodne vdravitiac/y cudā
 chyniac/ā dzisia cie przeš nie wiedli žydowie stromotnie naukržy
 žovānie. Al gdy byla pryhviedžionā nāpřod do do^r janowe^e y
 do mātci iego/cāmo siādla y māludko odpocynela. Potym vz-
 stala/ā obroćivšy sie do onych niemvlast y pañ/ktore tam žānia
 byly pryhšly rēkla jm. Džekuiet vām mile pānie/izescie mie
 y synā mego semna žalovaty/tākiež ony džekuiac iey plāčac
 odchodžily/ā niedživ temu/bo vidžialy iey odžienie/cšepiec y
 rabel krviā vmažāne synā iey. Al rēkivšy to/žāčym do wie-
 cžornikā žāsie posila/ā gdy tam pryhšedšy vchodžila/splāčem
 tāk mowila. Y gdje iest žyvot moy/wesele moje/nādzieia mo-
 ia/pociessenie moje. Gdzie iest miłosć moia/synacšek moy mily
 y iela pytat žānā svojego opiekunā/gdzie iey syn siedział kiedy
 wiečerā/gdzie nogi āpostolom vmyval/ā žān iey vkažā. G-
 nā ony vssytki miescā že žāmi cāluiac mowila. O moy nami-
 lešy synacšku/y gdje iest/dokades šedl iž cie tu nirvidje/tuc
 bylo miesce tvoie. O moy mily synu žānie/y gdje syn moy/
 mistrž twoy. O šāgdāleno gdje miłosnik twoy syn moy. O
 moje mile sestržyce gdje synowiec vāš/wesele nāše/sviātlość
 nāša y vciechā. Alch nietāch iāko odšedl od nas/āle žvielka bo-
 lescia/gānba/y vžgārdženim ludu vssytkiego/žāniony y šlus-
 čony žbity/žepļwany/ā to množy vielka belesć vsercu moim
 ižesmy mu v tākiež žalosci dopomoc niemogli. O sinacšku moy
 namilešy/ty žnāš iāko gorzko iest sercu moiemu y dušy me-
 tvoie rožlāčenje noch pryhšley/izēs od nedžnego včnā vpydan
 y nāšad niesprāviedlivy od žydov iestes podā. Potym nie-
 sprāviedlivies osādžō/ā iužēs vmarl y pogržebiō. O moy mily
 synu/vkāži mi āle džis kāske tvoie/rāč vziāt k sobie duše moje
 žān sviety prošl iey sviātosci āby sobie nie tāko šyškovāla
 ciessyl iā/y nāpominā āby co iādla/y pošilenie māludkie ciātu
 vziela. Gnā dla žalosci nie iest niemogla/āni žādnego pociesse-
 nia/āni pošilenia vziāt nychchāla/āle obroćivšy šye ku gro-
 bu oblicžym/gdzie svoj šarb mīala/nietedžac āni pihac/vstāv
 no vednie y vnocy gorzko plākāla/āž do dnā žmartvy vstās
 nia svojego milego synā. Alh tedy bacžac ty rēčy/plāčmy ž iego
 milā mātka ve dne y vnocy iey milego synā okrutney smier-
 či/moviac ku pānu Jezusowi tymi slovny. O pānie žēu kry-
 ste žā nas vmečony/okiem twego miłosierdžia iuž na nas vez-
 ržy/y serce

Žywot pana

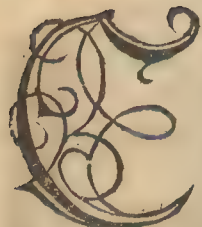
rzy/y serce naše twa gorzkoscia y twej milej matki napoi/iż
 by nikogo niežadala wiecej naša dusza/iedno bratniego Jezu
 boć on iest żywot moy/vciecha moia/rozkoss dusse moiej/
 wiactosc moia/bez ktorego bladsie/gdzie koli sie obroce, Racz
 už miły panie twa boleścią y trzymi ranami ranić dusse mo-
 ie/iako oblubienice twoie/domego serca racz závitac/a moich
 wssytcich grzechow racz zápamietac/za ktoreś twoie krew na-
 dostojniejša raczyl obficie wylewac, Day mi miły panie na
 božne twe vmeczenie wspominać/y ganiebne^o vmeczenia
 twego oplakawac/abych sie potym žywocie
 mogl weselić y stoga krolowac Amen,

Modlitwa,

Namilejšy Jezu/ienžeš iuž dla mnie godžiny
 kompletnej wgrobie pogrdebion/oplakawan/y
 strzezon być raczyles, Daymi cie bogá mego wgrobie serca mo-
 iego pogrdebic/oplakac y strzec/ižbych tobie pogrdebiony stoga zá-
 pužyl bych ku chwale žmarteny wstania pržysc/a cie
 bie nawiek wiekom wielbic Amen,

Džytki žnabožnego rožmýslania meki
 božey/ty sa iako nabožni docto-

⁺⁺ wie mowia, ⁺⁺
 Ecessli cšlowieće množyc sie ž cnoty wcnote/žlaski
 wlaske/ž dobrego wlepsy, Nakoždy dzien jm žna-
 wietšym možes naboženstwem/rožmýslay rad v-
 meczenie Jezusa milego/boć nic nieiest bogu mile-
 mu tat pržyiemnego/cšlowiekowi ná žbawienie vžytečno/iako
 cšeste obieranie wniwinney mece namills^e syna božego, Žlako
 otym swiacty Augustyn swiety/a snim sie žgadza Woyciech
 wielki ržeknac, By cšlowiek přeš caly rok chleb iedno iedžac/
 a wode pynac ná koždy dzien poscil, By teže swe ciało tako báz-
 do drecyl/ižby ie nákoždy dzien mlotla albo bicem do krowie
 wplania vbil, By do Jeruzalem pielgržymuic ciało swe trus-
 dyl, By ná koždy dzien wssytek žoltarž žmowil/iesse iedno
 proste meki bože rožmýslanie/iedney kše ža meke boža wplanie/
 nád to wssytko bogu milemu iest pržyiemniejše/y cšlowiekowi
 ná žbawienie vžytečniejše, Weficiem božey nabožne rož-
 mýslanie

mýslanie/prýtwodgi cýlowieká ku strusse wierney/spowiedgi dostateczney/y pokucie prawdywney, Náznamie te^o času Jezusowey meki/opoki sie pádaly/grobhy sie otwarzaly/známonusiac iz twárde y opoczne sercá meka bozja ku pláču beda žmiekczony/y przež swieta spowiedgi ludgie grzesni/ktorzy sa iáko grobowie smrodliwi/bywáia oczyszcieni dospé dżiałauiac/y tež pokutuiac zá grzechy swe, Gdyž pan Jezus ciessko pokutowal zá cudze, Al nie telko to dżiała/ale nád to wssytko/dusse wboğa wlásee bozhey ogimniála/ku goracey miłosci y naboženstwu zápala/y dżiwoná sťotkoscia niebieska nápatwa, Jáko oty swiety Biernat mowi, Náderwssytko mi cie mily Jezus wczynilo milego kielich twoy/to iest meká twojá gorzka/ktorá čirpiat dla mego zbawienia, Táč záprawde goracá miłosť y naboženstwo wdusšymey spráwia/táč mie we wssytekich smetkoch y přecitwnostich wšpomaga/y odpłáty wieczného zbawienia domieszcza, Rožmy šlay že tedy iuž cýlowiecke meke Jezusa milego/ázac Jezus mi ty ofiem swego miłosierdzia ná cie wejryš/rožum čí ošwieci/iž cie iáko Piotrá/ná krýžju lotrá/rožbetwni serce tvoie/gorzkosci nápoi/za by twa mila dussá pokoy wmišym bodže nálašlá/ižby nikogo niežadála/iedno brántoného Jezusa/ktorý cie wlásee tu rožmnožy/á potym žywocie chwalyšwey wie

†,† kúistey domiesci Amen, †,†

Jezusowego grobu strzezenie,

Drugiego dnia/to iest w sobote/šli biskupowie žydowschy do Pilatá rzekac, Nanie Pilacie/pámietamie iže on žwoycá mowił iessce žywpac/po trzech dnach wstane žmartwy, Přeto prošmy cie/kaž strzec grobu/by šnac niepřyšli wczinowie iego/y nieukrádli cialá iego, Boč by byl bláđ poslední/goršy niž přirošy, Řekl Pilat, Šacieli strožg/idžcie stržescie iáko vmiecie, Oni odšsedwšy/osáđili grob strožmi wešbroie vbráňmi/piečecia

káždý swa zápiečetowawšy,

Trzy márie másci spráwiaia,

Maria Magdalená y Maria Jakobi y Salomego/w sobote wiečoř kupily drogich másci/aby přyšsedšy pomášali Jezusa/á bázbo ráno přiroššego dnia po sobocie přyššli do grobu/gdy iuž bylo sťonice wesslo, Nádrodže idgc/ony miesca cýlowály

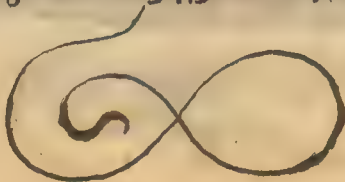
Żywot pana

całowali gdzie sie co z Jezusem stało/iało kiedy wiodzon/gdzie sie
na nie obezrzał/gdzie pod krzyżem padł/gdzie zwleczon/gdzie vs
krzyżowan. Idąc po onej drodze/sobie wstawiali y mówili kso-
bie. Kto nam odwali kamień odedźwi grobowych/bo owssycki
jest wielki. Al wstąpiwszy do grobu/wzrząly odwalony kamień
a tam patrząc/wzrząly młodzieńca siedzącego na prawicy/przy-
odżianego białym odzieniem/y żumiali sie. Który im rzekł. Nie
lekajcie sie/Jezusa nazarańskiego wkrzyżowanego sukacie/w-
stał ci żmartyw/a niemas ci go tu teraz/otoć miejsce gdzie go
było włożono. Alle idźcie/powiedźcie to żwolenikom tego
y Piotrowi/żec wprzędzy was przed Galileę/
tamto tego wzrżycie iało mówił wam.

Gycowo swietych żodchlani piekiel/
ney wybawienie.

Żyly Jezus iało rychło bogu oycu dus-
ze polecil/ona żlaczona żbostwem/sta-
pila do odchlani piekielney/aby oyc-
swiete nawiedzila/ktory sie radowali
aby żonych ciemności tym rychley by-
li wybawieni. Gycowie gdy iasność
iey wzrżeli/bardzo sie stego radowali/y
glosem wielkim spiwając wssytcy ża-
wolali. G powitay dawno požadany
jezu miły/ktoregosmy przez długi czas
żradoscia/wociemności siedząc czekali/y splecsem ktobie wolali.
Wtociesmy dziś wzżeli pocieszenie/przez twej swietych krwi ro-
żłanie. Raczysz nas już stać wywieść/bosmy twote stworzenie.
Al mozem wierzyć iż wssytcy wten czas przed nim padli/dżet-
kuiac tego swietych miłości/iż przez krzyż swietych/y meke tego nie-
winna byli wybawieni żonych to ciemności. Tamże będąc dłu-
go snimi rożmarwiał y laskawie ie pocieszał. Potym wiodł ie
żwielkim weselim do raju ziemskiego/y myślał tam snimi
wniewymownym weselu/aż blisko switania dnia niedzieln-
go. Tam gdy przyszedł/Enoch z Eliassen/pożnali go iż on był
żbawiciel wżakonie dawno obiecany/prżeto posleknawssy przed
nim padli/y modle mu boska dali. Potym Jezus rzekł do o-
cowa swietych. Już namileyssy moi przyszedł czas/abych wstał
żmartyw/

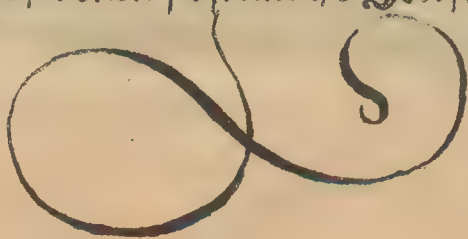

Żmartywy przy te krotka chwile tu mie doczekajecie / żasie wam
sie postawie gdy matke moie smetna przyod pociesze y apostoły
sełopotu wyhawie. Wssyżawossi to om wssitcy / na ziemie przed
rum padwssy / czesc y chwale iemu darowac mowiti. Wsswoicy
slicznosci postrey / podż apostepuy krolu wssyżknych chwaly.
Wstan iuz żmartywy / a pokaz sie matce twoy Maryey / boć jest
w wielkim smetku dussa rey. Ale prosimy twey wssrey
milosci / rychlo sie żasie knami nawioci. Al
wsswym chwalebnyim cieie nam
f f sie też wssyży f f

Żezusa milego chwalebne trzeciego
dnia żmartywy wssanie.

Al nass y żbawiciel Żezus milosci
wy podlug ciela wgrobie legac / a po
dlug dusse woddchlami pielieney żoycy
swietymy bedac / oyce swiete sciennos
ci wywiodwssy / a do raju ie doprowa
dżiwssy / rano barzo dnia niedzielnego.
Żwielkoscia wielka swietych aniolow
prżyssa ona prżenawssietssa dussa ku
grobu do ciela / a żłaczysy sie pospo
li ż swym swietym ciałem / prawy bog
y żsty cłowiel swoya boska moca / nierussaiac żamku / ani pr
czeci grobowych / wssal chwalebnie żwielką swiatloscia żmar
twy. Wssen czas kiey ste to chwalebne żmartywy wssanie stalo
stroże wssyżcy co iego grobu strzegli / y od wielkiej iasnosci żłet
wssy sie / na ziemie porabali żmartywe. Al prżyssedssy kssie / wi
dżac iże Żezus wssal swa moca żmartywy / wen wssierżali. Al
ssedssy do Żeruzalem / wssyżkiemu ludu to powiedżieli / cżem
liceniyernicy y rżżżeta kapłanscy nye radzi byli / ani co st
rżec niewiedżieli. Żanna Żaria bedac cżasli tego nasswym po
toiu / silnym nabożensstwe bogu oyce / syn twoy y moy ie
dymy / podlug woley twoicy sromotnie wssal nasswym me
dży loiry / iako by on byl loir nasswym / za niedożony pogrze
blam cielo iego ż swymi srostami / ż Żozefem y ż Kssydemem
ż swietym Żas

Żywot panna

z świętym Janem. Brzeto prosze twej boskiej
 obietnica tego/raczy mi ghy przywrocic/oto juz trzeci dzien ia
 umarl/a niewiem gdzie tak dlugo trwa/moiego smietku nie
 czac. Wieczac ale mily oycie przyjdzie rychley ta godzina/rzby
 wzrasta mego iedynego syna/raczy mi prossczie tego milosc cie
 rychley przyslac/bo dusza moja dzierwiech niebedzie pociessona
 az ofiem moim ogladam dostojnosc tego zadliva. G mdy na
 mileyszy synacoku/y co sprawiasz/y gdzie tako dlugo mieszkasz
 matuchny twej zapamietaleszy. Prossc cie moy namileyszy si
 nu/przez serdeczna milosc ktora cie goraco miluje/tako ty dobrz
 znasz/nieraczy dluzey mieszkac/raczy mi sie tym rychley wkazac
 raczy mie smetna matuchne pociessyc. Pamietay izes mowil
 trzeciego dnia smartwy roztane/oto juz dzis trzeci dzien iako
 sie gorzko rozlaczyl semna/a ja moy mily synu maloć sie wi
 dzi/iz wczora y przede dniem wczorayszym/dla twej meki byl
 mi dzien barzo dlugi/nedze y smietku pelny/dzien ciemnosci y
 wielkiej zalosci/dla twoiej smierci y rozlaczenia semna. Ju
 synu moy namileyszy/ktoregoz naderossytko zadam widziec/n
 wroci sie ku mnie/przydzi juz ku mnie moy mily krolu wssed
 naroysszy/serca mego nieroymona stotkosc/boś mi iest wss
 tek zadlivy. Przydzi iedynd nadzieto moja/bo ty ies
 steś moie wesele/nawiedz mie vciecho mo
 ia/boć serce moie bez ciebie barz

+ + do testnieie, + +

+ + Jezus mily matce sie wkazal, + +

Dy tak splaczem nabożnie panna na
 swietssa dlugo mowila/orwaciem Je
 zus miloscirny smartwy roztawssy/
 napirwey sie swej matuchnie wkazal/
 y stanal przed iey miloscia/barzo weso
 ly/y ochotnie ia pozdrowil. Pozdro
 wiona badz swieta boza porodzielko,
 Gna natychmiast padla na swe kol
 na/y wielmi sie zadziwivssy rzekla,
 ty ies moy namileyszy synu. Jezus ci
 kiej przed nia poklekнал y odpowiedzial. Ja iestem matuchni
 moja mila, Gna zacych natychmiast porostala/y nabożnie g
 przywital

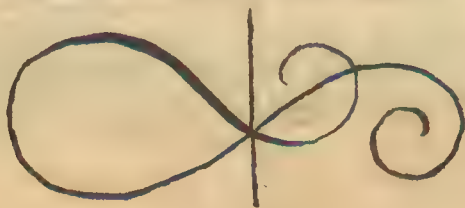
Żywot pana

przychwitała wusta y wręce gę pocałowała, G iaka tam radość
była/iakie rożmawianie tam wesołe było/któ to może wymo-
wić/zaprawde żadny/iedno ty panno błogosławiona, Potym
oblapianiu y całowaniu/rece tego boż y nogi mātuchną pilnie
ogledowała/iesli by iaki bol miał/oto pilnie pytała, Jezus māt-
tuchnie swoy odpowiedział/iż żadney boleści iuż wiecey niecier-
piał, Y inego wiele tam snta wesele rożmawiał/powiedając iāz
to piekło pokāzil/y oycie sniego swiete wybawił, Prżeto niesmiec
że sie iuż wiecey mātuchno moia miła/otociem ia iest
stoba wciechā twoia,

Jezus miły wkazał sie Māriey Māgdālenie,

Y trzy Mārie āniolā wgrobie wżrā-
ły/iako boiāgliwe wciekły/ā niebacząc
co im āniol powiēdał/iż Jezus żmar-
twy wstał/wrocitossi sie do āpostolom
mowily āby wkrādzion Jezus miły,
Alle Māgdālenā iż gorāco milowała/
niechcąc byē żywā bez swego miłosnis-
kā/niemiedząc gdzie go indziej szukać/
wrocitossie do grobu/gorāko plākała/
raż drugi y trzeci tam nāglādāła/bo
miała nadzieie/iż go rychley nāydzie tam gdzie go pogrzebā/y
rzekli iey āniolowie, Niemiasto y co placzess, Odpowiedziāła/iż
wzięto panā moiego/ā niemiem gdzie położyli tego, Wācz tu
dżiwne żapalenie miłosci gorācey/przed tym słyssała od āniolā
iż żmartwy wstał/potym słyssała ode dwu āniolu iż żyw iest
ā tego wssytkiego niebachy mowiac, Niemiem gdzie go położy-
li, Mowi tu Grigenes, Iż miłość gorāca to czyniā/bo iey dussā
niebyła prżynies/āle gdzie iey mistrz y miłosnik był/dla tego
niemogła o inssym myśleć ani mowić iedno onim, Al gdy tāko
plākała niedbāiac powiesci ānielskiej/iey mistrz y miłosnik iez-
usze w mātci bedac/ā te pilnosć iey/iako bog widząc/niemogł sie
żādzierzec dāley, Alle to wssytko rożpowiēdziāł mātuchnie swoy
miły/prossac odpuszczenia odeszia ku pocieszeniu tey niemiasty
wotāł wielkiej miłosci, Odpowiedziāła mātuchną lāsāwa sy-
naczkowi swemu miłemu, Stań sie moy miły synu wola two-
iā swieta/rācz idź y wpoкоїć plācz gorāki tey to niemiasty/bo
wiernie śmierci

wiernie śmierci twojej y żałosci mojej żaluie, Alle mnie też
 moy miły synu nieracś żapamiętać/racś zaście ku mnie przyjdź,
 gdy ja wtoliż, Wychm Jezus miły żucłiwoscia odssedł od swej
 milej matki, y wkazał sie Mariej Magdalenie rżeknac, Niewia
 sto czemu płacześ/tego ssukass, Al ona nieznając miłosci iego/
 minimając go byc ogrodnikiem odpowiedziála, Panie iesli by go
 ty wziął powiedź mi/ia darowanossy cie dobrze/weźmie gy sobie
 Rżekł kniey Jezus, Maria, Gna poznawossy porżecz y on byt
 ktorego ssukála/iakoby że śmierci ożyła/żwieltka radościa rżekła,
 G moy miły panie/ty ies ktoregocie ia ssukála/a padwossy prze
 nim/nogi ie pocałowac chciála/iako żwykła, Jezus miły chce
 wiecey żapalić serce iey/niedopuscił ia tego wczynie rżekac, Nies
 chciey sie mnie dotykać/y rżekł kniey daley, Żam ia tobie nie
 powiedal/iż trzeciego dnia żmartwy wstane/a dla czegoż nie
 ssukass wgrobie, Odpowiedziála Maria Magdalená, G moy na
 mileyssh mistrzu/taka żalosc dusse moie stwoiej mārney śmier
 ci scisnela/iż wssie żapamiętawossy/ani sie cżuiac/wstawnicżniem
 o ciele twoim swietym myslila/y o mieściu ná ktorymem ie po
 grzebla/chcac ie māsćami drogimi pomāzac/dla tegociem plaka
 la/iżem tego wdziālac niemogla, Alle badź iuz błogosławione
 jmie twoie swiete nāwieki/iżes wielmożnie iakos nam obiecał
 powstać żmartwy, Al niemāła chwile tak rożmarwiaiac stali
 pospolu wniemymowney radości, Potym iat odstepowac od
 niey mowiac/iż też chce wciessyc oblicżnoscia swa drugie, Magda
 lená zlekwossy sie tego słowa/bo nigdy od niego niechciála byc od
 łaczona/rżekła, G moy miły panie/iako bacze nieraczysz żnami
 trwac iako przedtim, Prosse racś nāmie grześna wspominać/y
 ná dobroci ktoreś mi raczył wdziālac/iżes stāka grześnica wss
 żgārdził obcowac, Przeto miły panie nieopuszczay mie cż ni
 nie/ale raczy pāmietac ná moie żbāwienie, Jezus miłom
 odpowiedziat, Nieboysie corko moia mila/badź stala/bo ia ciebie
 nieopuszczę/aliż cie do swej chwały weźmie/a dawossy iey prze
 żegnānie/od oczu iey żniknał, Gna też pociessona/ża swym iez
 wāżysshkami ku miāstu posła/y nālāsla ie cżekāiace siebie/cto
 rym że żwieselim powiebiāla/iż Jezusa swego mistrza widziā
 la, Gny stysiac iż sie iey wkazał/y tak lāsćawie snia rożmarwiał
 rożmnożywossy smetek w sobie/odessy odniey/a żwieltkies żadżey
 o Jezusie rożmarwiaiac/chciāly zaście do grobu idż/alić miłoscis
 wy Jezus miedzy jmi stoi/y wesele knim mowi, Badźcie poz

Zywot pana

odwołany siostry mile; Gny żniemymotona radosza przedsi-
idly/dać mu chwale y częśc/iako swemu stworzycielowi.
Wstawyly z Jezusem gadaly/y wesola wielke noc snim miały,
Al chcąc sie Jezus miły im żochyć/poczał do nich tak
mowić, Idźcie mile siostrzyce/powiedźcie
moje żmartwożywanie wierne,

D

Jezus miły nawiedza wraiu oyc
+ + swiete powtore, + +

Al Jezus miłosciwy/wciessywszy ony wssytki kto-
rych przy śmierci tego byli/poszedł żwielka wielko-
scia swietych aniołow do raju, Ghycorcie swięci naprzeciw tego
swietych miłosci wssytcy wysli/y spiwając wesele mowali, G
to krol/pan/y bog nasz/wynidź my a żabieźmy iemu/iego kro-
lowaniu koniec niechdźcie, Dzień swiety nastal nam/wynidźcie
wssytcy/a dajcie chwale padatac bogu, Tamże wssytcy padssy
bożca mu chwale dali/a porostawssy/drugie spiwanie żaczeli,
Rozkwitło sie nasz miły panie twoie ciało/ktore czasu twoy me-
ki gorzkich bylo wschło/dla tego napelniss nas weselem/radoscia
y wielka wciecha/bo ten iest dzień ktoregosmy dawno czekali/as
by nakarmił skotkoscia twoe owieczki, Y stal tam snimi mnożąc
im przez dlugi czas wesele, Kiedy sie bralo ku wieczorowi/rzekł
do nich Jezus miły, Nam lutośc nad moimi braciński apostoły/
ktorych bożagnia są rozprosseni/blażać sie iako owce bez pastyrza
y wielkim smectu żadając mie widzieć/poyde przyeto dla ich po-
ciessenia/wkazuje sie im/potwierdza ie y wciessa ie/alec wrychle żas-
sie kwam żeyde/ony pociesywszy/was żasie nawiedze,

Jezus wkazał sie dwiemā żwolenikom
+ + idącym do Emaus, + +

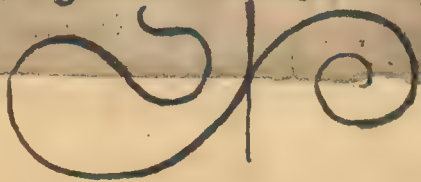
D

Egoż dnia medzielnego/dwa je żwolenikow Jezusow-
wych/ssli wten je dzień do miasteczka ktore bylo ssesc
dziesiad stajon od Jeruzalem/imieniem Emaus/iak
koby rozpaczając o mistrzu swoim/y smectliwie spolem gadając
o wssytkich tych rzeczach/ktore sie staly y przygodzily ich mis-
trzowi, Kiedy tak rozmawiali/pan Jezus przyłaczyl sie knim
iakovy ktori jssy pielgrzym/y ssedł snimi pytając przyczy ny ich
żasmucenia/bo smectno sli/a też co by spolem gadali rżeknąc do
nich, Ktore to są mowy/ktore gadacie spolem chodząc/a iestescie
smetni, Al odwoz

smietni, Al odpowiedziawssy ieden ktoremu imie bylo Kleofas/
 rzekl iemu, Al toś też pielgrzym z Jeruzalem/ a niewiesz o tym
 co sie dzialo tych dni, Ktorem on rzekl, Al co, Oni rzekli, G Je
 zusie nazareńskim/ ktory byl prorok mocny/ wuchynku/ y wlas
 daniu przed bogiem y przed wssytkim ludem, Al iako wydali te
 go biskupowie y nasze riazeta napotepienie smierci/ y wkrzyzo
 wali go, Al mysmy minimali izby on mial odkupic Izrael/ a
 temu wssytkiemu dzisia trzeci dzien jest/ iako sie to dzialo, Ale
 y niewiasty/ niektore znassych/ przesrasshy nas/ ktore przede
 dniem byly w grobu, Al nienalazwssy ciela tego/ przysshy powie
 daiac sie widziec widzenie anielskie/ ktory powiedali/ izby wstal
 zmartwy, Y sli niekto by znassych do grobu/ a tako nalegli/ nas
 to niewiasty powiedaly ale tego nienalegli, Al tedy on rzekl do
 nich, G ssaleni/ y niernychli sercem kwierzeniu/ we wssytkich rze
 czach ktore powiedali prorokowie/ y za niemusito byc/ izby kry
 stus cirpiat/ a tako wssedl w swoje ch wale, Al poczarwssy od sso
 plessa/ y od wssytkich prorokow/ wykladat im pismo/ ktore by
 lo onim we wssytkich pismiech prorockich pisano, Y przyblizyli
 sie ku miasteczku/ do ktorego byli sli, Al on sie zmyslił y wka
 zal/ iakoby dalej chcial idz, Ale go oni prozba przynekali by o
 stal przynich/ rzeknac, Zostan snami/ boe sie smieriska/ y przyholi
 za sie noc, Al tedy, Tak przynich/ i tapil snimi do gospody, Y
 stalo sie kiedy siadl za, i snimi/ wzal chleb y przezegnal/ a la
 miac podawal im, Al iatego sie otworzhy ich och/ y poznali
 iego/ a on zmiknal od ochu ich, Al tedy rzekli k sobie, Wsso sercena
 ssie w nas niegorzalo kiedy mowil snami na drodze/ otwarzaiac
 y wykladaiac nam pisma prorockie, Al wstarwssy one/ i goz
 ny/ wzocili sie do Jeruzalem/ y nalegli ieden nasscie zgromado
 nyh zwolenikow/ y ty ktory snimi byli rzeknac, Wje wstal
 zmartwy prawdywie/ y wkal sie Symonowi/ y poceli im
 powiedac/ ktore sie dzialy snimi rzeczy nadrodze/ a iako poznali
 iego wlamaniu chleba, G dussio grzessna/ bacz tu pilnie wielka
 dobroc Jezusa milego/ i ze smierymowney milosci niedopusci
 wcnio wo swoich trwac dlugo wladzie/ ale sie knim przylaczyl/
 pytaiac przychynny czemu by sie smecili, Al niechcac ich w wat
 pieniu ani wlasnuceniu zostawic/ pismo im wyklada/ serca w
 milosci rozpala/ wacpienie y blad od nich oddala, Takie nako
 dy dzien snami czyni duchownie, Bo gdy sie przygodzi izesmy
 leniwo a gnuśni ku sluzbie boz/ albo samnienie mamy troz
 klane albo

Żywot pana

Planie albo źmieszane/ skoro o bogu mówić począniemy albo my-
 ślic/ natychmiast przyłacz się knam potwirdziacie/ niewiedome
 oświecać/ y tu miłowaniu swemu serca rozpalać/ to każdy
 w sobie vna/ kto sie iedno kniemu ma/ bo niemass lepszy pomo-
 cy ani lekarstwa wtakich rzeczach/ iako rosmyslać albo rosm-
 wiać o miłym bogu. Jako naucza Dawid król y prorok d-
 wiać sie a mówić. G iako słodnie wusciech moich miły p-
 nie słowo twoie. Al na drugim mieści. tenże Dawid mówi. G-
 gniste barzo słowo twoie/ zapaliło sie barzo serce moje wemnie/
 wrosmyslaniu moim/ rosgore sie ogień tu miłości bożej. Bacz
 też tu twego miłego pana wielką dobroćliwość y głęboką pokor-
 ność. Pożył na tego wielką pokorę/ iako idzie bog wierny/ iuż
 niesmiertelny/ sprowadzi rozpawiać/ nauczać ie miłości
 wie/ w ich zasnuceciu cięścić ie. Gładay iako położył sie dalek
 iść/ aby jadza w nich sie barzich knie rozpaliła/ aby go pierwszy od
 siebie niepuszili/ aliz by go poznali. przeto mówili n-
 siagać go zostan śnami/ otoc iuż tu wieczoru sie chyli / a d-
 onychodzi. Dał sie miłosierdy pan namowić/ y siedi snami / a otrząsł ich
 ochy iż go poznali. Jako też snami zawżdy d-
 niewidomie

Jezus miły/ chce byśmy go dzierzeli/ a porwagoli
 nabożnymi modlitwami/
 wchym/ abysmy sie

E Jezus przez zamknięcie wliczki wssedł
 do swoich żwoleników.

Al dy miłosierdy Jezus onym dwiema żwolenikom
 żmknął/ do J-
 rudałem zaśie possli/ y apostołom po-
 wiedzieli/ iże pana swego widzieli/ oni też powiedali iż żmar-
 tny wstał/ a iuż sie Piotrowi wkazał. Al kiedy ty rzeczy rosm-
 wiali/ pan Jezus stanał między jmi/ aczkoli sie dla bożaghi ży-
 domstich mocno zamknęli/ y rzekł. Pokoy wam/ iaciem iest nie
 boycie sie. Al oni zasnuceciu y p-
 strasseni/ mniemali sie ducha
 widzieć/ y rzekł jmi. Czemu sie smecicie/ a myśli wstępuia w ser-
 ca wasze. Gładaycie rece y nogi moje/ iżec ia tenże iestem. W-
 caycie y widzcie/ boć duch ciała y kosci niema/ iako mie widzicie
 mieć. Al gdy to rzekł/ wkazał jmi rece y nogi. Zessede gdy oni nie
 wierzyli/ y d-
 wiać sie dla wesela rzekł. Al macie tu co by
 było godnego tu iedeniu. Al oni mu przyniesli część ryby pie-
 czoney/ y plaster miodu. Al gdy jadł przed nimi/ wziawssy ostacz-
 ki dał jmi/ y

li dał im/ y rzeķł do nich, Że ſa ſłowá ktoretem mowil do was
 ſiedmięſſe był ſwámi/ iże potrzeb ieſt áby ſie wpełnilo wſſit
 ko piſmo/ ktore wſakonie ſwójeſſowym/ y w papiękach y w zot
 tarzu o mnie było piſano. Y otworzył im ſmiał iże rozumieli
 piſmá/ y rzeķł im, Żáć piſano ieſt/ á takó muſiło być/ iż kryſtus
 miał cierpieć/ á trzeciego dnia wſtáć ſmartwy. Y iáko iſſeſſony
 y ſwiety on dom był/ wktorim taki goſć/ taka czeładka/ takie we
 ſele/ taka náuka y potwirdzenie krzeſcijáńſkich wiary/ y taka
 weſola wyhelkanoc była/ gdy ſhe roſmarował pan ſ ſługami/
 miſtrz ſ ſwolenik. Y iákie y iáko bárzo roſkoſſne weſele ſtego
 ápoſtolorwie mieli/ iż pána ſwego iuż chwálebnego widzieli/ dzie
 kując mu ſiego odkupienia/ y pocięſſnego náwiedzenia/ dáiac ſie
 mu winni/ iżego byli odbieżeli czaſu iego meki. Y tym pan Je
 žus ſniknął od nich nagle/ á oni zoſtáli w wyhelkim nabożeń
 ſtwie/ wdycháiac goraco żádali/ áby iego doſtoynoſć áſie widzie
 li. Al ty wſſytki wkażania działy ſie dnia pirowſſego wielkonoc
 nego. Pámietajże iuż cłowiecze wkaždy piątek opláć meke
 kryſtuſa miłego/ á wnie dziele rádownać ſie ſ ſwycieſtwá iego. bo
 im nabożnich meke iego opláćeſſ/ tym wietſſa láſke wdzien
 ſmartwy wſtánia bożego weźmieſſ/ á to oboie od miłego boga
 beſ wátpienia otrzymaſſ/ ieſli rzečy ſwieckie opuſciwſſy
 wſſytkim ſercem bogá ſie roźmiluieſſ/ á ku weźniom
 Jeżuſá miłe^o przeſ náſladowanie przyćanieſſ

Jeżus miły drugi ras náwiedził ápoſtoly gdy
 Tomáſſ ſwiety był wriedy niemi.

Dy był wieczor dnia pirowſſego po ſo
 bocie/ á wliczki były żanifigone/ gdyne
 byli ſwolenich ſgromáżeni dla boia
 żni żydowſkich. Przſſedł Jeżus y ſta
 náł wpoſrodku ich/ y rzeķł im, Pokoy
 wam. Al gdy to rzeķł/ wkazał im rece
 y bok/ á tedy ſie wradowali ſwolenich/
 wgrzátwſſy pána. Al przeto im rzeķł po
 wtore, Pokoy wam/ iáko mie poſlal
 ociec/ takó ja ſle was. To gdy rzeķł/
 tchnął miedy ie/ mowiac im, Weźmiecie ducha ſwietego/ kto
 rym odpuſcicie gřečy/ beda im odpuſzczony/ á ktorym żádzier

życie/beda żadozierżany. Al Lomass ieden żedwanascie. Kto w nās
żwan iest niedowiarcel/miebył wten czas swymi kiedy był przy-
szedł Jezus/a pibeło powiedzieli ma to żwolenien żel nac. Aż
żielisim pāna. Al en im żel. Ja iesti tużżie wżetu ied pibe-
łlocia/y iesti nie wpuszcze palca na miesce gożdyow/y nie wloze
reki mien wboż ied/nie wżierze. Al stało sie ż po osmi dni żasie
byli żwolenien we wnatż spolem/y Lomass swami. A przy-
szedł lepał pan Jezus do nich pibeł żamfione blicki/y stāngł
wposrodku ich/y żel im. Kotoy wam. Potym żel Loma-
ssowi. Podmies palec twoy/a wloż tu/a widsz rece moie/sciegni-
reke twoie/a wloż wboż moy/a miechciey byc niedowiarciem/
ale wżieracim. Lomass dotknawssy sie pāna swego/żel zna-
bożenstwa/wyżnawiac wine/do niego. Pan moy y bog moy.
Żel iem Jezus. Żies mie wżel Lomassu wżierze. Bło-
gostawiam kotoy miewidzieli a wżierzeli. Ażiele inych żnamio-
wżym Jezus pibeł oblicznosci żwolenikow swoych/ktore me-
popisany sa w negach tych. Alle ty napisany sa/abyście wżierzeli
li iże Jezus iest krystus syn boży/aby wżierac miewidzieli żo-
wot w imie iego. Al u przytym ogladaw/żako pan Jezus kto-
ry iest pibeł doży mital wielc pieche o iedney bładaceny o-
cy/y wżierze lasti dożyba dożyac blisn ciala swego/dla odda-
lenia wapienia y niedowiarstwa kożdego. A pocieśssy wssyt
li żako ożec lażawu/possedł tu Galilei/obiecuiac tam sie im
druzi raż wżierze/żduż sie im pożyw tychlo był wżierze mo-
wiac. Danami wssytla moc wżierze y na żemi/pibeło won ne
malepssy moi/po wssytim swiecie pożyżcie nanebażce pogā-
ny/żerżac ie/w imie oycy/y syna y ducha swietego/nāuczajac
ie chowac wssytiego to com wam przykażal/a iac bede swām
wssytim/aż do stonanu swiata. Gzi to wssytawssy/wssytch
stego wssytli byli/y chwale bożke iego swietey miłosci dali. Ażo-
tym dożył sie od nich/y possedł do oycow swietych/
Ażm ze swimi mieśkal do czasu tego/ażo
++ wssyt na niebo. ++

Stana Jezusa milego dżi wne y weso-
++ le w niebo wssypienie. ++

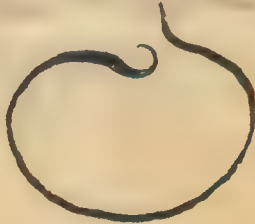

Jlosciwy pan Jezus we czterdziesti
 dni po swym chwalebnyim zmartwy
 wstaniu/widzac iz juz przysla godzina
 na tego/aby poszedl do oycy swiata.
 Al przyeto oycy swiete zraiu wywolod
 wssy/zostawiwssy tam tylko Enochę
 i Eliassę/iako dnia dzisiejszego wka-
 zał sie swym zwolenikom wownym pa-
 lacu gdzie ostateczna wieczerza imi
 działał/mowiac do nich. Juz czas jest
 bych sie przywrocil do oycy/ktory mie na ten swiat zesłał/a wy
 tu do tad wnieście mieście/az moga niebieska bedziecie os-
 garnieni/bo wkrótceim czasie/napełnie was duchem swietym.
 Potym podciecie na wssytek swiat/a kazac Ewangelija moie/
 bedziecie krzcić/a ktory kolwie sie okrzci y uwierzy/będzie zbaw-
 ion. Przytym iak im wymawiac ich niedowiarstwo/y twar-
 dosc ich serca/ize niechciele wierzyć niewiastom/ktore widziły
 tego zmartwy wstac/a y aniolom iz niewierzyli/zbakal ie/ktore
 rzy powiedali niewiastom iz zmartwy wstał. Al to pan Jezus
 mowil dla tego/aby wynawssy niedostatek swoy/byli pokorniejszy.
 Potym im rzekl. Gsedy na wssytek swiat/kazcie Ewange-
 lija kazdemu stworzeniu. Al znamiona tych ktorych uwierza/
 ty beda. W imie moie dyabły beda wyganiać/Jeżeli beda mo-
 wić nowymi/weze beda bracia/ale co iadowitego beda pić/nie
 będzie im szkodzić/na niemocne rece beda klasc/a beda zdrowi-
 c. Była też tam wten czas snimi y matka tego/ktorey Jezus mi-
 ly iak dzikowac/bo juz chcial wniebo wstepic. Matka tego
 mila gdy to slyszala/serce swe tak barzo rozradowila/iz natego
 swiete pierś pādła/o lezac na nich/nabożnie wdychajac do nich
 na mowila. O bozy y moy synaczkę/kiedyś sdyss od nas rāc
 mie wziac i soba/nierac mie zostawiac wtey niedy swiaty m-
 żernego/ale mie weźmi i soba do oycy twego niebieskiego. Jezus
 mily odpowiedzial barzo laskawie swey mily matce/az rāc
 knac. O rodzicielko moja namileysza/prosse y chce rāc otlac na
 miescu moim/dla zwolenikow moich posilenia y na nauczania
 Al kiedy beda przez cie vmocnieni/y wotym co im potrzeбно iak
 ku zbawieniu ludstwu/przez cie nauczani/za sam moja mila
 matka zewssytkim dwozem niebieskim pocie deyde/a twa swie-
 ta a niewinna dusze wprawdže wchwale tobie zgotowana od

Żywot pana

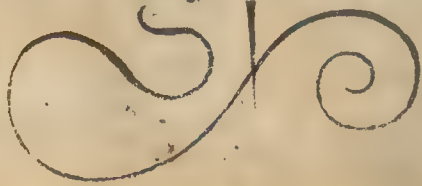
początku świata, Odpowiedziała Maria, Gdyż niemożę inaczej
 być/bądź że mój miły synu wola twoją/gotowam ja i daru
 twojego/nietylko zostać sierotą po tobie/ale y umrzeć dla tych
 dla którychś ty umarł. Jedno cie wżdy mój miły synu proszę
 rącz mie matuchne y służebnicke twoie mieć w pamięci wiecz-
 nen. Potym rzekł do wszystkich, Niesmieć cie serc waszych/ani
 sie lekacie/nieopuszczaj was sierotami/ide od was/á żasie przy-
 do do was/á żarządny bede swami. Zatem rzekł, Synidźcie na
 górę oliwną/tam mie iessze wżdyćcie/tam ci stę gory dżę wsta-
 pie wniebo przed oczyma waszymi. Al rzekwssy to/zniknął od
 nich. Oni iako sie rychło zgotowali/iprocesyją possli/splacem
 nabożnym do oney gory/tam że przyssedssy/roztaczyl sie na os-
 sobne modlitwy. Tam że sie im Jezus natychmiast osteczenie
 wlazał mówiac, Pokoy wam. Tu matuchna i swoleniki y dru-
 gim ktorych tam było bardzo wiele do nog iego pādła/y nogi ie-
 go swiete pocałowala. Wzlychym stali oycowie swięci i rānu/y
 zodechlani piekielney wywiedzieni/y na matuchne bożę wesoło
 pogladali/chwalac milego boga/iż przez nie żniedze wielkych sa-
 wybawieni. Potym dokonawssy wszystkich co było pisano/ma-
 tuchne y apostołom podziękowawssy/y łaskawie przeżegnaw-
 ssy/Pyotrowi koschol/matuchne Janowi polechwssy rzekł,
 Wstępie do oycā moiego y waszego. Y iat sie podnosić mocą
 swoia. Przeciw iego swyety miłosci/anieli wszystkich skorow-
 swych temu żabiezeli/rāduiac sie wesoło spiewali chwale dawa-
 iac/iako swemu stworzycielowi. Matuchna mila ża nim patrzą-
 iac rzerono plākala/żaluiac iż snim wten czas do niebā niessła.
 Plākali też apostołowie/iż ponim sierotami żostali/á wssakoz-
 wonym plāchu/nierównomorne wesele/rozkossy/y kochānye ze-
 wszystkich stron mieli/bo wiedzieli iż okolo krola swiego/dwo-
 rzanie nie tescy/wesoło wklāniāiac na kory spiewali/alleluia/
 alleluia krolu nasz łaskawy ktory idziess do nas w imię boże/
 tobę spiewamy/ciebie chwalemy alleluia/ktorys tako mocno
 zwyciężył/nocarze piekielne alleluia. Swięty/swięty pan bog
 wszechmogacy alleluia/pełno iest niebo y ziemia twego miłos-
 sierdzia alleluia. Mówili też ku swiętym ocom/aniolowie/ri-
 żetā ludu bożego spiewajcie/y chwalcie stworzyciela swiego y
 zbawiciela waszego/boć on iest bog/á naden niest inssy allelu-
 ia. Głchowie swięci wesoło spiewaiac/żasie odpowiedzieli. Dwo-
 rzanie krola wiecznego/stroże ludu iego/spomocnich nasz wese-
 lencie sie alle

fclcie sie alleluia, Al táf y ci y oni bez liczbby spiewájac alleluia/
 prowadzili boska iego wielmożność do nieb. skiey chwaly/y o/
 chotnie go tam przywitáli, Závítay knam náš mily stwórzy-
 cielu, Al tu sie wypełniło proroctwo krolá Saida/ktory mo-
 wil, Wstąpił pan w weselu y wspiwaniu/wgłosie traby y
 w wielkim radowaniu, Wten czas Jezus mily/dla potieszenia
 wietsszego swey miley mátki/pomáludku podniosszy rączki
 wniebo wstepował/táko długo póki go mogli nadáleh widzieć,
 Poty žone mieśca/wocęgnieniu y rychley żewsszytkimi ánioly
 y swietymi wstąpił/wnawysša chwale ná práwice bogá oycá,
 Wátuchná i żwoleniki stala pogladájac wniebo/czekájac potie-
 chy iego, Aliz ci dwa ánieli wbiáły odzieniu ná powietrzu sie
 jm wkażáli/mowiąc donich tymi słowy, Wjeżowie Galileyscy co
 tu stoicie dżiwuic sie/ten Jezus ktory wżiet od was/táko przy-
 dzie tákoscie gy widzieli idacego wniebo dnia ostatecznego sadne
 go/á wy wróćcie sie do miásta/oczekawajcieś tam dárú niebie-
 skiego/podług obietánie iego, Gni to wssysšarossy/nabożnie po-
 fiekneli/stopy iego całowali/iwieselim do domu sie wrócili, Tu
 wñac możemy piechotowanie mistrza dobrego o swych wćniach
 bo nátychmiast roślaczysšy sie snimi/postal jm ánioly nápo-
 ciessenie/aby wssysšarossy słowa ánielskie/żgodne i słowem Je-
 zusowym/byli perwienysšy obietnice jm obietáney, Al táf je wñ
 słuchawssy rzecz ánielska/pánná naswietssa pokornie ich pros-
 la/aby byla synaczkowi poleconá, Gni głębokim wklonem po-
 selstwo przyjeli/á żniknawssy do niebá sie wrócili, Pánná żrota
 swoia swieta/do miásta posła/á poszczac y modlac sie wpláczu
 wonym domu gdzie byla ostatnia wiečerza mieszkała/
 aż do dnia dżiesiątego/to jest do swiętek,

Jezusa milego niedziele swięteczney
 ducha swiętego żestanie,

Dy tak chwalebny Jezus lo nieba
 wstapil/zwolenich tego pospola spana
 naswietlila oczekawali swietkim nabo
 zenstwem podarzenia obiecane go/ trwa
 iac swietka pilnoscia na modlitwie, Al
 iako bylo dnia niedzielnego/ trzecia go
 dzina na dzien/ widzac Jezus wielka
 zadza swoich milych/ ono sie nabożnie
 modla o zesłanie ducha swietego/ rzekl
 pan Jezus do oycá swego niebieskiego
 Poslimy im mój miły ojcze ducha swietego/ ktorzy ie oswieci/
 y wssyctich mądrosci tak nauczy/ iż sie im nigd niesprzeciw.
 Natychmiast skoro to syn do oycá zmowil/ duch swiety padl
 narossycki/ wosobie albo podobienstwie iezykow ognistych/ y na
 pelnil ie darow bozkich/ tak iż ieli mowic y chwalic milego bo
 ga rozmaitymi iezyki/ tako iż sie temu wssycty dziwowali/ a ju
 miewssy sie mowali. To dziwna rzecz/ żali ci wssycty nie sa Sa
 lileyscy/ a iakoż skyssemy iezyki rozmaitymi ie mowiac/ bo te
 go ducha swiete^o moca/ tak byli oswiecen i y vmocnieni/ iż wssy
 tek swiat prostaczowie/ pod moc y wiare Jezusa milego pod
 bili. Juz sie wiecy zydow niebali/ ale smiele o krystusie kazali
 tak iż sie temu wssycty dziwowali. Potym gdy od zydow byli
 wzgardzeni/ do poganow sie spieszli. Panna chysta ta ich wie
 le nauczyla/ bo wiecy o synie bozym wiedziala. Gdy sie rostac
 mieli/ ona ie przezegнала. Oni ich podziekowawssy/ sli kazac po
 wssyctim swiecie sprawiaiac ludstie zbawienie. Panna gdy po
 woniebo wstapieniu/ y ducha swietego zesłaniu/ sama na ziemi ho
 stala/ na meke syna swego czesto wspominala/ a co ktora boleśc ie
 rozpamiatala/ za kazda miecz boleści przechodzil ich serce y wne
 trznosci. Al miewssiajac przez pietnascie lat po syna swego smier
 ci na ziemi/ czesto ony miesca gdzie ich miły syn cypial namie
 dzala mowiac. Tu mój miły syn biczowan/ tu koronowan/
 tu pod krzyzem padl/ tu wkrzyzowan. Al przyssedssy na miesce
 gdzie woniebo wstapil/ splaczem mowiac narzekala. Tus mój
 miły synu woniebo wstapil/ a mnieś tu same wnedzy y wudza
 czeniu zostawil. O moja wciecho/ dajze tuż odpochnienie ma
 tuchnie twej milej. O nalaskawssy synu/ pamitay dzisia na
 matke twoie/ a wezrzy na tesklivosc moie/ iż ci iasmetki cypie
 y przesladowania/ a ty wzywasz wiecznego wesel. Ty y jisse
 4 rzech mowiac/

Zywot pana

rzeczy nowiac/barzo gorzko płakała/ā maiać nā swych iąg
dziech y obliczu lży gorace/do domu sie zaśie stałności wielką
wrocila/wzdychając do swego miłego syna,

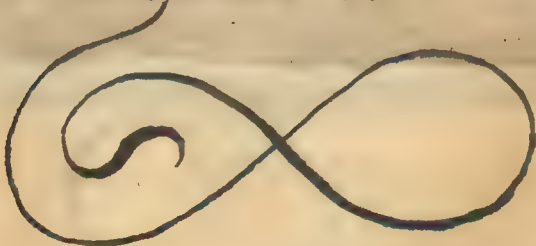
Panny Maryey śmierci obwiāwienie,

Gdy mātuchnā boża stālim płacem nārżetāła/iż
przez tak długi czas bez syna w wielkiej testności
mieształa. Wiecząc iey syn miły aby sie wiecey
smucila/posłał do niej anioła/ktoryż iā od niego
wczliwie pozdrowił rżeknac. Bądź już wesola dziewico blogostā
wiona/bo dnia trzeciego bedzies do niebā wzięta od twego miłe
go syna/ā nāznāmie tego dāte tobie od syna twego to żalobne os
dzenie wktore sie obleczesz/y pālme te/ktora przed swym ciāz
lem nieś kazesz. Panna bedac tego poselstwa wdzięcznā/wnet
nā swe kolānā pokleknelā/y o trzēy rzeczy iego swietey miłości
prosiła. Nāprzod aby āpostoly przy swey śmierci miała. Wtoz
re iżby ducha złego przy śmierci swey niewidziāła. Wtowi tu iez
den doktor. O miła panno/czemuś oto prosiła y zaś sie go bała/
wskazēs ty miła panno iego głowe podeptāła/y tyś samā moc
iego stajila/grzeszni oto by prosić mieli/ale niecy panno miła/
ktoras nigdy grzechu niemiała. Trzecie iżby iey miły syn stajil
doncy/a iey dāsse do chwaly krolestwa niebieskiego prowadził
Jebas miły wctm wssytkim mātuchne swę wyslu
chal/bo to sprāwā iako syn wdziāłac miał,

Apōstolow swietych że wssytkiego swiās tā dżiwne żebrānie,

Ten czas āpostolowie po wssytkim swiecie kazali/dla
tego moca boska stajil nānie obłok biāły/ktōr iē przed
domem panny Maryey postawil/gdziess sie temu wssytcy dżi
worwali/iakoby sie to żebrāli. Panna dostoyna im powiedziāła
iż do syna już iśc miała. Gni ieli rżewno płakāc/iż sie
sniā mieli rostāc. Gna iē lepał pociessāła/y
swe im blogostāwienie dāła,

Panny Maryey dziewice blogostāwios ney lekkie from ktorey bole ści wsspyenye,

Żywot panny.

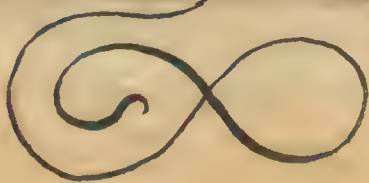

O tym dziewicę Marię ku śmierci
 sprawiała/ y kościelne świętości znabo-
 żenstwem przyjęła/ nie iżby ich potrze-
 bowała/ ale by pokorę/ posłuszeństwo/
 y przykazanie boże wypełniła/ y náu-
 ke nam zostawiła. Prześ trzyciem/ i-
 ko święty Augustyn pisse świętości/
 ludzie mają sę gotować ku śmierci/
 przez pokutę/ ciało boże/ a przez ostatecz-
 ne pomazanie. To panna uczyniła/ bo
 się spowiedała/ iż taty jej łaski dostojna niebyła/ która od bog-
 a wzięła/ a nie grzechow/ bo ich nie miała. ciało boże iako żarów-
 tak tedy przyjęła. Pomazania też ostatecznego/ aczkoli iako wiel-
 ki króciech powieda/ niepotrzebowała/ bo ta świętość jest n-
 grzechy porządnie ustanowiona/ których ona nie miała/ iedno dla
 ukazania żywociestwa to czyniła. Potym syn boży po dusze jej
 naswietssa żnieb- że wssytką rzessa niebieska/ w wielkiej swi-
 tości staję. Ktorego ona gdy wzr-
 ała/ powsta wssy/ nisko się mu-
 ukłoniła. Al on wesoło na swą matkę wezr-
 a wssy/ poźdrowił ją
 rzekąc. Bądź poźdrowiona matuchno moia namileysza/ iuż ci
 czas przyssedł/ abyś była nad wssytko stworzenie poro-
 użonowana. Przetwo powsta/ a pod-
 iuż semina do nieba/ na-
 mi lisa golebiczo moia/ przyjacielko moia/ oblubienico moia/ iuż
 ci wssytką pluta żginęła/ kwiatki się rozkwit-
 a/ ptastkow- to
 jest antolowie świeci spiewaia. Pod-
 iuż stego płaczu ku wiecz-
 nemu weselu. Tym y tako słotkim głosem dusza naswietssy
 panny pobudżona/ from wssytkiej boleści smetku y bo-
 aźni/ wy-
 a wesoło sciała/ na łono swego milego syna/ ktore ciało aposto-
 lom na gore Jozefat żucłiwoscia prowadzić ka-
 a/ a sam dusze
 jej naswietssa żwielkim weseli do n-
 eba prowadził/ y blisko
 święten trojce posadził. Al gdy panna naswietssa podług dusze
 nad wssytko stworzenie poro-
 użona była. Bog ociec chcec jej
 przed wssytkimi świętymi anioły y błogosławionymi częśc w-
 ci-
 niec. Gto czas/ ktorego/ ymarła matka syna mego/ słusno
 aby iuż wzięła żapłate żywota swiego/ iak-
 aż tedy łaskę y częśc
 nam jej uczynić/ y jej naswietssemu ciału/ w-
 ktorey żywocie-
 ciało syna mego duchem świętym jest sprawiono/ y żdusza ż-
 ciono/ w-
 ktorey dziewięć miesięcy odpoczywało/ od ktorey poro-
 d-
 don/ karmion/ obl-
 apan/ całowan/ n-
 aży-
 wssy-
 Tedy wssy-

Tedy w tych swięci aniołowie/y błogosławieni/padmossy bogą
chwal mi owie poczęli. Wielki pan y wielka moc tego/a ma-
drosć .ego niemass liczbę. Drużdy lepał rzekli. Stoba panie
madrosć/ktora zna wchynki twoie/y stoba była gdyś tworzył
świat y niebo/y widział co jest lubo tobie przed oczyma two-
mą/ty wiess miły panie/iż ci dostojna porównania nad nasze
wssystki kory dussa y ściałem. Jako tedy bog wszechmogacy/
od wielow włożył/iżby ia dussa y ściałem nad wssystki kory an-
ielskie porównał/tak też chciał iżby każdy kor to wznal/y chwa-
lac ia/dwanaście gwiazd w iey korone kładł. Pierwsza gwiazde/
anieli w iey korone chwalać ia włożyli rzeknac. Dostojna jest/
aby ściałem y dussa wniebo wzięta/dla iey wielkiej doskona-
łości/bo iako ona jest doskonałą swiatości naderwssystki anioły/
tako też ma być błogosławiona y porównana nad nami wssit-
kimi dussa y ściałem. Bo doskonałe błogosławieństwo/nie jest
wniebie dussą przez cię/a to dla żądzeń ktora ma dussa tu cia-
tu/iż też już bogą mając/y ciało mieć żada. Dla wtetssiego tedy
iey wwiebienia/słusność jest iżby dussa y ściałem wzięta do nie-
bā. Wtóra gwiazde pierwszy rodzich w iey korone włożyli/gdy
rzekli. Wszechmogacy boże/błogosławionyś ty y matka twoja/
japrawdec ona dostojna jest/aby dussa y ściałem była wwieb-
iona/bo one chwalemy/iż jest wyięta od przelecia Żewinego
dla grzechu pirworodnego/bo y my/byśmy cie byli nierozgwie-
wali/dussa y ściałem wratu byłibysmy ostawieni. Gdyż tedy
twoja miła matuchna przez pirworodnego grzechu poczęta/słu-
sno aby dussa y ściałem wniebo wzięta. Trzecia gwiazde pa-
tryarchowie w iey korone włożyli rzeknac. Boże y panie nasz/
chwala matczyną/ma iść wssyną/niechay tedy pondzie chwala
iey ku chwale twoj/gdyż ona jest matka twoja/co iey chwali
wchyni/sobie iey przyznaję. Dostojno tedy aby ten przyby-
tek tam był gdzie krystus jest/aby wzięmi niebył/wktorymś
ty poczet był. Przeto słusno ma być wzięta wniebo ściałem/
bo już two ciało wchwale jest/ktore śniey wzięto/y stwym cia-
łem jest iedno. Niepodobno tedy by to ciało wzięmi gnilo/co
ciebie nosilo/y twym przybytkiem było. Czwarta gwiazde pro-
rocy swięci w iey korone włożyli/gdy taki wywod položyli. O
miłosierny panie/gdyśmy my prawde duchę swiętę nadechnie-
ni mówili/przepowiadając przyszłe rzeczy o krystusie y o matce
iego. Dostojno tedy abychmy wprawdy byli należeni/al-
iż wiele znas

Zywot pana

iże wiele żnas o tym wniebo wzięciu twej miłości n. atki dusa
 y sciałem przypowiedało/ iako Daud mowil, Staneła krolo-
 wa na prawych twoich wódzieniu posłconym/ ale lito niek-
 si sie ani gnie/ tak ciało matki twej gnić by wzięmi niemialo
 y w śantych napisano, Wstań a pokwapi sie przijaciółko moja
 gdzie sie iawnie wkaże iey śmartwy wstanie/ y wniebo sciałe
 wzięcie, We Eklezjastyku też pisano, Ktorz stworzył mie/ odpo-
 czywał wprzhytyku moim, Al Jan pisse w apokalipsym/ wyp-
 siał ię niewiastę obleczoną słońcem/ mając koronę dwanascie
 gwiazd na głowie/ co niessusa duszy od ciała odlaczoney/ ale scia-
 lem ślaczony, Przeto Daud wstawy ię spiewać/ na chwa-
 le dziewice marien, Wstań panie wotpochylenie twoje/ y ar-
 cha poświęcenia twego/ to iest ciało panny Marien, Przeto iest
 dostojna/ aby była dusa y sciałem wielbioną, Wiata gwiaz-
 de świeci meczennich w iey koronę włożyli/ między ktorymi
 swięty Szczepan tako rzekł wystawiony, Tyś miły panie rzekł
 przez proroka, Droga iest przed oblicznością bożą śmierć swię-
 tych/ ale panna Maria iest naswietła/ y nad wszytki dostojnie-
 ja/ przeto y śmierć iey ma być nadrośsa, Alle by nie była na-
 drośsa/ by podług dusze tylko a nie podług ciała wniebie była,
 Przeto dostojna iest dusa y sciałem wniebo wzięcia, Głowa
 gwiazde w iey koronę wstawili naśladownych boży rzekac, Tyś
 panie boże nasz przykazał/ ktori służą niechaj mie naśladowie/
 a gdzie ię iest/ tam y służa moy będzie, Gdyż tedy oną żywo-
 tem swym niosąc cie/ y pierściami swymi karmiac cie tobie słu-
 żyła, Dostojno iest/ aby gdzie ty iest/ twoja matka/ ktora tobie
 przez wszytek czas żywota twego służyła/ y przytobie smekciem
 przy mece stała/ dusa y sciałem sloba wniebie była, Głowa
 gwiazde kładac spowiednych w iey koronę/ chwalać ię tak mo-
 wili, Pisano iest miły panie/ ktora miara będziecie mierzyć/ ta
 wam będzie odmierzono/ ale ona mierzyła y ku zasłudze y ku
 chwale, Głusnie tedy aby iey odmierzono zupełności chwały
 ktora iest podług ciała y podług dusze/ ma być dusa y sciałem
 wzięta do nieba, Głowa gwiazde w iey koronę położyły swięte
 panny mowiąc, Dostojno iest/ iż gdy ona nie była poruszoną/
 ale panna czysta została/ ma być blisko swego syna/ bo tak napi-
 sal mądry Salomon, Nienaprowanie/ bliskiego czyni bogu/ ale
 panna Maria była nienaprowana w swym panienstwie/ przeto
 oże nasz/ ma być Maria nablissza twego stolca/ nienaprowa-
 nim panienstwie

nyim pamiąskim ciąlem, Dzieciątą gwiazde wssytcy błogosła
wieni y wnbrani boży w iey korone spiewając włożyli; Wy-
brał ią bog y nād ińe ią obiał y wmiestkaniu swym kazał iey
przebywas. Dostoyno tedy iest iż gdy ciāła swietych bywaia
czion y iā ziemi/wiecey ciāło Maryey ma być wczione/ā to przed
chwalebne ciāła idussa wniebo wziecie. Dzieciātą gwiazde duch
swietych chwalac pānne Maryā položyl w iey korone rēkac.
Gdyż pży poźdrowieniu rēcōnā iest pełna łaski/co sie rozumie
podlin ciāła y dusse. Dostoyne tedy będzie wwiēlbionā y łaski
pełnā/gdy idussa y sciałē będzie wniebo wzietā/āby iey swiete
ciāła/wssytki cłonki były pełne chwały/ktore nā ziemi iesseze
bedac/były pełne ducha swiete łaski. Jedennastā gwiazde syn
boży Jeżus krystus wstawił w iey korone rēkac. Głusno iest
āby to ciāło ktore było zbostwem ślaczono/nigdy niesprochniało
āni żgnito/āle by nād naturę anielskā było porwyssmono nā sto-
lec/ktory od wiekow iest iey osobnie stworzon. Gdyż tedy māt-
czynno y synowo ciāło bywa iedno/iāko tedi wemnie moie ciāło
iūż iest wwiēlbiono/tāko też y ciāło mātci moiey ma być chwa-
lono/przed chwalebne wziecie nā niebo. Dwānastā gwiazde po-
ložyl bog oćec w iey korone rēkac. Gdyżem żmocy mey tāt-
mi łaskami iā pży poczęciu iey y krystusowym iāsniē nāpel-
nił/iż rowne wczłowieczym plemieniu iey niebyło āni będzie.
Głusno ābych iā y teras nād wssytko stworzenie nowā łaska
wczłł y idussa y sciałem nād wssytki swiete porwyssmył. Y my
też wyznawaymi rēkac. Gdyż mātka iest bożā/anielskā y czo-
wieczā/ślusnie iżby onā te pirwey częśc miała żmartyw wstā-
nia/ktora my miēc mamy po dniu sadnym. Przeto wiernā du-
sso bācz iāka rādosc była dżis pży tātich rēcach/tātich wyso-
kiey rād y/gdzie wssytcy poźnali y tāk śkazał iż Maryā żwiēlkā
czcia y weselim miała być wzietā do nieba. Bog oćec żamykā-
iac rādę/spytał ktoby iā miał prowadzić. Wssytcy iednym glo-
sem odpowiedzieli. Iż ten ktorego onā samā ogārnelā/nosiła/po-
rodziła żewssytkiem nāmi/ktorysm y iey pomocą dostapili
wssytkiego co kolwiek mamy/ānieli swego nāprawienia/ā my
żbawienia. Potym to sprāwivssy/wssytcy iāko pży wstāpie-
niu krystusowym niebo wyprosili/po pānne żwiēlkim wese-
lim śepuiac āż nā ziemię przed grob/gdzie była włożonā. Tān-
żē moca Jeżusowā/nātychmiast skrēssonā y wielkā ślotk ościa
nāpelnyonā y iākoby że snu żbudzonā/przed pżyprawādzenie
dusse żniebā/

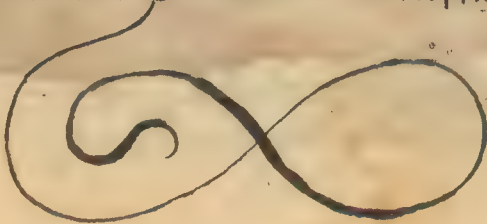

Znwort pana

dusse iey znieba/gdzie podlug dusse byla przed trzy dni w wielbioną/ y na stolcu bliskim swietey trojce posadzoną/ a od wszystkich przywitana/ wchwaloną/ wczcioną/ y w wielbioną/ tak krolowa miłosierna/ y cesarzowa mocna. Tamże też Jezus mih apostołow pytał/ co by za część matce swej miłey wchynić miał. Gdzie w szych odpowiedzieli. Niepodobno kryste by to ciało u wizer mi leżało co ciebie nosiło. Krystus tedy miły Maria matkę swoję miłą ochotnie oblał/ y sobie ją przyjąwszy/ z spiewaniem anielskim do swej chwały ją prowadził/ wszystkim aniołom weselo zaspiewać kazał. Krolowa niebieska weselsie alleluia/ Rtos regos zasluzyla nosic alleluia/ oto cie już w błogosławil alleluia. Apostołowie odpowiadając/ słacząc zaspiewali. Wodli si: zana mi panno synowi/ byśmy stoba byli. Tam że też iako za krystus sem przy wniebo wstapieniu/ tak też za panna patrzała.

O chwale ktora wkożdy m korze aniołowie y
wszystech swietci/ dziewicy Maryi czynili/
tiedy ja do nieba przed korz aniel-
skie chwalebnie prowadzili.

Kiedy dziewica Maria od swego miłego syna y od aniołom zmyśelnym weselimi przed niebo krzyżstatowe/ gwiaźdzecne/ y ogniste/ byla prowadzona/ taka jasnosciagarniona byla od Jezusa/ y owsem już od swego wielbionego ciała/ iż też nie tylko oświeciła nowa swiätłoscia niebo/ ale też swa swiätoscia/ słońce/ miesiąc/ zaciemila. Potch gdy wstępowala w niebo iasne/ gdzie mieszkanie jest wszystkich swietych aniołom/ anieli wszystkich ze wszystkich korow iey zabiegeli/ y sama tronca swieta/ nowymi a rozmaitymi chwalami iey cześć czyniac/ bo skożdego koru anieli ją prowadzili/ y roztosnie przed nią spiewając narzekali. Ktora to jest/ co tak idzie iako zora/ spawosy sie swego oblubienicę/ swietleyssa niżli miesiąc/ iasnieysza niżli słońce/ wpyssa niżli Cedrus na libani/ wonnieysza niżli Mirra/ Cyprys/ Cynamon/ y też Balsam/ kwitnaca iako roza w Jerycho. Ktorą gdy tak weselo wprawy kor z spiewaniem w prowadzili/ wszystka rzessa niebieska przywitać y chwalić iey swieta miłosc poczela. Al napierwcy pirossy kor anielski iak chwalić pannie Maria z iey wielkich pokory/ przed ktora zasluzyla/ iże bogu miła byla/ y matka boza zostala/ rzeknac a spiewać. Postepuy/ postepuy krolowa niebieska/ wstepuy do twego syna/ abnć smim

syna/abyś snim nāwieki krolowala/ktora aczes byla cnotliwa
 y naswietła/wssytkimi cnotami okraszona/a wssakoż wiecieś
 zaślużyła twa pokora/niz wssytkimi twymi cnotami. Przeto
 dostoynaś abys wziała chwale najwyższego powyszenia/bo tak
 napisano. Kto sie wniża/będzie powyszon. Ktore przijał ia kor
 archanielski/chwalać ia i iey chystosci/a dziwuiac sie iey chwale
 spiewali. A ktora to jest dziewica/ktora wstepnie prześ swe chwa
 lebne woniebo wziecie spuszczey/a pochodzi iako żorża/cudna iā
 ko mieszac/wybrana iako słońce/straszliwa iako sypomany
 woyści. Tāc jest ona panna osobney chystosci/ktore panienstwo
 bylo bogu przijeno/weźmi przeto dziewico Maria zaplate twey
 chystosci/ktora inssa nie jest iedno aniolom roskazowac/bo sa
 mym chystosc jest wrodzona/ty sama iuz bedziesz wezwana pa
 ni anielska. Przeto cie dzis chwalemy iako dziewice nad dziewi
 cami/pania nad aniolu. Rzecie przijał ia kor cnot/chwalać ia
 dziey nieporuszenia. Tōc jest panna slachetna/matka boza miło
 sciwa/ktora iako liliya polna/roza bez ciernia/tak ta panna od
 wsselkierz zmaży grzechu byla oddalona/swiecac wielkim niena
 ruszenim. Przeto dostoynaś abys byla bogu nablissza/bo niena
 ruszenie czyni bogu barzo bliskiego. Czwarte przijał ia kor mo
 carstwo chwalać ia i iey poslussenstwa/spiewaiac a rżekac. Po
 zdrowiona bądź swieta rodzicielko boza/pozdrowiona bądź przez
 twe poslussenstwo/ktorymś żawżdy byla bogu posluszna/y nie
 bieckiego zaślużyłaś porodzić krola/ktory sie tobie poddał/a iako
 matki swey sluchal. Weźmi przeto moc aby tobie bylo wssytko
 posluszno. Piąte przijał ia kor riestwa/chwalać ia ścirpliwości/
 spiewaiac y rżekac. Tāc jest ona niemiasta chwalczna/ktorey
 wonnosć iako mirra wybrana/prześ ścirpliwość swey zapługi/nie
 bo wssytko wwesela. Tāc jest ktora i synem bozym iako i swym
 miłym ćirpiala rżeczy przeciwne/ktorego na krzyżu wyszacego
 żalowała/ktorey dusze miec bolesci przeniżal/przeto dostoyna
 jest wielkiego pocieszenia/iż by i swym miłym synem wżymala
 niebieskiego wesela/bo tak napisano. Jāko towarzyszmi będzie
 cie mać/tako y pocieszenia. Soste przijeli ia panstwa/chwalać
 ia i wielkierz mądrości/spiewaiac y przed ni apadaiac. Dzewico
 namedysa/prześ mądrość krolowie kroluia podlug swiadectwa
 pisma/a ty twa mądrością dyabły poraziła/swiātes odpotepie
 nia wyhawila/niebo naprawila/y bogas żnieba żwabila/y na
 żwempeś schagnela. Przeto tobye służ koronā krolowska nad

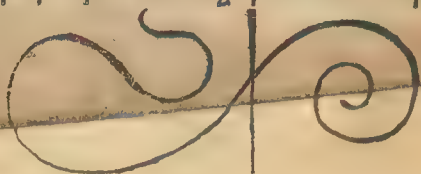
Q 2 wssytko

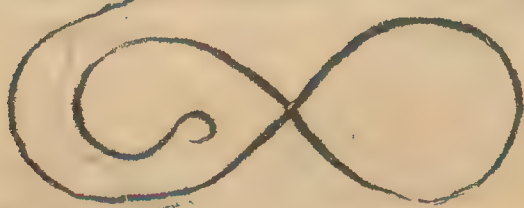
Żywot pana

wssytko stworzenie/aby nietylko ziemski/ale y niebieski ciebie sie
 bal łaskę/ktoraś nad wssytkiem krolowa ostala, Głodnie przy
 ieli ia stołecznych/spiewając a chwalac ia żmłosięrdzia ręką
 Pożdrowioną bądź miłosierwa krolowa miłosierdzia/dzięciwie
 nalaskawoszą/dla twej lutości pomagasz wssytkim/bo iedno
 przez cie bog dacie łaskę y miłosierdzie wssytkim, Prżeto ręką
 niczko swięta/tegoś dostojna abys była matka łaski y miłosier
 dzia/aby przez cie byli zbawieni ludzic/y byli wpały naprawioz
 ny niebieskie, Głme przyjęli ia cherubinowie/chwalac ia żwiās
 ry ręką, Tāc iest ona szczesna a błogosławiona/przez ktora
 wiarā/wcielenia bożego iest wypelniona/y przez wssytek swięt
 rozsyłona/ktora sama trwała była/gdy inssy wacpili czasu
 kręturowey meki, Dostojnąś prżeto mieć zapłate takich wiās
 ry/abys naitasniey bogā rozumiała/milowała/trzymiała/y po
 żywała, Dzięciwie przyjęli ia Serāfinowie/chwalac ia żwiās
 kich łaski/a spiewając, Pożdrowionā bądź pełna łaski/pełna mi
 łosci/pełna ducha swiętego/pełna bostwa/ty przez twote miłos
 c a łaskę/bogās ktobie przyciagnelā/ktoregoś sciebie narodzonego/
 żā odkupienie cłowiecke na krzyżu ofiarowała/a iżby na krzyżu
 umarł łaskaś przywiodłā/a to iżes zbawienia wssytkim żadālā,
 Al prżeto panno Maria zbawienie y pocieszenie wssytkich błogo
 sławionych/zapłato wssytkich swiętych/dostojnąś nade wssytki
 na wysssiego bożiego wżywania/ktora/żalezy samey łasce/dla te
 go dzięciwie/ktoraś bogā pełnā/dostojnąś mieć podle synā twe
 go miłego/stolec chwały od wiekow tobie żgotowany, Al mo
 żem wierzyć/iż archaniol Gabriel/widzac Maria wtakich nie
 wymownych chwale/weselił sie niewymownie/y mógł mowić
 o mey, G to krolowa niebieska/ona tworā chwałā/ktorać w
 tym pożdrowieniu odienie była przepowiedżianā/gdy ręką,
 Żdrowā bądź łaski pełnā/pan stoba/ciebie wysoko pomysławiac
 nieśmiernie weselac y chwalac/nad wssytki kory nāsse prowā
 dac, Prżeto wstepuy wysssich chwało wssytkich swiętych/nā
 dzieio wssytkich ludzi grzesznych/matko wssytkich sirot wbo
 gich/boś ty wssytki swięte przewyssszylā/prżeto masz być nades
 wssytki błogosławiona, Dzięciwie przyjęli ia wssytcy swięci stā
 rego żakonu/pātrharchowie y prorocy/ktory chwalac ia spie
 wali, Tys Maria iednaczka cłowieckiego rodāiu/ktoraśmy my
 wżefigorowali/y przepowiedzieli, Al wystapiwssy Aldām/we
 sele ręką, Tā iest kosc skosci moich/przez te wssytkim zbawienie
 iest należiono/

jest naleziono / ktoram ia laske stracil / te ta Maria nalazila y pisi
 wrocila spnom moim. Potym Noe rzekl. Aac jest archa figu-
 rowana / przez ktora koscioł ob potopu potepienia jest wybarwio-
 Potym Abram rzekl. Błogosławiona bądź ty / przez ktora bło-
 gosławienstwo rodziłu memu jest obiecane. Jakob rzekl. Aa
 jest drabina / ktoram wibzjal / ktorcy wierzch aż do nieba siegala.
 Moisesz rzekl. Ten jest kierz / ktorcy gorzał a nie spalon. Al Aron
 rzekl. Aa jest roźdzka sucha / ktora była w ogniu / syna bożego po-
 rodziła. Dawid rzekl. Aa jest ona królowa / ktora stanela napra-
 wicy syna bożego / wodziem podłochystym / ogarniona chwala /
 rożnatością swietnych / Złata rzekl. Aa jest o ktorciem przepo-
 wiedzial. Oto panna pocinie y porodzi syna / ktorego imie Je-
 zus. Jan krzcielcz rzekl. Oto matka baranka niepokalonego / kto-
 ry oddalil grzechy swiata / y imie swym plodem wycelila / kie-
 dy matka moie nawiedziła. Elzbieta lepa rzekla. Błogosławio-
 nas ty izes w wierzyla / bo już oto spełnilo sie jest wssytko / co rze-
 czono jest o tobie od pana przez amola. Joachim y Anna rzekli.
 Błogosławiona ty bądź corko od pana / bo przez cie owocu żywo-
 ta wiecznego y wssytkich chwaly nawieki pożywać będziemy.
 Jodef oblubieniec panny Maryi rzekl. Oto moja oblubienica
 moja namisła / moja pani słachetna / ktorciem ia był stroż chy-
 stosci / y swiadek ien pamiensstwa / ktora krol niebieski mnie za o-
 blubienice poslubil / a chysta a niepokalona zostawil / y duchem
 swietym bne brzemenna obiawil / ty naswietila panno / wieś iz
 ci tak jest / izem ia iest sekreciarz wcielenia bożego / y twej brze-
 mienności / iam naprzod twoj plod chwalił / y nawoscelim two-
 ym pielgrzymowaniu towarzyszniem twom był. Ciebie y
 twego namisłego syna Jezusa / pilniem żywił / y wssedzie opa-
 trzał / y tobien znabożenstwem służył. Głotcie mi było twe to-
 warzystwo / twa rożnowa była mi lubieżna. Oto wssytchsyny
 zbawient / przez cie bogá słowiekim mamy. Wietoz ty matko
 lasti / swym Jezusem sic wscel / a mnie twemu na ziemi beda-
 centu oblubienicowi / błogosławienstwo day / a twej chwaly v-
 chesnikiem wdziałay. Zebemnasie pijeli panno Maria / wssyt-
 cy swieci nowego zakonu / męczennicy / spowiednicy / dzie wice /
 wssytcy wybrani Jezusowi / chwalec iedny głosem pane Maria
 zewssytkich enot rzekac. A ty chwala nassa / tys pocieszność ludu
 izraelstie / tys wesele rodziłu nasse. O błogosławiona bądź kro-
 lowa wssytkich swietnych męczenników / sponowiedników / dzie wice
 y 3 swietnych korono-

Żywot pana

świętych korono / spowiednikow gwiado / wssytkich wybranych
 y błogosławionych chwalo / tys wssytkimi cnotami okraszona /
 wssytkimi odpłatami obdarzona / będę przeto i wam synowi y
 tobie cieszę y chwala. Swanasze przysła Maria trocha świeca /
 oćcie / syn / y duch święty y żywili weselem posadzili ta na
 stoleu krolowskim wielbiac y słotko cieszac swym mierzynow-
 ym y nieogarnionym bożwem. Napierwcy bogocier przywi-
 tamyś ty ta rzecl. Pożdrowiona bądź ma namięśsa coko / przed
 stworzeniem świata wybrana / aby moia będęc obłubienica / by-
 ładys wssytkiego świata krolowa. Pożnanyż me coko namię-
 leśsa / iżem ta tobie przez amola posłał poždrowienie / aby ży-
 wot twoy syna mego przysła / a potym dziewica będęc porodzi-
 la / aby on przez to od ciebie ciało wzięte / śmiercia swa świat od-
 kupił. Pożydzi / poydzi przeto obłubienico moia zgorn chystosci / a
 korone krolowska weźmi / abyś ty położył wtobie stolec moy /
 to jest chwale bez końca. Poym syn boży pan Jezus Chrystus
 żywili pochwescie / matke swę obłapił rzeclnac. Pożydzi ma-
 tuchno mila / dziewico chysta / słotka Maria wprzysłi rośso-
 ne syna twego / boś ty mnie wtym naswietlił y wocie słot-
 kie miessłame dala / gdys mie duchem świętym wtym żywo-
 cie pocieła / y wciato obłotła / tys mie boga y cłowieka twymi
 pierśiami paucyński karmila / y miłosie macierzyńska miło-
 wała / wpielgchymowanu rzedzila / przy mece mey semngs cır-
 piata / obeży przeto teras syna twego rocielonego / ogladab iż
 iam tobie to sprowil iatos żaspiwala / abys nad amoly wssytki
 powyssona / a kroluac požywala pospołu semng niebieskich ro-
 śossy y wesela / a chce aby iato mnie krolom / iato ciebie krol-
 wa wssyścy wybrawali / czeili y chwaliłi chwala ta / co jest po-
 bodse natwielei wieczne. Gstatecznie duch święty chwalił panne
 Maria rzeclnac. Pożdrowiona bądź błogosławiona matko fry-
 scusowa / nadewssytki wybrana / ktoras żapłacila grzechy świata
 przez twego syna / tys jest ona wtioricim ia odpoczymal sied-
 mioraka laslo / y darem ducha świętego ciebie napelmarac / y w-
 cie wstepuac / synowim bożemu miessłame weźmi / a że krowie
 twoy ciało iemu sprowil / y wssytkimi cnotami napelmit / iżbys
 byra dostojna matko y obłubienica / abys wezwana wssytkich
 żbawiciela. Potym rzecl panna Maria. Żuż teras wmicibio-
 na jest dussa moia nad wssytki oni żywota me. Tamże żywili
 fun nabożenstwu wesele żaspiewala. Żicibi dusse moia pa-
 na / y duch moy

nā/y duch moy wadorwał ſie wboſe ſbawicieli moim. G
 roſſechnogacz miły panie/iakie tam było wielkie weſele anio-
 tom ſwietom/pannam/meſſennitom widzieć bożę matkę nād
 roſſytki cory powyſſſona/ā ono ię niebo przyjeło ſwefelin/ar-
 chaniolowie i ſpiewanim/riażetā ięgdziennim/mocarſe ſtrawie-
 nim/chierubim/ Serāſim ſnorzech pioſneł ſpiewanim. G du-
 ſſo nabożna/wbāc iakie tedy było wniebie weſele/iakā dżis ſwā-
 riez ſtālā ſie chwālā/wcż je ſie też y ty wten dżiech tāt weſolny/
 czeć imie ſwāriez i ię ſwietey miłkoſci/wolāiac ię by ſie kā to-
 ba przychyniła/y ſwoey chwālę wceſtnikiem wdziałā/boc ię
 miły ſyn/nawieſſa ię po ſobie moc dał/y krolowa ię aniełſkā
 y ſiemſkā wdziałā/ię iakō ſie onemu klānia wſſelkie
 ſtworzenie/tāt ſie roſſytcy niechay ſwāriez klā-
 niā/ktory miłkoſierdżia ię ja dāig.

G koronach ktorym panna naſwietſſa
 gdy chwālebnie wniebo wziętā/
 była wkoronowana.

Dy naſwietſſa panna ſtālā chwālā
 wniebo była wziętā podług dwānaſcie
 gwiaźd/ktore Jan ſwiety widział na
 głowie niewiaſty/wſtońce obleczoney
 māiac mieſiac pod nogami ſwoimi/ā
 korone je dwānaſcie gwiaźd nā ſwch
 głowie/to widzenie ſnamionowało bo
 goſtawiona dżierwie ſwārig/ktora rēc
 eżonā teſt niewiaſtā podług nārōdce-
 nia/ā panna podług ſtadłā była iakō
 dżis dwānaſcie koronami wkoronowanā. Pirowſſa koronā/ktora
 była wkoronowanā/rzeżona teſt kłota/ktora podług doktorow/
 żależy wiaſnym widzeniu bogā wſwietey troycy/oycā/ſynā/y
 ducha ſwietego/y też żależy w iego wżymaniu ā w wiecznym re-
 go trzymaniu. Al tā bywa danā każdemu przy wiare/łāſte/nā-
 dżieie/bo dar boſkiego widzenia/przychodzi ſwiary/ktorim dā-
 rem obdarzon będzie rozum/gdy bogā poſnā/poſnawſzy oglāda
 w wielkicy ā niewymowney roſtoſſy. Złaſci pochoży bogā wży-
 wanie/ktorim wola naſſā będzie obdarowanā/gdy ſie duſſa w
 bogā wpoi/ā wżywāc będzie niewymowney roſtoſſci

chodzony. Znádzicie pochodzi wieczne bogá trzymánie albo o-
 dzierżenie/ktorym pámpiec dusze nássien bedzine obdarowana/
 Gdzie perwnosc wezmie wiecznego trzymániá wilego boga. Gdz
 tedy pánná Maria wysoko nad nie byla cnotliwa/y wietssá wia-
 ra/laska/y nádziera obdarzona/przeto nad jasse ta korona jest o-
 koronowana/ktora rzecona jest slota/a iako sloto niekáz sie ani
 prochnieie/tako laska ktorey przywlaszczono sloto/stáz w sobie
 niema. Tez sloto jest rzecz rostkossnie lszczaca/co jest przywlaszczo-
 no/iásnosci widzenia y wzywániá milego boga. Tez iessze koro-
 ná slota jest okragla/.nemáiac kónicá/gdzie sie wkáduie wiecznosc
 taz chwala wkoronowana byla pánná Maria/iz bogá brożurnia
 wssy/miluiie/miluiac požíwa/požíwáiac trzymá. G iako chwá-
 lebna jest tá korona Mariey/ktora nád wssytki ánioly y swiete/
 jásniey bogá oycá/y od niego národzonego syná/y pochodza cego
 od obu/duchá swietego widzi/bo iako swiety Biernac wisse. Za-
 prawde samo ono wesele/ktore od samego boga bywa brano/Fló-
 remu gdy przyrownass ktora rostkoss albo lubosc/smetek jest/
 wsselka slotkosc/bolesc jest/wsselka wonnosć/sinrod/wssytko ciu-
 ne/grube/y wssytko co jest lubego/przykro jest. G sszczyna jest
 Maria/to iuz máiac. Ktora korona rzecona jest dziewicza/a tá
 sama bywa daná pánnam/o ktorych spiewa koscioł. Przedy o-
 blubienico krystusowa/a wezmi korone/ktora tobie pan zgoto-
 wal náwieki. Alle iz pánná Maria mátychná boza/jest pánná
 nad pánnami/ktora przed soba niema pierwey/ani posobie ma-
 táciey pánnny wto-rey/dla tego ta korona wtoza pánienská jest
 wkoronowana/ktoraž se przywlaszczona wtoza pánienská jest
 czystosci/podlug onego co wpiósnkach Salomonowych pi-
 sano. Jako lilja miedzy cirmim/tak przyjacielká moja miedzy
 dziewkami Izrael. Trzecia korona jest káznodzieyská/o ktorej
 napisano. Stárszy páscie słowem bozym tróde te/ktora máty-
 wami jest/ábyscie wzięli przed kónicá korone wieczney chwaly/
 ktora jest káznodzieyská/a tá rzecona gwiazda/iako o tym napi-
 sal Daniel wedwanastym kápitulum. Ktozy náuczeni beda/
 swiecić beda iako gwiazdy ná wieczne wieki. Jz tedy pánná Ma-
 ria naroysszá káznodzieyská byla/bo ápostoly y ewánelisty wzi-
 lá/ssussnie tedy tá korona wssym woniebo wsteciu jest wkoró-
 nowaná. Czwarta korona jest meczennická/ktora swietym me-
 czenikom dla ich żwyciestwa bywa daná/ale iz náswietssa pánn-
 na Maria/nacisszá meke miedzy jsszymi meczenniki cirmá-
 przy mece swego

Żywot pana

prędy mece swego syna/ktorey duffhe miecz przeniknal boleści/
 wedym wssytki inssie meczemiki przešla/bo ona na duffy/ā omi
 na ciełe cırpieli/dla tego narowyssza korone meczenietwa żasłus
 żyla. Głusnie tedy ta korona wkoronowana. Piata korona iest
 żywota/o ktorey napisał Jan swiety w apokalipsym/ktore do
 winny rzezi tajemnic bożych/we wtorey kapitule. Bądź wier/
 ny aż do śmierci/ā dam tobie korone żywota. Al Jakub swiety
 pisse. Błogosławiony ktory cırpi pokusy/bo gdy doświadczon
 będzie/woźmie korone żywota. Al ta bywa dana troiakiemu sta
 dłu/malżeńskiemu/trzidziestna/wodowiemu stadłu/ssędzięsiat
 na/ā dziewięciemu stadłu stokrotna. Alle iże panna Maria była
 małżonka/wodowa/y pāna/prżeto słusnie te korone sobie żasłus
 żyla. Szesta korona rżeczona palmā żywciestwa/o ktorey apo/
 stol pisse. Niebedzie koronowan/iedno ten kto będzie mocnie ā
 słusnie boiował. Prżeto Jan w apokalipsym pisse/iż widział
 palmę wieku swietych. Al ta palma bywa dana tym swietych
 ktorzy doskonale sami siebie tako żywciężyli/iż dobra wola żaw
 zony mieli cırpieć meczennictwo dla krystusa miłego/iako był
 swiety Marcin/y swiety Franciszek. Te korone panna naswiet
 śła nad narowyssze żasłuzyla/bo sie skrystusem na gorze kalwā/
 rien cırpieć meci wielkie y boleści wydała/gdzie myecz boleści
 w swym sercu nosila/y tyśiac kroć tam vmrżec ża synā y ś sy
 nem żadala. G cym swiāteży swiety Biernat y Alzelmus
 w personie tej rżeknac. Wātrżalam na pānā y na synā mego/nā
 krzyżu wissacego y cięsko vmierāiacego/ā com uā duffy cırpia/
 ła/tegom w tym cirkulā. Al ta bōża moia boleść narwiet
 śła/żem sie widziāla opuścōna od syna mego/ktoregom ia dżie
 woica bedac pocżelā y porodżila/ktory moy był iedyny/widziā/
 ła vmierāiac/ktorego miłowāla duffā moia/ā wssytkām by
 ła dla smetku rostopniāla/wplāchu tākiem słowā dawāla. G
 synu moy miły iedynā miłosci/day mi stobā vmrżec/ā nieżosta
 wiaay mie po sobie/bo nic mi nie iest stotżey/iako vmrżec stobā/
 ānic mi nie iest gorżczysszego/iedno żyć prżez ciebie. Al prżeto dla
 ten wielkiej żadżey/słusnie panna Maria te korone/ktora rże
 cżona iest żywciestwa/w swym chwālebnym y wesolym wonie
 bo wżeciu była koronowana. Siódma korona iest sprāwiedli
 wosci/ktora iest oddānie żaplāty/żā dżiałanie dobrych wczynkow
 bo wsselki podług sprāwiedliwosci/żaplāte bierże podług swey
 roboty/iako o tym swiāteży apostoł swiety pissac o tej koronie
 do Tymoteussa.

do Elmoreussa. Dobrze mwalczyl/a dla tego dana mi jest ko-
rona sprawiedliwosci/ale iże błogosławiona dziewica Maria/nad
wszystki wiecy robila/dla tego wietssa laska/goretssa miloscia
byla napelniona. Przeto słusnie te korone zaslužyla wszystkim
wniebo wzięciu. Głma korona rzecona jest częśc a klenot cudno-
sci/iako Salomon pisse. Weźma świeci krolestwo cudności/y
klenot o krasy iroku bożych. Al te korone dawna bog iwołaszca o-
nym swychym/ktory sye wswych nherwinności zachowali/a bez
wsselkich imazy natym swiecie żyli/ale takich mało jest/ktory
by takich szczęśliwości byli/iż by od swego porożenia nigdy bo-
ga nierozgniewali/ani sie ktorego grzechu dopuscili. Alle iż bło-
gosławiona dziewica Maria/nad wszystko stworzenie byla na-
czystssa/tako iż po bodze wietssa czystosc niemogla być nalezio-
na. Dla tego nawnyssey slizności y cudności korone otrzymala/
tak iż wszystkich aniolow y swietych cudności/naprzeciw cud-
ności dziewice Marien/jest iako swiatłosc miesiaca albo gwiazd
przeciw słońcu. Słusnie tedy ta korona jest wkoronowana.
Dziwiata korona ktora dziewica Maria jest wkoronowana/iako
krolowa niebieska y pani swiata rzecona jest krolewska/iako
napisano Ester/w wtorym kapitule. Umilował ja bog nade-
wssytki niewiasty/y wlozyl korone krolewska na glowe ien/
a słusniey iż wkoronowana jest iako krolowa/nizli iako Cesar-
zowa/bo krolowa rzecona jest od miłosierdzia/a cesarzowa od
srogiego rozkazowania. Dziesiata korona rzecona oblubienica/
ktora ma panna Maria/iako oblubienica nawnyssey a wieczne-
go krola/iako napisal Jahanass/weczterdziescy wirmssy kapitule
rzeknac. Jako oblubienice okrasil mie korona pan bog a oozie-
nim sprawiedliwosci przyobloł mie. Jedennasta korona jest
chwała y cęci/o ktorej napisano. Chwała y cęcia wkoronowales
go mily panie/y postawiles one nadevssytki wczinki twoie. Ta
korona dziewica Maria byla wkoronowana/gdy iako dżis wta-
ka częśc y chwale podniesiona/iż od wszystkiego stworzenia jest
chwalona/mowiac ono co w Judyd wpietnastym kapitulum
napisano. Tys chwala Jeruzalem/tys wesele Jisraelkie/tys
pocześność ludu naszego/ktora rzecz pochwierdżajac swiety Jan
wtajemnicach bożych pisse wczwartey kapitule/iż widzial/ono
świeci kładli korony swe przed stolcem rzeznac. Dostoieneś pa-
nie boże nasz wziac chwale y częśc/boś ty wszystko stworzyl. Alle
stolec boży/nic naszego nie jest/iedno panna Maria/przed ktora
kładli swe ko-

Żywot panna

Kładli swe korony/ich chwale czyniac/á b. ja w sobie y
 skarbich chwalac. Dwanaście korona jest mocarskiego roztu-
 wania/ktora jest skamienia drogiego/ktora daie bog synom i
 synom wybranyh/iako napisano w zoltarzu. Polozyłeś na glo-
 we ich korone skamienia drogiego/na znamie tego iż oni są syno-
 wie krola wiecznego/y dziedzich boży/kroluac nim nawiet/á
 dla tego krolewska korona im ma być daná/iż by to znamionem
 wało/iż w onym krolestwie wssytko moga czego iedno żadaia
 wssyech nad wssytki inie swiete. Zasłużyła panna Maria te kor-
 one/ktora ma moc zupełna otrzymania/mietelko iako dziewecz-
 ka krola wiecznego/ale iako matka oblubienica/y panu niebieskie-
 go krolestwa/ktora niechłko prawo ma na wprossenie/iako y im
 swięci/ale też narostkanie bogu/iako matka synowi. Rostkanie
 ta panna wucisku/wopotrzebie/y w smetku kniech sie wiekaiacym
 Rostkanie sprawiedliwym/oswieca ie laska boża/y nad grzesz-
 nymi w nagorssych grzechach/bo wssyech spelności ich laski/po-
 cieffenie bierza/niemocni wzdrowienie/smetni pocieffenie/grze-
 sni grzechom odpuszczenie/sprawiedliwi laskę/trocha swięta
 chwale. O tym rostkaniu ich moch/nadobnie Biernat swie-
 ty mowi. Daná tobie jest moc o Maria/moc wsselka na niebie
 y na ziemi/iż co iedno chcesz/to wprosić możesz. Wproś nam już
 wielebna panno żarzechom potwstanie/boga gorace rozmyślanie
 nistie wpożnienie/dobrze á wesole skonanie/á potym żywoche
 przez twe żaslugi/stoba wielebna panno/y żewssytki
 mi swiętymi/wi. ne błogosławienie,

Gad boży sprawiedliwy á strássalny.

Dy sie spelni liczba wybranych. Zar-
 bog koniec temu wczyni/iż ludzie wssy-
 ch pomra/bo strássalne znamiona be-
 da. Potym wssyech żmartwy wsta-
 na/żli żniedostatki swych natury/y dl-
 niemoch dussney/iako larmy beda gr-
 bi. Tym Jezus ostrzy bedzie/gdy ie n-
 wietki do piekla skaze/stoże nigdy ni-
 wymida/ssczarcy lichote cirpieć bed-
 Dobrzy wstana bez niemoch y nied-
 stacta rtożego/tym Jezus miły laskaw bedzhe/posle wssyech
 anioły ponie

Żywot pana

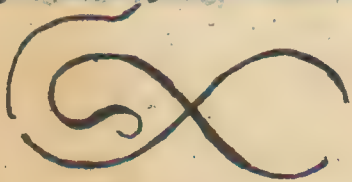
anioby po nie stworzmy on królować bez końca będzie. Wzrost
 lich tedy rzeczach człowiecze/patrzą na twoie dokonanie/ale iako
 sie zbed sprawiedliwym jedzą postawiss/ktoremu nic nie jest
 tajemno/ktory dary niebywa wblagan/ani przymuie wnymom
 ale iako sprawiedliwo jest/tako będzie sadził. On nanedźnieyszni a
 szlony człowiecze grzeszny/h co odpowiesz panu bogu/wzrostki
 i twoie rzeczy h występy wiedzącemu/ktoryż niegdz lekasz sie
 oblicia człowieka rożniemwalego/h czemu sie nieopatrzyss na-
 dzien sadny/ktedy żadny niebędzie mogł być przez drugie wspo-
 mozon h obronion/ale sam sobie będzie brzemieniem ciesskim.
 Szis ci twoia robota jest pożyteczna/plakanie przyjemne/wodzy-
 chanie wdzięczne/żalowanie doshy działaiace h ochysciacie. Wła-
 wietki h pożyteczny chysiec cripłowy człowiek/ktory cripiac
 kश्यрды h mierzgacski/wiecey żaluje inszego żłości/nizli swych
 kश्यрды/ktory też rad sie modli za swe przeciwniki/a swego
 serca mierzgacski odpuszczaj/ktory też odpuszczenia h inszych pro-
 sic nieżam. Wława/a ktory też łaskawiey h miłosierneiy sie ma-
 ni. Wława/a ktory też sam sobie gwałt często działa/a ciało swe
 ie hupac budy poddaw. Wepien ci ten ras ochysciac grzechy/
 h insze żłości odcinac/nizli na potym do chysca ie zostawiac.
 Wiercie sami siebie zdradkami przez nierządne miłowanie/ktor-
 re kśalu mamy/a co inszego on ogien będzie palil/iedno grze-
 chy twoie. Im wiecey sam sobie tu przepuszczasz/a swego ciała
 nasladuiesz/hym ciezyh potym bedziess cripial/wcym a iako
 człowiek żgrzeszył/natym ciezyh będzie karan. Tamo leniwi o-
 gniym ostay beda bodzieni/tamo niechysci h roskoszy miło-
 smey/godaca smola h smierdzaca siarka beda paleni/a iako psi
 wscietli/ola bolesci beda wpc. Zazdrosciwi/ognistymy ofekami
 beda tam drapani/tak iż żadny grzech niebędzie/ktory by swych
 własney meki niemial. Tamo pyssni wsselka sromota beda na-
 pelnieni/a łakomi nanedźnieyszni wbostwem beda scisnieni/
 obżarch też niewymownym głodem h pragnieniem beda wdrz-
 czeni. Tamo będzie iedna godzina wiece ciesssa/nizli tu na-
 tym swiecie sto lat/odpoczynienia ani ktorego pocieszenia pote-
 pionym/tu niegdz bywa odpoczynienie od roboty/a przeci-
 szien człowiek pożywa pociechy. Al przeto badz pilen ten ras h
 żaluj za grzechy twoie/abyś wdzien sadny był przezpieczny żblo-
 gosławionym. Boć tedy stana sprawiedliwi w wielkich skazo-
 sci/naprzeciwko tym ktorzy ie sciskali h poniżali. Tedy stanę
 na sadzenie

na sadzenie/ktory sie dzis pokornie poddawa ludstwu sadom, Tedy wielkie duszenie bedzie mial vbogi y pokorny/a bedzie sie lekcal w sadzie pyssny, Tedy sie wklaze byc natym swiecie medysyn/ktory dla pana Jezu krysta nauczył sie byc glupi y pokorny, Tedy bedzie miala wsselka zalosc y zasnuwienie/cirpliwe znoszenie/a zalosc wsselka/zaculi wsta swoje, Tedy bedzie sie weselil wsselki nabożny/a bedzie plakal wsselki niezakonny, Tedy sie bedzie wiecy weselil ciało wdrazdzone/nizli by bylo wrostkossach wchowane, Tedy bedzie swiecie odzienie grube/a zasniesie odzienie dworne, Tedy bedzie wiecy chwalebne domostwo vbogie/nizli palace walocone, Tedy wiecy bedzie pomoc to stale cirpienie/nizli wsselkiej mocy swieczkiej panowanie, Tedy bedzie wiecy potwysssioná prosta posluszność/nizli ktora swiecla chytrość, Tedy wiecy pociessy cnyste a dobre samnienie/nizli nauczzone filozoffny/albo porozumienie, Tedy wiecy bedzie wazylo imienia wagarzenie/nizli wssytki skarby ziemskie, Tedy wiecy bedzie pociesson zimodlitwy nabożny/nizli spotratwy roskossny, Tedy wiecy sie bedzie radowal z zachowanego milczenia/nizli zdlugiego gadania, Tedy wiecy beda wazne wczynki dobre y swiete/nizli slowa wielkie a cudne, Tedy bedzie wiecy tobie y bogu wdzieczno zywot ciasny y pokuta twarda/nizli wsselka roskoss swiecla, Dcz sie dzisia wmale cirpiec/abyś tedy od ciessych mogl sie wybawic, Tu pirwen sie doswiadczy co bedzie mogl na potym cirpiec, Jesli teras tako malo niemozess cirpiec/a iazkoż tedy bedzie mogl wieczne meki znosic, Gdnj teras tako mala meka tal niecirpliwego cie czyni/coss tedy pieklo wczyni, Gtoż wternie dwotego wesela niemozess miec/to jest kochac sie tu na tym swiecie/a potym krolowac spanem Jezusem wniebie, Bys też aże do dzisieyszego dnia zawzdy weosciach y wrostkossach miešťkal/coż by bylo pożyteczno wssytko tobie byś już natychmiasť vmrzeć mial, Al przeto wssytki ty rzechy marnosc sa/wyzigawssy pana boga milowac/a temu samemu sluzyc, Bo kto boga bezwssytkiego serca miluie/ani smierci/ani piekla/ani meki/ani sadu sie leka/bo doskonala a prawdziwa milosc/przespiecny przystep ku panu bogu wczyni, Alle komu lubo iessze grzeszyc/niedziw jest iże smierci y sadu bożego sie boi, Al wssakoz dobrze jest/iż acz nas milosc boza odeslego nieodciaga/acz nic ale boiazni piekielna niechay nas wsciaga bo kto boiazni boza zalkladay odzrucá/dlugo wdobrym nietrwa/ale rychlo wsiadla czar-

3 2 torostie vpada

Zywot pana

zowstie wpada. Czego nas wchoway wielebna panno Maria/y
 mila sroeta Anno kwnukiem twoin Jezusem blogoslawioz
 nym/racz sie dzis modlic kanami/aby smy wiecey niegrzesyli
 aby smy wdzien sadny mogli stanac naprawic/a po
 tym domiescil swoey chwaly. Sayto boze
 wtroch jedny/nawieki wiech
 ne blogoslawiony,
 Amen.

Reiestr latwego nalezenia dzietow albo kapitula woinieysich
 riegach zywoća pana Jezusowego/podlug obiecādla
 pilnie zgromādony,

A

Anieli obiawili narodzenie boze. xiij
 Aniolowie Jezusowi kuzyni. xiij
 Apostolow pierwsze webranie piesz pana xiij
 Jezu krysia xiij
 Apostolowie prazmo iedli xiij
 Apostoly swie pan Jezus nauczal. lvi
 Apostolskie mile a laskawe nauczanie/
 y srokie Jezusa kadanie. lviii
 Apostolow pierwsze nawiedzenie lxi
 Apostolow wtore nawiedzenie lxii
 Apostolow trzecie nawiedzenie lxv
 Apostolow wzbudzenie. lxv
 Apostolskie rozprosszenie lxviii
 Annasowi Jezusa offiarowanie lxix
 Apostolow swietych ze wssyistego swia-
 ta dylwne zebianie cx

B

Bog wsszechmogacy rozkazuje Babilo-
 wi do panny skariey poselstwo b swoy
 rady. v
 Biernata swietego rozmawianie nabo-
 ze spanem Jezusem y krolew nowo na-
 rodzonych xij
 Biskupowie b licemieniski rade wezyni-
 li aby Jezusa zabili xi
 Bolesne syna bozego swym macta rosta-
 nie. liii
 Bozego cyala poswyczenie y ostarwe-
 nie. lvii
 Barabassa niewierni zidowie wypuscic
 prossa. lxxiiij
 Biesowanie Jezusa milego lxxv
 Boku wloctnia otworzenie cvi

C

Co Jezus od dwunastu lat pochowy
 dzialal niz trzedydziesci lat mial. xxi
 Centurijego slugi wdzrowienie xxvi
 Ciotwieka chorego sucha zels malszego
 Jezus wdzrowit xxxi
 Cudotocznie od wlamionowania woy-
 barwienie xlviij

D

Do Zachieussa tawnego gezesnika pan
 Jezus stapit lxxvii
 Do Jerusalema wkwietna niedziela Je-
 zusa milego iechanie. lxii
 Dzielowanie pokorne Jezusa milego ma-
 tuchnie swoy miley liii
 Duchu swietego obiecat pan Jezus dwo-
 lenikom swym zeslac lx
 Do Pilata Jezusa wtredzenie lxxvii
 Dugi ras Jezus nawiedzyt aposto-
 dy Alhomali swiety byt miedzy nie-
 mi. cxvi
 Duchu swietego zeslanie cx

E

Elzbieta panna skaria nawiedzila vii

F

Figoze dilerwo Jezus ptektat lxv

G

Grobu Jezusowego strzezenie cxi

H

Herod wlgardzit pana Jezusa lxxxi

I

Jana swietego bozego krdcyela naroi

Reieſtr,

dzenie. List viii.
 Jozef chciat Maria opuscie viii
 Jezus w Jeruzalem doſtat ſam ix
 Jan ſwoicy w Jordanie pana Jezusa xii
 ofciat xiii
 Jan krzciel wlaſat palcent pana Je- xiiii
 zusa. xv
 Jezus poſtat obiawiac boſtwo ſwoe. xvi
 Jezus ſiedt do Kafarneum xvii
 Jezus miſy kaſnat wlozgi xviii
 Jan krzciel ſwoie wcznie poſtat do pa- xix
 na Jezusa xx
 Jezusa mitego licemgernich ſepehnac xxi
 agom chciat xxii
 Jezusowe chodzenie po morzu xxiii
 Jezus miſy na gorze Tabor przemie- xxiv
 nit ſie. xxv
 Jezus zaſadat ſwey matce aby ſanin xxvi
 do Jeruzalem niechodzila xxvii
 Jezusa padent y ſiepanim do groda wy xxviii
 wiedzenie xxix
 Jezusa mitego ſbiecim do mtaſta Jeru xxx
 ſalem prowadzenie xxxi
 Jezus y Annassa polickel wſiat xxxii
 Jana ewan geliſty panie Martey po- xxxiii
 wiedzenie xxxiv
 Jezus miſy aganba ku Kafaffowi przy xxxv
 wiedzion xxxvi
 Judaff Jezusa przedał za niedzne pie- xxxvii
 niadke xxxviii
 Jezus miſy wſbudion rano xxxix
 Judaff ydom wrocil pieniadze xl
 Jezus przel ſamkione wlicel wſſedł xli
 do ſwoich ſwolemlow xlii
 Judaffowe poſadzenie miedzy Jezusem xliiii
 y maſka tego xliiiii

R

Raplant boga proſili izby im wſiawit li
 coby z Maria dziatac mteci lii
 Rupiacych a przedauiacych wyppede liii
 nie ſoſciota liiiii
 Rupiacych a przedauiacych wyrſuce lv
 nie ſoſciota lvi
 Kafaffowi Jezus przywiedzion lvii
 Rebya noſſenie pana Jezusowe lviii
 Sabanie Jezusowe na gorze tabor lvix

R

Rababa umartego wſſeſſenie lx
 Raſſawr odpowiedzenie Jezusa mitego lxi
 matce ſwoiey lxii
 Potroſſie z Jezusa naſiniowanie lxiii

M

Maria odmawiala meza poſac lxiiii

Modlitwa Marien ſledy iey kaſano Jo lxv
 ſefa poſac lxvi
 Marty ſwitecy poſtuga. lxvii
 Maria Magdalena Jezusa mitego ma- lxviii
 ſcia pomakata lxix
 Marien do ſina ſwey ptwa proſba. lxx
 Marien wtota y treſcia proſba lxxi
 Marien Judaffa przywitanie lxxii
 Marien ſaloſc o male ſyna ſwego lxxiii
 Modlitwa ptwoſſa Jezusa mitego lxxiv
 Maria wioga do Jeruzalem lxxv
 Maria ydy wpoſinata aby niemecy- lxxvi
 li iey ſona lxxvii
 Maria dzieuica Jezusowi milemu za- lxxviii
 biſata lxxix
 ſilczenie poſome Jezusowe lxxx
 Morwienie ku niewiaſtam pana Jeſu- lxxxi
 ſa mitego lxxxii
 Maria ſtoſac pod krzyzem wſſarza ſie bo lxxxiii
 gu ocy. lxxxiv
 Marien matce ſwoiey pan Jezus ſie w- lxxxv
 laſat. lxxxvi
 Marien Magdalenie ielus ſie wlaſat. lxxxvii
 Marien dzieuice ſmierci obiawienie. lxxxviii
 Marien ſmierc. lxxxix
 Marien dzieuice kaſmucenie lxxxx
 Marien bſogolaſwioneſy chwalebne wnie lxxxxi
 bo od aniolow prowadzenie lxxxxii
 Marien bſogolaſwioneſy wniebie chwa- lxxxxiii
 lebne wſoronowanie lxxxxiv
 Maria dzieuica od Eliſbiety do domu ſie lxxxxv
 kaſie wrocila lxxxxvi

N

Narodzenie pana Jeſu kryſta l
 Nawrocenie Jezusa ſegipen li
 Nawrocenie Marien Magdaleny lii
 Naſniowanie Jezusa mitego liiii
 Nagore Kalwarien Jezusa mitego przy liiiii
 wiedzenie lv
 Naſniowanie z Jezusa mitego lvi
 Nawiedzenie wtore wraiu ocyow ſwie- lvii
 tch. lviii
 Nog poſome apoſtolom Jezusa mitego lvix
 wniowanie lxx

O

O Jozefowey chwale obliuiceniu pan- lxxi
 ny Marien lxxii
 Obieſanie pana Jezusowe lxxiii
 Opatang dzieuice Jezus wſdrowit. lxxiv
 Oſrutne Jezusa wchwyecenie. lxxv
 Obieſenie y kaſhe zwleſzenie Jezusa lxxvi
 mitego lxxvii
 Oſiadowanie na krzyzu Jezusa. lxxviii

Rejestr

Oycow swyetych zochłani pieknelney
wybarwienie xxi

P

Pozwiet niematy zromyslania o żywo-
cie pana Jezusowym. lxxxi
Pieśń nadodna o obżędzie bożego naro-
dzenia. lxxxi
Post pana Jezusa krysta y o pokusach
iego. lxxxi
Paralizem zabitego Jezusa ozdrowit. lxxxi
Piotrowe swięce Jezusa ozdrowit. lxxxi
Pytanie Jezusa milego do zwoleńkow
swoich. lxxxi
Paralizem zabitego Jezusa ozdrowit. lxxxi
Posilenie Jezusa milego. lxxxi
Placz y narzekanie dziewice panny Ma-
riey. lxxxi
Piotrowe zapżenie. lxxxi
Posylokowanie Jezusa milego. lxxxi
Pilatowi Jezus oskarżon. lxxxi
Pilat wwiódł milego pana Jezusa w
wiećnica. lxxxi
Pilat pytał pana Jezusa o rozmance
rdeczy. lxxxi
Pilat pytał pana Jezusa co by była
prawda. lxxxi
Pilat posłał Jezusa do Heroda. lxxxi
Prowadzenie milego Jezusa od Hero-
da do pilata. lxxxi
Pilat Jezusa y zydow wymawiał. lxxxi
Pilat Jezusa milego włazuje. lxxxi
Podnoszenie krzyżem Jezusa. lxxxi
Posmiowanie Jezusa milego. lxxxi
Polutowanie matki swej Jezusa mi-
lego. lxxxi
Placz dziewice Mariy. lxxxi

R

Rozmyslanie co sie dzialo przed wciele-
nim syna bożego. lxxxi
Rozmnozenie chleba. lxxxi
Rozmaite kazanie Jezusa milego. lxxxi
Rozmawianie. lxxxi
Rozmyslanie nabożne. lxxxi
Rosciagnienie na krzyżu Jezusa. lxxxi

S

Ścięcie swiętego Jana krzcielca. lxxxi
Śsamantanka Jezusa milego nad stu-
dnia rozmawianie. lxxxi
Ślepeć podle drogi Jezus oświecił. lxxxi
Ślepo narodzonego Jezus oświecił. lxxxi
Sukienki Jezusowe włazanie. lxxxi
Skazanie Jezusa na śmierć. lxxxi

Śmetek dziewice Mariy. lxxxi
Siedm słow krystusowych. lxxxi
Stonca zaczęnie. lxxxi
Sennikowo nawrocenie. lxxxi
Seymowanie krzyża Jezusa. lxxxi
Symon krzyż nosić przymuszon. lxxxi
Śmetek Mariy. lxxxi
Sąd boży. lxxxi

T

Tolenie dzieciacka Jezusa milego. lxxxi
Trzy królowie przybieżeli. lxxxi
Tytulu napisanie. lxxxi
Trzy Marie masę sprawowały. lxxxi

V

Vciekanie Mariy do Egiptu. lxxxi
Wpadnienie pod krzyż Jezusa. lxxxi
Wzrost zromyslania matki bożej. lxxxi
Wskazanie Jezusa milego dwiema zwo-
lenikom idącym do Emaus. lxxxi

W

Wprowadzenie panny Mariy. lxxxi
Wino żywoty Jezus przemienit. lxxxi
Wdomie niektorzy syna vmartego pan-
Jezus wskrzesit. lxxxi
Wieruzalem niektorzy mówili aby rze-
zaka podnali iże to jest krystus. lxxxi
Wemorel po kwiećney niedzieli Jezus
wzocit sie do Jeruzalem. lxxxi
Wiczerza ostatnia Jezusowa. lxxxi
Wydanie zydow Jezusa milego. lxxxi
Wgrob włożenie Jezusa milego. lxxxi
Wniebo wstąpienie pańskie. lxxxi
W wielki czwartek rano do Jeruzalem
apostolow posłanie. lxxxi

X

Xlaczego lednego panna vmarta wskrze-
sit mity Jezus. lxxxi

Z

Zwiastowanie panny Mariy. lxxxi
Zwoleńcy niektorzy z słow pana Jezusa
sowych sie pogorsyli. lxxxi
Zapłata tych ktorzy wysyko opuszcili
nasladnika pana Jezusa. lxxxi
Zydowie mitosciwego Jezusa chcieli vka-
mionowac. lxxxi
Zydow upadnienie. lxxxi
Zdrayce swego Jezus odzyskal. lxxxi
Zydowie do rady wiode Jezusa. lxxxi
Zwleczon Jezus zodziemna. lxxxi
Zwleczon Jezus pod wiećnica. lxxxi
Zmarlych wstanie pańskie. lxxxi

Roniec

Chwała bogu,

KRAKÓW dnia 29^{go} Sierpnia 1881r.

1881. I. 37.

NOTA

Dla M^{go} Pana Estreichera Dyrektora biblioteki Jagell.
" Krakowie

Litogr. A. Pruszycki w Krakowie.

		Ar.	Kr.
Ad. I.	Do przeniesienia 2 tom 50 kradzie Skot. 32 kr.	—	82
- II	" " 2 " 50 " " 32 "	—	82
- III	" " 2 " 50 " " 32 "	—	82
- IV	" " 2 " 50 " " 32 "	—	82
- V	" " 2 " 50 " " 32 "	—	82
- VI	" " 2 " 50 " " 4 krad 16 kr.	—	66
Razem			424 76 kr.
Malarski za piernik			15.
Pięć kart do Opusa 2 r. 1521.		22.	19 76.

Strymatem i uniejętem Dąbkijs
Książ. —

Z wyjątkiem powierzenia

Zapłaconemu

x dnia 3/8 81

M. H. 78 ust

Okam

